



TEORİK-SİYASİ DERGİ | ÖZEL SAYI | FİYATI: 10 TL | KASIM/2019 | ISSN: 2630-5801

Faşizme, Emperyalizme, Feodalizme ve Her Türden Gericiğe Karşı

# PARTIZAN



Enternasyonal Proletaryanın  
Kızıl Bayrağı  
**Proletarya Partisi'nin**  
**1. Kongresi ile**  
**Türkiye Topraklarında**  
Dalgalanmaya Devam Ediyor



# PARTİZAN

TEORİK-SİYASİ DERGİ

ÖZEL SAYI  
KASIM 2019



## UMUT BASIM YAYIMCILIK

**Yönetim Yeri:**

İskenderpaşa Mah. Horhor

Cad. No: 70/4 Fatih/İST.

Tel: 0(212) 235 20 22

e-mail:

umutyayimcilik1@gmail.com

umutyayimcilik.com

MLM Işığında Faşizme, Emperyalizme, Feodalizme ve Her Türden Gericiliğe Karşı Partizan

**Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:**

Tuba Apaydın,

**Yayın Türü:** Yaygın Süreli,

**ISSN:** 2630-5801

**Baskı:** Yön Matbaası

Maltepe Mah. Davutpaşa Cad.

Güven İş Merkezi, B Blok 1.

Kat No: 366 Zeytinburnu/İST.

Tel: 0(212) 544 66 34

# İÇİNDEKİLER

Sunu.....	7
Deklarasyon.....	13

## i) PARTİMİZİN PROGRAMINA DAİR

a) Sosyo-ekonomik yapı.....	31
- Emperyalizm ve Yarı-feodalizm.....	36
b) Devrimin Yolu (Halk Savaşı).....	60
c) Devrim, Yeni Demokratik Devrim ve Sosyalizm Üzerine.....	71
d) Devlet ve Devlet Biçimi Olarak Faşizm.....	78
e) Geldiğimiz Aşamada Kapitalist Emperyalist Sistem ve Genel Durumu.....	83
- Süper Tekeller ve Uluslararası Karteller.....	85
- Tekellerin “Devletler Üstü” Karakteri.....	86
- Yeni Emperyalist Ülkeler.....	87
- Küreselleşme ve Emperyalist Tekellerin Rekabetsiz İş Birliğine Dayalı Uyumu.....	88
- Emperyalist Hegemonya ve Emperyalizmin Yarı-Sömürge Yarı-Feodal Ülkelerde Oynadığı Rol.....	89
- Uluslararası Üretim ve Buna Dayalı Olarak “Dünya İşçi Sınıfı”nın Oluşumu ve İşçi Teriminin Sulandırılması.....	90
f) Ulusal Sorun ve Milliyetler Sorunu.....	91
- Ulusal Sorunun Özü ve Ulusal Baskının Esasta Hedeflediği Sınıflar Meselesi.....	91
- “Ezen Ulus ve Ezilen Ulus Arasındaki Çelişki”nin Belli Başlı Çelişmeler Arasında Yer Alması Meselesi.....	95
- Ezilen Ulusun Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı.....	97
- Ezilen Milliyetler Meselesi.....	98
- Kürt Ulusal Hareketi’nin Değerlendirilmesi.....	100
g) Kadın ve Ezilen Diğer Cinsler Meselesi.....	107
- Sınıfsal Sömürü Mü Cinsel Sömürü Mü Esas?.....	108
- Kadının Özgürlük Mücadelesi.....	110

- Kadının Kurtuluş Mücadelesinde KP'nin Önderliği.....	113
- Kadın Çalışmalarında Hedef Kitlemiz Kimlerdir?.....	116
<b>h) Gençlik</b> .....	117
- Komsomol-Parti İlişkisi.....	119
- Kitle Çizgisi.....	121
- Örgütlenme ve Çalışma Tarzı.....	124
- Komsomol'un Askeri Çizgisi.....	126
- Kadro Politikası.....	128
- Yayın Politikası.....	130
<b>ı) Ezilen İnançlar Sorunu</b> .....	131
<b>i) Çevre</b> .....	135
- Çevre ve Doğa Tahribatına Karşı Mücadele.....	135
<b>j) Kültür ve Sanat Üzerine</b> .....	138
<b>k) Cephe Gerisi</b> .....	141
<b>l) MLM'ye Yaklaşım ve Proletarya Enternasyonalizmi</b> .....	143

## **ii) POLİTİK VE ÖRGÜTSEL YÖNELİM**

1) Dünyada ve Ülkede Durum.....	147
2) Orta Doğu ve Türkiye'de Genel Durum.....	152
3) İşçi Sınıfı ve Emekçilerin Durumu ve Hareketi.....	161
4) Kürt Meselesi ve Kürt Ulusal Mücadelesi.....	163
5) Devrimci İlerici Hareketlerin Durumu ve İçinde Bulduğumuz İdeolojik-Politik İklım.....	169
6) Partinin Durumu.....	172
7) Proleter Devrimcilik ve İnceleme Yöntemi.....	174
8) Kitle Çizgimiz.....	175
9) İdeolojik-Politik Mücadele.....	176
10) Örgütlenme ve Çalışma Tarzı.....	178
11) Savaşçı Bir Parti, Savaşa Göre Şekillenme ve Halk Savaşı.....	179

İki aylık bir aranın ardından özel sayımızla tekrar birlikteyiz...

Ülkemizde, bölgede ve dünyada ciddi siyasi gelişmeler olduğu bir dönemden geçiyoruz. Emperyalist-kapitalist sistemin krizi başta sınıfsal ve ulusal çelişkiler olmak üzere tüm toplumsal çelişkileri derinleştiriyor. Dünyanın dört bir yanında gerici ve faşist iktidarlara karşı halkın isyanı büyüyor. Toplumsal isyanların, sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin gelişimine paralel bu mücadelelere önderlik edecek sınıf, ideoloji ve örgüt tartışmaları da yoğunlaşıyor.

Toplumsal mücadelelere proletaryanın, Marksist-Leninist-Maoist ideoloji ve Komünist Parti'nin önderliği sorunu günümüzün en temel sorunlarından biri olarak öne çıkıyor. Devrimin objektif güçlerindeki gelişmeler subjektif güce olan ihtiyacı yakıcı hale getiriyor. Bu ihtiyacın temel adresi proletaryanın en ileri örgütlenmesi ve MLM ideolojinin taşıyıcısı niteliğindeki Komünist Parti'dir.

KP'nin tarihi rolünü oynayabilmesi, toplumsal devrimlere öncülük ve önderlik edebilmesi, bilimsel bir ideolojiyi temsil etmesi ve buna uygun olarak nesnel gerçeklerin doğru analizi ile yakından ilgilidir. Bu analizlere bağlı olarak her bir ülke ve coğrafyada devrimin strateji ve taktiklerinin tespit edilmesi, bunun proletarya ve halka dayanarak yaratıcı bir biçimde hayata geçirilmesi yine KP'nin somut ve güncel önderliğine bağlıdır.

Sınıf mücadelesinin KP'de cisimleşen ihtiyaçlarına yanıt olabilmek aynı zamanda sınıfsal ve ideolojik bir duruşun ifadesidir. Bu her bir komünist için olduğu gibi KP'ler için de fazlasıyla geçerlidir. Ülkemizde genel olarak "sol" hareketler, özelde ise devrimci hareketler nezdinde ortaya çıkan sınıfsal ve ideolojik bulanıklık ciddi yanlış ve gerilemelere de zemin sunuyor. Bu, en temelde benimsenen ideoloji, program, strateji ve taktiklerle ilgili bir meseledir. Dönemsel somut gelişmeler ise ideolojik ve politik etkileriyle bulanıklığı ve sorunu büyüten önemli bir işlev kazanmış durumdadır.

Bu nesnellikte devrimin tarihsel ve güncel ihtiyaçlarına yanıt olmak amacıyla KP'lerin yürüttüğü tartışmalar, gerçekleştirdikleri kongre ve konferanslar da özel önem kazanmaktadır. Ülkemiz topraklarında Proletarya Partisi'nin gerçekleştirdiği 1. Kongre söz konusu ihtiyacın somutlanmasına dönük tarihi bir adım olarak önemli bir yerde duruyor. Konunun teorik, programatik ve siyasi önemi nedeniyle bu sayımızda Proletarya Partisi'nin 1. Kongre karar açıklamalarına yer vermeyi gerekli gördük. Söz konusu açıklamaları "*Sunu*" ve "*Deklarasyon*"un devamında "*Programa Dair*" ve "*Politik-Örgütsel Yönelim*" olarak iki bölüm halinde siz okurlarımızla paylaşıyoruz.

Bir sonraki sayımızda buluşmak umuduyla...



## ■ Sunu

Yoldaşlar, 1. Kongremiz partimizin 47. mücadele yılında, sınıf mücadelesi ve partimiz için oldukça sancılı, zorlu bir süreçte gerçekleşti. Partimizin bütün faaliyet alanlarında, faşist diktatörlük ve AB emperyalistlerinin koordineli kuşatması ve saldırısının sürdüğü koşullarda, bir önceki süreçten çıkarılan derslerin ışığında örgütlenme gerçekleştirilmiş ve süreç sonlandırılmıştır.

Partimiz uzun bir dönem boyunca kongre gündemi etrafında kilitlenmiş, bu gündem ekseninde tartışmaları örgütlemiş, ideolojik-politik hazırlığını sürdürmüştür. Bu sürecin uzun bir dönemi kapsamasının bir ayağını düşman saldırıları oluşturmaktadır. Diğer bir ayağı ise sürece önderlik etme, hazırlanma ve partinin bu gündemine hakkını verecek şekilde odaklanmasındaki sorunlarla ilgilidir. Son 4 yıllık süreç ise partimizde bambaşka sorunların açık hale geldiği, bunun olabildiğince keskin bir örgütsel mücadeleye dönüşerek hayat bulduğu bir süreç olmuştur. Sağ tasfiyecilik bir hizip şeklinde örgütlenerek parti anlayışımızı kuşatma altına almaya çalışmış, partimizi, tüm ideolojik, politik ve örgütsel değerlerini aşındırarak iradesiz, iddiasız, kuyrukçu, kimliksiz bir hatta sürüklemeye çalışmıştır. Nihayetinde bu mücadele örgütsel-ideolojik-politik bir bütünlüğe ve yapıya hızla kavuşmuş, uzun bir dönem boyunca kamuoyuna ciddi yansımalarıyla birlikte iki çizgi mücadelesi disiplini altına alınmayan, kontrolsüz bir süreç yaşanmıştır. Ahlâksız, kuralsız ve güvensizliği temel referans yapmış kapsamlı bir saldırı partimizin içinden partimize doğru âdeta hücum etmiştir. Bu sürecin tüm ayrıntıları ve özellikleri kimi alanlarımızda



taraf tar kitlemizi kapsayacak şekilde bilinmektedir. Bu saldırıları örgütleyen hizipçi anlayış, en nihayetinde sağ tasfiyeci karakterini pekiştiren, artık örgütsel çizgide ve ideolojik-politik hatta bir kimlik kazanarak kendisini partimiz dışına atmıştır.

Partimiz, kongre sürecini bir yandan düşman saldırılarına karşı direnerek ve bu saldırıları bertaraf etmeye çalışarak diğer yandan ise sağ tasfiyeci-hizipçi anlayışın dağıttığı, parçaladığı, erittiği, tüm dengeleri alt üst ettiği sürecin ağırlığı ve zorluğunu gidermeye çalışarak karşılaşmıştır. En nihayetinde bu tablo partimizin kongreye ideolojik-politik hazırlığını etkileyen, ona en üst düzeyde konsantre olmasını sağlayacak zemini zorlaştıran bir durumu yaratmıştır. Bunun yarattığı zorluk ve sıkıntı içinde kongremiz örgütlenmiş, tüm yetersizlikleri ve eksikliklerine rağmen hedeflenen biçimde gerçekleşmiştir.

Yoldaşlar, bu kongre ile birlikte partimiz bir eşiği aşmıştır. Bu açıdan oldukça önemlidir. Artık Kaypakkaya yoldaşın programatik görüşleri, 47 yıllık bir deneyim ve birikimin ışığında bir sistematige kavuşmuştur. Nihayetinde Kaypakkaya yoldaşın temellerini oluşturduğu, genel siyasi çizgisini belirlediği hat 47 yıl sonra partimiz tarafından sahiplenilmiş, 47 yıllık süreç boyunca edinilmiş deneyim ve birikimler ışığında bu hat zenginleştirilmeye ve donatılmaya çalışılmıştır. Ancak bu bağlamda ideolojik-politik yetersizliklerimizin altı çizilmelidir. Bu yetersizliğin sınıf mücadelesini geliştirme düzeyimizden, onun karşısında başarılı olup olmadığımızdan bağımsız olmadığı gözden kaçırılmamalıdır. Ancak aşılın eşik önemlidir. Zira partimizde uzun bir dönem boyunca çizgi mücadelesinin, ideolojik-politik karakterli yapısı örgütsel mücadele saikleriyle gizlenmiş, üzeri örtülmüş ve genel siyasi çizgi tartışmaları derli toplu ve sistematik bir hale bürünmemiştir. Genel siyasi çizgiye dair güvensizlikler, farklılıklar parti içinde kendisini dağınık, bütünlükten yoksun, eklektik ve tüm oportünist öğeleri taşıyan biçimlerde var etmeye hatta gerçekleştirmeye çalışmıştır. Politik, ideolojik tutumların çizgi dışı karakteri ve yapısı çizgiye uyumlu gibi gösterilmeye çalışılan bir yaklaşımla fazlasıyla egemen olmuş, parti bir genel siyasi çizgi tartışması içine çekilmeksizin genel siyasi çizginin altını boşaltacak yönelimler önderlik kademesi ve yönetici kademelerde kendisini göstermiştir. Partimiz gerçekleştirdiği kongre ile artık genel siyasi çizgi tartışmasına ve iki çizgi mücadelesinin bu ekseninde daha güçlü bir karakter kazanmasına tüm olanakları açmış bulunmaktadır. Bundan sonraki süreç açısından aşılın bu eşik, partimiz içindeki tartışmaların, iki çizgi mücadelesinin daha üst düzeyde ve daha sağlıklı yürütülmesini, daha nitelikli olmasını ve bilhassa araştırma incelemeye yönelen zemini güçlendirme anlayışını pekiştirmesini sağlayacaktır, sağlamalıdır. Partimizin kazandığı kongre zemininin buna hizmet etmesi, gelişim ve ilerleme dinamiklerini geliştirmesi çok önemlidir. Ancak sadece kongre gerçekleştirek bu zeminin oluşmayacağı bilinmelidir. Asıl

mesele anlayıştır, sınıf mücadelesi karşısında donanımdır, şekillenmiştir ve onun ihtiyaçlarına odaklanan mücadele hattıdır. Fakat kazanılan zeminin küçümsenmemesi, ondan en üst düzeyde faydalanacak yaklaşıma sıkı sıkı bağlanmak, onunla birleşmek de önemlidir.

Yoldaşlar, şimdi önümüzde parti irademizin ortaya koyduğu tutumu en üst düzeyde disiplinle sahiplenme, onu yaratıcı şekilde hayata geçirme görevi durmaktadır. Parti önderliğinden başlayarak partiyi önderleştirme, ileri doğru taşıma görevi önümüzde duran en önemli görevdir. Dünden bugüne yaptıklarımız ve yapamadıklarımızın kapsamlı bir muhasebesi görevi hâlâ önümüzde durmaktadır. Ancak yapamadığımız ve partimizin kabul ettiği bir şey vardır; o da genel siyasi çizgimizin ülke topraklarına uygun olan yapısının hayat bulmamasıdır. Bu sorun; önderleşme, Halk Savaşı perspektifiyle Yeni Demokratik Devrim ekseninde kitleleri seferber etme, savaşı yükseltme ve mücadeleyi keskinleştirerek ilerletme, ideolojik-politik çizgimizi enternasyonal proletaryanın gelişimini sağlayacak şekilde güçlendirme gibi bir dizi ana sorumlulukta ortaya çıkmaktadır. Kongremiz bunun örgütlenmesi, bu bağlamda bir önceki süreçten ileriye doğru daha güçlü adımların atılması için güçlü bir basamak, etkili bir kaldıraç olmak zorundadır. Parti önderliğimizden başlayarak tüm partimiz bu sorumlulukla kuşanmalı ve bu kuşanmayı tarihsel bir sorumluluk olarak kavramalıdır.

Yoldaşlar, içinden geçtiğimiz süreç düşman saldırısının en yoğun olduğu süreçtir. Bu saldırı bir süredir devam etmektedir. Ancak saldırılara sürekli yenileri eklenmekte, saldırıların kapsamı genişlemekte ve dozu düşmemektedir. Fakat krizi krizle yöneten sistemin yapısı, artık krizlerin baş etmesi zor bir noktaya taşınmasını geciktirmemiştir. Politik ve ekonomik kriz derinleşmiş, egemen sınıf klikleri arasındaki çatlaklar büyümüş ve kapışma olabildiğince sertleşmiştir.

Faşist diktatörlük özellikle Kürt ulusal mücadelesine yönelik içeride ve dışarıda saldırılarının dozunun sürekli yükseltmektedir. Meseleyi “beka sorunu” denkleminde oldukça güçlü zeminde oturtmakta, bu kaygı ve endişenin yarattığı bir yönelim şekillendirmektedir. Bir yandan içeride Kürt hareketinin legal ve demokratik cephedeki tüm kazanımlarına saldırmakta ve alanını daraltmakta diğer yandan durmayan bir askeri saldırganlıkla imha savaşı yürütmektedir. Rojava ise kuşatılıp boğulması gereken bir tehlike olarak daha fazla tanımlanmaktadır. Özellikle ideolojik ve politik dayanaklarıyla Rojava’nın belinin kırılmasına yönelik hamleler çok belirleyici düzeydedir. Türk hâkim sınıfları Afrin işgali ile hem Rojava hem de Suriye’de kalıcılığa hesabı yaparken bir yandan da Fırat’ın doğusunda izleyeceği politikada ABD ile derin ve köklü pazarlıklara girmektedir. TC, Rojava’da askeri işgal tehditleri ve saldırgan tutumuyla

“cellat”, ABD ise onu frenleyen ve engelleyen tutumuyla “papaz” rolü üstlenmiştir. Hiç kuşkusuz bunun sadece belirlenmiş bir görev dağılımı, oluşmuş bir plan olarak görülmemesi gerekir. ABD ile faşist diktatörlük arasında bölgesel politikalarda yaşanan çelişkilerle oluşmuş bir gerçekliği de vardır. Ancak bu çelişkiler esaslı ve köklü bir kopuşu içermemektedir. Zira büyük oyun kurucudan oyunda daha fazla rol almaya yönelik faşist diktatörlüğün direnci ve ısrarı olarak görülmelidir. Bu çelişki ve pazarlıklar ise Rojava’nın doğal olarak ideolojik-politik kuşatmaya alınması ile sonuçlanmakta, bu eksende beli kırılmaya çalışılan bir yönelime ve gerçekliğe dönüşmektedir. Faşist diktatörlüğün saldırı dalgasına karşı ABD emperyalizminin dalga kıran rolü hiç kuşkusuz emperyalizmin bölge politikasının bir parçası olarak görülmelidir. Bu Kürtleri mahkûm kılmayı, bağımlı kılmayı ve ulusal özgürlüğünün gerici politikalarla berhava edilmesini içermektedir. Bu saldırı çok yönlüdür ve hiç kuşkusuz emperyalizmin gerici, kuşatıcı ve çürütücü ideolojik, politik, askeri ve kültürel politikalarından bağımsız değildir. Bu anlamda emperyalizm ve onun uşağı olan faşist diktatörlüğün Rojava ve Kürt politikasındaki pazarlıkları, hesapları onu çürütme ve zayıflatma odaklıdır. Üstlenilen roller, uzun vadeli planlamalar buna endekslidir. Buna karşı uyanık ve kesin bir konumlanma olmaksızın, yaşanan kuşatmanın ve saldırının “yumuşak güç” ya da “sert güç” biçiminde derinleşmesi ve devam etmesine karşı etkili olmak, karşı durmak olanaklı değildir.

Egemen sınıflar, halk güçlerine yönelik saldırılarını da boyutlandırmaktadır. Zira krizi yönetme ve kontrol etmede ekonomik-ideolojik-politik saldırganlık olmazsa olmazdır. Bu saldırının topyekûn karakterinde hâkim sınıfların esnemesi çok olanaklı görülmemektedir. Ancak topyekûn saldırının sürdürülmesi ve bir bütünlük içinde devam ettirilmesi de aynı olanaktan yoksundur. Bu tabloda egemen sınıflar arasındaki mücadele de kaçınılmaz olarak boyutlanmakta, keskinleşmektedir. Özellikle bu bağlamda hem klikler içindeki mücadele ve ayrışmalar hem de ana klikler arası çatışmada bu geçerlidir. Özellikle yerel seçimler, devamında İstanbul belediye başkanlığı seçimlerinin tekrarı bu klik savaşımının göstergesi niteliğindedir. AKP-MHP bloğunun yönetme noktasında yaşadığı sorun, kendi iç bütünlüğüne yönelik açmaz ve sıkıntılar güç kaybetmesini hızlandıran faktörlerdir. Bu anlamda bu yerel yönetim seçimlerinde karşılığını bulmuştur. Söz konusu gelişme kliklerin kavgasını boyutlandırmış, rant savaşı büyümüş, hesaplaşmaya yönelik adımlar hız kazanmıştır. Bu tabloda rant alanı daralan AKP, Kürt Ulusal Hareketi’ne yönelik politik kuşatmayı, kazanılmış büyük şehirlere kayyum atayarak rant sahası kazanma gibi yan ürünlere de çevirmiştir. Bu kadar hızlı ve aceleci olmalarında özellikle kaybedilen rant sahasının telafisi de etkilidir.

Faşist diktatörlüğün böylesi boyutlu krizlerinde yeni siyasi oluşumlar, girişimler de kaçınılmaz olmaktadır. Bugün AKP’de vücut bulan ve derinlikli bir hal

alan kriz, yine bu partinin yeni oluşumlar ve girişimlere yataklık yapmasını da sağlamıştır. Ali Babacan-Abdullah Gül ikilisi ve Ahmet Davutoğlu ayrı ayrı kulvarda AKP'yi aşındıran, var olan krizli ortamda kendine politik zemin bulan girişimlerini daha fazla somutlaştırmışlar ve kamuoyuna ilan etmişlerdir. Esasında yaşadığımız şey faşist diktatörlüğün tarihinde çokça bulunan ve artık kader haline gelen bir durumdur. Yönetme krizinde taze ve dinamik siyasi oluşumlara gidilmesi, egemen güçlerin daha fazla parçalanması ve yönetmeyi kolaylaştırmaya dair yeni olanakların yaratılması... Egemenler arası parçalanma ve kapışmanın artması hiç kuşkusuz devrimci durumu etkileyen çelişmelerden birisidir. Toplumsal çelişkilere ve siyasal zemine yön verme kabiliyeti olan çelişmelerden biridir egemenler arası savaşım.

Yaşanan durum devrimci durumun daha da olgunlaşması anlamına gelecektir. Saldırı altında olan geniş yığınların, ileriye doğru hamle yapmasına olanak sunacak bir zemindir. Zira sosyal, ekonomik ve siyasal çelişkileri derinleştirecek, kemiğe dayanmış bıçağa karşı ezilenlerin daha etkili reaksiyon vermesine olanak sunacaktır.

Gelişmeler devrim cephesinde ciddi gelişmelerin zeminini, gelişmenin dinamiklerini oluşturmaktadır. Kongremizin bu ekseninde de yönelimini kavramak, sürece uyan yapısını anlamak ve bu yönelimi yetkinleştiren, etrafını dolduran ve hayat bulmasını sağlayan yaklaşıma sahip olması hayati önemdedir. Bu kavrayış, partimizin daha örgütlü ve bütünlüklü yapı kazanmasını, tüm parti güçlerinin daha etkin koordine olmasını, savaşa dair sorunlarımızın üstesinden gelinmesini, ideolojik-politik bütünlük ve gelişimin fırsatlarını kaçırmamayı getirecektir.

Elinizdeki dokümanlar kongremizin kararlarıdır. Bu kararların her birinin açılımı bir süreç boyunca çeşitli biçimlerde gerçekleşecek ve sunumları yapılacaktır. Ancak alınan kararların oldukça kapsamlı ve geniş bir muhtevası vardır. Bunların açılımı ise daha derinlikli bir incelemeyle yapılacaktır. Var olan incelemeleri derinleştirme ve genişletme görevi aynı zamanda sınıf mücadelesinin ihtiyacı olan ideolojik-politik derinleşme meselesiyle oldukça ilişkilidir. Alınan kararların titizlikle incelenmesi her yoldaşımızın özel sorumluluğu altındadır. Bu kararlara yönelik inceleme ve değerlendirmeler, örgütlü yapımız ve mekanizmamız işletilerek yapılmalıdır. Bu esastır. Ancak tek tek yoldaşlarımızın da kendi düşünce ve fikirlerini oluşturması, sürecimize katkı anlamında önemlidir. Böylesi yoğun, partinin geleceği, sınıf mücadelesinin kaderi için önemli olan teorik-ideolojik-politik materyaller unutulmamalıdır ki aynı zamanda her bir yoldaşın, komitenin ve faaliyetin de derinleşmesi, teoriye ilgisinin artması anlamına gelmektedir. Bu anlamda odaklanmamız ve yoğunlaşmamız eleştirel tarzda ve dinamiklerimizi güçlendirecek şekilde olmalıdır.

Bir yandan kavramaya yönelik odaklanma diğer yandan sıkı birer eleştirmen olma rolü unutulmamalıdır. Bu oldukça güçlü teorik-politik-ideolojik bir iklim anlamına gelecektir. Buna yönelik değerlendirmenin yazılı hale getirilmesi ve partiye sunulması, zengin bir tartışma ortamı ve kavramaya yönelik hamlenin gerçekleşmesine katkı sunulması görevi üstlenilmelidir.

Partimizin bu yönlü bir sürece ihtiyacı vardır. Sınıf mücadelesinin pratik görevlerine odaklanırken teorik-ideolojik-politik gelişmeyi sağlamak, bu eksende güçlenmek önümüze çıkacak çelişkiler karşısında daha çözücü ve donanımlı olmayı da sağlayacaktır. Bu kavrayışla belgeler ve kararlar irdelenmeli, yoğunlaşılmalı ve en güçlü olanaklarla, araçlarla geniş kesimlere taşınmalı, kongremizin propagandası yapılmalıdır. Kitlelerde etkili olması için alanlarımızın gerçekliğine uygun olarak komitelerimiz, faaliyetçilerimiz tarafından kongre kararlarının sunumu, özeti yapılmalıdır. Bu yaygın bir çalışma şeklinde planlanmalıdır. Bu aynı zamanda etkili bir kongre tanıtımını içerecektir.

Yoldaşlar, partimizin en üst iradesi olan kongremizin kararları bizler için talimat niteliğindedir. Bunları kavramak sınıf mücadelesine karşı donanmak anlamına gelecektir. Bu kararlar ve yönelimin kavranmasına, anlaşılmasına ve uygulanmasına yönelik çaba ve ısrar, örgüt olma kabiliyetimizin daha fazla gelişmesine, düşmana karşı ortak yönelimle daha etkin savaşım vermemize büyük fırsatlar sunacaktır. Bu zorunlu bir görevdir. Bu kavrayışla kongre kararları etrafında birleşerek ilerleyeceğimiz süreci durmaksızın sahiplenmek, bu yönelimle sıkı ve en güçlü şekilde birleşmek, devrimci enerjimizi buraya kanalizetmek ve kongremizi bu enerjiyi yeniden üretmenin zemini olarak görmemiz gerekmektedir. Şimdi daha güçlü, daha hamleli adımlarla ilerleme ve savaşı yükseltme, örgütlülüklerimizi pekiştirme zamanıdır. Bu kararlılıkla ve inançla hepimizi selamlıyor, devrimci çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

**TKP/ML MK-SB**

## ■ Deklarasyon

### **1. Kongre Çizgisinde; Proleter Devrimciliği Kuşan, Tasfiyeciliğe Meydan Oku, Gerilla Savaşını Yükselt!**

Partimiz tarihsel bir dönemece girmiş bulunuyor. Umutla, heyecanla, özlemle beklediğimiz partimizin ilk kongresini, kuruluşunun 47. yılında gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Bunu gerçekleştiren, bu tarihsel ana şahit olan, rol oynayan, buna katkı ve zemin sunan tüm kadrolarımızı, üyelerimizi, militanlarımızı ve savaşçılarımızı selamlıyoruz.

**Kongremiz**, yüzlerce şehit yoldaşımızın; partimizin geleceği için, komünizm davasının yükselmesi için, Türk, Kürt ulusları ve çeşitli milliyetlerden emekçi halkımızın sömürülmesine son vermek, tüm ezilen toplumsal katmanların özgürlüğü için yarattığı birikimin, iddianın, umudun taçlandırılmasıdır.

**Kongremiz**, 47 yıl boyunca binlerce kadro ve militanla, yüzbinlerin gelecek umudu için yüzünü kendisine dönmesini sağlamış bir tarihsel birikime ve sürekliliğe sahiptir. Partimizin kuruluş felsefesi, yöntemi ve kurulduğu süreç ve tarihsel koşullar partimizin özünü belirlemiştir. Komünist önder İbrahim Kaypakkaya uluslararası düzeyde sınıf mücadelesinin yükseldiği, devrimci hareketin dinamik olduğu, zengin teorik tartışmaların yapıldığı bir dönem içinde partimizi kurmuştur. Partimiz; Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin (BPKD) yarattığı “cüreti ve hamleciliği”, uluslararası düzeyde sosyal ve ulusal temelde

devrimci fikir ve tutumların “yıkıcılığı”nı, dünya ölçeğinde komünist kamp ile modern revizyonist kamp arasındaki saflaşmada ve mücadelede “ideolojik keskinliği”, ‘68 Devrimci Hareketi’nin, 50 yıllık pasifizmin “ölü toprağını silkelemesini”, 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi ve köylülüğün toprak işgallerinin “koparıcılığını”, diyalektik-tarihsel materyalizmin “yönlendiriciliği”ni kuruluşunun temelleri yapmıştır. Bu temele dayanan partimiz, tam 47 yıl boyunca emperyalizmin, faşizmin örgütsel olarak tasfiye etme girişimlerine ve bunun yarattığı ideolojik tasfiye zeminine karşı da kararlı, sebatkar ve mücadeleci bir hat izlemeyi başarmıştır.

Partimizin komünist çizgisi, 47 yıl boyunca parti içi iki çizgi mücadelesinde sağlamlaşmış ve burjuva çizginin sahipleri tarafından saldırıya uğramıştır. Partimizin çizgisine karşı oportünist, reformist ve revizyonist saldırılar hiç eksilmemiştir. Partimizin proleter devrimci özünden beslenen kadroları, militan ve taraftarları bu saldırıları bertaraf etmeyi bilmiştir. Ve şimdi önderimiz İbrahim Kaypakkaya yoldaşın doğumunun yetmiş, ölümünün 46. yıldönümünde 1. Kongre’mizi gerçekleştirerek, göndere çektiği kıvılcık bayrağı bir kez daha ona layık olma iddiası ile dalgalandırmanın gururunu yaşıyoruz. Bir kez daha ilan ediyoruz: Enternasyonal proletaryanın şanlı kıvılcık bayrağı partimizin 1. kongresi ile Türkiye topraklarında dalgalanmaya devam ediyor!

### **Türk, Kürt Uluslarından ve Çeşitli Milliyetlerden Türkiye Proletaryası ve Emekçi Halkımıza;**

Partimiz 1. Kongre’sini oldukça zorlu ve kritik bir dönem ve dönemeçte gerçekleştirdi. Bu zorlu, kritik dönem ve dönemeç partimiz ve halk güçleri için geçerliken aynı zamanda emperyalist-kapitalist sistem ve faşist diktatörlük için de geçerlidir.

Emperyalist-kapitalist sistemin ezilen dünya halklarına ve uluslarına karşı ekonomik-askeri saldırılarını arttırdığı, köleliğe razı gelme ya da yok olmayı dayattığı pervasızlık derinleşerek devam ediyor. Tüm dünyayı saran sermayenin çölleştiren etkisi, tüm çirkinliğiyle yüzünü apaçık gösteriyor. Asalak emperyalist sermaye, emekçilerin kanıyla beslenerek, tüm ezilen toplumsal kesimleri güçten düşürerek kendini yeniden üretme telaşı içinde. Ancak bu onun aynı zamanda krizli yapısının kaynağı durumundadır. Emperyalist-kapitalist sistem; kriz, savaş, ilhak, yüksek kâr, kan ve gözyaşı makinası demektir. Emperyalist sistemin güç odakları bugün pazar savaşlarını daha kanlı, daha keskin, daha bir hırsıyla hayata geçirmektedir. Genç ve dinamik Çin sosyal-emperyalizmi, yoğun meta ihracından aynı yoğunlukta sermaye ihracına evrilen gelişim hızıyla bugün gerilemekte olan ABD (Amerikan Birleşik Devletleri) emperyalizminin pazar alanlarında ciddi düzeyde etki yaratarak rekabeti sertleştirmektedir. Rus

emperyalizmi ve Çin sosyal-emperyalizmi geliştirdikleri ittifak ilişkisi ile askeri-politik alanda da ciddi bir etki yaratmış durumdadır. ABD emperyalizminin önceliğindeki “Batı emperyalist” blokta yaşanan çelişkiler derinleşip rekabet güçlü bir karaktere bürünürken, Çin sosyal-emperyalizmi ve Rus emperyalizmi arasındaki ilişkiler güçlenmektedir. Bu durum yaşanan ekonomik-siyasi krizle birlikte pazar savaşlarını yoğunlaştırmakta, ihtilafli olan tüm alanlarda ciddi çatışma, savaş gerçekliği olarak ortaya çıkmaktadır. Ortadoğu ve Afrika bu çatışmaların en önde gelen bölgeleri durumundadır. Bunun yanında Ukrayna, Balkanlar’da dengeler oynamakta pazar alanlarında ciddi rekabetler yaşanmaktadır. ABD emperyalizminin arka bahçesi Latin Amerika’da da ABD egemenliği sarsılmakta, toplumsal kargaşaya zemin olacak yarılmalar ve yeni denge arayışları ve mücadelesi şekillenmektedir.

Ülkemizin gidişatı da dünyadaki bu tablodan bağımsız değildir. Yarı-sömürge, yarı-feodal iktisadi-sosyal-siyasal yapı gerçekliği uluslararası durum ve gelişmelerden ülkenin zaman kaybetmeksizin etkilenmesini getirmektedir. Faşist diktatörlük, içine girdiği siyasi krizle birlikte saldırılarının dozunu sürekli arttırmakta, bu saldırılarını gerçekleştirecek uygun bir siyasi biçim arayışını sürdürmektedir. Bu biçim arayışı sistemin dümenindeki egemen kliğin gücünü pekiştirmesine hizmet ettiği oranda, egemen sınıflar arası çatışmayı körüklemektedir. Egemen sınıflar arasındaki çatışmayı körükleyen bir başka olgu da emperyalist güçler arasındaki çatışmanın yoğunlaşmasından ileri gelmektedir.

Ancak nihayetinde faşist diktatörlük; AKP-MHP ittifakıyla şekil bulan, Tayyip Erdoğan önderliğinde kumanda edilen topyekûn bir saldırganlık kampanyasını 4 yıldır hayata geçirmektedir. Halk yığınları yoğun bir siyasal saldırı altındadır. Adeta tüm temel ekonomik-sosyal-siyasal hakları gasp edilmekte, örgütlenme hakları faşizmin yasaları, KHK’ları, yargısı, askeri, polisi ve sivil faşist örgütlenmeleri ile ezilmeye çalışılmaktadır.

Devrimci, ilerici, demokratik güçlere karşı ise daha güçlü ve azgın bir sindirme saldırısı söz konusudur. Devrimci güçler, özelde ise silahlı mücadele yürüten hareketler, saldırıların en yoğunlaştığı güçlerdir. Partimiz de bu saldırıların fazlasıyla etkisi altındadır. 25 yoldaşımız silah elde bu imha savaşında ölümsüzleşmiş, onlarca militan ve taraftarımız tutuklanmıştır.

Kürt Ulusal Hareketi bu süreç boyunca faşizmin temel ve öncelikli hedefi arasındadır. Başta Kürt gerilla güçleri olmak üzere, legal ve demokratik alandaki tüm ulusal mücadele güçleri ezilmeye, biat etmeye ve diğer toplumsal güçlerden tecrit edilmeye çalışılmaktadır. Faşist diktatörlüğün Kürt politikası içeride ve dışarıda yoğun siyasi-askeri saldırılar biçimindedir. Faşizm bu yönelimle Rojava işgaline çıkmış, Afrin işgal edilmiş ve diğer kantonlar kuşatma altına



alınmaya çalışılmıştır. Ancak bu tablo egemen sınıfların siyasal krizine çare olmamış, krizi yeniden üretmenin nedenleri olmuştur. Ekonomik alanda zaten yapısal olan ve süreklilik arz eden kriz, dönemsel kriz içine de girerek politik krizi derinleştiren, halk yığınlarının sistemle olan çelişkilerini boyutlandıran bir tablonun oluşmasına neden olmuştur. Faşist diktatörlük Kürt meselesi ve bölgesel gelişmeler bağlamında varoluşsal bir kriz ve dönemeç içinde olduğu bilinciyle hareket etmekte, şekil almakta ve yönelim belirlemektedir. Bu anlamda gelecek süreç, her yönüyle siyasal ve toplumsal krizleri ve patlamalara gebe koşulları olgunlaştırmaktadır.

Partimiz ve halk güçlerinin diğer öznelerinin esasta bu kritik, sıçramalı süreçlerin özelliklerine hakimiyeti söz konusudur. Ancak devrimci durumun daha da yükselme eğilimi içinde olduğu bu periyoda devrim programıyla hareket eden kesimlerin yaklaşımı, kendi sınıfsal duruşlarına uygun sentezlenmektedir. Devrimci hareketler ve diğer halk güçleri sistem dışılığın güçlendiği, devrimci mücadele ve müdahale isteğinin yoğunlaştığı bu sürece esasta hazır değildir. Özellikle bir süreçten beri tasfiyeciliğin ve sistemiçiliğin, uzlaşmacılığın ve reformizmin çok yönlü etkileri bu hareketleri sarıp sarmalamıştır. Bu durum dünyaya sınıfsal temelde bakan, yorumlayan ve şekillenen yaklaşımları aşındırmış, devrim perspektifinden bakan tutumların dejenere olmasını sağlamıştır. Bu aşılması gereken ideolojik bir sorun olarak halk güçleri içinde belirleyici bir yandır.

Partimiz de bu sürecin tüm etkilerini yaşamış buna karşı keskin ve kesintisiz bir mücadele hattı benimsemiştir. Şimdi içine girilen böylesi dönemde irade ve eylem birliğini yeniden sağlayacak en üst organını toplamakla kalmamış, parti tarihinde bir ilki başararak bir *kongreyle* süreci karşılamaya, güçlü adım atarak girmiştir.

**Kongremiz**, planlamaya uygun şekilde ocak ayı içinde gerçekleşmiştir. Üst düzey bir güvenlik ve sistematikle örgütlenmiştir. Tüm alanların katılımının sağlandığı platform, partimizin tüzüğünün emrettiği ölçütlere uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Üst düzeyde tüm güvenlik önlemlerinin alındığı kongremiz güvenli ve sorunsuz bir şekilde dağılmış, tüm kongre bileşenleri yeni faaliyet alanlarına sorunsuz bir şekilde ulaşmıştır.

**Kongremiz**, üç temel başlık üzerinden tartışmalarını gerçekleştirmiştir. Bunlardan **birincisi**; “*Programatik Görüşlerin ve Programsal Meselelerin Ele Alınması*”, **ikincisi**; “*Örgütsel Sorunlar ve Durumun Değerlendirilmesi*” **üçüncüsü**; “*Önümüzdeki Sürece Dair Yönelim*” başlıklarıdır.

Kongreye hazırlık, oldukça uzun bir sürece yayılan tartışmalarla finalini gerçekleştirmiştir. Hazırlık evresinde, düşman darbelenişmesi ile partide “**darbeci**

ve hizipçi” yaklaşımlar boy vermiş ve nihayetinde “**parti ve savaş kaçkını bir güruhun**” partiden kendini ihraç etmesiyle süreç sonlanmıştır. Bunun yanında partimiz bu süreç boyunca düşmanın örgütsel darbeleri ile karşılaşmış, savaşın yakıcılığı ve yarattığı kayıplar ve sorunlarla boğuşmak zorunda kalmıştır. Bu anlamda özellikle partimizin kongre sürecine hazırlığında konsantrasyon kaybı yaşadığını söylemek mümkün. Örgütsel sorunlar ve gelişmeler sürece doğal olarak etki etmiştir. Bu durum tüm faaliyetlere ve hazırlıklara da yansımıştır. Nihayetinde, bu tabloya ve düşmanın ciddi yoğunlaşmasına rağmen partimiz kongresini güvenli ve hedeflediği tartışmaları gerçekleştirerek sonuçlandırmıştır.

### **Programatik Tartışmalara Dair**

**Ülkenin Sosyal ve Ekonomik Yapısı** üzerine elde olan çalışmalar ve yeni çalışmalarla birlikte tartışılarak değerlendirme yapılmıştır. **Önder yoldaş İbrahim Kaypakkaya’nın yarı-feodal, yarı-sömürge sosyo-ekonomik yapı tespiti kongremizde onaylanmıştır.** Önder yoldaşın, bu konudaki teorik tutumu ve yönteminin esasta doğru olduğu belirlenmiştir. Önder yoldaştan bugüne yaşanan nicelik değişimlere dair odaklanma sağlanarak tartışmalar derinleştirilmiştir. Kongrede özellikle yarı-feodal iktisadi yapının karakteristiğine ve teorik açılımına dair partimizin yetersizlikleri vurgulanmıştır. Bu ekonomik sistemin emperyalizm çağında aldığı karakter ve kalıcılaşmış özelliklerine dair teorik belirlemeler kabul edilmiştir. Kapitalizmin ve feodalizmin iç yasaları, emperyalizmin tarihsel niteliği, sermaye birikim sürecinin tarihsel özelliği, üretim ilişkileri ve onu belirleyen mülkiyet ilişkileri, kır-kent ilişkisi ve değişen demografik duruma dair incelemeler değerlendirilmiştir. Tüm iktisadi ve sosyal dokuya dair veriler üzerinden yapılan tartışmalarda, yarı-feodal yapının bulunduğu ve kendini yeniden üreterek hâkim üretim ilişkisi biçimi olarak varlığını sürdürdüğü tespit edilmiştir. Partimiz bu konuya dair son 6 aydır yapılan inceleme, araştırma belgelerine gerçekleşen tartışmalar ışığında biçim vermiştir.

**Devrimin Yolu (Uzun Süreli Halk Savaşı):** Partimizin 47 yıllık mücadelesi, Yeni Demokratik Devrim hedefine odaklı, *Uzun Süreli Halk Savaşı Stratejisi* ekseninde bir hat ile örülmüştür. Programatik görüşlerimizde temel devrim stratejimiz budur. Devrimin üç silahı olan **Parti, Ordu** ve **Birleşik Cephe**’yi geliştirmeye ve örgütlemeye odaklı hattımız tavizsiz bir şekilde sürdürülmüştür. Devrim stratejimizde işçi sınıfı önder, köylülük ise temel güç olarak belirlenmiştir. İşçi-köylü ittifakına dayalı **Demokratik Halk Devrimi** stratejimizin var olan tüm sosyal, ekonomik, siyasal gelişme ve nicelik değişimlerine rağmen geçerliliği korunmaktadır. Kırık bölgelerdeki nüfusun azalması, Köylü Gerilla Savaşı’nda özünü bulan ve **Kızıl Siyasi İktidarlar** yoluyla parça parça iktidarı alma hedefinin değişmesini getirmemiştir. Kaypakkaya’nın **Beş Temel**

**Belge**'sinde işlediği ve genel hatlarını çizdiği Yeni Demokratik Devrim (Demokratik Halk Devrimi) ve Uzun Süreli Halk Savaşı Stratejisi geçerliliğini korumaktadır. Kongremiz bunu onaylamıştır.

Partimiz bu bağlamda stratejik savunma aşamasında, devrimimizin durumu üzerine tartışmış, savaş politikamızı ve taktik yönelimimizi belirleme, somutlama ve aşamalandırma yaklaşımı içinde olmuştur. 47 yıllık birikim ve deneyim, gelişim ve gerileme aşamalarını, içinde bulunduğumuz durumu, savaşçı bir parti olma gerekliliğini somutlayarak **Uzun Süreli Halk Savaşı Stratejisi** doğrultusunda **Gerilla Savaşı**'na daha güçlü sarılma zorunluluğunu belirlemiştir.

**Devrim, Yeni Demokratik Devrim (Demokratik Halk Devrimi) ve Sosyalizm Üzerine** yürütülen tartışmalarda temel Marksist-Leninist-Maoist ilkelerin altı çizilmiştir. Devrim meselesinin öncü ve öndersiz, partisiz olamayacağı, bunun dışındaki “devrim” kavramına dair yaklaşımların ve kullanımların devrimin bir altüst oluş olduğu olgusunu kararttığı kararına varıldı. Özellikle uluslararası ölçekte kendiliğinden hareketlerin ortaya çıkardığı kimi sonuçları devrim olarak tanımlamanın gerçeğe tekabül etmediği, bu yaklaşımların kavramların sınıfsallığı, gerçek özünü yoksaydığı görülmektedir. Sistemin yıkılmaksızın halk hareketleri ile aldığı zorunlu yeni biçimlerin “devrim” olarak sunulmasının kitleleri yanlış bilinçlendirdiği, örgütlü ve silahlı mücadele ile tüm sistemi yıkan ve parçalayarak gerçekleşecek devrim fikrine yabancılaştırdığı, ötelediği ve bir yanılısama yarattığı açıktır. Buna karşı partimiz öteden beri var olan tutumunu ve yaklaşımını korumaktadır.

Bu bağlamda ülke devrimimizin özü ve niteliği meselesinde özellikle sorunu sadece faşizmin yarattığı siyasal, sosyal özgürlüklerin sınırlanmasını içeren “demokratik muhtevaya” hapsedilemeyeceğine dair karar oluşturulmuştur. Devrimimiz bunu da içermekle birlikte özü toprak devrimi olan, tüm feodal, yarı-feodal ilişki biçimlerini süpürüp atan **Yeni Demokratik Devrim** karakterindedir. Buna dair özellikle yaşanan muğlaklığın devrimimizin özüne dair bir sapma olduğu değerlendirilmiştir. Ülkedeki demokrasi sorununun çözümünün proleter devrimin bir parçası olan Yeni Demokratik Devrim'in görevi olduğu, oradan durmaksızın proletarya önderliğinde **Sosyalist Devrim**'in inşa edileceği ve komünizme kadar bu sürecin **Proleter Kültür Devrimleri** ile alt-üst oluşlarla devam ettirilmesi zorunluluğu esasta ideolojik bir tutum ve yaklaşım olduğu vurgulanmıştır.

Partimiz, süreçte en önemli sorunlardan birisinin sosyalizmden geri dönüşlere ve bunların nedenlerine dair kitlelerde oluşan muğlaklığın, halk hareketlerinde yansıyan ideolojik sorunların ve en önemlisi de sosyalizme yönelik güvensizliklerin ortadan kaldırılması görevi olduğunu belirlemiştir. Bu bağlamda sosyalizmden geriye dönüşlerle birlikte ideolojik kırılmaların komünist hareketler

ve devrimci hareketlerde yansımaları bulduğu açıktır. Partimiz, bu konuya dair Mao Zedung yoldaşın yaklaşımlarına ve BPKD'nin deneyimlerine yasalanarak, ideolojik mücadeleyi derinleştirmek, oluşan güvensizliği ortadan kaldırmak ve sınıf mücadelesinin yükseltilmesini bu temele dayanarak gerçekleştireceğine dair irade oluşturmuştur.

Bir diğer mesele ise tam da bu bağlama oturan **Devlet ve Bir Devlet Biçimi Olarak Faşizm** üzerine yürütülen tartışma olmuştur. *Faşizmin, komprador burjuvazi ve büyük toprak ağalarının emperyalist-kapitalist sisteme bağımlılığın ve sürekli olarak yaşanan siyasal-ekonomik krizin dayattığı bir ihtiyaç ve zorunluluk olduğu vurgulanmıştır.* Bunun dışında faşizmin bir egemen sınıf kliğinin ya da bir parti diktatörlüğünün egemenliği biçimindeki yaklaşımları reddetmiştir. Kongrede **Faşist Kemalist Diktatörlük** kavramının yerinde ve doğru, ülkemizde özgünleşmiş ideolojik-siyasal tanımı olduğu vurgulanmıştır. Bunun dışındaki tüm tanım ve yaklaşımların faşizmin kavranmasında, Türk egemen sınıflarının niteliğinin anlaşılmasında kafa karışıklığından kaynaklandığı ve bu yaklaşımlarla sorunun özünün muğlaklaştırıldığı kararına varılmıştır.

**Ulusal Sorun ve Milliyetler Sorunu:** Partimiz kongresi, çok uluslu ve çok milliyetli toplumsal yapıya dair komünist önder İbrahim Kaypakkaya'nın belirlediği yaklaşımı ve tutumu onaylamıştır. Kongremiz, Kaypakkaya'nın ulusal sorun ve özelde Kürt sorununa dair bilimsel yaklaşımlarının takipçisi olacağını beyan etmiştir. Kongremiz, ulusal meselenin özünün pazar sorunu olduğunu, Kürt ulusunun **Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı**'nın kayıtsız şartsız kabul edilmesi ve ancak bu şart altında ulusal sorunun çözüme kavuşacağını, Kürt ulusunun özgürleşmesi meselesinin devrimimizin en önemli sorunlarından biri olduğunu belirlemiştir. Emperyalizm çağında ulusal sorunun tam ve esaslı çözümünün proleter devrimlerin bir parçası olması zorunluluğu ve proletaryanın bu soruna önderlik etmesi zorunluluktur. Kürt ulusal sorununun Yeni Demokratik Devrim ile yaygın ve geniş temelde özerkliği içeren ve KKTH'nin garantiye alınacağı ve tam çözümün gerçekleşeceği yaklaşımı benimsenmiştir.

Kürt ulusal sorununun Kaypakkaya yoldaştan bugüne geldiği yeni durum, toplumsal ve siyasal yaşamdaki ve devrimdeki yeri üzerine tartışmalar gerçekleştirilmiştir. Kürt ulusu 47 yıl öncesine göre hem ulus bilinci edinme, hem ulusal kurtuluş programına kavuşma, hem de ulusal hareketin geldiği evre açısından ciddi gelişmeler kaydetmiştir. Kürt ulusal bilinci ve bu eksenindeki mücadele, siyasal süreci etkileyen ve belirleyen özellikler kazanmıştır. Bu anlamda devrimimizin özünü belirleyen olmasa da siyasal ve toplumsal dinamiklerini etkileyen bir karaktere sahiptir. Özellikle Kürt ulusal bilinci her geçen gün daha fazla gelişmekte, bir program dahilinde daha örgütlü ve siyasal düzey kazanmış durumdadır. Bu bağlamda ulusal mücadelelerin tarihsel olarak devlet kurma

eğilimi, bu nedenlerden kaynaklı Kürt ulusunda daha güçlü bir hal almıştır. Bu gelişmeler partimizin bu soruna daha fazla yoğunlaşması, daha yakından ilgilenmesi, bu çelişkiyi toplumsal devrimimizin daha dinamik ögesi olarak ele alma yaklaşımı oluşmuştur.

Partimiz bu sorunu tarihinin her döneminde tartışmış, meseleyi Kürt Ulusal Hareketi'nin geldiği noktaya birlikte ele almıştır. Kongremiz, partimizin bu noktada oluşturduğu birikime yaslanma yaklaşımını benimsemiştir. Gelinen aşamada ulusal sorunun özüne ve niteliğine dair bir değişim olmadığı, ancak toplumsal çelişiklere ve siyasal sürece mücadeleci karakteri ve kazanılan ulusal bilinç ve taleplerle daha fazla tesir ettiği belirlenmiştir. Partimiz bu sorunu devrim mücadelesinin esaslı konularından biri olarak görmektedir. Kongremiz sorunun, politik karşıtlık niteliğini daha güçlü açığa çıkararak ve var olan çizgisini sahiplenip siyasal güç haline getirerek hareket etme kararlılığında.

Partimiz, Kürt Ulusal Hareketi'nin ulusal sorunu çözme adına, “**Demokratik Özerklik**”, “**Demokratik Konfederalizm**” paradigmasını uluslararası gelişmeler ve dengelerin değişiminin sonucu olarak görmektedir. Bu paradigma, ulusal sorunun devrimci çözümünü içermeyen, ezilen Kürt ulusunun özgürlüğünü sağlayacak Kendi Kaderini Tayin Hakkı'nı kazanma eğilimiyle çelişik olan, ezen Türk ulus egemenliğine verilmiş esaslı bir taviz olarak değerlendirmektedir. Sistem içi ve sınıf uzlaşmacı niteliğinden dolayı eleştirdiğimiz konumunu sürdürmektedir. Bu bağlamda partimiz Kürt Ulusal Hareketi'ni, **silahlı reformist ulusal hareket** olarak görmektedir. Bu niteliğiyle de Kürt Ulusal Hareketi'ni devrimin müttefiki, halk güçleri içinde yer alan, bir siyasal hareket olarak değerlendirmeye devam etmektedir.

Bu temel meseleler dışında programatik görüşleri içeren ve program sorunu olan “**Emperyalist-Kapitalist Sistem ve Genel Durumu**” meselesinde partimiz özellikle “*Ultra Emperyalizm*”, “*Yeni Emperyalist Odaklar ve Güçler*”, “*Tekellerin Devletler Üstü Karakteri*”, “*Küreselleşme ve Emperyalist Tekellerin Rekabsiz, İşbirliğine Dayalı Uyum*”, “*Emperyalist Hegemonya ve Emperyalizmin Yarı-feodal, Yarı-sömürge Ülkelerde Oynadığı Rol*” meselelerini gözden geçirmiştir. Özellikle uluslararası ve ulusal ölçekte emperyalizmin savaşa, yağmaya dayanan asalak yapısının onun sermaye ihraç eden niteliğinden ileri gelen özelliklerinin silikleştirildiği, bu anlamda Lenin yoldaşın ve daha sonrasında Mao Zedung yoldaşın emperyalizmin özü, sınıfsal yapısı ve yönelimi noktasında belirlediği kriterlerin aşındırılmasına karşı bu iki büyük ustanın ortaya koyduğu temellerin geçerliliğini koruduğu vurgusu yapılmıştır.

Kongremizin program temelinde tartıştığı ve toplumsal devrimde önemli sorunlar olarak gördüğü diğer konu ise **Ezilen Cins Sorunu** yani **Kadın Meselesi** olmuştur. Ezilen cins meselesi içinde LGBTİ'ler de mücadelenin önemli

konularından biridir. Bu soruna dair geçmişten bugüne tutuk olan partimizin özellikle 8. Konferans ve sonrası konuya dair yoğunlaşma ve odaklanmasında olumlu bir gelişme yaşanmıştır. Ancak bu konuda partimizde yaşanan sapmalar da tespit edilmiştir. Sorunun toplumsal karakterine dair partimizin var olan yoğunlaşmasını sürdürmesi, devrim süreciyle birlikte ilişkilendirilmesi ve kendine has çelişkileri ve özellikleriyle ele alınması gerektiği kararına varılmıştır. Partimiz, bu toplumsal sorunun özgün karakterini, iç ilişkilerini asla gözden kaçırmadan ancak soruna sınıfsal bakış açısından bakmayı unutmadan ele alma kararını benimsemiştir. Ezen cinsle mücadelenin sınıfsal ve toplumsal mücadelede dinamik bir rotası vardır. Bu mücadelenin öznesi olan birçok kadın hareketi söz konusudur. Bu mücadele yaşanan sorunlarla birlikte sürekli gelişmekte ve ilerlemektedir. Bu sorun karşısında “hak kazanma” mücadelesi veren örgütlenmeler ve güçlerle müttefiklik ilişkisi temelinde eylem birlikleri oluşturma yaklaşımını koruma ve bunu geliştirme kararı alınmıştır.

**Ezilen İnançlar Meselesi:** toplumumuz çok inançlı yapıya sahiptir, tarihsel olarak ezilen inançlar temel özgürlüklerinden ve demokratik haklarından mahrum bırakılmıştır. Sadece bununla yetinilmemiş Sünni inanç sistemi dışındaki kesimler yoğun baskı, katliam ve asimilasyon politikalarına maruz kalmıştır. Bu sebepten Sünni inancı dışındaki diğer inançlara özgürlük meselesi demokratik bir hak ve doğal olarak Yeni Demokratik Devrim’in mücadele konularından birisidir. Partimizin bu soruna dair bir mücadele süreci ve deneyimi söz konusudur. Bu çelişkinin devrimin lehine dönen bir dinamik yanı vardır. Partimiz sorunu sistem içi sınırlara ve çözüme hapsedmek yerine, bu çelişkinin yarattığı demokratik bilinç ve mücadele dinamiklerine yaslanmaktadır. Bu dinamikler üzerinden perspektif oluşturmaktadır. Nihayetinde kısıtlanan, yok sayılan ve gasp edilen tüm demokratik haklar sınıf mücadelesinin konusudur. İnanç farklılığına dayalı çelişkilerin sınıfsal çelişkileri örtüleyen, öteleyen karakteri, partimizin inançlara eşitlik meselesini demokratik bir sorun ve ortadan kaldırılması gereken bir durum olarak belirlemesini getirir. Toplumun inançlara göre bölünmesine ve parçalanmasına, ezilenlerin arasına bu eksenle düşmanlık tohumları saçılmasına karşı mücadeleyi benimser.

Partimiz bunların yanında **Çevre, Gençlik, Kültür, Sanat, Geri Cephe, Kısa Parti Programı, Kısa Yeni Demokratik Devrim Programı, Yayın, Enternasyonal** başlıkları üzerinde de programatik görüşleri tartışmış ve karar altına almıştır. Ayrıca tüzüğe ilişkin getirilen değişiklik önerileri de tartışılmış ve belli maddelerin düzenlenmesi ve düzeltilmesi karar altına alınmıştır.

**Örgütsel Sorunlar ve Ele Alışa Dair:** Parti kongremizin hiç kuşkusuz en önemli gündemlerinden bir diğeri de örgütsel sorunlar ve sürecimizin değerlendirilmesi üzerine olmuştur. 8. Konferans’tan bugüne kadar olan süreç ince-

lenmiş ve çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır. 8. Konferans'ın çizgisi, 8. Parti Merkez Komitesi'nin durumu, yönelimi, önderlik tarzı, tüm alanların ve komitelerin faaliyetleri, Komsomol faaliyetinin durumu ve gerilla alanımızın ve savaşın geldiği nokta üzerine tartışmalar gerçekleşmiştir.

Partimizin durumu 8. Konferans'tan 2015'e kadar olan süreç ve 2015'den bugüne kadar olan süreç şeklinde ikiye ayrılmıştır. Zira partimiz 2015'den itibaren olağanüstü bir darbeci-hizipçi saldırıya maruz kalmış, nihayetinde kendini parti ve savaş kaçınılılığı ile tescilleyen bir grubun partiden ayrılması ile sonuçlanmıştır. Süreci iki dönem halinde ele alma gerekliliği buradan kaynaklanmıştır. Bu bağlamda Ocak 2017'de sistematize olan Ekim 2017'de nihayete ererek parti dışı kalan **Sağ Tasfiyeci, Parti ve Savaş Kaçınılı** Güruh değerlendirilmiş ve Parti Merkez Komitesi'nin 8. Genişletilmiş Toplantısı'nda yaptığı değerlendirme kongremiz tarafından onaylanmıştır. Bu güruh daha sonraki gelişmelerle devrimci değerleri aşınan, polisi ve mafyayı arkasına alarak partiye saldıran, savaş alanında bozgunculukla yetinmeyip bir kısım parti silahlarını ve cephanesini çalıp düşmana teslim ederek savaşı terk eden bir dizi suça da imza atmıştır. ***Bu güruh gelinen noktada karşı-devrime hizmet eden tek tek bir dizi pratiğin sahibi olarak tarih sahnesinde, devrimci damarı zayıflamış, ülkede sembolik düzeyde varlığı olan, ülke devriminin sorunlarından kopmuş, esasta yurtdışı merkezli bir güruh olarak yerini almıştır.*** 8. Genişletilmiş MK Toplantısı'ndaki yaklaşım ve değerlendirmelere ek olarak bu tespitler yapılmış ve bu şekilde kongremizde onaylanmıştır.

**Kongremiz**, 8. Konferans'ın yönelim ve kararlarını esasta MLM olarak değerlendirmiştir. Belirlenen yönelim ve süreç değerlendirmesi doğru ve öngörülü yaklaşımları içermektedir.

8. Konferans'ın esas sorunu partinin gerçekliği, önderlik meselesindeki yaklaşımındaki sığılıktır. 8. Konferans, 7. MK'nın sürece önderlik etmesinde yaşanan sorunları, PMK'nın bir dönem boyunca parti ile yaşadığı çelişkileri ve PMK'nın bu çelişkiler karşısında kendine yönelik "sekteklik" eleştirisinin nedenlerini ve bu nedenleri ortadan kaldıracak yöntemi, yaklaşımı ve kuşkusuz sorumluluğu geliştirmeyerek yerine getirememiştir. Zira 7. PMK'nın partiye hâkim olamama, sürece hâkim olamama üzerinden kendine yönelik sekteklik eleştirisini doğru ve bilimsel temelde irdeleyememiştir. Bu durum parti iradesinin bu noktada taşıdığı sorumluluğu, önderliği sıradanlıktan kurtaracak ve partiye daha sağlıklı önderlik edecek zemini yaratmasının önünde engel olmuştur.

***Nihayetinde 8. PMK önderliği bir önceki önderlikten devraldığı zaafarla teşekkül etmiş, partiye ve sorunlara hâkim olma ve buradan çözüm gücü olma ve ileri düzeyde önderlik etme yetenekleri 8. Konferans'ın sorun karşısında yüzeysel yaklaşımından dolayı gerçekleşmemiştir.***



8. PMK süreç boyunca partiye hâkim olamama, hatta PMK bileşenlerinin birbirine hâkim olamama sorunu ve bir aşamadan sonra yer yer “sol” sekterlik yer yer liberalizmden malul örgütsel çizgide salınıp durmuştur. Ancak parti içi sorunların boy verdiği zemin, ortaya çıkan parti gerçekliği ve buna bağlı olarak türeyen sağ tasfiyeci hizipçilik parti önderliğinin partiye ve kendi bileşenine yeterince hâkim olamamasının sonucu olmuştur. PMK’nın hakimiyet sorunu raporlarında yansıyan kendine ve alanlara yönelik subjektif değerlendirmelerde de sabittir. **8. PMK’nın en önemli sorunu önderliği sıradanlaştıran, partiye hâkim olma ve kumanda etmede yaşadığı zayıflıktır.** Bu durum süreç boyunca yaşanmıştır. Oluşan tablo ise önderlik içinde başlayan ve tüm partiye doğru yayılan derin ve baş edilemez hale gelen güvensizlik iklimi olmuştur. Nihayetinde “**dipten gelen dalga**” parti içinde büyüyerek yüzeye vuran güvensizlik virüsüne dönüşmüştür. Bu durum bir grup partilinin, partinin genel siyasi çizgisine yönelik güvensizliği ve ideolojik kırılmanın oluşmasıyla birlikte körüklenmiştir. Bu siyasal, örgütsel ve ideolojik çakışma, partide sistematik bir örgütlenmeye dönüşen oportünist-reformist karakterli, parti anlayışı anti-MLM olan, önderliği partiden koparan ve ona güvensizliğin “temel güvence” ve kaldırıp yapılmaya çalışıldığı bir patlamayla sonuçlanmıştır.

Bu tablo hiç kuşkusuz 8. Konferans’ın parti ve önderlik gerçekliğine dair yoğunlaşan, irdeleyen ve bu ikisinin ahenkli bir şekilde önderleşme ve gelişme dinamiklerini açığa sermeyen tutumundan kaynaklanmaktadır. Bu yaklaşım buna uygun bir önderlik çıkmasını, bu önderliğin kolektif, partiye hâkim olan, kendi gerçekliğine uygun şekillenmesine engel olan durumun doğmasını koşturmuştur. Parti önderliğe, önderlik partiye hâkim olma sorunu yaşamıştır. Parti ile önderlik ilişkisi sağlıklı kurulamadığı noktada, iddialı ve önderleşen bir PMK ve parti şekillendirilememiştir. PMK ve Parti arasındaki çelişkinin ilerletici, güçlendirici ve dinamik yanı açığa çıkarılmadığı gibi tam tersine yıkıcı ve sorun üreten karakteri baskın olmuştur. Bu tablo alanların başarı ve başarısızlık değerlendirmesine, önderliğin müdahale ve şekil verme yeteneğine hâkim olmuştur.

PMK’nın parti önderliği ve partinin alanlarına dair ortaya koyduğu tablo, bu bütünlük ve gerçeklik içinde değerlendirilmiştir. Bu tabloda partinin üstlenmesi gereken sorumluluklar ve PMK’nın partiye önderlik etmesi için hâkim olması, hakimiyet için olanak ve kanallarını yaratması, daha sorgulayıcı ve irdeleyici, daha sıkı bir mekanizma ve daha gerçekçi hedefler ve yönelim zorunluluğunun altı çizilmiştir.

Bu bağlamda özellikle parti önderliğinin tesis edilmesinde bileşenin siyasal-ideolojik yaklaşımında daha homojen, daha dinamik, parti ve sınıf mücadelesinin karşısında daha iradeli, bütünlük arz eden bir önderlik oluşturma anlayışı



benimsenmiştir. Partinin bu olanaklara sahip olduğu tartışmalar ve genel durum üzerinden görülmüştür.

Bu temelde partimizin sınıf mücadelesi karşısındaki zayıf durumu, yetersizlikleri, çelişki ve sorunlar karşısında Marksist-Leninist-Maoist yöntemle yaklaşımda eksiklikleri ve geriliği üzerinde yoğunlaşmıştır. Kongrede partinin sorunları, sınıf mücadelesinin sorunları, savaşın sorunları, kadrosal sorunlar, örgütlenme sorunları, kitle çizgisindeki sapmalar, genel siyasi çizginin politik güce dönüşmesindeki yetersizlikler, ittifaklar meselesi ve eylem birliklerine yaklaşım gibi konuların üzerinde de durulmuştur. Bu sorunlar bir bütün olarak PMK değerlendirmesi, alanlar değerlendirmesi üzerinden tartışılmış, var olan örgütsel gerçekliğimiz üzerinden yeniden değerlendirilerek sonuçlar çıkarılmıştır. Kuşkusuz süreç değerlendirmesi uluslararası durum, sınıf mücadelesinin nesnellğinde yaşanan sorunlar, burjuvazinin ideolojik saldırıları ve partimizdeki yansımaları üzerinden gerçekleşmiştir. Çok yönlü olarak ideolojik, politik ve örgütsel tablomuz bu gündemin ana konusu olmuştur. Önümüzdeki yönelim bu öznel ve nesnel gerçekliğe dayanılarak belirleneceği için, olabildiğince sorun geniş kapsamlı ve çok yönlü ele alınmıştır.

**Önümüzdeki Süreç Yönelimi:** Partimiz, en temel sorunu olarak partinin örgütlenmesinin geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, yetkinleştirilmesi ve savaşın yükseltilmesi olarak belirlemiştir. Savaşçı ve militan bir parti ve örgütlenmesinin gerçekleştirilmesi esas yönelim olarak belirlenmiştir.

**Kongremiz,** faşizmin yaşadığı politik krizi aşmak için, sindirme, sınırlama, örgütsüz bırakma, dağıtma ve mümkünse biat ettirme politikasının son beş yıldır yoğun, derin ve sürekli dozunu artırarak gerçekleşmesine rağmen krizine çözüm olmadığını tespit etmiştir. Bu saldırganlık devrimci durumda bir gerilemeye, zayıflığa yol açsa da sınıfsal, ulusal, sosyal vs. temeldeki çelişkiler daha fazla derinleşmiş, kitlelerin hareketsiz ve kabullenir duruma getirilmesi, esasta başarı elde etmemiştir.

Egemen sınıflar arası çatışma ve gerilim hattı daha fazla artmış, ekonomik krizin yarattığı pastanın küçülmesi sonucu, pay kapma mücadelesinin keskinleşmesine paralel hem iç klik çatışmasını hem de ittifaklar arası çatışmayı arttırmıştır. Faşizmin topyekün saldırı dalgasının devrimciler, ilerici güçler ve en genel anlamda halk kitleleri içinde belli bir yansımaları olmuştur. Bu olumsuz ve yıkıcı tablo faşizmin diz çöktürme, teslim alma politikasının başarı üretmesini her şeye rağmen getirmemiştir. Faşizm, kendi mezarını daha derin kazarak zaman kazanma olanağı sağlamıştır. Önümüzdeki gelişmeler, devrimci durumun ve dolayısıyla sınıf mücadelesinde hareketliliğin yükselmesine olanak ve zemin sunmaktadır. İç ve dış politikada tıkanan ve debelenen faşist diktatörlük, yönetme krizini daha güçlü ve keskin bir şekilde yaşayacaktır.

Bu tablo, partimiz ve devrimci hareketin gelişim kaydetmesi için yeni fırsatlar, olanaklar anlamına gelmektedir. Faşist diktatörlüğün topyekûn saldırı dalgası sadece baskı, şiddet, imha, inkar, işgal, şovenist dalga yaratarak gelişmemektedir. Aynı zamanda yılgınlık üretmeye odaklı umutsuzluk ve çaresizlik iklimi yaratmasıyla hayat bulmaktadır.

Yine uzun bir süreç boyunca sistemiçilik, parlamentarizm, barış içinde bir arada yaşama, legalizm, “devrimsiz, evrim ile ilerleme ve kazanma” şeklinde bir ideolojik aşınmaya neden olacak kuşatma da oluşturmuştur. Bugün bu ideolojik etki ve zehrin tüm olumsuz etkileri halk güçleri içindeki öznelerde yansımaları bulmaktadır. Partimiz bir süredir bu tasfiyeci, reformist akıma, “iktidarsız iktidar fantezisi” kuran ideolojik teslimiyet çizgisine karşı bir barikat ve set örme süreci içindedir. Bu yanıyla sürdürdüğü ideolojik mücadele ve kendi gerçekliğine hâkim olmada, ideolojik zayıflıklarını ve güçlü yanlarını tespit etmede avantajlı konumdadır.

Ancak proleter devrimci çizgide ciddi bir aşınma, gerileme ve iddiasızlık hali çekinmeden tespit edilmesi gereken bir sorun olarak görülmelidir. Komünizm perspektifinden, proleter devrimcilik tutumundan çelişkilere yaklaşmak, bu eksenlerdeki ilkelere sıkı şekilde sarılmak, taktik politikalar belirlemek bugün adeta şeytanlaştırılmaktadır. Bu yaklaşımların esası proleter devrimcilikle küçük-burjuva devrimciliği arasındaki çelişkilerden ileri gelmektedir. Küçük-burjuva devrimci tarz ve yöntem, beklenti ve umut, şekilleniş ve yönelim oldukça güçlü bir politik etkiye sahiptir. Bu durum proleter devrimci çizgiye hücum ederek ona yönelerek kendini daha güçlü hissetmektedir.

Burjuva tarzda devrimciliği alt-üst etmek, ona yönelmek, onun kuşatmasını parçalamak ancak ve ancak Komünist partisinin onun karşısında hem düşünsel, hem teorik, hem örgütsel, hem de politik olarak güçlenmesi ve kendini gerçekleştirmesi ile olanaklıdır. Proleter devrimcilik koşullar ne olursa olsun işçi sınıfının tarihsel rolünü unutmamak, onun Yeni Demokratik Devrim’i gerçekleştireceği ve sürdüreceğine güçlü şekilde inanmaktan geçer. Bunda yaşanan her silikleşme rüzgar karşısında zayıf bir dal gibi sallanmak ve hatta kırılıp kurumaya mahkum olmakla sonuçlanır.

Komünist partinin varlığı proleter devrimciliğin koşuludur. Partimizin ideolojik yönelimi bu anlamda zamanın ruhunu yakalayan, işçi sınıfının tarihsel rolünü kavramış ve kitlelerle kaynaşmış proleter devrimciliğin geliştirilmesi, sağlamlaştırılması olacaktır. Ortaya çıkan çelişkileri çözme iradesi gösteren, her türlü burjuva tipte devrimciliğin saldırıları karşısında donanımlı olan ve onları ideolojik olarak mahkûm edebilen, olaylara-olgulara, gelişmelere hâkim olan ve inceleyerek çözüm gücü olan bir devrimcilik. İşte ihtiyaç olan devrimcilik budur. Partimiz bu anlamda proleter devrimcilikle burjuva devrimciliği

arasındaki çelişkiyi ortaya çıkaran, çizgisini bu şekilde güç haline getiren bir yönelim benimseyecektir.

Bu hiç kuşkusuz sağlam parti örgütlenmeleri yaratmak, savaşçı bir partiye uygun militanlaşma oluşturmakla mümkündür. Partimiz, örgütlenmesini sağlamlaştırmak, genişletmek, düşmana kapalı hale getirmek üzere yoğun ve sıkı bir eğitim ve sınıf mücadelesi içinde çelikleşmeyi esasa alan bir hat içinde olacaktır.

Kongremizde tartışılan diğer bir önemli nokta ise **savaş** meselesidir. Yönelimimizin en önemli ayaklarından birisi bu olacaktır. Devrimci durumun yükselme eğilimi gösterdiği bu periyotta savaşçı bir parti, gerilla savaşında odaklanmış ve çelişiklere silahın eleştirel gücüyle müdahale eden bir çizgi hayati derecede önemlidir. Her şeyin zora dayanarak çözüm beklediği, bunun etkili ve belirleyici olduğu bir toplumsal yapımız söz konusudur. Savaş devrim için olur, onun ihtiyaçları için gereklidir ve onun gerçekleşmesinin yegâne yoludur. Bu kavrayış ve yaklaşım her çelişki karşısında doğru bir konumlanışı getirir. Partinin devrim ve komünizm için koşullanmış zorunluluğu, savaşın en etkili en yıkıcı ve en güçlü şekilde inşa edici bir karaktere bürünmesini getirecektir.

Partimiz 47 yıldır bu bilinçle ve yönelimle şekillenişini bulmuş, kesintisiz bir savaş çizgisi inşa etmiştir. Devrimimizin şah damarı olan **gerilla mücadele-si** partimizin önderliğinde **Halk Ordusu** tarafından yürütülmektedir. İçinden geçtiğimiz koşullarda düşmanın Kürt Ulusal Hareketi'nin gerilla güçlerine ve partimize yönelik ciddi bir imha ve yok etme savaşı söz konusudur. Partimiz bu imha savaşına karşı büyük bedeller ödeyerek direnmektedir. Partimiz yaratılmaya çalışılan tüm yılgınlığa, umutsuzluğa, tasfiye girişimine, ideolojik teslimiyete karşı direnmeye, devrimimizin **Halk Savaşı Stratejisi** ile **Kızıl Siyasi İktidarlar** ile parça parça iktidarı alma ısrarından geri durmayacaktır. Bu süreçte bedeller ödeme pahasına, stratejik savunma içinde taktik saldırılar yaklaşımı ile süreci karşılayacaktır. Gerilla savaşının temel yasası olan kendini koruma tutumunu titizlikle uygulayacak, ancak düşmanı hırpalayan onu yoran ve yıpratın taktik saldırılarla kendini koruma ve geliştirme yaklaşımında olacaktır.

Partimiz savaşa göre şekillenme politikasını tüm faaliyetlerinde esasa oturtacaktır. Tüm çalışmalar ve yönelim savaşı besleyecek ve onu güçlendirecek şekilde ele alınacaktır. Kuşkusuz Halk Savaşı'nın geliştirilmesi demek, bulunduğumuz her alanda en yaratıcı ve zengin devrimci çizginin ve politikanın uygulanması, geniş kitlelerin bu temelde de örgütlenmesi ve seferber edilmesi demektir. Bu aynı zamanda zora dayalı mücadelenin araçlarının da etkin şekilde kullanılması ve çelişikler karşısında yaratıcı bir şekilde uygulanmasıdır.

**Örgütlenirken savaşmak, savaşırken örgütlenmek. Örgütlerken savaşmak, savaşırken örgütlemek.** Geniş kesimleri örgütlemek savaşı yeniden üreteceği gibi gerilla mücadelesine dayalı savaş çizgisi, aynı zamanda tüm örgütlenmelerin kendini yeniden üretmesi anlamına gelmektedir. Bu toplumsal yapımızın yarattığı bir gerçekliktir. Partinin kumandasında ve önderliğindeki silahların eleştirel gücü, ezilen halk yığınlarının zihnine vurulan prangaları parçalayacağı gibi, örgütlenme ve mücadele azmini arttıracak, Mao yoldaşın deyiimiyle *“tüm kırımızdan ve pasımızdan bizi arındırarak”*tır.

Bu tarihsel dönemeçte, tasfiyeciliğin ve reformizmin cirit attığı koşullarda kuşkusuz parti çizgisinde gerilla savaşını yükselterek savaşçı bir örgütlenme yaratarak tutunmak ve eşiği bu iradeyle geçmek önderleşmek ve komünizm düşü için daha güçlü ve etkili yürüyüş kolu oluşturmak için mahkûm olduğumuz bir durumdur. Partimiz bu mahkumiyeti kavramış durumdadır, yakından uzağa doğru kitleleri ikna ederek, örgütlenerek bu kavrayışı yaygınlaştıracak ve iktidar perspektifiyle mücadelesine ivme katacaktır.

### **Yoldaşlar, Halkımız, Dostlarımız;**

**Kongremiz,** hiç kuşkusuz oluşturduğu güçlü iradeyi tarihsel sorumluluğuna olan güvene, halka olan inancına, yoldaşlarına olan bağlılığına, şehitlerimize verilen sözlere, şehit ailelerimizin öfke ve kinine, dost güçlerine olan sorumluluğuna, uluslararası düzeyde kardeş, dost parti ve örgütlerin dayanışmacı ruhuna, enternasyonal proletaryanın keskin kılıcı olan **Marks-Engels-Lenin-Stalin-Mao** yoldaşların ışık saçan, yol gösteren bilimsel yaklaşımına bağlı kalarak oluşturmuştur.

**Kongremiz,** Önder İbrahim Kaypakkaya'nın temellerini attığı partimizin 47 yıllık rehber aldığı programatik görüşlerin bilimselliğini daha güçlü bir kavrayışla sahiplenmiştir.

**Kongremize,** partimize karşı güvensizliğin planlı ve organizeli bir şekilde örgütlendiği, boğazına burjuva çizginin kör bıçağının tehdit olarak çalındığı, gerilla mücadelesine karşı yılgnlık teorilerinin cirit attığı, kaçknlığın, umutsuzluğun kol gezdiği son dört yıllık süreçte parti sloganlarını haykırarak, onun çizgisine bağlılıklarını beyan ederek silah elde ölümsüzleşen **25 halk savaşçısının** kararlılığı ruhunu verdi. 25 parti militanımızın, halk ordusu savaşçımızın her biri komünizm düşüyle, partinin çizgisine bağlılıkla hayatlarını feda etti. Onlar tarihin bu kesitinde umudu kanla yazan, düşmana sıkılan her kurşunu aynı zamanda kaçknlığa ve yılgnlığa yönelen ideolojik bir güce çevirdiler. Partimiz 47 yıl boyunca yüzlerce şehit verdi şanlı komünizm davası için. Bu davada ölümsüzleşen yoldaşlarımızın yetişmesinde, gelişiminde, kişiliğinde emeği olan, onların davasını kendi davaları olarak sahiplenilen **şehit**

**ailelerimizin** acısı kin ve kararlılık olarak partimizde vücut buluyor. Kongremiz tüm şehit ailelerine, yoldaşlarımızın bize bıraktığı mirası sahiplenme sözü verdiğimizizi, onların düşlerinin partimizin özü ve kökü olduğunu bildirir. Ailelerimiz şüphe duymasın, evlatları partimizin ve ardında kalan yoldaşlarının ruhunda, benliğinde yaşayacak, yaşıyor.

**Kongremiz**, partimizin adını, çizgisini, savaştı ve militanlığını düşmanın zindanlarında direnişleriyle onurlandıran ve partimizin en ileri mevzileri haline getiren **tutsaklarımızı** komünist duygularla, devrimci coşkuyla selamlar. Onlar davamız uğruna en ağır bedeli ödemekten çekinmeyen, mücadelenin bedel gerektiren karakterini direnişe durarak ve kavgaya daha sıkı bağlanarak anlamlandıranlardır. Tutsak yoldaşlarımızın, en zor koşulda sınıf mücadelesi için, komünizm için üreten, direnen çizgileri dışarıda biz yoldaşlarına ve partimize can, kan ve ruh katıyor. Tüm tutsak örgütlenmemize ve tüm tutsak bileşenimize partimizin kongresi armağan olsun.

**Kongremiz**, enternasyonal proletaryanın çeşitli ülkelerindeki temsilcilerine, kardeş komünist partilere ilan eder ki; komünizme olan sonsuz inancımız, Marksizm-Leninizm-Maoizm'e olan sadakatimizle enternasyonal proletaryanın Türkiye topraklarındaki temsilcisi **TKP/ML**, gerçekleştirdiği **1. Kongresi** ile şimdi daha güçlü ve mücadelede daha kararlıdır. Dünya komünist hareketinin önemli ve ciddi sorunları bulunmaktadır. MLM'ye yönelik revizyonist, oportünist, tasfiyeci, reformist saldırılar daha azgın ve daha pervasızdır. Sosyalizmden geriye dönüşler karşısında kızıl bayrağı indiren, Maoizm'e yaslanmak yerine anti-MLM akımların saldırılarına teslim olanlara karşı bir kez daha Yeni Demokratik Devrim, sosyalizm ve komünizm mücadelesi ile kızıl bayrağı daha güçlü dalgalandırıyoruz. Uluslararası düzeyde gelişen saldırılara karşı proletarya enternasyonalizmi ile donanmış, MLM ile kuşanmış bir ortak yürüyüşü bugünden inşa etme kararlılığındaız. Dünya genelinde emperyalist-kapitalist sistemin krizi yarı-feodal, yarı-sömürge ülkelerindeki Halk Savaşı'nın zeminini daha fazla güçlendirecek, devrimin bu fırtına merkezlerinin daha ileri çıkmasına olanak sunacaktır. Biz Türkiye'de Halk Savaşı'nı yükseltme ve enternasyonal proleter görevimiz olan kendi devrimimizi büyütme sorumluluğunu daha güçlü yükleniyoruz ve bunu ilan ediyoruz. Bugün Hindistan'da, Peru'da, Filipinler'de ve daha birçok yarı-sömürge yarı-feodal ülkede büyük çaplı ya da küçük çaplı Halk Savaşı yangını söz konusudur. Kıvılcım halindeyiz belki ama **"bir kıvılcım tüm bozkırı tutuşturur"** diyen bir ustanın öğrencileriyiz. Tüm bozkırı tutuşturma iddiamızı, tarihsel bilincimizi ve zorunluluğumuzu kararlılıkla taşıyoruz. Kıvılcımımızın bozkırı tutuşturması için tüm enerjimizi, tüm çabamızı ve tüm yoğunlaşmamızı sağlayacağız. **Şan olsun Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ışıklı yolunda yürüyen enternasyonal proleter hareketlere, örgütlere ve kardeş partilerimize.**

## **Türk, Kürt Uluslarından ve Çeşitli Milliyetlerden Emekçi Türkiye Halkına;**

Kongremiz ana şiarını “**1. Kongre Çizgisinde; Proleter Devrimciliği Kuşan, Tasfiyeciliğe Meydan Oku, Gerilla Savaşını Yükselt!**” olarak ilan eder. Bu şiar kongremizin yöneliminin sentezidir. Bu şiar etrafında kenetlenip “*önümüzdeki şanlı mücadele yıllarına*” hazırlanacağız. Kongremiz, partiyi geliştirme ve güçlendirme, savaşı yükseltmeye odaklı ana yönelim belirlemiştir. Bu yönelim, gelişmekte olan devrimci durumu karşılamaya odaklı bir hedefdir. Tüm parti üyelerimizin, militanlarımızın, taraftarlarımızın ve gözü kulağı partimizde olan ilgili kamuoyunun bu yönelim doğrultusunda şekillenmesi hedeflenecektir. Parti örgütlenmelerimizin bu doğrultuda örgütlülüklerine biçim vermesi, militanlarımızın bir adım daha öne fırlaması, taraftarlarımızın örgütlenme düzeyini geliştirmesi, örgütlü olmayan partimize gönül vermiş kesimlerin hızla örgütlenmesi ve sınıf mücadelesinin engin denizine partimiz saflarında katılması hedeflenecektir. Bu hedeflerimize daha hızlı ulaşmak için herkesi bu çağrımıza kulak vermeye, sesimize ses katmaya, adımlarımıza yoldaş olmaya davet ediyoruz. **Şimdi bir adım ileri çıkma zamanı!**

**Zaman;** oturanın ayağa kalkması, duranın yürümesi, yürüyenin koşması zamanıdır.

**Zaman;** Yeni Demokratik Devrim, sosyalizm, komünizm hedefine umut bağlayan herkesin daha ileri fırlama zamanıdır.

**Zaman;** Gerilla mücadelesini yükseltme, Halk Savaşı'nı geliştirme ve sahiplenme zamanıdır.

**Zaman;** bu hedeflerin kurmay öncüsü partimizin etrafında kenetlenme zamanıdır.

**Zaman;** sınıf mücadelesini geliştirme, faşizme meydan okuma, sistemiçiliğe alan bırakmama, partimizi tüm yaşamın içinde politik bir güç haline getirme zamanıdır. Partimiz bunu örgütlemeye, bunu başarmaya yazgılanmıştır. Tüm partililerin, militan ve taraftarların enerjisini tam zamanlı kullanma dönemidir. Komünistler, devrime olan inançları ile süreci karşılamak ve devrimi örgütlemek noktasında iddialıdır. Kongremizin en büyük başarısı da bu iradenin kesin ve kararlı bir şekilde gerçekleşmiş olmasıdır.

Kongremizin bu iradesi, Türkiye proletaryasına, ezilen köylü katmanlarına, şehir küçük-burjuvazisine, Kürt ulusuna ve ezilen diğer milliyetlere, ezilen inançlara, ezilen cins olan kadınlara ve LGBTİ'lere, halk gençliğine ve tüm demokratik güçlere Yeni Demokratik Devrim hedefiyle en geniş özgürlükleri gerçekleştirme mücadelesinde kararlılık sözü vermektedir. Emperyalizme, faşizme, feodalizme ve her türden gericiliğe karşı sözümüz ise mutlaka ama

mutlaka sonlarının geleceği, partimizin bu uğurda silah elde canlarına okumak için durmayacağı, yılmayacağı ve asla pes etmeyeceği olsun.

- **Şan Olsun 1. Kongremize!**
- **Faşizmi Döktüğü Kanda Boğacağız!**
- **Halkın Örgütlü Mücadelesi ile Faşist Ablukayı Dağıtacağız!**
- **Şan Olsun Kürt Ulusunun Özgürlük Mücadelesine!**
- **Emperyalizm ve Tüm Uşaklarına Karşı Mücadeleye, Örgütlenmeye!**
- **Devrim Zorunluluk, Halk Savaşı Özgürlüktür!**
- **Devrimci Mücadele Meşrudur, İsyandır!**
- **Savaşarak Öğren, Örgütlenerek İlerle, 1. Kongre Çizgisinde Kenetlen!**
- **Kaypakkaya Yoldaşın 70. Doğum Yılında Marksizm-Leninizm-Maoizm'in Kızıl Güzergahında İktidara!**
- **Faşist Kuşatmayı Parçala, Halk Savaşıyla İlerle!**
- **Komprador Patron-Ağa Devletini Yıkacağız, Demokratik Halk İktidarını Kuracağız!**
- **Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!**
- **Şan Olsun Halk Savaşının Zaferlerle Taçlanmış Yoluna!**
- **Şan Olsun Marksizm Leninizm Maoizm'e!**
- **Şan Olsun Partimiz TKP/ML'ye, Halk Ordumuz TİKKO ve Gençlik Örgütümüz TMLGB'ye!**

**TKP/ML - MK Siyasi Büro**

**Mayıs 2019**

## ■ Partimizin Programına Dair

### a) Sosyo-ekonomik Yapı

*Yarı-feodalizm tanımı:* Feodal üretim tarzının temellerinden sarsıldığı, yıkılmaya, dağılmaya yüz tuttuğu, bununla beraber kapitalist üretim tarzının henüz egemen olmadığı bütün bir evre ve bu evre içinde vücut bulmuş üretim ilişkileri yarı-feodal olarak adlandırılır. Tarihte feodalizmden kapitalizme geçişin uzun bir dönemi kapsadığı bilinir. Avrupa'da kentlerin her bakımdan gelişim gösterdiği 14. yüzyılda, feodal üretim tarzı derin sarsıntılar geçirip çözülme aşamasına geldiğinde kapitalist üretim tarzı için henüz ilk koşulların meydana gelmekte olduğunu biliyoruz. Bu koşulların tamamlanıp kapitalist üretime tam olarak geçilmesi, 16. ve 17. yüzyıldaki özgün gelişmeler kapitalist üretim tarzının doğuşunda asla belirleyici unsurlar olarak anlaşılmamalıdır. Bu doğuşun tespit edilebilmesi için üretim biçimini etkileyen, örneğimizde hızlandıran olaylara değil üretimin kendisine bakmak gerekir. Ne var ki bir üretim tarzının doğuşu, toplumun ekonomik yapısında egemen olması bir dizi olayı, özgünlüğü kaçınılmaz olarak içerir. Bizim burada dikkat çektiğimiz özellik kapitalist üretim tarzının doğuşunun feodal üretim tarzının çözülmesiyle gerçekleşmediği, bu sürecin uzun bir zaman almasıdır. Marks bunun genel olarak iki yol izlediğini söylemekle beraber kapitalist üretim tarzının egemenliğinin kaçınılmaz bir sonuç olduğunu hiçbir zaman gözden kaçırmamıştır...

Bu durumda yarı-feodalizmin, feodalizmden kapitalizme doğru gelişimde bir



geçiş evresi olduğunu; bu dönemde tam anlamıyla ne feodal ne de kapitalist olan bir toplum biçiminin gerçekleştiğini söyleyebiliriz.

Bu geçiş evresinin kavranması bakımından Marks'tan ve aynı içerikte olsa da Lenin'den yapacağımız alıntılar belirleyicidir. Feodalizmden kapitalizme doğru izlenen genel iki yol bize toplumu incelerken yoğunlaşmamız gereken noktaları da gösterecektir.

*“Feodal üretim tarzından geçiş iki farklı biçimde olur. Üretici, doğal tarımsal ekonomi ve Ortaçağlar’ın kent sanayilerinin loncaya bağlı el zanaatlarının tersine, tüccar ve kapitalist halini alır. Bu, gerçekten devrim yapan bir yoldur. Ya da tüccar, üretim üzerinde doğrudan bir egemenlik kurar. Tarihsel yönden bir basamak taşı olarak ne denli fazla hizmet ederse de dokumacılara, bağımsız oldukları halde, kendilerinin yünlerini onlara satmak ve onların kumaşlarını satın almak suretiyle denetimi altına alan 17. yüzyıl İngiliz kumaşçılarında olduğu gibi- kendiliğinden, eski üretim tarzının alaşağı edilmesine yardımcı olmaz, ancak kendi ön koşulu olarak onun koruma ve sürdürme eğilimini taşır. (...) Bu sistem, her yerde, gerçek kapitalist üretim tarzı için bir engel olmuş ve onun gelişmesiyle yok olup gitmiştir.”* (Marks, 2009, s. 293-294)

Lenin de “Rusya’da Kapitalizmin Gelişmesi” adlı kitabında, o dönemki Rus devriminin izleyebileceği iki ana çizgiyi şöyle tanımlamıştır: *“Ya eski toprak beyliği iktisadi, binlerce bağla serfiğe bağlanmış haliyle muhafaza edilir ve bu, yavaş yavaş salt kapitalist, ‘junkner’ iktisadi haline dönüşür. Emek-hizmetinden kapitalizme nihai geçişin temeli, feodal toprak beyliği iktisadının iç başka-laşımıdır. Devletin tarım sisteminin tümü kapitalist hale gelir. Ve uzun bir süre için feodal özelliklerini korur. Ya da eski toprak beyliği iktisadi, serfliğin bütün kalıntılarını ve her şeyden önce büyük toprak sahipliğini yok eden devrimle yıkılır. Emek-hizmetinden kapitalizme nihai geçişin temeli, toprak beylerinin malikânelerine köylülük yararına el konulmasına sonunda müthiş bir hız kazanmış olan küçük köylü çiftliğinin özgür gelişimidir. Tarım sisteminin tümü kapitalist hale gelir, çünkü serfliğin izleri ne kadar eksiksiz yok edilirse, köylülüğün farklılaşması o kadar hızlı ilerler.”*

Devamla Lenin bu iki yolu başka bir deyişle tekrar eder: *“Bir başka deyişle: ya esas olarak, toprak mülkiyetinin ve eski ‘üst yapının’, baş dayanaklarının muhafaza edilmesi; dolayısıyla, liberal-monarşist burjuvazinin ve toprak beyinin egemen rol oynaması, hali vakti yerinde köylülüğün hızla onların yanına geçmesi, geniş çapta mülksüzleştirilmekle kalmayıp, buna ek olarak,” ... “toprak tazminatı ile köleleştirilmiş ve irticam egemenliği ile ezilmiş ve körletilmiş köylü yığınlarının çökmesi; (...) ya da toprak beyliğinin ve buna tekabül eden eski ‘üst yapının’ bütün ana dayanaklarının yıkılması; istikrarsız ya da karşı-devrimci burjuvazinin etkisiz hale getirilmesiyle proletaryanın ve köylü yı-*

*ğınlarının egemen rol oynaması; işçi ve köylü yığınlar için meta üretimi altında düşünülebilecek en iyi koşullarda üretici güçlerin kapitalist bir temel üzerinde en hızlı ve en özgür gelişimi. (...)*” (Lenin, 1988, s. 22-23)

Feodalizmden geçişin iki farklı yolu yarı-feodal toplum düzenini kavramamızın temel konularından biridir. Çoğunlukla bu geçiş süreci üzerinde durulmaz. Böylece bu iki yolun da gerçekleşmediği, yeni koşullarla beraber çok daha farklı mücadelelerin gündeme geldiği ülkelerdeki “geçiş koşulları” da üstün-körü değerlendirmelerle ve elbette “**kapitalist üretim tarzının egemenliği**” ile açıklanıp irdelenmemiştir. Oysa “**yarı-feodal temel üzerinde gelişen kapitalist ilişkiler**” tam da Marks ve Lenin’in farklı dönemler için de olsa dikkat çektikleri büyük ve özgün problemler içerir. Yarı-feodal bir toplumun kapitalist bir topluma doğru gelişmesi, Marks ve Lenin’in tanımladıkları geriletici, koruyucu, berbat edici, kötüleştirici, köleleştirici, kör edici unsurların dışında yeni ve daha güçlü unsurlar tarafından her düzeyde engellenmektedir.

Marks, Kapital adlı eserinde yarı-feodal toplumlarda yaşamış düşünürlerin, karşılaştıkları karmaşık ve kuşkusuz anlaşılmasız durumdaki -yeni üretim tarzının neden olduğu- sorunları çözümleyemediklerinden bahseder: “*Kapitalist üretim tarzı, bu ilişkiyi (doğal ekonominin dayandığı üretim tarzının ön koşulu olan ilişkileri-bn.) tümüyle ortadan kaldırır; bu, özellikle İngiltere’de, 18. yüzyılın son üçte birinde geniş çapta incelenebilecek olan bir süreçtir. Aşağı yukarı yarı-feodal toplumlarda büyümüş olan Herrenschwand (Jean Herrenschwand-1728-1811, bn.) gibi düşünürler, örneğin 18. yüzyılın sonları gibi geç bir dönemde bile, manifaktürün tarımdan bu ayrılmasını çılginca bir toplumsal serüven, akıl almaz ölçüde riskli bir var olma biçimi sayarlar.*” (Marks, 2009, s. 691) Bu düşünürlerce anlaşılmasız olduğu için “riskli var olma biçimi” sayılan durumlar çok daha kapsamlı ve karmaşık özelliklerle, emperyalizmin neden olduğu “akıl almaz” sonuçlarla beraber yarı-feodal toplumlarda görülmektedir.

Elbette farklı olarak, birinde ileriye dönük yeni gelişmeler anlaşılmasızken diğerinde engelleyici, geriletici güçler ve ilişkiler söz konusudur. Farklı üretim tarzları üzerindeki “benzer” görünümünün, üretim süreçleri temel alınmadığı için sürekli yanlış yorumlandığı ve analizlerin yanlış başlayıp hiçbir yere ulaşmadığı, gerçekliği açıklamaktan uzak, eklektik, dogmatik ve yüzeysel tezlerle sınıf bakış açısından kopmaya veya uzaklaşmaya mahkûm anlayışlarla karşı karşıya kalmamız bu nedenle şaşırtıcı değildir.

Sıklıkla karşılaştığımız yorumlardan biri yarı-feodal toplum biçiminin, bir “geçiş toplumu” olarak sürgit bir toplum biçimi olamayacağı, kaçınılmaz olarak yeni üretim tarzı tarafından alaşağı edileceğidir. Marks bu “kaçınılmaz” sonucu birçok kez ortaya koymuştur. Lenin de Rus devrimi özgülünde bu sonucun altını çizmiştir. Yarı-feodal bir toplumda yaşamış olan Mao Zedung da aynı sonuca

dikkat çekmiştir: “Çin’in feodal toplumu meta ekonomisine doğru geliştiği ve böylece içinde kapitalizmin tohumlarını taşıdığı için, Çin yabancı kapitalizmin zorlaması olmasa bile giderek kendi kendine kapitalist bir toplum haline gelecekti.” (Mao Zedung, 1922, s. 313) Dahası, Mao Zedung yabancı kapitalizmin bu süreci, görünüm itibarıyla hızlandırdığını, “Çin’in toplumsal ekonomisinin çözülmesinde önemli bir rol oynadığını; bir yandan Çin’in kendine yeterli doğal ekonomisini baltaladığını ve hem şehirlerdeki hem de köy evlerindeki el sanatları sanayini yıktığını; öte yandan, il ve ilçelerdeki meta ekonomisinin gelişmesini hızlandırdığını” belirtir. Demek ki yarı-feodal düzende kapitalizme ait özelliklerin varlığı ve hatta yaygınlığı bizim reddettiğimiz bir olgu değildir. Ne var ki mesele bundan ibaret değildir; hatta bu, meselenin esası da değildir.

Meselenin esasını kavramak için “geçiş süreci”ne dair yazılanlara yeniden dönelim.

Marks’ın açıkladığı iki farklı yoldan devrimci olmayan yol konumuz bakımından esas olmalıdır. Üreticinin tüccar ve kapitalist olması (devrim yapan yol) doğrudan üretim tarzının değişmesi anlamına gelir; bu değişimde iş gücü bizzat meta durumuna gelirken üretici de üretim araçlarını elinde toplayıp sermaye sahibi olarak, üretim koşulunun sahibi olarak üretimde artı-değer yaratmak üzere iş gücünü satın alacak seviyeye gelir. Bu yeni bir üretim koşulu ve ilişkisi anlamına gelir. Buna karşın diğer yol, yani üreticinin değil de tüccarın üretim üzerinde doğrudan söz sahibi olmasıyla girilen yolda yeni üretim tarzının önüne büyük ve zorlu engeller çıkar. Marks’ın analizi bize bu engellerin hangi noktalarda biriktiğini göstermekle eşsiz bir bilgi sunar.

Öncelikle Marks, tarihsel yönden bir basamak olarak, tüccarın üretimde doğrudan söz sahibi olmasının kendiliğinden yeni üretim tarzına neden olmayacağını belirtir; aksine “eski üretim tarzının alaşağı edilmesine yardımcı olmaz, ancak kendi önkoşulu olarak onu koruma ve sürdürme eğilimi taşır” der. Bunun için örnek verdiği 17. yüzyıl İngiliz kumaşçıların eylemini anlatır: “dokumacıları (üreticileri-bn.) bağımsız oldukları halde, kendilerinin yünlerini onlara satmak ve onların kumaşlarını satın almak suretiyle denetimi altına alma.” Bu eylem üreticinin üretim araçlarını elinde toplamasına ve üretimde artı-değer yaratmak için iş gücü satın almasına; dolayısıyla yeni üretim tarzına geçilmesine engel olur. “Fransız ipek sanayi ve İngiliz çorap ve dantelâ sanayinde de yapımının 19. yüzyıl ortasına kadar dokumacıları eski örgütlenmemiş düzende çalıştıran ve ancak, bunların gerçekten kendisi için çalıştıkları, bir tüccarın denetim gücüne sahip düpedüz bir tüccar” olduğunu belirttiğinde Marks üretimin tüccarın denetiminde eski üretim tarzıyla 19. yüzyılın ortasına kadar sürdüğünü ortaya koyar. Üretim tarzında bir değişiklik olmamışken ve tüccar, üreticileri kendisi için çalıştıran biri olarak üretim koşullarına ege-menken kapitalist üretim tarzı gelişemez. “Üretim tarzında köklü bir değişiklik

yapmaksızın, yalnızca doğrudan üreticilerin durumunu daha da kötüleştirir ve bunları sermayenin yakın denetimi altındakinden daha beter koşullar altında çalışan düpedüz ücretli işçiler ve proleterler haline getirir, ve artı-emeklerine, eski üretim tarzı esasına göre el koyar.” (a.g.e., s. 294). Örneklere devam eden Marks, bize incelemenin nereye odaklanması gerektiğini bir kez daha gösterir: “Aynı koşullar, bizzat değişmiş biçimde, bir ölçüde Londra’da el işi mobilya yapımında da vardır. (...) Üretimin tamamı, birbirinden bağımsız çok sayıda ayrı iş koluna bölünmüştür. İşyerlerinden birisi yalnız sandalye, diğeri yalnız masa, bir üçüncüsü yalnız dolap vb. yapmaktadır. Ama bu işyerleri, aşağı yukarı el zanaatlarında olduğu gibi tek bir patron ve birkaç kalfa ile yönetilirler. Ne var ki, üretim doğrudan doğruya özel kişilere çalışmaya el vermeyecek kadar büyüktür. Alıcılar, mobilya mağazaları sahipleridir. Cumartesi günleri patron bu mağazalara giden, yapılan işleri satan ve alışveriş, rehin karşılığında borç veren tefeci dükkânlarında olduğu gibi, çekişe çekişe bir sonuca bağlanır. Patronlar, başka bir nedenle olmasa bile, gelecek hafta için hammadde satın alabilmek ve ücretleri ödeyebilmek için, bu haftalık satışlara bağımlıdır. Bu koşullar altında, aslında bunlar, tüccar ile kendi işçileri arasında yalnızca aracıdırlar. Tüccar ise, artı-değerden aslan payını cebe indiren gerçek kapitalisttir.” (a.g.e., s. 294) Tüccar, üretim sürecinde (alıntıdaki “gerçek kapitalist” tanımlaması üretim sürecinde yaratılmış artı-değere tüccarın el koymasından kaynaklanan bir tanımlama değildir. Bunun dışında, artı-değere el koyan bu tüccar sermayenin yeniden üretime dönmesini sağlamak bakımından kapitalist değildir. Bu özellik nedeniyle “eski üretim tarzı esas”en sürer) gerçek söz sahibi olduğunda kapitalist üretim tarzını bastıran bir işleyle hareket ettiğinden bu usullerin hepsinde üretim tarzının başkalaşımı ağır ve sancılı olur. Marks bütün örneklerde analizlerin üretim sürecine yönelmesi gerektiğini gösterir: Üretim süreci kimin egemenliğindedir, artı-değere kim el koymaktadır, sermayenin üretime dönüşü hangi yoldan gerçekleşmektedir gibi soruların yanıtları üzerinden süreç tanımlanmaktadır.

Yine Kapital’in aynı bölümünde, konu ettiğimiz geçiş sürecine dair başka bir değerlendirme sonuç olarak aynı yaklaşımı içerir.

“Hiç kuşkusuz -ve, baştan aşağı yanlış sonuçlara yol açan da işte bu ol-  
gudur. 16. ve 17. yüzyıllarda coğrafi buluşlar ve ticarete görülen ve tüccar sermayesinin gelişmesini hızlandıran büyük devrimler, feodal üretim tarzından kapitalist üretim tarzına geçişi kolaylaştıran belli başlı öğelerden birisini oluşturur. Dünya pazarındaki ani genişleme, dolaşımdaki metaların çoğalması, Asya’nın ürünleriyle Amerika’nın hazinelerine sahip çıkmak için Avrupa uluslarının gösterdikleri hırs ve rekabet, sömürgecilik sistemi- bütün bunlar, üretim üzerindeki feodal zincirlerin parçalanmasına maddi katkıda bulunmuşlardır. Bununla birlikte, ilk dönemde -manifaktür döneminde- modern üretim tarzı,

*ancak, kendisi için gerekli koşulların, Ortaçağlarda olduğu yerlerde gelişmişti. Örneğin Hollanda ve Portekiz'i karşılaştırınız. Ve eğer 16. ve kısmen 17. yüzyılda ticaretteki ani genişleme ve yeni dünya pazarlarının doğuşu, eski üretim tarzının yıkılmasına ve kapitalist üretimin doğuşuna büyük bir katkıda bulunmuş ise, bu tersine, zaten var olan kapitalist üretim tarzı temeli üzerinde oluşmuştur.*" (a. g. e., s. 292) Böylece Marks, sermayenin üretim üzerinde egemenlik kuramadığı koşullarda meta dolaşımına, aynı zamanda üretimine katkı sunmuş olan tüccar sermayesinin tarihteki yerini anlamamıza olanak sunuyor; bu sermayenin kapitalist üretim tarzı temelinde gelişmemiş tüm eski üretim tarzlarında var olduğunu, sırf dolaşım alanında bulunarak metaların değişimini sağladığını ve aslında bu işleviyle temeldeki üretim tarzını koruduğunu, süreklileştirdiğini ortaya koymuş oluyor. Eğer kapitalist üretim tarzı temelinde bir ekonomi sistemi gelişmişse tüccar sermayesi bu kez ona hizmet edecek, onun gelişmesine hız katacaktır. Dolayısıyla tüccar sermayesinin bütün işlevleriyle gelişmiş olması, üretim sürecine egemen olup meta dolaşımında ayrıcalıklı roller edinmesi kesinlikle eski üretim tarzının yerine yenisinin geçmesi olarak yorumlanmaz. Bu yorum Marks'ın ifade ettiği gibi *"baştan aşağıya yanlış sonuçlara yol açan"* bir yorum olur. Hangi üretim tarzının temel olduğunu kavramanın tek yolu üretimin kendisini incelemektir. *"... tüccar sermayesinin gelişmesi biraz ilerde göreceğimiz gibi tek başına ne bir üretim tarzından diğerine geçişi sağlayabilir ne de bunun açıklaması için yeterlidir."* (a.g.e., s. 287-88)

Marks'ın buradaki yorumunu yarı-feodal toplumlardaki değişimleri, artan meta üretimini, dolayısıyla yoğunlaşan meta dolaşımını, sermayenin çoğalmasını, buna karşın üretim tarzının önemli derecede korunmasını, pazarın gelişmesini hatta dünya pazarıyla entegreyi ama üreticinin kapitaliste dönüşmek yerine giderek kötüleşmesini, yer yer ücretli işçi ve proletere dönüşmesini vs. anlamamızı sağlayacaktır. Tüccar sermayesinin tarihteki rolü ve aynı zamanda işlevleri hakkındaki Marksist görüş, genel olarak anlaşılammış olmakla beraber özellikle emperyalizm koşullarındaki genel durumun kavranamamasına yansıyan haliyle de özellikle anlaşılammıştır. Lenin, Stalin ve Mao Zedung'un ama özellikle Mao Zedung'un bu konudaki açıklamaları ayrıcalıklıdır ve sınıf mücadelesinin günümüzdeki tüm sorunlarının kavranmasındaki olmazsa olmazdır.

### **Emperyalizm ve Yarı-feodalizm**

Lenin, feodalizmin iç başkalaşımına ya da bir devrimle yıkılıp kapitalizme nihai geçişin koşullarının sağlanabileceğini açıklarken bu geçişin temelini *"küçük köylü çiftçiliğinin özgürleşmesi"* olduğunu söyler. Feodalizmin çözülmesi, yıkılması uzun yıllar almıştır; sonu geldiği ve iflas ettiği halde yerini alacak üretim tarzının gelişmemesinden kaynaklı tarihe gömülmesinin zaman aldığını söyleyebiliriz. Hatta şunu belirtebiliriz: Hiçbir üretim tarzı onu yerinden ede-

cek yeni üretim tarzı gelişip onu tasfiye etmedikçe tarih sahnesinden çekilmemiştir. Bu, toplumların üretim problemini çözme biçimidir; toplum için üretim veya topluma dönük üretim kaçınılmaz olarak bir üretim tarzı gerektirir; salt bireye dayalı ve birey için üretim bir Robinson Cruise hayatının ötesine geçemez ve bunun olanaksız bir hayat olduğunu biliyoruz! Feodalizme dair şu söylenebilir: Bu toplum biçiminin çöküşü için onlarca neden, olay sıralanabilir. Her nasıl olursa olsun bu çöküş ve geçiş sürecinin temelinde gerçekleşen olgu küçük üreticinin özgür gelişimidir. Sayılabilecek onlarca neden ve olay bu gelişimin hızını ve tabii kapsamını etkilemiştir. Yarı-feodal toplumun da temelinde bu süreç bulunmaktadır: Küçük üretimin özgür gelişimi. Feodal kalıntıların sürekliliği ve küçük üretici kesimlerin sonu gelmez yoksullaşması yarı-feodal ekonominin temel dinamiğini oluşturur. Bu dinamiğe dayanan devrimci sürecin küçük burjuva ağırlığını taşıyacağı açıktır. Söz konusu kesimler hem mülk sahibidirler hem proleterleşme eğilimi gösterirler. Bunlar aynı sürecin iki zıt ucudur. Lenin'in tanımladığı iki ana çizgiden hangisinin gerçekleşeceği sorusunun yanıtı bu sürecin nasıl tanımlanacağına yanıtı olacaktır. Bugün bütün mesele, yeni üretim tarzının yani kapitalizmin dünya çapında ulaştığı düzeyin bir sonucu olarak iki yoldan biri olan iç başkalaşımın önünde engel olması, kapitalist gelişmenin önünün gene kendisi tarafından kapatılmış olmasıdır.

Emperyalizmden önce yeni üretim tarzı önünde hiçbir engel duramazdı, önünde sonunda her engel yıkılırdı. Tüccar sermayesinin tüm tutucu, asalak niteliğine rağmen nihayet yeni üretim tarzına hizmet eden bir işlev gördüğünü Marks anlatmıştır. Oysa bu sermaye uzun süre, yeni üretim tarzı olan kapitalizmin oluşumu aşamasında hatta ondan bir süre sonra da eski üretim tarzına yapışıp kalmış, üretim süreci üzerinde egemenlik kurarak küçük üreticileri giderek daha kötü koşullara sürüklemişti. Yeni üretim tarzının eskiyi alaşağı etme yeteneği tüccar sermayesinin de bu özelliğini ortadan kaldırmıştır. Ne var ki burjuva iktisatçıların bütünü ve tabii ki Marksist bakış açısından uzak ya da uzaklaşmış geniş bir küçük burjuva kesim emperyalizm çağının bu temel özelliğini inkâr etmektedirler. Bunlara göre emperyalizm çağında kapitalist üretim tarzı feodalizmi tüm kalıntılarıyla alaşağı etme yeteneğine sahip olmayı sürdürüyor, onlara göre kapitalizmin feodalizm üzerindeki bu zaferi bu çağda da mümkün olmuştur ve mümkün olmaktadır!

Yarı-feodal sosyo-ekonomik yapının tam anlamıyla feodal olmayan ama kapitalist de olmayan bir üretim tarzı olması, bu üretim tarzının feodal ve kapitalist toplum ilişkilerini içerdiği gerçekliğiyle birlikte ele alınmalıdır. Dolayısıyla kapitalizme doğru gelişimin zemini olan meta ekonomisinin, bununla beraber gelişen meta dolaşımının ve doğal olarak pazarın yarı-feodal sosyo-ekonomide birer özellik olduğunu ve kendine has bir büyüme yaşadığını bilmeliyiz. Feodalizmin çözülmesi, bunun sonucu olarak kendine yeterli doğal ekonominin



temelden dağılmaya yüz tutması ve hatta zamanla dağılması yarı-feodal tanımımızın gerekçeleridir. Bu özelliklerin kırsal bölgelerdeki ekonomik yaşamı da özellikle içerdiği açık olmalıdır. Meta üretimi, artan miktarda ve hızda meta dolaşımı, pazar için üretim, hatta dünya pazarına bağlanma yarı-feodal ekonomiyle uyumludur. Yarı-feodal ekonominin yadsınması kapitalist üretim tarzıdır. Ancak bu “yeni” üretim tarzı geliştiğinde yarı-feodalizmin tasfiyesi, başka bir ifadeyle feodalizmin kökten tasfiyesi söz konusu olabilecektir. Dolayısıyla asıl mesele yarı-feodal sosyo-ekonomik yapıda da rastladığımız ama kapitalizmde en ileri seviyeye ulaştığını bildiğimiz meta ekonomisinin dayandığı temelin niteliğidir. Bu temel hangi sınıfların, hangi politik ve ekonomik güçlerin güdümündedir ve bu temelde gerçekleşen üretim nasıl bir toplum biçimi meydana getirmektedir?”

Mao Zedung feodal Çin toplumunun meta ekonomisine doğru geliştiğini, kendinde kapitalizmin tohumlarını taşıdığı için, yabancı kapitalizmin zorlaması olmasaydı da kendi kendine kapitalist Çin toplumuna dönüşeceğini açıkladıktan sonra Çin’de feodalizmin çözülüşünü; doğal ekonominin dağılmaya yüz tuttuğunu ve modern sınıfların tarih sahnesinde etkin bir biçimde belirdiğini anlatır. Bütün bunlarda emperyalizmin ayırt edici katkısına özellikle dikkat çeker. Onun şu ifadesi bu bakımdan özellikle dikkat çekicidir: “... *bununla birlikte, Çin proletaryası sadece Çin milli burjuvazisi ile birlikte değil, fakat Çin’de doğrudan doğruya emperyalistler tarafından yönetilen işletmelerle birlikte ortaya çıktı ve gelişti. Bundan dolayı Çin proletaryasının çok büyük bir kesimi, Çin burjuvazisinden daha yaşlı ve daha tecrübelidir; dolayısıyla daha büyük ve daha geniş tabana sahip olan bir toplumsal güçtür.*” (Mao Zedung, 1992, s. 314)

Emperyalizmin yarı-feodal ekonomik koşullardaki ülkelere etkisinin ilk görünür hali doğal ekonomiyi, kendi kendine yeterli bu ekonomiyi yıkmasıdır. Feodal üretim tarzının çözülmesiyle beraber yerleşen süreç “geçiş süreci” diyebileceğimiz, Lenin’in “küçük çiftçiliğin özgürleşmesi” diye tanımladığı yarı-feodal süreçtir ve henüz kapitalist üretim tarzının egemenliği için üretim araçlarının gelişmişlik düzeyi yeterli değildir. Emperyalizm bu sürece dâhil olduğunda doğal ekonomiyi hızla tahrip eder ve kapitalist üretimin gelişmesi için belirli nesnel koşulların ve olanakların oluşmasını sağlar; bu aynı zamanda meta pazarının da hızla gelişmesini içerir. Mao Zedung’un yabancı kapitalizm sayesinde Çin proletaryasının Çin burjuvazisinden erken doğduğundan söz etmesi bu gerçekliğin ürünüdür. Bu aynı zamanda emeğin bir meta olarak alınıp satılması için de koşulların oluştuğunu, emek gücü pazarının da geliştiğini söylemektir. Küçük çiftçilerin mülksüzleşmesi, esnafın, zanaatkarların yoksulluğa, sefalete sürüklenmesi bu sürecin görünen, belirgin ilk özellikleridir. Hem emperyalizmin neden olduğu kapitalist üretim koşullarının gelişmesi hem de

bundan bağımsız olmayan doğal ekonominin yıkımı ve proleterleşme yönündeki gelişmeler Marks'ın tüccar sermayesinin üretime egemenlik sağladığı, böylece doğrudan üreticinin kapitalistleşme yönündeki gelişimini baltaladığı, eski üretim tarzını kalıcılaştırdığı, sürdürdüğü koşullara dair anlatımıyla neredeyse birebir uyumludur. Lenin'den sıkça yapılan ünlü alıntı da emperyalizmin yarı-feodal ve feodal ülkelerdeki bu etkisini açıklar: *“Sermaye ihracı, sermayenin ihraç edildiği ülkelerde onu olağanüstü hızlandırarak kapitalist gelişmeyi etkiler. Böylece sermaye ihracı ihracatçı ülkelerdeki gelişmeyi bir parça durdurma eğilimi taşırsa da bunun ancak tüm dünyada kapitalizmin genişlemesi ve derinleşmesi pahasına gerçekleştiği ortadadır.”* (Lenin, 1995, s. 68)

*“Lenin'in burada sözünü ettiği 'kapitalizm', komprador kapitalizm dediğimiz, emperyalizme bağlı kapitalizmdir.”* (İ. Kaypakkaya, 2012, s. 49) “Emperyalizme bağlı kapitalizm” ne “kapitalizmin gelişmesi” olarak tanımlanabilir ne de “bağımlı kapitalizm” olarak. Bu iki tanım da yarı-sömürge ülkelerde burjuva devriminin gerçekleştiği ya da iç başkalaşım yoluyla kapitalist üretim tarzının ekonomik yapının temeli haline geldiği tezini içerir. Oysa “emperyalizme bağlı kapitalizm” yarı-sömürgeadaki kapitalizmin “dışarıdan” ve emperyalizmin tüm özelliklerini içinde taşıyarak meydana gelmiş kapitalizmdir. Elbette burjuva devrimini gerçekleştirmiş ve feodalizmi üretimin temelinden tasfiye etmekte başarılı olmuş yarı-sömürgeler de vardır. Yunanistan, Portekiz bunun bilinen örnekleridir. Bu ülkelerde egemen üretim tarzı kapitalisttir. Ne var ki bunu başaramamış ülkelerde “emperyalizme bağlı kapitalizm” bağımlı kapitalizmin de olanağını yok etmiştir. Kısacası “gelişen kapitalizm” ya da “bağımlı kapitalizm” toplumun kendisinde meydana gelmiş kapitalist ekonomiyi vurgular. “Emperyalizme bağlı kapitalizm” ise dışarıdan gelen kapitalizmi vurgular. İbrahim Kaypakkaya'nın “komprador kapitalizm” terimini kullanarak ileri sürdüğü görüş tam olarak budur. Bu görüşün yarı-feodalizmi kavramakta tavin edici olduğunu söylemeliyiz. Emperyalist sermayenin yarı-feodal ülkelerle kurduğu ilişkinin özellikleri bu noktada belirleyicidir.

Bu ilişkinin kavranması için emperyalist aşamadaki kapitalizmin belli başlı özelliklerini konu etmek gerekir. Bunlardan biri kapitalizmin teknelci eğiliminin emperyalizm aşamasında tüm dünya üzerinde gerçekleşmiş olmasıdır: eğilim gerçeğe dönüşmüştür; emperyalizm teknelci kapitalizmdir.

*“Yarım yüzyıl önce Marks'ın 'kapital'ini yazdığı anda, iktisatçıların çoğuna serbest rekabet bir 'doğa yasası' gibi görünüyordu. Resmi bilim, kapitalizmin teorik ve tarihsel bir tahlilini yaparak serbest rekabetin üretimin yoğunlaşmasına yol açtığını, bunun ise gelişmesinin belli bir aşamasında tekele götürdüğünü kanıtlayan Marks'ın yapıtını örtbas etmeye girişti.”* (Lenin, 1928) Kapitalizmin teknelci aşaması sermayenin üretici güçlerle ilişkisini temelde değiştiren bir sürece işaret eder; artık kapitalizmin gelişme yasaları eskisinden farklıdır.



“Burada söz konusu olan artık küçük ve büyük işletmeler, teknik olarak geri ve ileri işletmeler arasındaki rekabet mücadelesi değildir. Tekele, onun baskısına ve zorbalığına boyun eğmek istemeyenler tekeller tarafından boğulmaktadır.” (a.g.e., s. 33)

“Kapitalizmin gelişmesi öyle bir noktaya varmıştır ki, meta üretimi hâlâ ‘egemenliğini’ korumakla ve ekonomik yaşamın temeli sayılmakla birlikte, aslında sarsılmıştır ve esas kârlar mali dolaplar çeviren ‘deha’lara akmaktadır. Bu dolapların ve düzenbazlıkların temeli, üretimin toplumsallaşmasında aranmalıdır, ne var ki insanlığın bu toplumsallaşmaya kadar ulaşan muazzam ilerlemesi... spekülâtorlerin işine yaramaktadır.” (a.g.e., s. 33-34)

Özetle, tekeller emperyalizm aşamasında kapitalizmin temel özelliğidir ve emperyalist tahakkümün gerçekleştiği her yerde tekellerin egemen kıldığı yasalar geçerlidir! Lenin’in birçok kez dikkat çektiği tekelleri baskı ve zorbalık bu tahakkümün veya egemenliğin tipik özelliğidir. Tüm yarı-sömürgelerde ve tabii ki özellikle yarı-feodal ülkelerde gelişmekte olan ve olağan seyrinde gelişmesi mümkün olan yeni üretim biçimleri -ki bunun temelini küçük çiftçiliğin özgürleşmesi olduğunu bir kez daha hatırlatalım- tekellerin baskısı ve zorbalığında boğulur!

Lenin “Emperyalizm” kitabında, tipik olduğunu özellikle vurguladığı bu egemenlik ilişkisini kavramayan ya da bir biçimde inkâr etme yolunu seçenlere yönelmiş gibi şunları yazar: “Eski kapitalizm zamanını doldurmuştur. Yeni ise bir geçiş dönemi yaşıyor. Tekel ile serbest rekabeti ‘uzlaştırmak’ için ‘sağlam ilkeler ve somut bir hedef’ bulmaya çalışmak elbette umutsuz bir iştir. Pratisyenlerin itirazları, Schulz-Gaevernitz, Liefmann ve benzeri ‘teorisyenler’ gibi ‘örgütlü’ kapitalizmin savunucularının resmi övgülerinden çok farklıdır.”

(...)

“... 20. Yüzyıl eski kapitalizmden yeni kapitalizme, genel olarak sermaye egemenliğinin mali sermaye egemenliğine dönüştüğü bir dönüm noktasıdır.” (a.g.e., s. 51)

Bu sermaye türünün niteliği yarı-feodalizmin de kavranmasında belirleyici bir önemdedir. Lenin bolca örnekle bu sermayenin niteliğini ortaya koyarken “kâr kaynakları”ndan da şöyle söz ediyor: “Birkaç elde toplanmış ve fiilen tekelleri olan mali sermaye, şirket kuruluşlarından, emisyonlardan, devlet borçlarından vs. çok büyük ve gittikçe artan kârlar elde etmekte ve bütün toplumu tekelleri yararına haraca keserek finans oligarşisinin egemenliğini sağlamlaştırmaktadır.” (a.g.e., 58) Ve devamında “Emperyalizm ya da mali sermayenin egemenliği, bu ayrımın –(para sermayeden elde ettiği gelirle yaşayan rantiyeci sanayiciden ve sermaye üzerinde doğrudan tasarrufta bulunan kişilerden

*ayırma)- muazzam ölçülere ulaştığı kapitalizmin en yüksek aşamasıdır. Mali sermayenin, sermayenin öteki çeşitlerinin tümü üzerindeki üstünlüğü, rantiyenin ve mali oligarşinin üstünlüğü mali açıdan güçlü birkaç devletin üstünlüğü anlamına gelmektedir.” (a.g.e., s. 64) der.*

Dolayısıyla yarı-sömürgeleştirme sürecinin dayandığı temelin yoğun sermaye aktarımı olduğunu vurguladıktan sonra yapmanız gereken ilk tespit; yarı-feodal ülkeleri ele geçiren bu sermayenin esasen mali sermaye olduğu ve bunun da şirket kuruluşlarından, emisyonundan, devlet borçlarından vs. beslenen sermaye olarak ne tür bir “kapitalist kalkınma”ya katkı vereceği üzerine olmalıdır.

*“Tekelin egemen olduğu en yeni kapitalizmde, sermaye ihracı tipik hale gelmiştir.” (a.g.e., s. 66)*

Bilindiği üzere kapitalizm, gelişiminin en üst aşamasındaki meta üretimidir. Meta üretiminin sınırsız gelişimi ile kapitalizmin kâr amaçlı büyüme eğilimi kapitalist ülkelerde eşitsiz ve sıçramalı gelişmeyi kaçınılmaz kılar. Birçok işletme, sanayi kolu hızla meta üretiminde üstün bir konum elde ederken diğerlerinde aynı düzeyde bir gelişme olmaz. Gelişmiş kapitalist ülkelerde örneğin tarım, sanayideki gelişimin çok gerisinde kalmıştır çünkü tarım sanayi kolları kadar kâr getirmez! Eşitsiz ve sıçramalı gelişimin bir sonucu olarak gelişmiş kapitalist ülkelerde tekelleri birlikler oluşurken aynı zamanda dünya üzerinde de az sayıda devletin tekel konumu meydana gelir. Devletler arasında da böylece aynı özellik ortaya çıkar. Kapitalizmin emperyalizm aşamasında sermaye ihracının temel özellik olması da bunun sonucudur. Tekelci olmakla sermaye birikiminde muazzam gelişme kaydeden burjuvazi meta ihracı ile edinemeyeceği kârı sermaye ihracı ile elde eden duruma gelir. Çünkü sermayenin ihrac edileceği henüz kapitalist olmayan ya da henüz kapitalizmin ilk evrelerinde bulunan, bu anlamda geri kalmış ülkelerde sermaye yetersiz veya güçsüz ama hammadde ve iş gücü ucuzdur. Bu ülkelere meta ihrac etmek yeterince kârlı değildir. Oysa sermaye ihracı muazzam derecelerde kârlıdır.

Lenin, sermaye ihracının şartlarını şöyle açıklıyor: *“Sermaye ihracı zorunluluğu, bazı ülkelerde kapitalizmin ‘çok olgunlaşmış’ olmasından ve sermayenin (tarımın gericiliği ve kitlelerin yoksulluğu nedeniyle) ‘karlı’ bir faaliyet için hareket alanının olmamasından doğmaktadır.” (a. g. e., s. 67)*

Emperyalizmin ortaya çıkışı ve yayılışı “tamamen” kapitalist gelişimin bir sonucudur; meta üretiminin geldiği seviye sermayenin ulusal sınırlardan taşmasıyla sonuçlanmıştır. Bu taşma, sermayenin meta haliyle başlayıp ve nihayet para haliyle, sermaye ihracı olarak “yeni” bir nicelik kazanmıştır. Sermaye ihracının taşıdığı ayırt edici özellik hem bu ihracın tekelleri birliklere dayanması hem de tekel konumundaki devletlerin üstün varlığıdır. Lenin’in vurguladığı

gibi “Mali sermaye tekeller dönemini yaratmıştır. Tekeller ise her yere tekelci ilkeleri taşıyorlar.” (a.g.e., s. 69) Yani tekeller baştan sona ayrıcalıklar sağlayarak kapitalizmin gelişmediği ya da henüz gelişmeye başladığı hatta kısmen geliştiği ülkelere, kendi ülkelerindeki kâr alanlarının daralmış olmasından ötürü yayılmıştır. Bu özellik emperyalist devletlerin ekonomik bakımdan gelişmemiş ülkelerdeki etkilerini de belirlemiştir.

Özetlersek eğer, emperyalizmle beraber dünyanın hemen her yerinde mali sermayenin dayandığı temellerin ve sahip olduğu özelliklerin sonuçlarını görmemiz sadece rastlantı veya geçici olarak değerlendirilemez; bunlar kaçınılmaz, kendiliğinden dolayısıyla olağan sonuçlardır: Tüm dünyada kapitalizmin genişlemesine ve derinlemesine geliştiği; bu sonucun merkezinde mali sermayenin bulunduğu tartışmaya yer bırakmayacak kadar açıktır. Tam da bu özellik yarı-feodalizmin esaslı nedenidir!

Emperyalizmin girdiği her ülkede kapitalizmin koşullarını geliştirdiği, feodal yapının çözülmesine yol açtığı, doğal ekonomiyi baltadığı, böylece meta ekonomisi için geniş alanları yarattığı, kendine yeterli ekonomiyi zamanla olanaksızlaştırdığı, köylüleri, üretici çiftçileri ücretli işçiliğe yönlendirdiği vs. gerçektir. Tarihin belli bir aşamasında feodal toplumun yaşama olanağının kalmaması ve bunu kendi muazzam gelişimiyle kapitalizmin somutlaştırmış olması bilimin yadsınmaz gerçeğidir. Ne var ki bu gerçeklik olgunun sadece bir yüzüdür. Unutmamalıyız ki her ekonomik ilişki biçimi veya -daha genel bir ifadeyi tercih edersek- toplum biçimi tarih sahnesinde tutunmaya, varlığını yeni biçimler kazanarak yeni olana intibak ederek sürdürmeye de yazgılıdır.

*“Önce öz-faaliyetin koşulları, sonra onun prangaları olarak görülen bu çeşitli koşullar, tarihsel gelişim süreci boyunca birbiriyle bağlantılı bir ekonomik ilişki biçimleri dizgisi oluşturur. Bu bağ, ayak bağı haline gelmiş eski ekonomik ilişki biçiminin yerine, daha gelişkin üretici güçlere, dolayısıyla da bireylerin daha ileri bir öz-faaliyet türüne karşılık gelen bir yenisinin geçmesinden ibarettir. Bu yeni biçim de sırası gelince yine ayak bağı haline gelerek yerini bir başkasına bırakır. Bu koşullar, her aşamada, üretici güçlerin eşzamanlı gelişimine tekabül ettiğinden, onların tarihi aynı zamanda her yeni nesil tarafından devralınan gelişme halindeki üretici güçlerin, dolayısıyla da bireylerin kendi güçlerinin gelişim tarihidir.*

*“Bu gelişme kendiliğinden gerçekleştiğinden, yani, özgürce birleşmiş bireyler tarafından oluşturulan genel bir plana bağlı olmadığından, her biri başlangıçta bağımsız olarak gelişen çeşitli yerellerden, kabilelerden, uluslardan, iş kollarından vb. doğar ve ancak zamanla diğerleriyle ilişki içine girer. Ayrıca bu gelişme son derece yavaş ilerler. Farklı aşamalar ve çıkarlar asla tam olarak aşılamaz, aksine yalnızca baskın çıkarlara bağımlı kılınır ve yüzyıllar*

*boyunca beraberinde sürüklenir durur. Bu demektir ki, tek bir ulusun içindeki bireyler bile, kendi servet koşullarından bağımsız olarak birbirinden çok farklı gelişimler gösterir. Ve özgün ekonomik ilişki biçimi, bir sonraki dönemin çıkarlarına karşılık gelen biçim tarafından çoktan yerinden edilmiş eski bir çıkar, daha uzun bir süre, bireylerin gözüne bağımsız gibi gözükken topluluk (devlet, hukuk) içinde geleneksel bir gücün güdümünde kalır. Son tahlilde yalnızca bir devrim yoluyla ortadan kaldırılabilecek bir güçtür bu.” (Marks-Engels, 2013, s. 73-74)*

Bireylerin belli ekonomik ilişkiler içerisinde kendilerini gerçekleştirmelerini toplum tarihi içinde ele alıp kavramış olan Marks ve Engels, bu tarih içinde oluşmuş ekonomik ilişkilerin farklı aşamalarının ve sınıflara dayanan çıkarların yüzyıllarca, yalnızca baskın çıkarlara bağımlı kılınarak sürebileceğini bu şekilde belirtmişlerdir. Emperyalizm çağında baskın çıkarları mali sermayenin çıkarları temsil eder.

Mao, emperyalizmin feodal Çin’de, kendi kendine kapitalist toplum olma yönündeki ilerlemeyi hızlandırdığını, meta ekonomisinin gelişme koşullarını geliştirdiğini esas yönleriyle açıkladıktan sonra *“Bununla beraber kapitalizmin ortaya çıkması ve gelişmesi, Çin’deki emperyalist müdahaleden bu yana meydana gelen değişikliğin sadece bir yönüdür. Bu değişikliğin, kapitalizmle birlikte gelişen ve onu engelleyen bir yönü daha var: Emperyalizmin, Çin kapitalizminin gelişmesini durdurmak için Çin’in feodal güçleri ile iş birliği etmesi.*

*“Çin’i istila etmekte olan emperyalist devletin amacı hiç de feodal Çin’i kapitalist bir Çin haline getirmek değildir. Tam tersine amaçları, Çin’i kendi yarı-sömürgeleri ya da sömürgeleri haline getirmektir.*

*“Bu konuda, Çin’i giderek bir yarı-sömürge ve sömürge hale gelebilmesi için emperyalist devletler askeri, siyasi, ekonomik ve kültürel baskı yollarına başvurmuşlardır ve başvurmakta...” (Mao Zedung, 1992, s. 314)*

Lenin de aynı özelliği sermaye ihracının tüm dünyada kapitalizmin genişlemesine ve derinlemesine gelişmesine neden olduğunu belirttikten hemen sonra başka bir biçimde ifade ediyor: *“Sermaye ihraç eden ülkeler, hemen her zaman nitelikleri mali sermaye ve tekeller döneminin özelliklerine ışık tutan belli ‘avantajlar’a sahiptir...”*

(...)

*Mali sermaye tekeller dönemini yaratmıştır. Tekeller ise her yere tekelci ilkelere taşıyorlar. Serbest piyasada rekabetin yerini kârlı bir iş anlaşması yapmak için ‘ilişkiler’in kullanılması alıyor. Borç verirken alınan paranın kâr kısmının, borç veren ülkenin mallarını, özellikle de silah, gemi vs. satın almak için kulla-*

*nilması koşulunun öne sürülmesi olağandır. Fransa son yirmi yıl içinde (1890-1910) bu yola çok sık başvurmuştur. Sermaye ihracı meta ihracını geliştirmenin bir aracı haline gelmektedir. Özellikle büyük firmalar arasında yapılan bu tür alışverişler öyle bir nicelik almıştır ki, Schilden'in yumuşak bir üslupla ifade ettiği gibi, 'rüşveti andırmakta'dır. Almanya'da Krupp, Fransa'da Schneiden, İngiltere'de Armstrong dev bankalar ve hükümetle sıkı ilişkiler içinde bulunan ve borçlanmalarda kolayca 'atlanamayacak' türden firmaların tipik örnekleridir.' (a.g.e., s. 68-69)*

Lenin'in sözünü ettiği ilişkiler, sağlanan 'belli avantajlar', 'borçlanmalarda atlanamayacak firmalar' yarı-sömürge ülkelerin emperyalizmle beraber girdikleri fasit dairenin taşlarıdır ve kuşkusuz daire bunlardan ibaret değildir. Bütün yarı-sömürgeler benzer bir fasit dairenin içine hapsolmuştur ve her birinde bunun oluşumu neredeyse aynı özelliklere sahiptir. Üstelik tarihin daha ileri zamanlarında da bu fasit daireyi sürdüren yapılar, uygulamalar gene aynı özellikler halinde yarı-sömürgelerde giderek kurumlaştırılıp uygulanmıştır. Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası (DB), Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (EKİÖ) gibi belli başlı kuruluşlar tam da bu fasit dairelerin sürgit devamlarını sağlamak üzere örgütlenmişlerdir. Bu kuruluşların tüm ilkeleri yarı-sömürgelerin uymakla yükümlü oldukları kuralları belirlemeye dayalıdır. Güçlü, gelişmiş devletler dışındakilerin bu kurumlarla ilişkisi Lenin'in dikkat çektiği "belli avantajlar"ın gerçekleştirilmesini sağlamaya yöneliktir. Hiç kuşkusuz bu "uluslararası ekonominin, ticaretin düzenlenmesi, krizlere karşı korunması" gibi söylemlerle gerçekleştirilir. Kimin ekonomisi, hangi ekonomi sorularının zaten "verilmiş" ezeli ve ebedi yanıtı var gibi hareket edilir...

Oysa emperyalizm can çekişen kapitalizmdir. Lenin tam bu noktada özel bir kavram da kullanmıştır: "*Emperyalizmi bir geçiş kapitalizmi, daha doğrusu can çekişen kapitalizm olarak tanımlamak gerekir.*" (a.g.e., s. 128) "Geçiş kapitalizmi..." Kapitalizmin geçmekte olduğuna dair özel bir kavramdır bu. Zaten devamında Lenin "iç içe geçme", "tek başınlığın ortadan kalkması" gibi kavramlarla modern kapitalizmi tanımlamaya çalışan burjuva iktisatçıların dışta olanı, rastgele ve karmakarışık olanı bayağı biçimde kopya ettiklerini anlatıp şu çok özel sonuca varıyor: "*Özel ekonomik ilişkiler ve özel mülkiyet ilişkileri, artık içeriğine uymayan bir kabuktan çıkarılması yapay olarak geciktirilirse kesinlikle çürüyecek olan, bu çürüme durumunu oldukça uzun sürdürse de (en kötü olasılıkla, oportünist çıbanın iyileşmesinin uzun zaman olması halinde) kesinlikle atılacak bir kabuktan ibarettir.*" (a.g.e., s. 128-129) Kapitalizmin, tamamen olgunlaşmış ve artık "bir kabuktan ibaret" bu "geçiş" sürecinde yarı-sömürgelerdeki üreticilerin ekonomisi üzerinde kurduğu baskının sonuçları hiç şüphesiz gelişmekte olan kapitalizm koşullarındaki tüccar sermayesinin

baskısıyla karşılaştırılamayacak derecede yoğun olacaktı. Çünkü, her ne kadar emperyalizmin dev tekelleri ve zor aygıtı olarak göreve hazır devletleri tüccar sermayesi ile aynı işlevi göreceklerse de tüccar sermayesini zamanla kendine tabi kılan kapitalist üretim tarzının gelişmesinin şartlarından artık söz edilemez, o süreç tarih olmuştur, onun yerini can çekişen kapitalizmin, tüm dünyayı sarmış bulunan “egemenlik ilişkisi ve buna bağlı zor” almıştır; serbest, barışçıl, dürüst rekabete hiçbir fırsat kalmamıştır.

Daha başka bir biçimde söylersek: Feodalizmin çözüldüğü ama kapitalist üretim tarzının da gelişmediği yarı-feodal ülkelerde üreticinin tüccar ve kapitalist halini aldığı devrimci yolun olanağı kalmamıştır. “Üretici sadece mevcut üretim tarzı üzerinden geçinmek yerine üretim tarzını değiştirerek onun kendinde saklı üretkenliği artırmaya” her giriştiğinde artık emperyalizmin her türden ve tam bir hızla gerçekleşen ekonomik baskısıyla karşılaşır. Bu ekonomik baskı eski üretim tarzı esaslarına göre gerçekleşen bir sömürüyü örgütlemektedir. “İlkel sermaye birikimi” artık dev tekellere, emperyalist devletlere doğru transfer edilmek üzere gerçekleşmektedir. Oysa biliyoruz ki kapitalist üretimin yerleşebilmesi, iki ayağı üzerine dikilebilmesine kadar “özgün emekçiler” gerektiriyorsa aynı derecede bu özgün emeğin, onun çalışmasını, üretmesini, yani artı-değer yaratmasını sağlayacak bir sınıfın servet birikimini gerektirir. Emperyalizm her alanda ve her düzeyde bu servet birikiminin üzerinde söz sahibi güçtür. Tüm üretim sürecinin emperyalizmin denetimindeki ağlarla sarmalandığı yarı-feodal ülkelerde yaratılan artı-değere ve artı-emek ürününe el koyan çoğunlukla dolaylı yollardan ama yer yer de doğrudan emperyalist tekeller ve onların işbirlikçisi egemen “yerli” sınıflardır. Egemen yerli sınıfların ise feodalizmin artıkları ve yabancı sermayenin bu ülkelerdeki uzantıları, bağlıları, temsilcileri olan güçler oldukları açık olmalıdır.

Hemen belirtmeliyiz ki emperyalizmin esas olarak tefeci karakterdeki, daha somut ifade edersek para ranta dayalı sömürüsü ne emeğin artı-değer yaratmayı sürdürdüğü gerçeğini ne de artı-değerin tek gerçek yaratıcısının halen emek olduğu tezini reddetmeyi içerir. Bu sadece kapitalizmin emeğin örgütlenmesi ve üretici güçlerin gelişmesindeki etkin rolünün artık tarih olduğu anlamına gelir. Kapitalizm, emperyalizm aşamasında “artık içeriğine uymayan bir kabuktan ... ibarettir”. Elbette emperyalizmi, gelişmiş olduğu ülkelerdeki dev tekellerle, buradaki sermaye ile sınırlı değerlendiremeyiz; o dünyanın her yerinde aynı özelliklerle bulunur hatta bu özellikleri kurduğu egemenlik ilişkilerine bağlı zor yoluyla kabul ettirir. Dolayısıyla emperyalizmin feodalizmin çözülmeye yüz tuttuğu hatta çöküş halinde olduğu ülkelerdeki amacı buraları kapitalist üretim tarzı esaslarına göre yani emeğin örgütlenmesini ve üretim araçlarının gelişimini sağlayacak biçimde değiştirmek olmaz. Tam aksine mevcut üretim tarzının korunması, bununla beraber kendi atıl duruma gelmiş fazla sermaye-

sini kullanarak tüm değerleri sömürmek onun doğal amacı haline gelir. Bu ülkelerde yaratılan artı-değere el koymanın kaçınılmaz sonucudur aynı zamanda yarı-feodalizm. O halde sömürgeleştirme ve yarı-sömürgeleştirme; yarı-feodal ekonominin, feodalizmden kapitalizme doğru bu geçiş evresinin, başka bir ifadeyle -ve Lenin’in emperyalizme dair tanımının içeriğine göndermede bulunmak niyetiyle- “geçiş feodalizminin, daha doğrusu can çekişen feodalizmin” tam destekçisi, bir tür paydası olarak değerlendirilmelidir. Emperyalizme bağlı kapitalizmin gene yarı-feodal toplumun esas unsurlarından biri olduğu da bu durumda kendiliğinden anlaşılacaktır.

Tekrarlamak gerekirse eğer emperyalizmin feodalizmin çözülmekte olduğu ama kapitalizmin de gelişmediği ülkelerde neden olduğu sonuçları kısaca şöyle özetleyebiliriz: Emperyalizmin saldırıları ve kurduğu tüm ekonomik, siyasi, askeri, kültürel ilişkiler bir yandan feodal toplumun çözümlenmesini ve kapitalist unsurların gelişmesini hızlandırmış böylece yarı-feodal toplum düzeyine gelinmesini sağlamış diğer yandan bununla tam uyumlu olarak ülkeyi yarı-sömürgeleştirmiştir. Yarı-feodal ve yarı-sömürge bir ülkenin bu iki özelliği birbirini destekleyen özelliklerdir.

Çoğunlukla emperyalizmin neden olduğu kapitalizm yönündeki çözümler yanlış yorumlanır. Hatta sadece emperyalizmin neden olduğu çözümler değil ayrıca feodalizmin kendiliğinden gerçekleşen çürümesi de zaman içinde artan dağılmaya yüz tutmuş hali de yanlış bir yorumla kapitalist üretim tarzının galebe çalması olarak yorumlanır. Oysa feodalizmin çözümlenmesi kendiliğinden kapitalist üretim tarzının yerleşmesi olarak tanımlanamaz. Kapitalist üretim tarzının özgün bir üretim ilişkisi olduğu unutulmamalıdır. Kapitalizm küçük üretim tarzı temelinde, üreticinin üretim sürecindeki saklı üretkenliği açığa çıkarmasıyla ama tabii ki bunu koşullayan diğer belirleyici etmenlerin varlığı sayesinde gelişebilmiştir ve feodalizmin çözümlenmesi bu süreçle eş zamanlı değildir. Dolayısıyla can çekişen feodalizm koşullarında kapitalist üretim tarzının gelişmesi ayrıca değerlendirilmelidir. Türkiye topraklarında feodalizmin çözümlenme süreci küçük üretim temelinde adım adım gelişen kapitalist üretim tarzının galebe çalmasıyla tamamlanmamıştır. Bu çözülmeyi hızlandıran ve “özgün” bir kapitalizm geliştiren güç emperyalizm olmuştur. Bu da karşımıza komprador kapitalizmi çıkarmıştır yani emperyalizme bağlı kapitalizm; yarı-feodal temel üzerinde gelişen, üreticinin “*doğal tarımsal ekonomi ve ortaçağların kent sanayilerinin loncaya bağlı el zanaatlarının tersine, tüccar ve kapitalist halini aldığı*” (Marks, 2009, s. 293) ve “*gerçekten devrim yapan yol*”dan (aynı yerde) gelişen kapitalizm değil tekelci kapitalizmin tahakkümü altında gelişen, geç doğmuş, feodalizme bağlı bir kapitalizm.

İbrahim yoldaşın dikkate değer bir titizlikle Lenin’den yaptığı alıntıyı açıklarken vurguladığı gibi “Lenin’in (‘ihraç edilmiş sermaye, ihraç edildiği



ülkelerde kapitalizmin gelişmesini etkiler, hızlandırır. Böylece ... dünyadaki kapitalizmi derinlemesine ve genişlemesine geliştirmek...' derken, -b.n) sözünü ettiği 'kapitalizm, komprador kapitalizm dediğimiz, emperyalizme bağlı kapitalizmdir.' Mao Zedung'un ayırt edici, Marksizm-Leninizm bilimine bir katkı niteliğinde olan bürokratik kapitalizm tezinin temelini işte bu koşullar oluşturmaktadır.

İbrahim yoldaş komprador burjuvazinin Türkiye'deki sürecini Şnurov'un "Türkiye Proletaryası" adlı broşürü ve kendi gözlem ve soruşturmalarından hareketle genel olarak ortaya koymuştur. Biz bunlardan belli başlı kimi özellikleri tezlerimizin temelleri olarak yineleyelim:

*"Stalin yoldaş, Yeni Demokrasi kitabında Mao Zedung yoldaşın yaptığı alıntıda 'Kemalist devrim, üst tabakanın, milli ticaret burjuvazisinin bir devrimidir' demektedir." (vurgu İbrahim yoldaşa ait)*

*"(...) 'üst tabaka' İttihat ve Terakki içinde palazlanmış olan, önce Alman emperyalizmine, yenilgisinden sonra da İngiliz-Fransız emperyalizmine yaklaşan, 'Türk komprador burjuvazisinin' ta kendisidir."*

*"Türk burjuvazisinin önce İttihat ve Terakki Cemiyeti etrafında toplandığını, bu sınıfın subay ve asilzadelerle birlikte 1908 Jön Türk devrimine önderlik ettiğini biliyoruz. İttihat ve Terakki Cemiyeti iktidar makamına oturduktan sonra, dünya şartlarının ve Türkiye'nin tasfiye edilemeyen yarı-sömürge yapısının zorlamasıyla ittihat ve Terakkiciler Alman emperyalizmiyle iş birliğine giriştiler. Bir yandan burjuvazinin bir kanadı hızla büyüdü, palazlandı, Türk burjuvazisini oluşturdu; öte yandan Abdülhamit zamanından beri mevcut olan, genellikle azınlık milliyetlere mensup komprador burjuvazi varlığını devam ettiriyordu. İttihat ve Terakki Partisi birincilerin menfaatini temsil ediyordu. İttihat ve Terakki Partisi, Alman emperyalizmin sadık uşağı, işçi sınıfının ve diğer emekçilerin de azılı düşmanı olup çıktı. Türk burjuvazisinin büyüyen ve kompradorlaşan kanadı (yani Türk komprador büyük burjuvazisi), I. Emperyalist Paylaşım Savaşı (EPS) yıllarında, istibdat şartlarında, savaş araç ve gereçleri alım satımı vagon tekeli, zaruri ihtiyaç maddeleri üzerinde yapılan vurgunlar; vb. yoluyla muazzam zenginleşti. Büyük servetler, sermayeler edindi. Bunlar, Alman emperyalizminin kesin iflası ve bu sebeple kendi egemenliklerinin de tehlikeye düşmesi karşısında, İtilaf emperyalizmine kuyruk sallamaya, onunla yakınlaşmaya ve bu yolda gerekli tedbirleri almaya giriştiler."*

*"İşte Stalin yoldaşın üst tabaka dediği bunlardır." (İ. Kaypakkaya, 2012, s. 82-83)*

*"Yine Şnurov yoldaş, 'ağalar aynı zamanda tarım ürünlerini toptan satın alan büyük ticaret firmalarının acenteleri durumundaydı' diyor. O yıllarda, 'büyük*



*ticaret firmalarının', geniş ölçüde emperyalistlerin kontrolünde veya elinde olduğu da bilinen bir gerçektir."* (a.g.e., s. 83)

Kemalist devrimden sonra da Türkiye'nin yarı-sömürge olarak kaldığını belirten İbrahim, sultanlığın kaldırılmasının, emperyalistlere tanınan ayrıcalıklardan bazılarının son verilmesinin ekonomik yaşamda hemen hiçbir şeyi değiştirmedığını gene Şnurov'dan hareketle ortaya koyar: *"Gerçi yabancılar, bu serbest ticarete Türk vatandaşlarından fazla ya da özel herhangi bir hakka sahip değildi. Fakat bu, eşit olmayanlar arasında eşitlikti. Yani güçlü Avrupa sermayesi nasıl olur da Türk sermayesine eşit olabilir? Doğaldır ki hiçbir eşitlik söz konusu olamazdı. Gerek Türk sermayesi gerekse de yabancı sermaye ile yeni yeni tesisler kuruluyordu."* (a.g.e., s. 85)

*"Türkiye'nin en büyük kapitalistleri, yabancılardır. Bütün maden işletmelerinden başka, bir de demiryollarının büyük bir kısmı ve tarım ürünlerini işleyen fabrikaların çoğu yabancıların elindedir!"* (a.g.e., s. 85)

*"Türkiye, az gelişmiş, yarı-sömürge olan bir ülkedir. Türk işçisi ve köylüsünün sırtından Fransa, Almanya ve İngiltere kapitalistleri servetler sağlıyorlar."* (a.g.e., s. 85)

İbrahim yoldaş Türk burjuvazisinin durumunu Kurtuluş Savaşı'ndan sonra da şöyle açıklamıştır: *"... eski toprak ağalarının önemli bir kısmı da hâkimiyetini devam ettirmektedir. Hâkimiyet kuran yeni Türk burjuvazisinin bir kısmı, komprador niteliğini zaten eskiden beri taşımaktadır. Buna işaret ettik. Diğer bir kısım burjuvazinin komprador niteliği ise Kurtuluş Savaşı'ndan hemen sonra başlamış ve bunlar gittikçe de daha çok kompradorlaşmıştır. Türk burjuvazisinin emperyalizmle savaş yıllarında gizli kapaklı başlayan siyasi işbirliği, savaştan sonra iktisadi alanda da gelişmiş ve zaten tasfiye edilmeyen yarı-sömürge yapı, bu işbirliğini daha da kaçınılmaz hale getirmiştir. Bu, elbette Türk burjuvazisinin içinde taşıdığı kötü niyetten ötürü değildir. Eşyanın tabiatı ıca-bıdır. Büyük ve bol sermaye batılı emperyalist burjuvazinin elindedir. Onunla rekabet etmek ölüm demektir, elverişli bir paya razı olarak onunla işbirliği etmek, en çıkar ve kârlı yoldur..."* (a.g.e., s. 86)

Şnurov yoldaşın da aynı gerçeğe dikkat çektiğini şu alıntıyla gösteriyor:

*"Eninde sonunda birçok Kemalist, türlü yabancı firmalarının ortağı oluyor. Bu yabancı firmaları da hükümet organlarıyla sıkı ilişkisi olan, isim sahibi memurlardan ve ortaklardan yararlanıyor."* (a.g.e., s. 86)

Bütün bu alıntılar ve daha sunulabilecek benzer içerikteki sayısız veri Türkiye'de kapitalizmin yabancı sermayeye (özel olarak belirtmek gerekirse Batı Avrupa sermayesine) bağlı, geç doğmuş ve yarı-feodal bir temel üzerinde yük-

selmiş olduğunu gösteriyor. Bu koşullarda kapitalizm feodalizmin tasfiyesini gerçekleştiremezdi. Kuşkusuz feodalizmde çözülmeyi hızlandırır; kapitalizmin koşullarını geliştirip meta ekonomisini yaygınlaştırdı fakat feodalizmin tasfiyesi için gerekli zorunluluk üretim tarzının değişmesidir. Yabancı sermayeye bağlı kapitalizm ise üretim tarzındaki değişimin, üretimdeki saklı üretkenliğin açığa çıkması ile gelişen yeni tarzın ürünü değildir. Marks tüccar sermayesi için şu tahlili sunmakla bu konuda yol göstericidir:

*“Tüccar sermayesi, gelişmemiş toplumlar arasında ürünlerin değişimini teşvik ettiği sürece, ticari kâr yalnız bir dolandırıcılık ve aldatma olarak görünmekle kalmaz, aynı zamanda büyük ölçüde bundan doğar. Bu sermayenin çeşitli ülkelerle ait ürünlerin fiyatları arasındaki farkı sömürmesi olgusu bir yana (ve bu bakımdan o, metaların değerlerini eşitleme ve saptama yönünde bir eğilim taşır), tüccar sermayesinin, kısmen esas olarak kullanım-değeri üretmeye devam eden ve ürünlerin dolaşıma giren kısmının satışıyla ilgili ekonomik örgütlenmelerinin ve dolayısıyla da ürünlerin değerleri üzerinden satışının ikincil derecede önem taşıdığı topluluklar arasında bir araç olarak ve kısmen de bu eski üretim tarzları içerisinde tüccarın ilişki içine girdiği, artı-üretim belli başlı sahiplerinin, yani köle sahiplerinin, feodal beylerin ve devletin (örneğin doğulu despotun), Adam Smith’in daha önce aktarılan feodal zamanlarla ilgili pasajlarında doğru olarak sezindiği gibi, tüccarın tuzağa düşürmeye çalıştığı tüketim zenginliğini ve lüksü temsil etmeleri nedeniyle, o üretim tarzları, tüccar sermayesinin artı-ürünün büyük bir kısmına el koymasına yol açar. Egemen bir duruma ulaştığında tüccar sermayesi her yerde bir yağma düzeninden yanadır ve bu nedenle, eski ve yeni zamanlarda tüccar uluslar arasında gösterdiği gelişme, daima yağmayla, korsanlıkla, köle hırsızlığı ile ve sömürgelerin ele geçirilmesi ile doğrudan doğruya el ele gitmiştir.” (Marks, 2009, s. 290-91)*

Marks, tüccar sermayesinin üretimden ayrı olarak dolaşım sürecinin işlevleriyle ilgili olduğunu belirttikten sonra bu sermayenin egemen üretim tarzını nasıl ve neden desteklediğini anlatır. Bununla beraber, gene tüccar sermayesinin eski üretim tarzı üzerindeki etkilerini konu eder. Marks tam da bu noktada yol gösteriyor bize. Konumuz özgülünde esas sermaye yabancı sermayedir. Bu sermaye kapitalist üretimin yarattığı, büyüttüğü bir sermaye olarak kapitalist sermayedir. Bu sermayenin yarı-sömürgelere ihracı tüccar sermayesinin işlevini yüklenir. Amaç kapitalist üretim tarzını geliştirmek değil, büyümektir. Bunun yolu da yarı-sömürgelerdeki hammaddeye, ucuz iş gücüne, yaratılan artı-değere, artı-ürüne el koymaktır. Bunun için ekonomik çalışmaları artırır, para dolaşımını hızlandırır, bu ülkeleri gitgide daha fazla değişim değeri üretmeye teşvik eder vs. Ne var ki bunlar üretim tarzı üzerinde doğrudan etki edecek olaylar değildir. Her türlü üretim tarzı üzerinde bu olayların

gelişmesi mümkündür. Bunların üretim tarzı üzerindeki etkisini nihayet üretim tarzının niteliği, iç sağlamlığı belirleyecektir. Marks yoldaşın tüccar sermayesinin eski ve yeni zamanlarda yağmayla, korsanlıkla, köle hırsızlığı ile sömürgelerin ele geçirilmesiyle el ele olduğu tespiti bize yabancı sermayenin de konumunu gösterir. Yabancı sermayenin tüm ortaklıkları, tüm yatırımları, tüm anlaşmaları “sömürgeleştirme” esaslarını içerir ve özellikle de mevcut üretim tarzının esaslarına uygun bir ilişki ile şekillenir. Tam da bu nedenle, yabancı sermayenin egemenliğinde, kapitalist üretim tarzının neden olduğu sanayi devrimi yarı-sömürgelerde “asla” gerçekleşmemiştir!

Böyle bir devrimi koşullayan etmen, birçok alandaki gelişmeyi, keşfi içermekle beraber ancak ve sadece “zaten var olan kapitalist üretim tarzı”ndan başka bir şey değildir. Yarı-sömürgelerin büyük çoğunluğunda bu belirleyici “etmen” oluşmamıştır. Yarı-feodal temel üzerinde emperyalizme bağlı kapitalizm para sermaye ve meta sermaye üzerinden bir işleyişle sömürüyü kalıcılaştırmıştır.

Gelişmiş kapitalizmde para sermaye üretim sermayesinin oluşmasına, üretim sermayesi meta sermayesinin yaratılmasına ve meta sermaye de para sermayesinin gerçekleşmesine doğru hareket eder. Ancak bu işleyiş emperyalizm döneminde sıklıkla aksar çünkü kapitalizmin bu aşamasında kâr oranının düşme eğilimi esastır ve kriz koşullarında bu üç sermaye türü birbirinden sıklıkla ayrılır. Yarı-sömürgelere üretim sermayesinin taşınması esasen olanaksızken para sermayenin ve meta sermayenin akışkan özelliği bu sermayelerin taşınmasını kolaylaştırır. Bu özellik kapitalist üretim tarzının “ulusal” karakterini de açıklar. Burada Marks’ın kapitalizmin “kâr haddinin düşmesine” dair yasasını kavramak önemlidir. Özellikle emeğin üretkenleşmesini sağlayan makineleşmeye yönelik eğilim artı-değerin metada gerçekleşme oranını azaltır. Daha büyüyen sermaye oranına rağmen ücretli işçinin emeği aynı düzeyde kalır ya da daha fazla azalır. Bu durum kâr oranlarında azalma anlamına gelmektedir. Emperyalizm çağında kapitalizmin bu yasası daha etkili ve güçlü bir şekilde kendisini gösterir. Bu durum emperyalizmin yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde izlediği politikayı anlamak için önemlidir. Bu bildiğimiz anlamda kapitalizmin buralarda gelişmesinin önünde var gücüyle engel olması anlamına gelmektedir. Emperyalizm sömürge ve yarı-sömürgelere yeni üretim tarzını taşımaz ama yeni üretim tarzının hemen tüm türevlerini taşır. Para sermaye ve meta sermaye bu nedenle her türlü sömürge ve yarı-sömürge ülkede, bu ülkelerin maddi üretim koşullarıyla, teknolojik gelişmişlik seviyeleriyle, sermaye birikimleriyle kıyaslanamaz derecede çeşitli ve yoğun olur. Para sermaye ve meta sermayenin oradan oraya dolaşabilir oluşu ve sürekli artan yoğunluğu çoğunlukla bunlar üretim sermayesi gibi değerlendirilerek konu edilmektedir. Oysa bu sadece bir yanılgıdır.

Emperyalizmin meta sermaye ama özellikle de para sermaye dolaşımı saye-

sinde sağladığı sömürü, bu sermayenin girdiği her yerdeki mevcut üretim tarzı üzerinde kurduğu denetim sayesinde gerçekleşir. Bu noktada devletlerin de belirleyici bir rolü vardır.

Emperyalizmin komprador karakterdeki işbirlikçilerinin yarı-feodal ülkelerdeki kapitalist gelişmeyi belirlediğini, feodalizme bağlı ve emperyalist tahakküm altında bir kapitalizmin oluştuğunu belirttik. Bu oluşumun gelişmesinin belli bir aşamasında devlet aygıtıyla bütünleşmesi de gerçekleşir. Lenin yoldaşın sözünü ettiği “ilişkiler” bu noktada özellikle dikkate değerdir. Çünkü emperyalizm belli avantajlar edinirken de bunları gerçekleştirirken de kaçınılmaz olarak devlete gereksinim duyar. Zaten var olan devletin bu gereksinimi karşılayacak olması olsa olsa tepside sunulmuş bir nimet olabilir aksi halde bu ilişkilere uygun devlet için çalışılır! Komprador kapitalistlerin, toprak ağalarının ve tefeci-tüccar sermayesinin bütünü Mao yoldaş bürokratik kapitalizmin temeli olarak kavramıştır ve bu sermayenin devlet aygıtıyla bütünleşmesi bürokratik burjuvazinin gelişmesinde önemli bir dönüm noktasıdır. Devlet olmadan varlığını koruyamayacak olan sermaye kaçınılmaz olarak bürokratik burjuvazisinin, toprak ağalarının, büyük tefeci-tüccar sınıfının hizmetine koşulur hem de bu hizmetin ürünü olarak “bürokratik burjuvazi” dediğimiz yeni bir kliğin meydana çıkması sağlanır.

*“Söz konusu olan, bütün devlet imkânlarını, Kemalist burjuvazinin zenginleşmesine ve palazlanmasına tahsis etmektir. Devlet tekelleri de bu amaca hizmet ediyordu. Kemalist burjuvalar, devlet tekelleri yaratarak ve bunları kendi hizmetine koşarak, bu alanlarda rekabeti geniş ölçüde ortadan kaldırıyor, böylece işçi ve köylüleri yüksek tekel kârlarıyla daha da insafsızca sömürüyordu... Öte yandan tekelci-devlet kapitalizmi, Şnurov’un da işaret ettiği gibi, müteşebbislikle hükümet üyeliğini birleştirerek, burjuvaziye bürokratik bir karakter kazandırıyor, yani bürokrat burjuvaziye doğuruyordu.”* (İ. Kaypakaya, 2012, s. 91)

Marks’tan yaptığımız alıntıda tüccar sermayesinin egemen bir duruma geldiğinde, her yerde yağmadan yana olduğu belirtilmişti. Hiç şüphesiz ki bu özellik tüccar sermayesinin üretken olmayan yapısından kaynaklanır. Doğal olarak “üretilen” zenginliğe yönelmek, artı-ürünü ele geçirmekten başka bir eğilim göstermez. Bu özellik, aynı niteliğe sahip olduğundan bürokratik burjuvazinin sermayesi için de geçerlidir. İbrahim yoldaş Şnurov’dan hareketle bu sermayenin komprador burjuvazi, toprak ağaları ve tefeci-bezirgân sermayesinden ibaret olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun aksini gösteren hiçbir veri de bulunmamaktadır. Tam da bu nedenle, yani bu sermaye türü dışında, kapitalist üretim tarzına dayanan bir burjuva sermaye oluşmadığı için “devlet eliyle milli burjuvazi yaratmak” gibi kökten yanlış bir tez ileri sürülmüştür. Çünkü kapitalizmin gelişmesi için üretim sürecinden kaynaklanan, mevcut üretim tarzını

dönüştürebilecek nitelikte bir sermayeye gereksinim vardır. Belirtelim ki mesele bu sermayenin “miktar bakımından” varlığı değildir; mesele hangi ekonomik şartlarda, yani hangi üretim tarzı temelinde bu sermayenin gerçekleşme olanağına sahip olduğudur. Bu sermaye kapitalist üretim tarzını kullanamaz çünkü bu sermaye üretken sermaye değildir, Marks’ın kullandığı kavramla ifade edersek “yağmadan yanadır”.

Devletin bu sermaye tarafından kullanılması çoklukla “devlet kapitalizmi”nin hayata geçirilmesi olarak yorumlanmıştır. Ancak Osmanlı’nın son döneminde de Cumhuriyet sürecinde de devletin “kendi sermayesi” olmamıştır. Bütün bu dönemlerde sermaye belirli güçlerin elindedir. Üstelik bu güçler emperyalizme borç ödemekle yükümlü bir devlete sahiptirler. Böyle olduğu halde devlet eliyle milli burjuvazi yaratma yeteneğinden söz etmek, egemen güçleri görmezden gelmek dolayısıyla mücadeleyi boşa düşürmekten başka bir anlama gelmez.

Burada özellikle Türk burjuvazisinin tefeci, tüccar, bezirgân karakterine değinmek, bu burjuva sınıfın komprador niteliğiyle feodal kalıntılarla kol kola girme zorunluluğunu, emperyalizm çağında nasıl varlık koşulu yaptığına değinmekte fayda var. Tefeci ve tüccar sermayesinin temel yapısı ve özelliklerine ana hatlarıyla değindik. Marks Kapital Cilt III’te bu burjuva sınıfın özelliklerine dair şunları ifade etmiştir: *“Tefeci sermayesi üretim biçimini mahveder, üretim güçlerini geliştirmek yerine onları felce uğratar, aynı zamanda kapitalist üretim biçimindeki tersine emeğin toplumsal üretkenliğinin, emeğin kendisinin harcanması pahasına gelişmemesinin sefil koşullarını sürdürür... Tefeci sermayesi sermayenin özelliği olan sömürü yöntemlerini ne var ki onun üretim biçimi olmadan, kullanır. ... Faizcilik yoluyla (tefeci-çn) para birikimini sermayeye, yani artı-emeğe tümüyle ya da kısmen el koymanın bir aracına dönüştürür ve benzer şekilde, görünüşte başkasının mülkiyetinde kalsa dahi, bizzat üretim araçlarının bir kısmına el koymanın bir aracına dönüştürür. Tefecilik üretimin gözeneklerinde yaşar.”* (s. 596-598) Tefeci, tüccar sermayesinin temel özelliğini Marks kapitalizmi geliştirmek olarak koymaz. Kapitalizmin gelişmesinde tarihsel bir rol oynaması olarak belirler. O para-sermayeyi merkezileştirir, üretim biçimini ve üretim ilişkilerini asla değiştirmez. Hâkim olan üretim ilişkisi içinde varlığını korur, sürdürür. Ona bir vampir gibi yapışır, kanını emer, onu zavallılaştırır ve kendini yeniden üretme kabiliyetinden yoksunlaştırır. Kapitalizm öncesi üretim ilişkilerinde tüm mülkiyet ilişkilerini çözüp dağıttığı, parçaladığı oranda kapitalizmin gelişimi için bir rol üstlenerek tarihsel anlamda ileri bir durumun oluşmasına zemin hazırlar. Kapitalizmin tüm toplumsal yaşamda, üretim faaliyetlerinde etkinliğini kurmasıyla birlikte kapitalist üretime yani sanayi kapitalizmine tabi olur. Onun belirlediği kurallar çerçevesinde, onun üretiminin gerçekleşmesinde bir asalak olarak varlığını sürdürür. Ancak kapitalistleşmeyi sağlayan, egemen olan bir öge olarak değil

ona bağılı ve bağımlı bir unsur olarak bunu yerine getirir.

Tefeci, tüccar sermayesinin en özgür geliştiği ve palazlandığı zemin ise bilindiği üzere küçük üreticinin varlığıdır. Küçük üretici ne kadar geniş ve yaygınsa tefeci, tüccar sermayesinin gücü o oranda fazladır, kendini gerçekleştirme olanağı o kadar güçlüdür. Tefeci sermayesi bu yüzden feodal üretim ilişkilerinde feodal mülkiyetin çözülmesi ve küçük üretimin gelişmesinde bir rol oynar. Küçük üretim aynı zamanda kapitalist ilişkilerin üretim ve sosyal zeminidir. Kapitalizm toplumsal üretim koşullarına kavuşmadan önce kapitalist gelişmenin ekonomik, sosyal ve siyasal zemini, feodal mülkiyet biçimlerinin tipik parçalanmasının sonucu ortaya çıkar. Marks Kapital Cilt III'te “...*Bu üretim biçiminin tam gelişmesi için toprak mülkiyeti, zanaatkâr üretiminin özgür gelişimi için aletlerin mülkiyeti kadar zorunludur. İşte bireysel özgürlüğün gelişmesinin temeli budur. (Küçük köylü mülkiyeti-çn.) Tarımın kendisinin gelişmesi için zorunlu bir geçiş aşamasıdır.*” (s. 807) şeklinde tanımlıyor küçük üretim biçimini.

Lenin ise “*Küçük üretim nedir? En alışılmış cevap, küçük üretimin ücretli-emek kullanmayan üretim olmasıdır.*” (Lenin, Seçme Eserler, Cilt 16, s. 431)

Küçük üretimin yarattığı genel etkiye ise Marks Kapital Cilt I'de şu şekilde değinmektedir: “*Emekçinin üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti, ister tarımsal, ister manüfaktürel, ister her ikisi olsun, küçük işletmenin temelidir; küçük işletme, genel toplumsal üretim ile emekçinin kendisinin özgür kişiliğinin gelişmesinin temel koşuludur. Kuşkusuz bu küçük üretim tarzı, kölelik, serflik ve diğer bağımlılık ilişkisi altında da vardır.*” (s. 725)

Marks ve Lenin yoldaşın küçük üretimin toplumsal gelişim ve üretim sürecinde oynadığı role dair bu belirlemeleri akıldan çıkarılmamalıdır. Zira küçük üretimin yaygınlığı ve gücü feodal üretim ilişkilerinin parçalanmasına, kapitalist ilişkilerin hâkim olmasına tarihsel olarak zemin sunmuştur. Ancak kapitalist özel mülkiyet ve sermayenin birikim ve gelişim eğilimine uygun olarak etkisi zayıflayan küçük üretim, kapitalizmin toplumsallaşan üretim ilişkilerine fayda ürettiği sürece ve sermaye birikim ve yeniden üretim sürecinin ihtiyacına uygun olarak varlığını koruyabilir, varlık düzeyi bu sınırlar içinde belirlenir. Marks, kapitalist özel mülkiyet ile toplumsallaşmış üretim arasındaki ilişkide mülksüzleştirmeye dayalı kapitalist yasanın eğilimi içinde küçük üretimin tasfiye edilerek gelişmesine dair Kapital Cilt I'de şunları ifade etmektedir: “*Bu üretim tarzı, ancak, dar ve ilkel sınırlar içerisinde hareket eden bir üretim sistemi ve toplum ile bağdaşabilir. Bunu sürgit hale getirmek, Recqueur'ün haklı olarak dediği gibi, 'aleladelîğin evrenselliğini ilan etmek' olur. Zaten gelişmenin belli bir aşamasında, çözülüp dağılmasına yol açacak maddi öğeleri de yaratmış olur. O andan başlayarak, toplumun bağrında yepyeni güçler ve tut-*



*kular filiz verir, ama eski toplum düzeni bunları engeller ve baskı altına alır. Bu düzenin yok edilmesi gerekir ve yok edilir. Bunun yok edilmesi, yani bireylerin malı olan değişik üretim araçlarının ve yoğunlaşmış biçimler haline, pek çok insanın cüce mülkiyetinin birkaç kişinin dev mülkiyeti haline dönüştürülmesi, büyük halk yığınlarının, topraktan, geçim araçlarından ve emek araçlarından yoksun hale getirilmesi, halk yığınlarının bu korkunç ve ıstıraplı mülksüzleştirilmesi işlemi, sermayenin tarihinin başlangıcını oluşturur. Bu bir dizi zor yöntemi içerir ve biz, bunlardan, yalnızca ilkel sermaye birikimi yöntemi olarak çağ açıcı olan bazılarını gözden geçirmiş bulunuyoruz. Doğrudan üreticilerin mülksüzleştirilmeleri, acımasız bir vahşetle ve en bayağı, en rezil, en küçültücü tutkuların dürtüsü altında gerçekleştirilmiştir. Yalıtılmış, bağımsız emekçi bireyin, deyim yerindeyse, kendi emek koşullarıyla kaynaşmasının sonucu olan özel mülkiyetin yerini, öbürlerinin itibarı olarak özgür emeğinin yani ücretli-emeğin sömürülmesine dayanan kapitalist özel mülkiyet alır.” (s. 726) İster tarımda isterse manifaktür biçimde olsun küçük üretici kapitalizmin yıkıcı rekabeti, tekelleşme eğilimi, mülksüzleştirme ve sermaye birikimi oluşturma tutkusu ile parçalanmaya, daraltılmaya ve belli bir tasfiyeye kapitalist üretim ilişkilerinde maruz kalır. Kuşkusuz küçük üreticinin Marks’ın bahsettiği biçimde acımasız ve vahşi biçimde mülksüzleştirilmeleri her kapitalistleşme süreci için zorunlu bir yasa değildir. Yine Marks’ın belirttiği gibi her ülkenin kendi tarihsel, sosyal koşulları ve durumu kapitalizmin gerçekleşmesi ve gelişimini belirleyen bir durum yaratır. İngiltere’de başka türlü, Fransa’da başka türlü olmuştur. Zira küçük üreticiler Fransa’da kapitalist ilişkiler içinde, kapitalizmin etkin bir unsuru olarak varlığını sürdürüp korumayı başarırken İngiltere’de küçük üretici üretim araçlarından en vahşi biçimde koparılarak emek pazarına sürülmüştür. Bu durum kapitalizmin, üretim ilişkilerini belirleyen yasaları ve onun eğilimlerinin ortak özelliğini yok saymaz. Kapitalizmin meta üretimi ve sermaye birikimine dayalı üretim ilişkisinin her toplumun kendi özgünlüğünde gerçekleştiğini ispatlar.*

Osmanlı Devleti’nin son döneminden itibaren toprak mülkiyetinde, küçük üretime dayalı bir parçalanma tefeci, tüccar sermayesinin gelişimine paralel ve kapitalist gelişme yolundaki adımlarla ciddi düzeyde gerçekleşmiştir. Osmanlı’da ticaret ve tefecilikle palazlanan sınıflar, bir yandan feodal mülkiyet biçimini çürüten ve ona bir asalak gibi yapışan diğer yandan kapitalist sömürgeci devletlerin yoğun meta ihracına paralel olarak onlara sıkıca bağlanan bir karakter kazanmıştır. Emperyalizmin sermaye ihracı ile bu süreç hızla boyut kazanmıştır. Osmanlı’nın son dönemi tefeci, tüccar sermayesinin kapitalist ilişkilerin gelişmesine paralel olarak emperyalizme bağlı komprador niteliğinin keskinleşmesine ve bir karakter kazanmasına neden olmuştur. Feodal mülkiyet ilişkilerinin tüm kalıntıları, ekonomik yaşama yön verecek, emeğin gasbedilme biçiminde belirleyici olacak, tefeci tüccar sermayesinin bağımsız gelişmesine

temel oluşturacak şekilde kendini yeniden üretme koşulu olmuştur. Kapitalist sömürgeciliğin meta ihracı ve kesintisiz şekilde bu sömürgeciliğin emperyalist karakter kazanmasıyla sermaye ihracının yoğunlaşması ilk birikim, ilkel birikim sürecinin tümüyle berhava edilmesini getirmiştir. Emperyalist sermaye, kendi iç çelişkileri ile ilkel birikim sürecine girmiş olan Osmanlı toplum yapısını iki zıt yönde etkilemiştir:

Birinci olarak, emperyalist sermaye doğal ekonomiyi sarsarak, yerel pazarları birleştirerek, proletaryayı yaratarak, meta dolaşımını ve giderek meta üretimini yaygınlaştırarak yıkıcılık görevini üstlenmiştir. Böylece ilkel birikim sürecini kendisine tabi ve bağımlı hale getirerek hızlandırmış, kapitalizmin objektif şartlarının yaratılmasını sağlamıştır.

Fakat diğer yandan hammaddeleri talan ederek, borçlandırarak, biriken ilkel sermayeyi çekip götürerek, kapitalizm öncesi üretim ilişkilerini destekleyerek ve ulusal bir sanayinin gelişmesini engelleyerek toprağına bastığı kapitalizmin gelişmesinin önüne dikilmiş; toplumsal emeği geri üretim ilişkileri içine hapsedmeye çalışmıştır.

Emperyalizmin bu iki zıt yönlü etkisi, tekelci sermayenin, mali sermayenin birikmesini yöneten kanunundan kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla bu emperyalizmin kendi iç çelişkisidir. Bu süreci gerçekleştirirken ise yerel bağlı burjuvazi, kapitalizm öncesi dönemin egemen güçleri olan toprak ağalarıyla ittifakı gitmiştir. Bu emperyalizmin asalak, tefeci karakterinin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmış tarihsel bir ittifaktır.

Bu durum hiç kuşkusuz Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte özellikle Ermeni, Rum katliamı ve soykırımları ile Türk komprador burjuvazisinin ve toprak ağalarının, ticareti elinde bulunduran Ermeni, Rum burjuvalarının sermayelerini devşirip palazlandığı ama Osmanlı'nın bakiyesi olarak var olduğu yeni zeminde devam etmiştir. Türkiye Cumhuriyeti emperyalist boyunduruğu kabul ederek Osmanlı'dan devraldığı ekonomik ve sosyal temeli koruyup yeni bir siyasi biçimle şekillenen bir devlet olmuştur.

Toplumsal yapıda kapitalist gelişme artık tefeci emperyalist sermayenin ihtiyaçları, Türk komprador burjuvazisinin ve büyük toprak ağalarının tarihsel ittifakının çıkarlarına uygun bir gelişme seyrini koruyarak devam etmiştir. Tefeci, tüccar sermayesi niteliğindeki Türk komprador burjuvazisi bir yandan feodal ilişkilerde sancılı da olsa bir çözüme sağlarken diğer yandan emperyalist mali sermayenin Lenin yoldaşın ifadesiyle “muazzam bir tefeci sermaye” karakterine bağlı niteliğiyle kapitalizm öncesi üretim ilişkilerini ya da feodal kalıntıları koruyan ve yeniden üreten bir durum oluşmasını sağlamıştır. Emperyalist sermayenin mutlak egemenliği ve ona bağlı komprador burjuva ser-



mayesi, köylülükteki farklılaşmayı, köylülerin feodal zincirlerden kurtulmuş özgür üreticiler olmasını sağlamak bir yana onu köstekleyen ve zincirleyen bir durum yaratmıştır. Lenin yoldaşın Rusya’da kapitalizmin gelişimi adlı kitabında belirttiği “*tüccar ve tefeci sermayesinin bağımsız gelişimi, köylülükteki farklılaşmayı geciktirir*” tespiti artık yarı-feodal üretim ilişkilerinin emperyalizm çağında bir özelliği olmuştur.

Emperyalist sermaye, kendine bağlı komprador kapitalizmi yüksek kâr hırsıyla zorunlu ve doğal olarak palazlandırmıştır. Ancak bu palazlandırma kapitalizmin gelişimini değil yarı-feodal üretim ilişkilerinin gerçekleşmesini sağlayan bir nitelik olmuştur. Köylülüğün farklılaşmasında artık devrimci yol dışında bir yol kalmamıştır. Komprador burjuvazi ve büyük toprak ağaları, emperyalist sermaye ve devlet gücüyle toprak mülkiyetinde egemen olan ve yarı-feodal biçimlerle emeğin gasbedildiği küçük üreticiye vampir gibi yapışarak onu soluksuz ve takatsız bırakmış ve onu başkalaşma yolunu tümüyle tıkayan ve tüm toplumsal, iktisadi ve sosyal yaşamı belirleyen yarı-feodal ilişkilere hapsedmiştir. Bu durum feodal döneme ait şehirlerdeki küçük meta üreticisi manifaktür işletmeler içinde geçerlidir. Emperyalist tefeci sermayenin yüksek kâr hırsı ve ondan bir miktar pay alan komprador burjuvazinin kolay vurgun hevesi tefeci sermayenin tüm üretimin gözeneklerine sızmasını, tüm toplumsal ilişkilere sirayet etmesini sağlamıştır.

Bu asalak sermayenin ülkemizde sömürsünü gerçekleştirmesi yarı-feodal üretim ilişkileri içinde gerçekleşmektedir. Osmanlı’nın son döneminden bugüne toprak mülkiyetinde esaslı bir değişim sağlamadığı gibi yoksul ve orta köylüyü üretim araçlarından yoksun bırakmaksızın sırtına bir asalak gibi yapışarak var olduğu zemini yaratmıştır. Feodal mülkiyet ilişkilerinde yarattığı çözümler âdeta bir fasit daire gibidir. Kapitalist yoldan başkalaşamayan köylülük, devlet eliyle kooperatif, banka gibi tefeci ağının pençesinde yoğun bir emek gaspına ve sömürüye tabi olmaktadır. Ürettiği ürün meta olarak pazara sunulan köylülük, sermayeleşemeyen ürününü özgür üretici statüsünde üretemeyen bir süreç mahkûm olmuştur. Üretim ilişkisinde belirleyici olan mülkiyet biçiminde ise Osmanlı’nın son döneminden bugüne esaslı bir değişim olmadığı gibi 1952 ile 2013 verileri kıyaslandığında toprağın parçalanmışlığı ve mülkiyet ilişkisi bire bir aynı görünmektedir. Yüzdeler bazda 1-2 puan oynama dışında esaslı bir değişiklik söz konusu değildir. Toprağın tekelleşmesine yönelik emareler söz konusu olmadığı gibi miras paylaşımına dayalı bir dağılım da söz konusu değildir. Toprak mülkiyetinin değişmemesi, yarı-feodal üretim ilişkilerine dayalı sömürü ve tüm toplum yaşamını belirleyen ilişkilerin muhafaza edilerek tefeci sermayenin çıkarlarının kapitalist biçimlerle azami kâr elde edecek şekilde gerçekleşmesinin zemini dir.

Bir bütün olarak tefeci-tüccar sermayesi ve küçük üretici arasındaki ilişki esas

sömürü biçimi olarak egemenliğini sürdürmektedir. Tatlı vurgunlar bu tefecilik ile sağlanmaktadır. Bunun dayandığı sosyal ve ekonomik ilişki ise emperyalizm çağında yarı-feodal üretim ilişkisidir.

Devletin yarı-feodal temel üzerinde inşa edilen yağma düzeninde önemli işlevlere sahip olduğu önemli bir gerçeklik olarak değerlendirilmelidir. Bürokratik burjuvazinin devletle bütünleşmesi onun niteliğini kavramak bakımından belirleyicidir.

Emperyalizme bağlı olarak gelişen kapitalizmin, doğal olarak zaten var olan üretim tarzına göre biçimleneceği açıktır. Sorun bu kapitalizmin hangi üretim tarzıyla buluştuğunun saptanmasıdır. Osmanlı İmparatorluğu'nun kapitalist üretim tarzına geçemediği, hatta bu nedenle çöküş yaşadığı bilinir. Aslında çöken bu imparatorluğun dayandığı bütün bir ekonomik sistemdir; feodal, yarı-feodal ekonomik yapı sürdürülemediği için imparatorluk yağmalanmaya açık hale gelmiştir. Yağmaya gelen ise kapitalist üretim tarzına dayanarak gelişmiş, olgunlaşmış olan emperyalizmdir. Dolayısıyla Türkiye topraklarına gelen yabancı sermaye kapitalist üretim tarzını geliştirmek gibi bir amaca sahip değildir; o tekeldir ve üretim tarzında köklü bir değişim yapmaksızın hatta doğrudan üreticilerin durumunu, tekeli ve yağmacı karakteri nedeniyle, daha da kötüleştirmek üzere hareket eder. Bu nedenle emperyalizme bağlı kapitalizmin “kapitalistleştirme” yönünde bir etkinliği olmaz aksine o kapitalizmin gelişmesini tam da tekeli karakteri nedeniyle baskılar.

Bu kapitalizme “emperyalizme bağlı kapitalizm” denmesi daha uygundur. Bağımlı kapitalizm kavramı, her ne kadar “bağımlı kapitalizm” tanımını da kapsıyor görünse de önce bağımsız olarak var olmuş veya üretim tarzı olarak gelişmiş ama zamanla bağımlı hale gelmiş kapitalizm tanımına daha uygundur.

Oysa biz kapitalist üretim tarzının oluşmadığı, gelişmediği iddiasındayız. Böyle bir gelişme olsaydı, hiç şüphesiz feodal çözüme kapitalizmin gelişmesi yönünde olurdu. Lenin'in “Rusya’da Kapitalizmin Gelişmesi” kitabı bu sürecin tüm ayrıntılarıyla anlatımıdır. Bu kitap Rusya’da kapitalist üretim tarzının feodal çözümleninin her biçimine nasıl sirayet ettiğini anlatır. Oysa Türkiye’de feodal çözülmeye kapitalist üretim tarzı değil yarı-feodal üretim tarzı, emek-hizmeti biçimleri sirayet etmiştir, etmektedir. Bu nedenle köylülük çözülmeye devam etse de kapitalizm gelişmemektedir, tüm gelişmenin vardığı sonuç sanayileşme, aşırı borçlanma ve kaçınılmaz biçimde artan servet transferidir. Türkiye’nin “büyüyen ekonomisi” denen şey artan borca uygun olarak artan servet transferidir; daha doğru ifadeyle yağmadır!

**Sonuç olarak:** Sosyal ve iktisadi yapının bu gerçekliği, toplumsal yapının önünde üç büyük gerici dağın çıkmasına neden olmaktadır: Emperyalizm, feo-

dalizm ve komprador-bürokrat kapitalizm. Bu gerici güçler tarihsel bir ittifaka dayanır ve yarı-feodal üretim ilişkilerinin sürmesinde çıkarı olan bir niteliğe sahiptirler. Bu güçler emeğin özgürlüğü önündeki engellerin kaldırılması, bu anlamda üretici güçlerin toplumsal üretim ilişkileri sürecine girmesi ve üretim ilişkilerinin kapitalist biçime dönüşmesinin önündeki engellerdir. Bu durum tüm toplumsal özgürlüklerin de feodal kalıntılar, emperyalist tahakküm, faşist devlet mekanizmasıyla yok edilmesini doğurmaktadır.

Ülkemizde feodal kalıntıların tümüyle yok edilip süpürülmesini sağlayacak aşağıdan yukarı ya da yukarıdan aşağı biçimlerde bir “burjuva demokratik devrim” süreci yaşanmamıştır. Bu durum toprak sorununun sürgit devam etmesini, üretim üzerinde feodal kalıntıların egemenlik kurmasını, artı emeğin gasbedilmesinde bu üretim ilişkilerinin belirleyici olmasını sağlamıştır. Köylülerin başkalaşımı feodal kalıntıları ortadan kaldıracak şekilde gerçekleşmemiş, toplumsal yaşama giren kapitalist ilişkiler feodalizmi çözmeye devam etmiş, buna dayalı üretim ilişkilerini çürütmüş, dağıtmış, parçalamış ancak asla tasfiye etmemiştir. Gerçekleşmeyen ve gerçekleşmesi olanaklı olmayan bu üretim ilişkileri, geriletici, berbat edici, köleleştirici, kör edici, kokuşmuş bir sosyal-iktisadi yapı gerçekliğinin üretilmesini sağlamıştır. Ülkemizin içinde bulunduğu tablo budur.

Gelişmeyen ve hâkim olamayan kapitalist ilişkiler, emeğin özgürleşmesi ve gelişiminde, toplumda sınıfsallaşmanın gerçekleşmesinde ciddi engel durumundadır. Bu şehirde ve kırdaki tüm toplumsal ilişkilere, ona bağlı sınıf ilişkilerine, üretim biçimine, emeğe el konuluş biçimine, üretim araçlarının rolü ve işlevine sirayet eden bir durumdur. Bu anlamda toplumsal devrimimizin önünde feodalizm, komprador kapitalizm ve emperyalizmin tümüyle yok edilmesi gibi bir görev vardır. İçi boşalmış ve çürümüş üretim ilişkilerinin temel bulunduğu bu güçler bir toplumsal devrimle yenilmeksizin emeğin önündeki engeller ve üretici güçlerin toplumsallaşmış üretim ilişkilerine doğru akışı ve bunun gerçekleşmesi imkânsızdır. Bu görev rekabetçi kapitalizm çağında burjuvazinin çıkarları gereği ona yüklenmişti. Ancak emperyalizm çağıyla birlikte burjuvazi bu tipte bir devrimi örgütleyecek, güç olanak ve tarihsel rolden artık ebediyen uzaklaşmıştır. Burjuvazi böylesi toplumsal devrimlerle çıkarlarını ortaklaştıracak koşullardan soyutlanmıştır. Emperyalist-kapitalist sistemin ayak basmadığı, girip vampir gibi sömürmediği pazar kalmamıştır. Bu durum belirttiğimiz gibi feodalizmin çözülmesi aynı zamanda içi boş, çürümüş bir yarı-feodal üretim ilişkilerinin var olması zeminidir. Bu proletaryanın da gelişmesi, güçlenmesi anlamına gelmektedir. Artık aşağıdan yukarı doğru, “köylü usulü hal tarzı” bir devrimci süreç güçlü proleter hareketlerin, örgütlü siyasal programlarıyla sürece daha etkili girme koşulu ve zemini demektir. Böylesi bir politik iktidar savaşımında burjuvazinin tüm korkularının, elde olan her şeyi kaybet-

menin, tüm mülkiyet ilişkilerinden soyutlanmasının korkusu kaçınılmazdır. Bu onu emperyalist burjuvaziye mutlak biat etmeye, sermaye ilişkisini bu asalak mali oligarşiye bağlama zorunluluğunu getirmektedir. Zira onun sermayesinin gücü ve tatlı vurgunlarında alacağı küçük pay, artık tarihsel çıkarlarıyla daha uygun, çıkacak büyük karmaşa ve belirsiz devrim yolundan daha yeğ ve daha mühimdir.

Bu sebepten toplumsal devrimimizin anti-feodal, anti-emperyalist temel yapısının önder gücü proletarya olmak zorundadır. Demokratik Devrim'in gerçekleşeceği zemin artık çağımızda tümüyle değişmiştir. Feodal kalıntıların ortadan kalkacağı zemin köylü hal tarzı bir devrime sıkı sıkı bağlanmıştır. Tarih artık yukardan, sancılı ve zorlu bir devrime kapısını kapatmış, burjuvazinin önderlik edeceği bir devrim tipini, kapitalist egemenlik biçimini hâkim kılacak bir süreci kapatmıştır.

Ülkemizde Demokratik Devrim sürecini gerçekleştirememiş ve dolayısıyla üretim ilişkileri yarı-feodalizmde hapsolmuş yapısıyla, köylü hal tarzı bir devrimi bir zorunluluk olarak önümüze çıkarmaktadır.

Yarı-feodal üretim ilişkilerini aşağıdan ya da yukarıdan tasfiye edecek bir süreç Osmanlı'dan günümüze gerçekleşmiş değildir. Kimi oportünist akımlar 1908'de artık bu sürecin bir şekilde tamamlandığı iddiasını öne sürmüş, kimisi 1923'ü kimisi çok partili döneme geçiş olan 1950'yi kimisi 1960 askeri faşist darbesini ve nihayet kimisi de 1980 12 Eylül sürecini... Bu noktada Türkiye devrimci hareketinde çok çeşitli teoriler, yaklaşımlar ve tarihi çarpıtmakla meşgul idealist paçavralar söz konusudur. Bu bağlamda buluşulan ortak payda ise o ya da bu tarihten herhangi birisinde bir süreç boyunca çözülen feodal ilişkilerin belli çıkarlar doğrultusunda artık tasfiye edildiğidir. Öyle ki bilimin ve toplumsal gelişimin ispatladığı yarı-feodal üretim ilişkilerinde temel dayanak olan emperyalizm ve onun yarattığı çağın özellikleri, bu akımlara göre feodalizmi çözen bir dinamik ve güç olarak tarif edilmektedir. Ülkemizde de feodal kalıntıların tasfiyesine dair emperyalizmi işaret eden yaklaşımlar söz konusudur. Toplumsal devrim olmaksızın tasfiye edilemeyecek bir üretim ilişkisinin, bağlandığı nokta burası olmaktadır.

Komünistler bu saptamalara kulaklarını kapatarak üretim ilişkilerine temel olan mülkiyet ilişkilerini, sosyal ilişkileri ve üretim araçlarını inceleyerek emeğin gasbedilme biçimlerinin incelemesine sadık kalacak ve toplumsal devrimimizin niteliğini ortaya koyup tarihsel rolünü tanımlayacaktır. Çağımızda komünistlerin omuzlarında yarı-feodal toplumsal yapı gerçekliği içinde proletarya önderliğinde Yeni Demokratik Devrim'i gerçekleştirme sorumluluğu vardır. Bu sorumluluk bu devrimin kendi başına bir devrim değil sosyalizme bağlanmış ve oradan komünizme doğru giden tarihsel akışın tüm maddi temellerinin

oluşmasına dair bir bilincin ürünü olarak şekillenmektedir. Tüm asgari ve azami programlarını, sınıf ittifaklarını, devrim stratejilerini, yönelim ve taktiklerini, sınıflar arasındaki ilişkileri bu tarihsel gerçekliğe ve eğilime göre şekillendirip biçimlendirerek önderlik rolünü oynayacaklardır.

### KAYNAKÇA

Karl Marks (2004); Kapital, Birinci Cilt, Sol Yayınları, Ank.

Karl Marks (2009); Kapital, Üçüncü Cilt, Sol Yayınları, Ank.

Marks-Engels (2013); Alman İdeolojisi, Evrensel Basım-Yayın, İst.

V. İ. Lenin (1988); Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi, Sol Yayınları, Ank.

Lenin (1995); Seçme Eserler, Cilt:5, İnter Yayınları, Ank.

Mao Zedung (1992); Seçme Eserler II, Kaynak Yayınları, İst.

İbrahim Kaypakkaya (2012); Seçme Yazılar, Umut Yayıncılık, İst.

Maurice Dobb (2001); Kapitalizmin Gelişimi Üzerine İncelemeler, Belge Yayınları, İst.

### b) Devrimin Yolu (Halk Savaşı)

Halk Savaşı Stratejisi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde geçerli olan, Mao Zedung yoldaşın Marksizmin üç bileşeninden biri olan bilimsel sosyalizme yaptığı en temel katkılardan biridir. Halk Savaşı Stratejisi, proletaryanın iktidar perspektifli devrim mücadelesinde emperyalizme, feodalizme ve komprador kapitalizme karşı Yeni Demokratik Devrim'i gerçekleştirecek olan stratejik hattır. Emperyalizmden kaynaklı milli sorun ve onun tarihsel ittifakı olan feodalizm ve komprador kapitalizmden ileri gelen yarı-feodal sömürü çarkının yarattığı toprak sorunu Demokratik Devrim meselesini tarihsel olarak karşımıza çıkarmıştır. İşte Halk Savaşı bunun gerçekleştirilmesini içeren bütünlüklü bir devrimci savaş stratejisidir. Zayıftan güçlüye, küçükten büyüğe, basitten karmaşığa ilerleyen uzun süreli bir savaş içinde güçlenerek gelişen, şehirlerin kırlardan kuşatılmasına dayanan stratejinin temel gücü köylülük, öncü gücü ise proletaryadır.

1- Ülkemizde Halk Savaşı Stratejisi, yarı-feodal, yarı-sömürge yapıdan temel dayanağını alır. Bu iktisadi yapı ülkemizdeki sınıfsal ayrımları ve ayrışmaları, buna dayalı sınıf ittifaklarını, önder sınıf proletaryanın müttefiklerini belirleyen temel öğedir. Türkiye devrimi günümüzde iki aşamaya dayanır. Yarı-feodal, yarı-sömürge iktisadi yapı gereği emperyalizmin ve feodalizmin boyunduruğunun sonucu olan bağımlı ve demokratik olmayan yapının, bağımsız ve demokratik

bir toplum yapısına kavuşturulması. İkinci aşama ise durmaksızın bu devrimin devam ettirilerek sosyalizmin inşa edilmesidir. Her iki görev de Emperyalizm ve Proleter Devrimler Çağı'nda proletaryanın tarihsel yükümlülüğü altına girmiştir. Bunu gerçekleştirecek olan ise proletaryanın en gelişkin örgütlülüğü olan Komünist Partisi'dir. Ülkemizde ise bu devrimlerin öncü ve önder kurmayı Türk, Kürt ve çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasının temsilcisi olan partimiz TKP/ML'dir.

Partimiz, kuruluşundan itibaren Türkiye devriminin ilk aşaması olan bağımsız ve demokratik toplumu kurma aşamasını henüz gerçekleştirmiş değildir. Proletaryanın önder, köylülüğün temel güç olduğu, diğer küçük-burjuva sınıfların ve milli burjuvazinin de devrimin müttefiki olduğu, bağımsız ve demokratik devrimimizin karakteri Yeni Demokratik niteliktedir. Ülkemiz "burjuva tipte" demokratikleşme ve devrim sürecini ve trenini kaçırmış bir ülkedir. Emperyalizm ve Proleter Devrimler Çağı'nda, feodalizmi alt edecek olan "burjuva tipte" demokratik devrimlerin önder gücü burjuvazi ilerici barutunu tüketmiş, feodalizmin çözülmediği bizim gibi ülkelerde sömürü çarkları, siyasal rejimler komprador nitelikli burjuva sınıf ile feodal güçlerin tarihsel ittifakı ile şekil almıştır. Yarı-feodal iktisadi yapı emperyalizmin, komprador kapitalizmin de azami kâr için dayandığı bir üretim ilişkisi biçimine dönüşmüştür. Bu anlamda, bu tip ülkelerde burjuva sınıfı tarihsel gericiliğin yolunu tutmuş, burjuva tipte demokrasiyi bir ihtiyaç değil yük olarak görmeye başlamıştır. Toplumun sırtına binen yarı-feodal ilişkileri dayanak yaparak tüm ezilen sınıfların demokratik haklarını zapt etmiş ve tarihsel sorumluluğundan kalıcı olarak boşanmıştır. Bu değişim, toplumun bağımsız ve demokratik bir yapı talebini ya da bu tarihsel aşamanın gerçekleşme zorunluluğunu ortadan kaldırmamıştır.

İşte Mao Zedung yoldaşın o eşsiz katkılarıyla proletaryanın omzuna binen bu devrimci görev, bunun nasıl gerçekleşmesi gerektiğine dair de bir devrim stratejisini çıktı olarak almayı getirmiştir. Mao Zedung yoldaş proletaryanın sınıf mücadelesi deneyimlerini sentezleyerek proletaryayı bir devrimci savaş teorisiyle donatmayı sağlamıştır. Proletaryanın gerçekleştirmesi gereken yeni tipte bir demokratik devrim olan Yeni Demokratik Devrim görevi ve onun savaş stratejisi Halk Savaşı. Ülkemizin de bugün henüz devrimin birinci aşaması olan Yeni Demokratik Devrim görevinin gerçekleşmesi süreci Halk Savaşı Stratejisi ile olacaktır. Kongremiz bu görevi ve sorumluluğu tanımlamış ve altını çizmiştir.

**2- Devrimimizin yolu, devrimci savaşımızın niteliğine dair İbrahim Kaypakkaya yoldaş esasları belirlemiştir. Bu esaslar geçerliliğini hâlâ korumaktadır. Devrimimizin başlangıç aşamasını Kaypakkaya yoldaş hem devrimci teorisiyle hem de devrimci pratiğiyle esasta belirlemiştir. Önder yoldaş bir**

devrimci sürecin başlangıcında olması gereken; devrimin niteliğini, dost ve düşman ayrımlarını, hangi sınıfların önder, ana ve yedek güçler olduğunu ve bu sınıfları devrimimizin gidişatında yerli yerine konumlandırmayı, devamında devrimin doğrultusunu belirleme ve devrimci savaşın geliştirilebileceği alanları saptayarak oraları esas alan bir çalışmaya başlama meselesini açıklığa kavuşturmuştur... Devrimci silahlı mücadelenin başlatılması için koşulların en uygun anını saptamak ve partiyi buna uygun olarak hazırlamak gerekir. Bunlar olmaksızın savaşa başlamak ne yaptığını bilmeden hareket etmektir. Partimiz henüz örgütlenme aşamasında bu sorunu esasta çözüme kavuşturmuştur. Kaypakkaya yoldaşın belirlediği devrimci savaş çizgisi ve savaşı belirleme sürecine dair partimizde geçmişten bugüne bir dizi tartışma yürütülmüştür. Parti I. Konferansı Kaypakkaya yoldaşı subjektif ve “sol sapmaya” düşmekle eleştirirken, devamında gelen konferanslarımız da bu tespit mahkûm edilmiştir. ***Kongremiz, Kaypakkaya yoldaşın bir devrimci savaşın başlama aşamasında ortaya çıkacak görevleri yerine getirdiğini kabul etmektedir. Bu zemini partimizin temel dayanak noktası olarak görmektedir.*** Halk Savaşı’ nı başlattığı süreçte önder yoldaşın “sol sapma” içinde olduğu iddiaları ve yaklaşımları, devrimci savaşımızın ve Kaypakkaya yoldaşın geçirdiği süreci yakından incelemeyen, savaşımızın gerekliliğine yönelik bir kavrayışsızlığın sonucudur. Önder yoldaş maceracı akımların yetişip serpildiği ‘71 devrimci çıkışı’nda komünist bir kopuşu ifade eder. Bir yandan sağ-pasifist yaklaşımlara karşı diğer yandan bu maceracı çizginin devrimci savaş çizgisiyle ideolojik-politik mücadele içinde olarak devrimci savaş çizgisini şekillendirmiş ve mücadele hattını örgütlemiştir. Kaypakkaya yoldaş dünyadaki genel gelişmeler, ülkedeki sınıf mücadelesinin seyri, çelişkilerin yoğunluğu ve faşizmin gemi azıya aldığı koşulların tam bir analizini yaparak önce partiyi örgütlemiş ve durmaksızın Halk Savaşı’ nı başlatmıştır. Bir başlangıcın teorik, politik, ideolojik temellerine dair esaslı tartışmaları ve perspektifleri oturtup asgari örgütsel hazırlıkları tamamlamasıyla birlikte mücadeleye start vermiştir. Yani THKO ve THKP-C’de somutlaşan maceracı çizgiden bir kopuş, proletaryanın savaş stratejisi olan Halk Savaşı’ nın ruhuna ve gerekliliğine uygun bir çıkıştır Kaypakkaya yoldaşın çıkışı. Kongremiz kesin ve kararlı bir şekilde Kaypakkaya yoldaşın çıkışını nesnel durumun tam hâkimiyeti ve öznel durumun buna uyumlu hale getirilmesi olarak görmektedir. Onun çıkışı anın ve geleceğin çelişkilerini tam ve doğru okumaya dayalıdır.

3- Mao Zedung yoldaşın evrensel kurallarını ortaya koyduğu ve Kaypakkaya yoldaşın ülkenin sosyal-iktisadi-siyasal-toplumsal çelişkilerinin analiziyle ülkemiz özgünlüğüne uyarladığı Halk Savaşı mücadelesi devrimci savaşımızın ana rehberi ve yol güzergâhıdır. Her devrim Mao Zedung yoldaşın belirttiği gibi “*İktidarın silahlı kuvvetlerle ele geçirilmesi, sonucun savaşla alınması, devrimin baş ödevi ve en yüksek biçimidir. Bu Marksist-Leninist ilke, Çin için*



***ve bütün öbür ülkeler için evrensellekle geçerlidir.***” Devrimin dolayısıyla politik iktidarın savaşız gerçekleşemeyeceği tüm devrimler için geçerlidir. Halk Savaşı, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde bu devrimci iç savaşın, sürecin başından sonuna kadar sürdürülmesini ön gören bir sistematige, iç ilişkiler bütünlüğüne ve devrimci savaş stratejisi olma özelliğine sahiptir. Zira bizim gibi toplumlarda, sınıf mücadelesinin, toplumsal ilişkilerin ve bir dizi sosyal çelişkilerin çözümünde şiddet ve zor aygıtı sürekli devrede olan bir gerçekliktir. Politik iktidar mücadelesinin sürdürülmesi, etkili olması ve kitleler karşısında sonuç elde etmesi için sürekliliği sağlanmalıdır. Halk Savaşı, devrimin başından sonuna kadar silahlı savaşım biçiminin belirleyici olduğu bir devrim stratejisidir. Bu savaşımında, iktidarın parça parça alınması esas meseledir. Silahlı düşmana karşı halkın silahlı güçlerinin örgütlenmesi ve bir orduya kavuşturulması Halk Savaşı’nda belirleyici öğelerden biridir. Toplumsal, iktisadi ve sosyal yapının bunun oluşturulmasına el veren bir zemini vardır. Halk Savaşı, kırlardan şehirlere doğru savaşımı örgütleyen ve nihayetinde düşmanın merkez üsleri olan şehirlerin alınmasını hedefleyerek iktidar sürecini tamamlayan bir özelliğe sahiptir. Bu durum, kapitalist üretim ilişkilerini hâkim hale getirememiş, emperyalizme bağımlılığın ve feodal üretim ilişkilerinden kaynaklanan durumun sonucudur. Bütün toplumsal yapı yarı-feodal üretim ilişkilerinin pençesi altında, emperyalizme bağımlılığın getirdiği durumla sömürü çarklarının içindedir. Bu durum kitlelerin örgütlenmesi, demokratik haklarının kazanılması, özgürlük ve bağımsızlık mücadelesinin ilerletilmesinde dahi “barışçıl” biçimlerin zeminini ve olanaklarını olabildiğince sınırlamaktadır. Bu yüzden işçi sınıfı ve diğer halk kesimlerinin devrimci mücadelesi, silahlı biçimlere bürünmeksizin ayakta kalması mümkün olmayan, iktidar amaçlı devrim programını yürütmesi olanaklı olmayan bir gerçekliğe sahiptir. İşçi sınıfının ve halk kesimlerinin tüm mücadelesi, tüm seferberliği, hak kazanımları, barışçıl ya da barışçıl olmayan biçimdeki tüm hareketliliği, kalkışması, mücadelesi, illegal ya da legal örgütlenme biçimleri silahlı mücadeleden dayanak almak zorundadır. Buna dayanmayan bir sınıf mücadelesinin, devrimci çizginin kendini gerçekleştirmesi olanaklı değildir. Bu başından sonuna kadar yürüten mücadele için geçerlidir. Buna göre örgütlenmeyen, çalışmaları yürütmeyen, şekillenmeyen işçi sınıfı ve halk kitleleri dayanaksız, korumasız ve düşmanın saldırılarına karşı başarısız olmaya mahkûmdur. Bu anlamda Halk Savaşı’nın ruhu ve özü ülkemizde tüm devrim süreci boyunca silahlı mücadelenin örgütlenmesi, hâkim hale gelmesi, tüm çelişkilerin yönetilmesi ve yön vermesi ve iktidar odaklı bir şekillenişin yaratılması için zorunlu bir devrim stratejisidir.

Halk Savaşı uzun süreli, üç stratejik aşamayı kapsayan bütünlüklü, sistematik bir devrim stratejisidir. Halk Savaşı’nın zayıf, dağınmık, örgütsüz ve iktidar organlarından soyutlanmış olan işçi sınıfı ve geniş halk yığınlarının, politik



iktidarı elinde bulunduran örgütlü ve güçlü olan egemen güce karşı güç olmasını, iktidarı zapt etmesini içeren bir muhtevası vardır. Bu gerekliliğe göre işçi sınıfı ve halk yığınlarını örgütlemeyi, seferber etmeyi, konumlandırmayı, mücadelesini en verimli ve etkili kılmayı içerir. Bunun silahlı biçimle yürütülmesini içeren karakteri buna uygun bir yapılanmayı gerektirir. Tam da bu noktada Halk Savaşı'nda, gerilla örgütlenmesiyle yürütülecek mücadele oldukça belirleyici düzeydedir. Mao Zedung yoldaş bu savaşa dair şunları ifade eder: *“Silahlı düşmanı yenilgiye uğratmak ve kendi üslerimizi inşa etmek için geri kalmış, geniş ve yarı sömürge ülkede, uzun bir dönem için, halkın silahlı güçlerinin yürüteceği zorunlu ve dolayısıyla en iyi mücadele biçimidir...”* Bu gerilla savaşının neden gerekli ve ihtiyaç olduğuna dair net ve kesin belirlemez. Bu mücadele sınıf mücadelesinin deneyimleriyle gerçeklik olduğunu ispatlamış, ezilenlerin elinde etkili bir savaşım biçimi olduğunu göstermiştir.

Gerilla mücadelesi, parça parça uzun süreli bir savaşım ile iktidarı alma mücadelesinde kilit roledir. Zira iktidar alanları oluşturmak, inşa etmek için öncelikle yıkmak gerekmektedir. Gerilla mücadelesi, zayıf gücün üstün olana karşı kullandığı bir savaş aygıtı olmanın yanında aynı zamanda iktidar alanlarını inşa etmek için düşmanın otoritesini, egemenliğini süreç içinde örgütlenmesiyle ve silahların eleştirel gücüyle dağıtmayı hedeflemektedir. Bu mücadele devrimin örgütlenmesinde bizim gibi ülkelerde başat mücadele biçimlerinden biridir. Ancak gerilla mücadelesi zayıf ve güçsüzlüğü, gelişme ve güce çevirmenin motorudur. Nihai savaş aracı değildir, nihai savaşın en önemli tamamlayan gücü olarak konumlanacaktır gerilla mücadelesi. Gerilla mücadelesi silahlı karşı-devrim güçlerine karşı zaferi kesinleştirmek için halkın ordusunun örgütlenmesinin çekirdeği, o sürecin örgütlenmesinin en önemli ayağıdır. Yani iktidarı tümüyle zapt edecek bir araç olmayı değil parça parça iktidarı inşa etme, devrim cephesinin güçsüzlüğünü güce çevirme, düşmanla olan güç dengesini alt üst etmeyi içerir.

Gerilla mücadelesi temelde Köylü Gerilla Savaşı karakterindedir. Örgütlenme alanı kırılık bölgelere dayalıdır. Savaşı buradan örgütler, buradan yükseltir ve iktidar alanlarını burada inşa etmeye odaklanır. Ülkemizde köylük bölgelerin devrim mücadelesinde stratejik önemi iki nedene dayanır. **Birincisi**, tasfiye edilememiş feodal ilişkiler, feodal sömürü biçiminin köylüler ve onların üretim süreçlerinde hala belirleyen bir özellik taşımasından kaynaklıdır. Bu durum devrimimizin temel gücünün, ana dayanak noktasının köylülük olmasını getirmektedir. Halk Savaşı ve gerilla mücadelesi bu yüzden bu alanlarda hızla örgütlenmeye, kırsal alanların silahlı savaşımın en kuru alanları olmasına yatkındır. Bu aynı zamanda devrimci güçlerin ordulaşma ihtiyacına da en uygun koşulların varlığına işaret eder. Köylük bölgelerdeki nüfusun azalması,

emperyalist merkezli politikalarla tarımdaki tasfiye süreci bu alanlardaki artan nüfusun kusulmasını beraberinde getirmektedir. Üretim ilişkilerinde bir tasfiye olmaksızın, köylerdeki nüfus azalması yarı-feodal ilişkilerin yeniden üretilmesini getirmektedir. Köylük bölgelerden gerçekleşen nüfus akışı, köylerle geniş kitlelerin ilişkisini zayıflatmakta ancak bu mülkiyet ve üretim ilişkilerinden bir kopuşu *getirmemektedir*. *Sosyal-iktisadi ilişki, üretim ilişkileri açısından bir kopuş, başkalaşım değil şehirle-kır ilişkisinin iç içe geçmesi, nüfus dağılımının kesin çizgilerle kopuşmasını değil karmaşık ve karma hale gelmesini getirmektedir*. Mülkiyet ilişkileri, sosyal ilişkiler açısından esaslı bir değişim ya da tasfiyeden bahsetmek mümkün olmamaktadır. ***Bu anlamda şehirde yığılan, köylük bölgelerde seyreden nüfus savaşın ve özellikle Köylü Gerilla Savaşı'nın niteliğini değiştirmiyor. Tam tersine gerilla mücadelesinin etki düzeyini genişletiyor. Şehirlerdeki örgütlenmelerin önemini arttırıyor. Bu bağlamda korunarak kendini yeniden üreten yarı-feodal yapı gerçekliği, Köylü Gerilla Savaşı'nın temel dayanağı durumundadır.*** İkinci nokta ise emperyalizme bağımlı yapının getirdiği, kapitalizmin eşitsiz gelişim yasasının yarı-feodal, yarı-sömürge ülkelerde daha güçlü olmasıdır. Emperyalizmin yüksek kâr ve verimlilik, borçlandırma ve bağımlı yapıyı derinleştirme politikası büyük şehirlerin daha korunaklı hale getirilmesini, bu alanlarda düşman güçlerinin odaklanmasını ve daha güçlü hale gelmesini sağlamaktadır. Bunun yanında yarı-feodal yapının getirdiği sonuçlar şehirlerdeki üretim ilişkilerine, sömürü biçimine, örgütlenme düzeyine ve işçi sınıfının durumuna doğrudan yansımaktadır. Düşmanın güçlü olmasını sağlayan koşullar aynı zamanda devrimci sınıfların ve kitlelerin güçsüzlüğüne yol açmaktadır. *“Bir ülkenin yarı-sömürge olması veya sömürge olması da şehirlerdeki kuvvet ilişkisini devrimin aleyhine olarak etkiler. Bu iki şart bir arada kırlık bölgelerin esas mücadele alanı olmasını ‘şehirlerin kırlardan kuşatılması’ stratejisinin güdülmesini gerektirir. Feodalizmin giderek çözülmesi ve ona bağlı olarak köylü nüfusunun azalması halinde de bu strateji geçerliliğini korur. Çünkü yarı-sömürge (veya sömürge) şartları, büyük şehirlerde kuvvet ilişkisini karşı devrimin lehine değiştirmiştir.”* (İ. Kaypakkaya) Bu durum hâlâ geçerliliğini korumaktadır. Düşman sınıflar ve güçler şehirlerdeki gücünü sürekli pekiştirmekte, yarı-feodal iktisadi yapı korunarak ve faşist sistem aracılığıyla işçi sınıfı ve diğer devrimci sınıfların -buralarda nüfusu artmasına rağmen- daha fazla güçlenmesine yol açmamaktadır. Kırlık bölgeleri ya da köylük alanların esas olması, büyük şehirlerin buradan yükselecek savaşla kuşatılması stratejisinin işte ikinci önemli dayanağı budur.

Burada hemen şunu belirtmeliyiz ki düşman; teknolojinin, üretimin, bilimin gelişmesine paralel olarak hem şehirlerde hem de kırlık bölgelerde gücünü ve olanaklarını arttırmaktadır. Özellikle Kürt Ulusal Hareketi'yle yürüttüğü savaşta kırlık bölgelere yönelik denetim, hâkimiyet düne göre çok daha ileridedir.

Yine üretimin artması, meta dolaşımı ve pazar ihtiyacının yarattığı yeni ve gelişkin durum, bu alanlarda düşmanın iktisadi-politik-ideolojik etkisini genişletmektedir. Bu göz ardı edilmeyecek bir gerçektir. Ancak bu genel olarak düşmanın gelişkinlik düzeyiyle ilintilidir. Bu gelişmeler büyük şehirlerde çok çok daha ilerdedir. Bu anlamda bu gelişmeler kır ile kent arasındaki ilişkilerde ya da düşmanın savaş yürütme kabiliyeti açısından şehir ve kırdaki dengelerde bir değişime işaret etmemektedir. Bunlar düşmanın bütünlüklü savaşım, denetim ve etki gücünü artırdığına kanıttır. Düşman düne göre daha güçlüdür. İktisadi gerçeklik açısından ise tam aksi bir durum söz konusudur. Düşman sınıfların kırlık bölgelerdeki çelişkileri azaltan değil daha fazla körükleyen politikaları ve sömürü çarkları işlemektedir. Oluşan bu durum, kırlık bölgelerin hâlâ düşmanın zayıf karnı olarak durmaktadır. Devrimci savaşın örgütlenmesi ve gerçekleşmesi noktasında ise kırlık bölgeler güçlü halka olarak konumunu muhafaza etmektedir. Düşmanın devrimci güçlerden ve sınıflardan çok daha güçlü olması, kırlarda ve büyük şehirlerde düne göre daha güçlü olması ise bu durumu değiştiren bir şey değildir. Devrimci savaşımın daha fazla zorlukla ve daha güç koşullarla boğuşması, mücadele etmesi anlamına gelmektedir.

Halk Savaşı proletaryanın bütünlüğü içeren devrimci savaş stratejisidir. Bu Halk Savaşı'nın sadece gerilla savaşı olarak kavranmaması gerektiğine dair bir vurgudur. Halk Savaşı, devrimin başından sonuna kadar silahlı mücadele ile sürdürülmesidir ancak sadece gerilla mücadelesi biçimine dayalı bir savaşım değildir. Halk savaşı; geniş halk yığınlarının savaş gerçekliğini ve komünistlerin savaşa yaklaşımı, savaşın çelişkileri çözme kabiliyeti, savaş ve politika arasındaki ilişki, devrimci savaşımımızın amaçları, hedefleri ve iktidar perspektifli tutumu, savaşta insanın dinamik rolü, savaşın stratejik ve taktik sorunları, tüm sınıfsal ve toplumsal çelişkilerin bu savaşımı zenginleştirecek şekilde iktidar perspektifine sıkı sıkıya bağlı kalarak çözümlenmesi ve yön verilmesi gibi meselelere karşı donanımlı hale gelmesini içerir. Bu anlamda Halk Savaşı Stratejisi kitlelerin iktidara odaklanmasını sağlayacak, onun etrafında kenetlenmesi ve yürüyüşünü sürdürmesine yol açacak bir devrimci savaşım bütünlüğüdür. Güç biriktirerek tek vuruşla yani toplu ayaklanmacı yaklaşımla iktidarı almaya odaklı değil parça parça iktidar olma ve düşmanın tüm kurumsal yapısını aşındırma, parçalama ve onu silahlı zor yoluyla zayıflatarak eritmeyi hedeflemektedir. Bu anlamda Halk Savaşı başından itibaren iktidar alanları oluşturma ve ona göre şekillenmeyi içeren bir iktidar mücadelesi aracıdır. Oluşan tüm kitle hareketlerinin, yürüyen tüm mücadelelerin, gerçekleşen tüm örgütlenmelerin iktidar perspektifli mücadeleye kanalize edilmesinin yolu Halk Savaşı Stratejisi'nin esaslarını uygulamakla ve bu savaş stratejisinin gerektirdiği politikaların hayata geçirilmesiyle mümkündür. Halk Savaşı en nihayetinde geniş kitlelerin uzun süreli savaş süresi boyunca kazanılmasını, örgütlenmesini içermektedir. Bu süreç kitlelerin mücadele ve savaş isteğini

doğru kavramayı ve silahlı mücadele eksenine oturan bir yaklaşımla örgütlemeyi gerektirmektedir. Bu anlamda her örgütlenme alanı ve devrimci faaliyet buna dayalı bir militanlığa, içeriğe sahip olmalıdır. Büyük şehirlerde güç biriktirme ve fırsat kollama siyaseti, barışçıl mücadele biçimlerini öncelemeye ve merkeze almaya dayanmaz. Büyük şehirler, Halk Savaşı'nın doğrudan ve esas savaş alanı değildir. Ancak, savaşın bir parçasıdır. Bu bağlamda örgütlenme ve mücadele bu savaşın esaslarına göre biçimlenir, ona göre şekil alır ve seferber edilmeye çalışılır. Silaha dayalı mücadele biçimi büyük şehirlerin kendi gerçekliğine uygun olarak sürecin başından sonuna kadar kullanılması gereken biçimdir. Büyük şehirlerin esas alanlarla, savaşla, gerilla mücadelesiyle düne göre bugün daha fazla iç içe geçtiği, daha güçlü bir ilişkilene içinde olduğu açıktır. Savaşın ve özeld gerilla savaşının yarattığı etkinin yayılımı düne göre daha fazladır. Yine köylük bölgelerden şehirlere yoğunlaşan göç ve bu göç kitlesinin köylük bölgelerle ilişki düzeyinin güçlü karakteri bunda belirleyicidir. Büyük şehirlerin, savaşın tali alanı olması buralardaki çalışmayı salt güç biriktirme, örgütlenme, nihai savaşa hazırlama olarak ele almayı getirmez. Büyük şehirler, bugün savaşın en önemli insan kaynaklarından birisi olma rolüne sahiptir. Bu anlamda yürüyen savaşa göre hazırlanma, buna uygun faaliyetler içinde olma, buna göre bir şekilleniş yaratma sorumluluğu söz konusudur. Bu durum salt askeri örgütlenmeler, askeri eylemler olarak kavranamaz. Ki Halk Savaşı'nın muhtevası da sadece bu değildir. Politik-askeri bir savaş stratejisidir. Bu anlamda Halk Savaşı kitlelerin yaşadığı çelişkileri, iktidar bağlamı mücadeleyle buluşturma, birleştirme, sistemden koparma, bunun gerektirdiği biçimlerde konumlandırma ve bu anlamda çelişkilere bulunduğu koşullar içinde en doğru yaklaşımı sergileyerek bunların çözümünde militan hattın oturtulmasıdır. Militanlık burada iktidar perspektifli, düşman bilincini kavramış, bunu devrimci savaşın gereklerine uygun olarak yerine getirme tutumudur. Örgütlenmenin, yürüyen mücadelelerin, gelişen kitle hareketlerinin, kitle örgütleri çalışmasının bir bütün olarak militan bir yönelimle şekillendirilmesi büyük şehirlerde belirleyicidir. Bu durum aynı zamanda savaşa hazır, savaş gücü olmaya uygun bir şekilleniş anlamına da gelmektedir. Bu toplumsal çelişkilere büyük şehirlerde silahlı biçimlerle ya da genel anlamda zora dayalı biçimlerle müdahale etmeyi de şart koşan bir durumdur. Bu nesnelliğin getirdiği, toplumsal-sosyal-iktisadi şartların yarattığı bir durumdur. Halk Savaşı Stratejisi'nin büyük şehirleri kuşatan, biçim veren karakteri bunun kavranması, bunun gereğinin en etkili ve hızlı yerine getirilmesini gerektirir. Bundan soyutlanmış bir fırsat kollama, güç biriktirme, tali alan çalışmasına odaklanma savaş esasına dayalı devrim stratejisinden uzaklaşmak anlamına gelecektir. Tüm bunları yerine getirmek için büyük şehirlerde, daha yaygın ve yoğunluklu bir kitle çalışması yürütme, gizlilik esaslarına uygun olarak yaygın ve güçlü örgütlenme biçimleri yaratma, daha

geniş ve yaygın olan legal olanaklardan faydalanma, barışçıl biçimlere dayalı mücadelenin buralarda daha fazla olmasının getirdiği gerçekliğe uygun bir şekilleniş ve verim elde etme siyasetini benimseme, geniş toplumsal kesimlerin benimseyeceği ve devrimci mücadeleye ikna olacağı şiarlarla sabırlı ve etkin çalışmalar yürütme, var olan kitle örgütlerini genel siyasi çizgiye uyumlu hale getirecek ideolojik-politik mücadele yürütme ve hazır hale getirme yönelimi içinde olunmalıdır. Bunların her biri genel siyasi çizgimize, kırlardan şehirlere doğru örgütlenen savaşa, Kızıl Siyasi İktidar perspektifli mücadeleye başta savaşı yetiştirme olmak üzere her türlü olanağı yaratmayı esaslı hedefler olarak benimsemelidir.

4- Halk Savaşı Stratejisi'nde, Mao üç büyük silah olarak Parti, Ordu ve Cephe örgütlenmelerini ortaya koymuştur. Halk Savaşı'nda ittifak politikası ve buna bağlı olarak Cephe politikası oldukça önemlidir. Çeşitli sınıf, katman ve kesimlerin içinden geçilen toplumsal, tarihsel, iktisadi ve sosyal yapısına göre devrimden çıkarı olan kesimler söz konusudur. Bu her tarihsel sürece göre değişkenlik arz eder. Bu sebepten her tarihsel sürecin devrimden çıkarı olan halk kesimleri içinde yer alan sınıfları değişir. Ülkemizde köylülük temel, işçi sınıfı önder güçtür. Bunun dışında bütün küçük-burjuva sınıf ve katmanlar, milli burjuvazi Yeni Demokratik Devrim'in müttefik güçleridir. Bu oldukça geniş bir kesimin devrimden çıkarı olan bir gerçeklik yaratmaktadır. Parti bu güçleri birleştirmeyi, bu güçlerin siyasal unsurlarıyla ittifak yapmayı ve en nihayetinde kendi önderliğinde bu devrimci halk sınıflarını uygun koşullarda Halkın Birleşik Cephesi altında örgütlemeyi amaçlar. Halk Savaşı'nın başından sonuna kadar parti önderliğinde belirlenmiş çizgiye uygun olarak faşizme, emperyalizme, feodalizme karşı belirlenen sınıf ve katmanlarla sürekli bir şekilde ittifak politikası güder, bunu eylem birlikleri ve diğer ortaklaşmaya dayalı oluşumlarla sağlamaya çalışır. Bu mesele devrimin örgütlenmesi için stratejik bir meseledir. Milli burjuvazi dışındaki diğer sınıf ve katmanlar proletaryanın savaş boyunca güvenilir müttefikleridir. Milli burjuvazi ise ikili karakteri dolayısıyla yer yer devrimden çıkarı gereği proletaryaya, yer yer ise gerici egemen sınıflara ve emperyalizme yaslanır. Halkın Birleşik Cephesi politikası bu toplumsal ve sınıfsal gerçekliğe uygun olarak tüm halk kesimlerini kapsayacak tarihsel dönemde hayata geçer. Bunun gerçekleşmesi de proletaryanın ve partinin belirleyen, yön veren politik ve örgütsel güç olmasına bağlıdır. Bu bağlamda Cephe politikası karşı cepheyi daraltıp kendi cephesini genişletme siyasetinin en uygulanabilir aracıdır. Parti, iktidar mücadelesinde ve Halk Savaşı'nın ciddi gelişim gösterdiği ve milli burjuvaziyi de halkın çıkarları etrafında örgütleyebileceği ve önderliği altına alacağı olanak ve güce ulaştığında Cephe politikasını etkin bir araç olarak devreye sokar. Partinin böylesi bir güç oluşturamadığı koşullarda ve önderlik edemediği durumda Cephe politikasının koşullarını örgütleme görevi ve sorumluluğu

vardır. Ancak proletaryayı başka sınıfın önderliği altına sokacak, proletaryanın bağımsız eylemini, hedef ve amaçlarını, önderliğini sınırlayacak hiçbir cephe politikasına komünistler sıcak bakmaz, ona dâhil olmaz. Halkın üç silahından biri olan Cephe politikasını kendi önderliği altında kurma amacı ve hedefini devrimin stratejik sorunlarından, Halk Savaşı'nın en önemli gereklerinden biri olarak belirler.

**5-** Halk savaşı stratejisi her şeyden önce Komünist Partisi'nin varlığına, onun önderliğine dayanmak zorundadır. Parti olmaksızın Halk Savaşı'nın örgütlenmesi, sürdürülmesi ve başarıya ulaşması olanaklı değildir. Devrimci iktidar mücadelesinde halkın üç silahından biri olarak Mao'nun ortaya koyduğu parti bu savaşın sevk ve idare edilmesinde, yönünün belirlenmesinde, kumanda edilmesinde, iktidar hedefine kilitlenmesinde olmazsa olmazdır. Parti olmaksızın yürütülen hiçbir savaş, mücadele hangi aracı, biçimi kullanırsa kullansın Halk Savaşı olmaz, olamaz. Halk Savaşı, proletaryanın çıkarları ve tarihsel sorumluluğu altında partinin önderliğinde geniş halk kitlelerinin devrimci iktidar mücadelesine kanalize edilmesidir. Halkın savaşması, savaşa katılması, silahlı kalkışma içinde olması Halk Savaşı'nın sadece bir yanıdır. Bu en önemli yanıdır. Ama bu savaşımın partinin önderliğinde yürütülmesi Halk Savaşı'na karakterini veren yandır. Zira Yeni Demokratik Devrim'in parça parça inşa edilmesi, savaşımın en başından itibaren proletaryanın komünizm perspektifiyle örgütlenmesi, siyasi iktidar olgusuna sıkı sıkı bağlanması ve durmaksızın sosyalizm sürecine geçişin sağlanması için parti zorunlu bir organizmadır.

Savaşta partinin önderliğinin zorunluluğu ne kadar önemli ise aynı zamanda savaşın parti üzerindeki etkisi de ve partinin bu gereklere göre şekillenmesi de bir o kadar önemlidir. Partinin durumu Halk Savaşı'nı belirlediği ölçüde, savaşın durumu ve seyri de partinin bunu kumanda etme biçimi de partiyi bir o kadar etkileyen faktörler olarak görülmelidir. Partimiz bu ilişki biçimini hayati derecede önemli görmektedir. Zira partimiz savaş içinde gelişip yetkinleşeceğini, şekil alacağını, iktidar perspektifinde derinleşip ideolojik-politik güç olacağını bilmektedir. Henüz ilk kuruluş aşamasından itibaren önder yoldaş ilk adımlarından itibaren bunu bir kavrayışa dönüştürmüş ve buna göre şekillenmiştir.

Mao Zedung yoldaş partinin savaşa dair sorumluluğunu şu şekilde belirlemektedir: "...Çin proletarya partisinin temel ödevi, partinin hemen hemen başlangıcından beri karşı karşıya kaldığı ödevi, mümkün olduğu kadar çok müttefiki, şartlara göre birleştirmek, iç ya da dış silahlı karşı-devrimlere karşı, ulusal ve toplumsal özgürlük için silahlı mücadeleler örgütlemektir. Silahlı mücadele olmadan, proletarya ve Komünist Partisi, Çin'de, asla ayakta duramazdı; ve hiçbir devrimci ödev yerine getiremezdi." Başkan Mao'nun



ortaya koyduğu durum ülkemiz için de geçerlidir. Parti silahlı mücadeleyi özelde de Halk Savaşı'nı örgütlemekten asli görevini yani devrim yapma görevini, sosyalizm ve komünizm yürüyüşünü gerçekleştiremez. Ülkemiz koşullarında devrimci gerçeğin ta kendisidir Halk Savaşı ve devrimin bu yolla gerçekleşeceği meselesi. Proletarya ve onun bilimsel öğretisi bu gerçeği bulmak, hükmetmek ve gerçekleştirmekle yükümlenmiştir. Partimizin de Halk Savaşı ile ilişkisi bu temelde olmak zorundadır. Savaşa kumanda etme becerisi göstermek partimizin sorumluluğu altındadır. Partimiz ideolojik ve politik hatalarını düzelttiği oranda, savaşa kenetlendiği oranda savaşı geliştirme olanağı bulacaktır. Partimizin genel siyasi çizgisine dair içerde oluşacak her güvensizlik, her inançsızlık partimizin savaşı kavramasında, onu sevk ve idare etmesinde sorunlar yaşanmasına neden olacaktır. Partimizin tarihi bunun somut ispatı niteliğindedir.

Savaşa göre şekillenen bir parti olma zorunluluğu savaş olmaksızın ayakta durmanın zorluğuna ve kavrayışına dayanmak zorundadır. Savaş olmaksızın sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına yanıt olmak, çelişiklere kesin ve kararlı çözümler bulmak, hatalar karşısında ve onları düzeltme iradesinde tutarlı olmak oldukça güçtür. Bütün partinin savaşa göre şekillenmesi zorunluluğu, militan bir parti, savaşçı bir parti için elzemdir. Mao Zedung yoldaş partinin savaşa göre şekillenme zorunluluğunu şu şekilde ifade etmektedir: “...Çin'in pek çok yerinde, Parti örgütü çalışması ve yığın çalışması, silahlı mücadeleye doğrudan doğruya bağlıdır; tek başına ve tecrit edilmiş hiçbir çalışması ya da hiçbir yığın çalışması yoktur ve olamaz. Muharebe bölgelerinden uzak olan bölgelerde bile (...), parti örgütü çalışması ve yığın çalışması savaşa koordinasyon halindedir ve özellikle, cephenin ihtiyaçlarına hizmet eder ve etmelidir. Tek kelimeyle, bütün parti, savaşa büyük ilgi göstermeli, askeri sorunları incelemeli ve kendini dövüşmeye hazırlamalıdır.” Partimiz bu sorumluluğu üstlenmediği buna odaklanmadığı noktada sorunlarını aşmada eksiklikler, ideolojik problemler yaşamaktan kurtulamayacaktır. Ülkemiz özgülünde proleter ideolojinin kendini yeniden üretme alanı onun devrimi gerçekleştirmeye muktedir olan savaş stratejisine güçlü sadakat, ona mutlak bağlılık ve onun etrafında kesin bir kenetlenme ile söz konusu olacaktır. Bir komünistin ve bir komünist partisinin bu gerçekliği kavramadan ve buna göre şekil alacak, yoğunlaşacak, savaşa iç içe geçecek bir konumlanış almadan kendisini yeniden üretmesi mümkün olamayacaktır. O partinin burjuva ve küçük-burjuva hastalıklara karşı bağımsızlık sistemi gelişkin olmayacaktır. Burjuva hastalıklardan kurtulma ve onları alt etmenin en önemli ayağı bu yanı sıra Halk Savaşı'na göre şekillenmiş, buna uygun bir militanlık ve konumlanıştır.

Bu temelde partimiz savaş içinde şekillenmeye dair ciddi eksiklikleri tarihsel sürecinden edindiği deneyimle tespit etmektedir. Savaşa iç içe geçen ve onu

büyütmeye çalışan militan bir parti yaratma sorumluluğu, aynı zamanda savaş içinde çelikleşerek ilerleyen ve gelişen bir partinin devrimin gerçekleşmesi için zorunluluğu kavranmalıdır. Bu kavrayış Halk Savaşı ve parti arasındaki ilişkinin tam kavranışına dönüşmesini sağlayacaktır.

## **c) Devrim, Yeni Demokratik Devrim (Demokratik Halk Devrimi)**

### **ve Sosyalizm Üzerine**

1- Çağımız, Emperyalizm ve Proleter Devrimler Çağı'dır. Büyük Ekim Devrimi ile birlikte başlayan bu çağ esasta proletaryanın önderliğinde gerçekleşecek devrimlerin nesnel zeminine, sosyal ve ulusal kurtuluş devrimlerine proletarya önderlik etmeksizin dünya çapında ezilen halklar ve ulusların kurtuluşunun olanaklı olmadığına işaret etmektedir. Bu gerçeklik üzerinden 100 yıl geçse de tüm gerçekliğiyle esaslarını korumaktadır. 100 yıllık dönem boyunca dünyanın yarısında sosyal ve ulusal kurtuluş mücadeleleri, devrimler ve iktidar deneyimleri yaşandı. Proletarya ve onun temsilcisi olan Komünist Partiler önderliğinde onlarca Halk Devrimi ve Sosyalist Devrim gerçekleşti. Dünyanın yarıya yakını sosyalist sistemi gördü, yaşadı ve proletaryanın önderliğinde iktidar deneyimi yaşadı. İşçi sınıfının ve ezilen halk yığınlarının iktidar deneyimleri, bir dizi proletarya diktatörlüğü sınıf mücadelesinin sürmesi gerçekliğinden dolayı revizyonist burjuvazinin iç mücadelelerde elde ettiği başarılar ile kapitalist yola girip burjuvazinin egemenliğine sinsi bir biçimde ve kızıl bayrak sallayarak geçti. 1956'da SBKP 20. Kongresi ile başlayan bu geri dönüşler 1976'da Mao Zedung'un ölümüyle birlikte dünya genelinde sosyalist blok içinde "son kale"yi de düşürerek geri dönüşlerde bütünlüklü bir başarı elde etti. 1991'de Rus Sosyal-Emperyalizminin (RSE) artık sosyalist maskeye gerek duymamasıyla birlikte aslında sosyalist olmayan ama sosyalist görünen bir dizi bürokrat-burjuva rejim çöktü. Bu durum artık çağın değiştiği, emperyalist-kapitalist sistemin mutlak ve kalıcı zafer elde ettiği, devrimler çağının kapandığı yaygarasına dönüştürüldü. İşçi sınıfı, ezilen halk yığınları ve ezilen uluslar büyük bir ideolojik kuşatma altına alınarak devrimci mücadeleye ve sınıf mücadelesine büyük ve yaygın bir güvensizlik oluşturan devasa bir kampanya başlatıldı. Emperyalist-kapitalist sistem, onun uzantısı olan aydın-liberal kesimler ve revizyonist KP'ler bu kampanyanın en önemli sacayakları olarak ortaya çıktı. İşçi sınıfı MLM'den koparılmaya, tam teslimiyete, sınıf savaşımına inançsızlaştırılmaya çalışıldı. Bu süreçte en önemli ve büyük darbe ise silahlı devrim fikrine yönelik geliştirildi. Birçok ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesi hem ideolojik hem politik hem de örgütsel kuşatmaya alındı. Yine birçok devrimci ulusal kurtuluş hareketi aynı kuşatmadan nasibini aldı. Dünya çapında emperyalist-kapitalist sistemin yenilmezliğine dair bin bir "uğursuz" teori, fikir ve tarih yazımı ortaya çıktı. Silahlı devrimci ulusal hareketler başta olmak üzere zamanla birçok silahlı sosyal ve sınıfsal kurtuluş



hareketi bu ideolojik kuşatmanın yanında, örgütsel ve askeri kuşatmanın etkisi altında zayıfladı, kan kaybetti. Ancak sosyalizmin ütopya ve gerçek dışı olduğu yaygarasına, silahlarla hiçbir sorunun çözülmeyeceğine dair büyük sarmala ve benzeri her şeye rağmen buna karşı direnen hem komünizm mücadelesini hem devrim fikrini diri tutan örgütler, partiler ve hareketler varlıklarını sürdürmeyi ve bugüne taşımayı başardı. Bu noktada tavizsiz ve kesintisiz mücadele hattıyla partimiz de tarihsel sorumluluk bilincini pekiştirerek bu saflarda yerini aldı.

2- Sosyalizmde geri dönüşlere, sosyalist maskeli bürokratik-burjuva diktatörlükleri gerçekliğine karşı, devrimci hareketler içinde en donanımlı ve duruma hâkim olan güçler Marksist-Leninist-Maoist güçlerdi. Ki 1991’de RSE’nin sosyalist maskeyi söküp atması karşısında en az şaşkınlığa uğrayan, çizgisinden ve komünizme bağlılığından taviz vermeyen MLM’ler olmuştur. Zira içinde bulunduğumuz çağın tüm özelliklerine, geri dönüşlere, sınıf mücadelesinin sosyalizmde de var olduğuna, kapitalist yol ile sosyalist yol arasında kıyasıya mücadelenin sosyalist rejimlerde de sürdüğüne dair esaslı kavrayışı bilimin yeni evresi **Maoizm** sağlamıştır. Maoizm kabul edilmeden bugün dünyada yaşanan çelişkileri, içinden geçtiğimiz sürecin ideolojik özünü, devrimlerin zorunluluğunu, devrime giden yolun güzergâhını, emperyalizmin temel özelliklerini, sosyalizmde geri dönüşlerin nedenini kavramak olası değildir. Mao Zedung bu noktada BPKD (Büyük Proleter Kültür Devrimi) ile devrim ve devrimin sorunları, sosyalizm ve sorunları, devrimci sınıflar ve sorunları, emperyalizm ve gidişatına dair eşsiz bir kavrayış oluşturmuştur. Partimiz bu zeminde inşa olmuş, bu zemine yaslanarak kesintisiz mücadele hattı benimsemiş ve bu zeminde kalarak devrimci iddiasını sürdürmektedir. Bugün devrim, sosyalizm ve komünizm perspektifine daha güçlü şekilde sahip olan MLM kılıcının elimizde olması gerçekliği söz konusudur. Ancak gerek partimiz gerekse de uluslararası Maoist parti ve örgütler emperyalist-kapitalist sistemin ve revizyonist akımların ideolojik kuşatmasına karşı elindeki bilimi yeterli düzeyde kullanamamıştır. Geniş halk yığınlarına gerçekliği kavratacak ve devrim dalgasını devam ettirecek ciddi adımları örgütleyememiştir. Her ne kadar Peru, Filipinler, Nepal, Hindistan gibi ülkelerde ciddi düzeye ve güce varan Halk Savaşı deneyimleri bu dönemde geliştirilmiş olsa da zamanla bu gelişim seyri daha ileri sıçramalara ulaştırılamamıştır. Ancak bugün Maoist güçler hâlâ sıkı şekilde devrimi örgütleme iddiasını taşımakta, çağın karakterine uygun olarak proletaryanın önder ve öncü rolünü oynaması için ideolojik ve politik çaba içinde bulunmaktadır. Nepal gibi deneyimlerle dünyada heyecan dalgası yaratan Halk Savaşı’nın başarılı girişimleri, yine parti içindeki burjuva sınıf ile proleter sınıf arasındaki mücadelede burjuva çizginin egemenliği ile revizyonistleşen bir çizgiye evrilmiştir. Sınıf mücadelesinin MLM temelde konulan yasaları işlemekte, proletarya başarılar elde ettiği kadar yenilgiler de almaktadır.

Ancak MLM'ler hâlâ devrim, devrimin niteliği, önderliği ve sınıfsallığı ve de devrimci sürecin tüm iç çelişkilerine hâkim olmada en donanımlı, en net yaklaşımlara sahiptir. Bu bağlamda partimiz, MLM devrim tanımı, Yeni Demokratik Devrim'in niteliği, sosyalizmin sorunları ve geri dönüşlere dair temel tezlerini sahiplenmiş, bu noktada yaratılan tüm ideolojik karartmalara, halk güçleri içindeki sapmalara karşı azimle ve kararlıkla mücadele rotası belirlemiştir. Bu bağlamda pragmatizmden uzak, gerçekliği sınıfsal bakış açısıyla irdeleyen ve ele alan tutumundan taviz vermemek gerektiği, bu noktada yetersizlikleri aşmaya yönelik derinleşme ihtiyacı olduğu tespit edilmiştir.

**3-** Devrim meselesinin tanımında uluslararası düzeyde devrimci, demokratik ve ilerici hareketlerde bugün ciddi düzeyde bir kafa karışıklığı, muğlaklık söz konusudur. Sosyalizmde geri dönüşlerin tüm yüzüyle açığa serilmesi devrimin yolu, yöntemi, önderliği vs. meselelerinde burjuva gericiliğinin her türden fıkırsel saldırısı, ideolojik tahakkümü etkili olmuştur. Devrimin bir alt üst oluş, en nihayetinde zora dayalı bir şekilde gerçekleşecek, geniş kitlelerin örgütlenmesine, seferber edilmesine dayanan ve egemen sınıfların yönetme aygıtı olan devletin parçalanmasını gerektiren bir kalkışma olduğu revizyonist, oportünist ve reformist akımların da etkisiyle silikleştirilmiştir. Tarihin sonu geldiğine inanmamakla birlikte silahlı devrimci savaşın ve bu şekilde bir devrimin sonu geldiğini savunan bir dizi revizyonist, oportünist akım ve onlara ilham kaynağı olan liberal-burjuva kesim söz konusudur. Bu kesimler öncelikle işçi sınıfının tarihsel rolünü, üretim ilişkileri içinde bir tasfiye süreci içine girildiği teziyle temellendirmeye girişmiştir. Bunu politik alanda da onun artık temel önderlik ve öncü rolüne dair örgütlenmesinin gereksizliği ile taçlandırmıştır. İlk elden Bolşevik parti anlayışı hedef haline getirilmiş, onun önderliğindeki devrimci savaşımın imkânsızlığı üzerine kamuoyunu etkileyecek, politik örgütlü özneleri etkisi altına alacak bir iklim yaratılmıştır. Sosyalizm deneyimleri üzerinden, devletsiz toplumsal kurtuluş ideolojileri geliştirilmeye çalışılmış, işçi sınıfının ve ezilenlerin diktatörlüğü gibi olgular ateş altına alınmış ve azımsanmayacak geniş kesimler tarafından sahiplenilmiştir. Artık silahlı mücadeleyle, silahlı kalkışmalarla hiçbir şeyin değişmeyeceği, böylesi bir yöntemle devrim girişimlerinin tarihte kaldığı iddiaları binbir tez ve teoriyle piyasaya sürülmüştür. Bu dünya genelinde silahlı mücadele yürüten başta ulusal kurtuluşçu hareketler olmak üzere bir dizi küçük-burjuva sosyal kurtuluşçu hareketlerde hatta Nepal'de olduğu gibi MLM hareketlerde yansımaları göstermiştir. Bu temelde ciddi ideolojik kırılmalar, silahlı savaşımı tasfiye eden yaklaşımlar boy vermiş, serpilmiştir.

Ancak emperyalist-kapitalist sistem ve ona bağlı zincirin diğer halkası olan egemen devletler işçi sınıfını ve halk kesimlerini tüm mücadele araçlarından, örgütlenmelerinden, iddialarından ve geleceği kazanma mücadelesinden

soyutlamaya karşı sömürü, baskı ve sindirme politikasını daha güçlü saldırılarla hayata geçirmiştir. Tüm kuşatmaya, halk kitlelerinin umutsuzluk ve geleceksizliğe mahkûm edilmesine karşı ezenlerle ezilenler arasındaki sınıf mücadelesi devam etmiştir. Ezilen toplumsal kesimlerin sosyal, ekonomik ve politik hakları sürekli ve kapsamlı saldırılarla kısıtlanmış, neoliberal ekonomik politikalar halk kitlelerinin çelişkilerini daha fazla derinleştirmiştir. Durmayan ve durdurulamayan sınıf mücadelesinin önderliksiz ve öncüsüz kalması esas amaç olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda kitlelerin ezen egemen sınıflara karşı değişim istemi ve talepleri durmaksızın devam etmiştir. Yer yer çok büyük ölçekli kabarmalara, kalkışmalara, sokak hareketlerine dönüşmüştür. Uzun süre boyunca egemenlik kurmuş gerici diktatörlükler bir dizi sokak hareketleri ve kalkışmalarla devrilmiştir. Yine parlamento bu süreçte kitlelerin bilincini bulanıklaştıracak düzeyde parlatılmış, gerçek rolü ve işlevinin üstü örtülmeye çalışılmıştır. Seçimlerle, anayasal düzenlemelerle önemli toplumsal ve ulusal sorunların çözülebileceğine dair ideolojik bir kabul oluşturma süreci de örgütlenmiştir. Latin Amerika’da Bolivarcı ve “sol” ve sosyalist söylemliler hareketler parlamento yoluyla hükümet koltuğuna oturmuştur. Yine eski Sovyetler Birliği ülkelerinde halk hareketleri gelişmiş ve “turuncu devrimler” adı ile ün salacak değişimler gerçekleşmiştir. Son olarak da “Arap Baharı” ismi verilen Kuzey Afrika ve Ortadoğu’da sonuç üreten sokak eylemleri, kalkışmalar gerçekleşmiş bir dizi gerici diktatör alaşağı edilmiştir. Bu süreç boyunca sokak eylemleriyle, parlamentoyla, kitlesel barışçıl çıkışlarla gerçekleşen değişimler halk kitlelerine “devrim olarak” sunulmuştur. “Yeni tipte devrim modeli” denilerek liberal-burjuva kesimlerin, oportünist, revizyonist ve reformist akımların doğal propagandisti olduğu bir ideolojik hegemonya yaratılmıştır. Halkın haklı ve meşru öfkesinin kitlesel karakter kazanarak örgütsüz dağınık ve öncüsüz sokağa taşması ve bütün baskılara ve zor yöntemine rağmen gösterdiği direnç, çürüyen, yozlaşan ve emperyalist sistemin yönelimiyle uyum göstermeyen güçleri alaşağı edilmiştir. Bu değişim sistemin üretim ilişkilerini yıkmaksızın, egemen sınıflarına dokunmaksızın, emperyalizmin egemenliğine yönelmeksizin gerçekleşmesine rağmen geniş bir kesim tarafından “devrim” olarak sunulmuştur. Bu yanılsama aynı zamanda değişimin ille de silah zoruyla, silahlı iç savaşım ve kalkışmayla olması gerektiği, önder ve öncüye gereksinim duymaksızın da gerçekleşebileceği propagandasıyla sunulmuştur. Aynı şekilde parlamento seçimleriyle pekâlâ devrim gerçekleşebileceği propagandasına başta Venezuela olmak üzere tüm Latin Amerika örnek olarak gösterilmiştir.

Her biri değişim isteğini, zulme boyun eğmemeyi, baskı ve sindirmeyi kabul etmeyeceğini gösteren bu kalkışma ve tutumların devrimci karakteri bir kaldıracı dönüştürülüp devrimin gerçekleştiği teorileriyle kitlelere hikâye edilmiştir. Özellikle hareketlerin kendiliğindenliğinin, örgütsüz yapısının

ve önderliksiz oluşunun üzerinden gerçekleşen şeyin devrim olduğu propagandası bilinçli olarak kitlelerin önderliksiz de pekâlâ politik devrimler gerçekleştirebileceği, değişimi sağlayabileceği bilincinin oluşturulmasını amaçlamıştır. Sistem, egemen sınıflar ortadan kaldırılmaksızın, var olan egemenlik biçimi ve tüm devlet aygıtı parçalanmaksızın kitle hareketleriyle devrim olabileceği propagandası ise kitlelerin devrimci enerjisinin, devrim isteminin en kolay yoldan sisteme yedeklenerek sönmülmesini sağlamaktadır. Bu şekilde kitlelerin politik gelişim ve sıçrama yaratması engellenmekte, kitle hareketleri sistem içine hapsedilerek, gerçek bir devrim, silahlı bir devrim fikrinden eylemsel duruşuyla uzaklaşması sağlanmaktadır. Partimiz kitlelerin büyük kalkışmalarını, ayaklanmalarını coşku ve heyecanla, devrimci hareketin gelişmesinin bir olanağı olarak görmektedir. Ancak partimiz kitlelerin hareketiyle rejimlerin, egemen sistemlerin yaptığı makyajı bir devrim olarak tanımlamaya kökten ve kesin karşı duran bir ideolojik konumlanış ve mücadele içinde olacaktır. Kitlelerin bu şekilde devrimci mücadeleye dair yanılsamalar yaşamasını, sistemlerin ve devletlerin parçalanmasını gerektiren politik eylemlerini ve iktidar perspektifli yaklaşımını karartacak ve sistem içine yedekleyecek tutumlara karşı durur. Devrimci süreçler ile devrimin gerçekleşmesi arasında kesin çizgiler çeker. Nihayetinde içinden geçtiğimiz süreç legalizm, parlamentarizm, önderliksizliğin kutsanması, devrimin zora dayanan zorunluluğunun reddedilmesi, sistemle uzlaşmacılık, barışçılık gibi esaslı ideolojik argümanlarla gerçekleşmektedir. Bu yaklaşımlar işçi sınıfının, ezilen geniş kitlelerin ve ezilen ulusların çelişkilerinin tam çözümü, sınıf mücadelesinin yasaları, özgürlüğün gerçekleşme koşullarıyla karşıtlık içindedir. İyileştirmeler ve reformculuk ile devrimcilik arasında kesin ve kalın çizgi çekme zorunluluğu aynı zamanda siyasal iktidarı işçi sınıfı ve ezilenlerin eline almasının şartı durumundadır. Partimiz kitlelerde bu bilinci kıracak her türlü kavramlaştırmaya, siyasal yaklaşıma karşı ideolojik-politik mücadele yürütmeyi esasına alır.

4- Ülke devrimimizin niteliği Yeni Demokratik Devrim'dir. Yeni Demokratik Devrim (Demokratik Halk Devrimi) feodal ilişkilerin tasfiye edilmediği, kapitalist gelişmenin kösteklendiği ve sürecinin tamamlanmadığı, burjuva demokratik devrimini gerçekleştiremeyen ülkelerde emperyalizm çağında burjuvazinin gericeleşmesi ve tüm ilerici barutunu yitirmesinden dolayı proletaryanın bu tarihsel gelişmeyi tamamlama sorumluluğunu üstlendiği ve kendi önderliğinde ezilen toplumsal sınıfların tam demokratik hakkının gerçekleşmesini amaçlayan öze ve niteliğe sahiptir. Demokratik ilişkilerin, özgürlüklerin tam sağlanması, iktidardan soyutlanmış ezilen sınıfların işçi sınıfı önderliğinde egemenlik kurması amaçlanmaktadır. Mao yoldaş Yeni Demokratik Devrim'in esaslarına yönelik şunları belirtmektedir: *“Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin devrimlerinden benimsenmesi gereken geçiş döneminin*

devlet biçimidir. Bu devrimlerin her birinin kaçınılmaz olarak kendine has belli özellikleri olacaktır; ama bunlar genel bir tema üzerindeki küçük çeşitlemelerdir. Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde yer alan devrimler olduklarına göre, devlet ve hükümet yapıları zorunlu olarak temelde aynı, yani birkaç anti-emperyalist sınıfın ortak diktatörlüğü altındaki yeni demokratik bir devlet olacaktır. Bugünün Çin’inde Japonya’ya karşı Birleşik Cephe, Yeni Demokratik Devlet biçimini temsil etmektedir. Japonya’ya karşıdır ve anti-emperyalisttir, aynı zamanda birkaç devrimci sınıfın ittifakı olan bir birleşik cephedir. (...) Proletarya önderliği altındaki Yeni Demokratik Cumhuriyet’te devlet teşebbüsleri sosyalist bir niteliğe sahip olacak ve bütün milli ekonominin önder gücünü meydana getirecektir; fakat cumhuriyet kapitalist özel mülkiyete genel olarak el koymayacak ve ‘halkın geçim şartlarına hükmetmeyen’ kapitalist üretimin gelişmesine engel olmayacaktır. Bunun nedeni Çin ekonomisinin hala çok geri olmasıdır. (...) Hiç şüphesiz şimdi ki devrim birinci adımdır ve gelişerek, ileri bir tarihte, ikinci adıma, yani sosyalizme dönüşecektir. (...) Çin’deki devrimin şimdiki görevi, emperyalizme ve feodalizme karşı savaştır ve bu görev yerine getirilmedikçe sosyalizm söz konusu değildir. Çin Devrimi bu iki adımı, önce Yeni Demokrasi, sonra da sosyalizm adımlarını atmak zorundadır. (...) ‘tek devrim teorisi’ aslında hiç devrim yapmama teorisinden başka bir şey değildir ve meselenin özü de. (...) Bugünkü dönem için Yeni Demokrasi ve gelecek için sosyalizm; bunlar, aynı komünist ideolojinin rehberliğindeki organik bir bütünüün iki parçasıdır.” (Seçme Eserler Cilt II, s. 352-363) Yeni Demokratik Devrim, feodal tüm kalıntıların proletarya önderliğinde diğer devrimci sınıflarla birlikte gerçekleştireceği bir devrim niteliğine sahiptir. Bu anlamda kendi başına bir devrim özelliği ile ele alınamaz, sosyalizme doğru giden yolda üretim ilişkileri ve üretici güçler arasındaki tüm engellerin kaldırıldığı, durmaksızın sosyalizme doğru geçişi sağlayacak üretici güçlerin gelişmesini sağlayacak ekonomik temelin inşa edildiği, buna yön verecek siyasal-kültürel-eğitsel-hukuksal sistemin oluşturulduğu bir geçiş devrimidir.

Kapitalist gelişim sürecini tamamlayamamış ülkelerin burjuvaları emperyalizme kurdukları uşaklık ilişkisi ile kompradorlaşmış ve feodal sınıflarla tarihsel ittifaklar kurarak buna uygun siyasal rejimler kurmuşlardır. Bu iki gerici sınıfın tarihsel ittifakı emperyalist sömürünün aynı zamanda gerçekleşmesinin, onun sömürgecilik politikasının hayata geçmesinin de zemini olmuştur. Bu bağlamda bizim gibi ülkelerde emperyalizme bağımlılığın ve geri bırakılmış ekonomik ve toplumsal yapının ekonomik ve politik krizleri sürekli kılan bir durumu söz konusudur. Bu durumda egemen sınıfların emperyalizm çağının ürünü olan faşist rejim biçimlerine ihtiyacı sürekli ve kalıcıdır. Ülkemizde faşist karakterli kuruluş felsefesi ve onunla iç içe geçmiş ve onu tamamlayan diğer baskı biçimi olan feodal cebir söz konusudur. Ezilen sınıflar faşizmin ve feodal cebirin siyasal ve toplumsal karakteri altında demokratik hak

ve özgürlüklerden yoksundur. Demokratik devrimini gerçekleştiremeyen toplumsal yapıımızdaki çelişkilere yön veren, onları kumanda eden ana sorun ise toprak sorunudur. Feodal kalıntıların (yarı-feodalizmin) toplumsal yapıdaki özgürlükleri sınırlayan, gelişme dinamiklerini köstekleyen esas sorun olması toprak mülkiyet biçimindeki feodal ilişkilerdir. Bu anlamda feodalizmin bu kalıntılarının ortadan kaldırılması ve halk yığınlarının ayağına vurulan bu prangadan kurtulması ancak toprak mülkiyetinin, toprağa dayalı üretimin tüm feodal biçimleri ve yansımasını ortadan kaldırmakla olanaklı hale gelmesi söz konusu olacaktır. Yeni Demokratik Devrim öncelikle bu sorunu çözecektir. Bu anlamda devrimimizin ana sorunu toprak sorunudur. Çözmesi gereken esaslı çelişki de budur. İşçi sınıfının gelişiminin önünde de demokratik mücadele bilincinin ve demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılmasının önünde de bu feodal kalıntıların belirleyici bir yanı vardır. Devrimin bu özsel sorunu kavranmaksızın, bu sorunun tüm görüngüleriyle, ortaya çıkan biçimleriyle ve buna dayalı mülkiyet ilişkilerinin değişimi hedeflenmeksizin devrimin esaslı sorunlarının kaynakları, işçi sınıfının gelişiminin önündeki engellerin kaldırılması, tüm halk kesiminin maruz kaldığı gerici kuşatma ve cenderenin nedenleri de kavranamaz.

Demokratik devrim sorunu ve demokrasi sorununu sadece sosyal ve siyasal alana hapseden, faşist rejimle sınırlayan ve onun baskıcı, sınırlayıcı, şovenist ve en gerici uygulamalarına hapseden yaklaşımlar sorunun esasını ıskalayacağı gibi ülkemizin tarihsel-siyasal sürecine ve faşizmin sürekliliğinin nedenlerine dair doğru sonuçlar çıkaramaz. Büyük komprador burjuvazi tarihsel özelliklerinden kaynaklı esasta zayıftır ve güçsüzdür. Bu zayıflık ve güçsüzlükten dolayıdır ki feodal kalıntılar ve onların temsilcileriyle kaynaşmış ve birleşmiş, bir ittifak içinde olmuştur. Bu durum sistemin faşizan ve feodal baskıyı en şiddetli biçimde kullanmasını getirmiştir. Sistem, ezilen halk yığınlarının talep ve istemlerini, hak ve özgürlük beklentilerini kanla, zorla ve her türden baskıcı biçimde ezmiştir ezmeye devam etmektedir. Bu anlamda demokrasi sorunu oldukça köklü, çok katmanlı, tarihsel ve güncel bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Salt siyasal alanda yaşanan demokratik sorunlarla tanımlanan bir devrim ve Demokratik Halk Devrimi perspektifi sınırlı, esaslı sorunları görmezden gelen, çelişkileri doğru ve yerinde tespit etmeyi engelleyici bir durum oluşmasına neden olacaktır. Bu tablo faşizm gerçekliğini, dayanaklarını doğru tanımlamaktan uzaklaşmayı, doğru bir iktidar perspektifi oluşturmayı, doğru araç ve yöntemlerle mücadele etmeyi engelleyecektir. Sosyal ve siyasal alanda yaşanan özgürlükler sorunu devrimimize içkin bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak sorunun özü ve esası değildir. Bu anlamda ülkemizde proletarya önderliğinde gerçekleşecek Demokratik Halk Devrimi'nin özü toprak devrimidir. Bu gerçekliğin kavranışı devrimin örgütlenmesi, konjonktürel gelişim ve değişimlerin niteliğini anlamak için hayati derecede önemlidir.



#### d) Devlet ve Devlet Biçimi Olarak Faşizm

1- Ülkenin siyasal rejiminin doğru ve gerçek tanımı oldukça önemlidir. Devlet olgusunun tanımlanması kadar devletin biçiminin ne olduğunun tanımlanması da bu anlamda önemlidir. Zira devletin biçimi, niteliği hangi toplumsal kesimlerle karşıtlık oluşturduğu, buna karşı nasıl bir siyasal bilinç ve hangi araçlarla mücadele edilmesi gerektiği noktasında netlik sağlamak zorunludur. Türk egemen sınıflarının devletin biçimi, niteliğine dair geçmişten bugüne halk güçleri içinde çeşitli fikirler, yaklaşımlar ve teoriler söz konusudur. Hiç kuşkusuz oldukça ciddi karmaşıklığa yol açacak kimi ortak kabuller, yaklaşımlar vardır. Bu anlamda içinden geçtiğimiz süreçte yine devletin biçimine, niteliğine, egemen sınıflar arasındaki güç dengelerine dair ciddi yanlış değerlendirmeler görülmektedir. Bu yanlış bakış açısının emperyalizm, devlet ve devlet biçimlerine dair yanlış teorik şekillenişten ve sorunun esasını kavrayamamaktan ileri geldiği açıktır. Partimiz, Kaypakkaya yoldaşın önderliğinde örgütlenirken devlet, devletin biçimi, egemen sınıfların niteliği, ülkenin sosyal-iktisadi gerçekliği gibi en temel sorunlara dair belirlenmiş teorik tutumları söz konusudur. Bu noktalarda tüm sağ ve sol oportünist, revizyonist ve reformist anlayışlardan, onların teorik tutumlarından tam bir kopuş gerçekleştirilmiştir. MLM temellere dayanarak ülkenin siyasal tarihi, devletin yapısı, egemen sınıfların niteliği ve aralarındaki ilişkiler, parlamentonun işlevi gibi oldukça önemli meselelerde kesin ve net tanımlar, kavramsallaştırmalar yapılmıştır. Kaypakkaya yoldaşın teorik tezlerinin üzerinden 47 yıl geçmiştir ve bu 47 yıllık tarihsel süreçte onun bu noktada ortaya koyduğu temel tezler, kavramsal ve kuramsal yaklaşımlar doğru tutumun ve yaklaşımın ortaya konduğunu ispatlar niteliktedir. Bu temel yaklaşımları rehber alarak ortaya çıkan tüm çelişkileri, ilişkileri ve değişimleri yorumlamak ve yine doğruyu yakalamak noktasında, komünist çizgiyi sahiplenerek sürdürme noktasında başarılar sağlanmıştır. Bugün özellikle Türk egemen sınıflarının içine girdiği süreç, belirlediği ihtiyaçlar ve buna uygun yönelimleri, egemen sınıf klikleri arasındaki ayrışma ve mücadelenin yapısı, emperyalizmin içinde bulunduğu durum ve Türk hâkim sınıflarının konumlanışı gibi önemli meseleler ışığında temel MLM teorilerin, tezlerin ve yaklaşımların çeşitli kesimler tarafından sorgulandığı, çarpıtıldığı hatta revize edildiğine tanık olmaktadır. Bu bağlamda devlet ve devletin biçimine dair de geniş halk kitlelerini donanımsız kılacak, kafasını karıştıracak, gelişmeleri ve çelişkileri anlamasını engelleyecek, egemen sınıfların bu anlamda ekmeğine yağ sürecektir ciddi sapmaların yaşandığı görülmektedir. Kafa karışıklığı yaşanan bu sorunlara karşı kongremizin bir tutumu ve yaklaşımı söz konusu olmuştur.

2- Faşizm, emperyalizm çağında tekellerci burjuvazinin en gerici, en şovenist kesiminin şiddet ve zorbalığa dayanan devlet biçimidir. Faşizm işçi sınıfı



başta olmak üzere, tüm ezilen sınıfların, ulusların, katmanların en temel siyasal, demokratik haklarının yok sayılmasını, bunların talep edilmesinin dahi en şiddetli şekilde devlet zoruyla bastırılmasını hedefleyen bir yönetim biçimidir. Emperyalizm çağı, savaş, kriz, tefecilik, acımasız bir tekelleşme ve çürüme çağıdır. Tekelleşmenin bir sonucu olarak ortaya çıkan bu nesnel durum, tekelci burjuvazinin sınıfsal çıkarlarını gerçekleştirmek ve ezilenler üzerinde ideolojik-politik hâkimiyet kurmak için “burjuva demokrasisi” biçimindeki devlet biçiminin yetmediği, ekonomik-siyasal ve sosyal krizlerine çare olmadığı noktada faşist devlet biçiminin doğmasına zemin sunmuştur. Bu anlamda faşist devlet biçimi emperyalist çağın sosyal-ekonomik-siyasal gerçekliğinin bir sonucu ve ürünüdür. Sosyal-ekonomik temelde krizlere çare üretmenin bir ihtiyacı olarak ortaya çıkmıştır. Ekonomik temeli sermayenin tekelleşmesine dayanır. Sosyal temeli ise çürümüş şovenizm, en bayağı ırkçılıktır. Faşist diktatörlük biçimi emperyalist tekelci burjuvazinin tarihsel olarak dönem dönem başvurduğu bir devlet biçimidir. Gelişmiş toplumsal ve sosyal yapı, burjuva demokratik devrimlerin kitlelere kazandırdığı demokrasi bilinci, kriz üreten ekonomik-siyasal-toplumsal yapısının maliyetini sömürge ve yarı-sömürgelere mal eden niteliklerinden kaynaklı kapitalist-emperyalist merkezlerde faşist devlet biçimi dönemsel olarak ihtiyaç duyulan bir biçim olmaktadır. Ancak emperyalizme göbekten bağımlı, onun zincirinin birer halkası olan yarı-sömürge yarı-feodal ülkeler ve toplumların sosyal-ekonomik ve siyasal krizlerinin daha istikrarlı ve kararlı olduğu, esas eğilimin bu olması durumu faşist devlet biçiminin bu ülkelerde daha güçlü bir sosyal-ekonomik temel bulmasına yol açmaktadır. Bu yüzden bu tip ülkelerde faşist devlet biçimi sürekli ve kararlı bir hal alır. Siyasal rejimini emperyalist politikaların ihtiyaçlarına, gereksinimlerine uyumlu hale getirmek, bu zemini korumak için en baskıcı, en acımasız, en zalimane şiddet politikası ile sürdürmeye çalışır. Çağın karakteristiğine, gerici egemen sınıfların ve tekelci dönemin deneyim ve birikimlerine ve onun yarattığı nesnellığe uygun olarak faşist devlet biçimi bir zorunluluk olarak ortaya çıkar. Yarı-feodal toplumsal yapıya sahip ülkelerde burjuvazi oldukça zayıf ve güçsüz bir sermaye yapısına ve buna bağlı olarak politik kimliğe sahiptir. Bu zayıflık onun feodal kalıntılarla birleşmesini, tarihsel ittifak yapmasını getiren zorunlu bir durum ortaya çıkarır. Bu bağlamda bu ülkelerde faşist rejimin en önemli sosyal dayanaklarından birisi feodal unsurlar, kültür ve şekillenıştır. Faşizan ve feodal baskı biçimleriyle rejimi güvence altına alır ve bu temellere ve esaslara dayanarak sistemine biçim verir.

**3-** Türkiye’de “milli mücadele”ye önderlik eden büyük toprak ağaları ve büyük komprador burjuvazi bu şekilde bir ittifakla yeni devletlerini inşa ederken, emperyalizme bağımlılığı kabul ederek yarı-sömürgelik statüsü kazanmış ve temel kuruluş felsefesini faşist karakterde inşa etmiştir. Uluslararası gelişmelerin ve dönemin ruhunun da etkisiyle zaman içinde faşist

tekçi ideolojik yapısını, sosyal ve toplumsal şekillenışı ve siyasal rejimini pekiştirmiş, sağlamlaştırmıştır. Dönemin revaçta ve popüler olan tek millet, tek lider, tek din, tek dil, tek bayrak argümanını tüm siyasal ve toplumsal yaşama zerk etmiştir. Bu şekilleniş egemenlik kurduğu coğrafyadaki çok uluslu, çok inançlı, çok kültürlü yapının parçalanması, sindirilmesi üzerine ideolojik, politik, askeri saldırıları ve katliamları da içeren bir kanlı süreçle işletilmiştir. Ermeni soykırımı ile temel alan, Rum ve Süryani soykırımlarıyla sürdürülen dinsel-ulusal homojenleştirme, Cumhuriyetin hemen kuruluşundan sonra Kürt ulusunun asimile edilmesi, ulusal haklarının yok sayılması ve bu uğurda gelişen mücadelelerin büyük çaplı kıyımlarla bastırılması şeklinde bir ulusal homojenleştirme politikasına evrilmiştir. Bunun yanında diğer ezilen milliyetler de bu baskı ve sindirme politikasına maruz kalmış, ulus oluşturamayan dağınık ve zayıf yapısı bu milliyetler üzerinde yoğun ve etkili bir Türkleştirme asimile etme politikasına dönüşmüştür. Türk devleti kuruluşundan itibaren sınıf farklarını yok sayan, “kaynaşmış ve birleşmiş” ulus kimliği dışındaki her türlü farklılığı tanımlayan ideolojik-politik yaklaşımları düşmanlaştırmıştır. Bu anlamda kesin, kararlı bir anti-komünist ideolojik şekilleniş içinde olmuştur. Bunun yanında her türlü demokrat burjuva görüşüne de var olma zemini sunmamıştır. Sisteme muhalif olan her kesim düşman olarak tanımlanmış, beka sorunu olarak görülmüştür. İşçi sınıfı, köylülük ve diğer ezilen sınıfların hak ve özgürlük talepleri yok sayılmıştır. Bu kesimlerin kendi örgütlenmelerine izin verilmemiş, tam bir örgütsüzlük koşullarına hapsedilmişlerdir. Rejim yazılı olan yasaları ve yazılı olmayan toplumsal hukuk kuralları ile tepeden tırnağa faşist bir ideolojik şekilleniş ve biçim almıştır. Ülkemizde özgünleşen bu faşist devlet biçiminin bugün de özgün kavramsallaştırılması faşist Kemalist diktatörlüktür. Önder İbrahim Kaypakkaya'nın bu noktada Kemalizm çözümlemesi ve devlet tahlili sosyal, siyasal gelişmeler ve dünyadaki tüm değişimlere ve gelişmelere göre biçim alan yeni yapılara ve oluşumlara rağmen halen geçerliliğini korumaktadır. Faşist Kemalist diktatörlük sürekliliği sağlanmış bir devlet rejimi olarak komprador burjuvazi ve büyük toprak ağalarının tüm kesimlerinin çıkarlarını koruyan kollayan faşist niteliği ile yaşamını sürdürmektedir.

**4-** Devletin faşist niteliği ülkemizde süreklidir. Bir toplumsal ve siyasal devrim olmaksızın bu yapısı değişmeye uygun değildir. Egemen sınıfların durumu, ekonomik-politik şekillenışı bu devlet biçimini objektif bir ihtiyaç olarak ortaya koymaktadır. Partimiz özellikle sistemin, emperyalizmin ihtiyaçlarına yönelik siyasal ve dönemsel şekillenişini faşist öze dair bir değişim olarak tanımlamayı, faşizmi anlamada onun dayandığı sosyal ve ekonomik temele dair bir kavrayışsızlık ve gerilik olarak tanımlamaktadır. Faşizmi parti diktatörlüğü ile sınırlandıran, çok partinin ve parlamenter rejimin olmaması ile ölçütleyen, dönemsel politikalara bakarak tanımlayan, klikler arası güç dengelerinin ölçsüz durumda olmasının yarattığı sonuçlarla okuyan, sistemin

krizinin boyutlu ve derinlik kazanması ile oluşan değışkenliği dayanak yapan anlayışları reddeder.

5- Bu bağlamda özellikle son dönemde Tayyip-AKP kliğinin sistem içinde oldukça güçlü konuma gelmesi, emperyalizmin bölge politikasında üstlendiği rol gereği devletin almaya çalıştığı biçim ve yaşanan değışimler faşizm tanımında ve devletin niteliğinin değerdendirilmesinde ciddi sapmaların olmasını beraberinde getirmiştir. AKP ve Tayyip Erdoğan'ın Ortadoğu politikası, AB yönelimi ve Kürt meselesi de dâhil bir dizi toplumsal sorunda “açılım ve demokratikleşme” adı altında izlediği politika, klikler arası çatışmada sistemin en çürümüş askeri-bürokratik unsurlarını kusma girişimleri, seçimler ve parlamentonun klikler arası mücadelede daha işlevli bir araç olarak kullanılması uzun süre ülkeye “demokrasinin geleceği” yönlü bir tartışmanın sürmesini ve devamında halk güçleri içinde çok güçlü bir tasfiyecilik, reformizm rüzgârının esmesini sağlamıştır. Bu kliğin devletin geleneksel değerdleri, felsefesi ve ideolojisi ile çeliştiği, bunu değıştirmeye yönelik politik bir kimliğe sahip olduğu yönlü derin ideolojik kırılmaları gösteren, sorunu özülle değil yüzeye vuran köpükle ele alan eğilimler, teoriler ve tutumlar ortaya çıkmıştır. Sistemin en temel değerd yargılarıyla, onun faşist ideolojik yapısıyla esaslı sorunu olmayan, emperyalizme bağlı ve bağımlı komprador burjuvazi ve büyük toprak ağalarının tüm çıkarlarını gerçekleştirmeye odaklı bu sınıfların sadece bir kliği ve temsilcisi olan kesimlerden demokrasi beklemek, sorunu o sınıfların hangi rejime ihtiyacı olduğu gerçekliğinden tam bir koparma durumudur. AKP-Tayyip kliğinin 10 yıllık dönemi boyunca esen bu rüzgâr, egemen klikler arası çatışmanın derinleşmesi, sistemin politik kriz içinde daha güçlü debelenmesi ve bölgesel krizin ortaya çıkardığı sonuçlarla tersine dönmeye başlamıştır. Özellikle bölgesel kriz, Kürt meselesinin geldiği boyut, Suriye meselesi ve genel anlamda yaşanan politik krizle bir varoluş denklemi içine girdiğini düşünen egemen sınıflar ve onun hâkim kliği AKP-Tayyip'in yönelim ve politikada gösterdiği değışim var olan demokrasi beklentisi yaklaşımını devlet, onun niteliği ve faşizm konusunda başka bir uç noktaya taşımıştır. Faşist diktatörlüğün topyekûn saldırısı, hiçbir farklı sese ve tutuma müsaade etmemesi, geniş kitlelere yönelik yoğun sindirme ve katliam politikası, Suriye ve Suriye Kürdistanı'nda izlediği askeri saldırganlık ve işgal yönelimi, yine Kürt meselesinde inkârcı, imhacı ve katliamcı çizgiye hızla demirlemesi düne kadar “demokrasi beklenen” kliğin devletten bağımsız artık kendi “İslâmıcı faşist” iktidarını kurduğu, Bonapartist bir diktatoryaya dönüştüğu propagandasına evrilmiştir. Özellikle bu noktada AKP-Tayyip Erdoğan kliği üzerinde faşizm tanımının, devletin niteliği meselesinin, faşist klikler arası ilişki ve bunların özüne dair sınıfsal yaklaşımlardan ciddi bir kopuşun, kafa karışıklığının olduğu durum söz konusudur. AKP-Tayyip kliğinin Türk hâkim sınıflarının çıkarlarını gerçekleştirmede, emperyalizmin

ekonomik-politik çıkarlarına sadakatle birlikte gelişip güçlenmesi ve farklı faşist kliklerle dönemsel ittifaktaki başarısı ve buna paralel devşirdiği güç ve bu gücü etkili kullanması, hatta normalin üstünde tek taraflı işletmesi var olan kafa karışıklığını artırdığı gibi devlet ve rejimin niteliğine yönelik muğlaklığı ve ideolojik kırılmaları derinleştirmiştir. Parti faşizmi, Bonapartizm, “İslâmcı faşizm” gibi tanımlar Türk hâkim sınıflarının siyasal tarihini, devlet geleneğini, kurucu değer yargıları gibi esaslı ve köklü meseleleri gözden kaçırarak, bugünkü gerçekliğe ideolojik düzeyde miyoplaşarak bakan bir yaklaşımın sonucudur. Kemalist faşist diktatörlük esaslı değer yargılarıyla, kurucu felsefesiyle, ideolojik temelleriyle, devletin çıkarlarını gerçekleştirdiği egemen sınıf gerçekliğiyle olduğu gibi durmaktadır. Parlamantonun varlığını, muhalefetin kısmen de olsa yaşam alanı bulmasını, devrimci temelde örgütlenme ve siyaset yapma hakkının görece olmasını, genel oy hakkının bulunmasını, işçi sınıfının ve diğer ezilen toplumsal sınıfların örgütlenme olanaklarının sürüyor olmasını faşizmin olmadığına kanıt olarak sunan yaklaşımlar, bugün bunların daraltılarak da olsa varlığını koruması karşısında bu durumu Bonapartizm, “İslâmcı faşizm”, tek adam diktatörlüğü gibi kavramlarla tanımlamaktan geri durmamaktadır. Bu yaklaşımlar devletin dümenindeki hâkim kliğe gereğinden fazla rol biçmek, diğer hâkim kliklerin durumunu ve gerçekliğini karartmak ve ezilenleri sınıf işbirlikçi yola sokmak açısından tehlikeli yaklaşımlardır. Bu genel yaklaşım içinde özellikle Kemalizmin özü ve niteliğini karartacak tutumlar da boy vermektedir. Kemalizmin faşist bir ideoloji olduğuna dair muğlaklaştırma da bu süreçte ciddi bir sorun olarak karşımıza bu vesileyle çıkmaktadır. Kemalizme biçilen ilerici rolü, içinde bulunduğumuz dönemde daha fazla öne çıkan ve bu düşünsel-ideolojik sorunun yeniden hortlatılması durumu söz konusu olmaktadır. Anti-faşist, ilerici, demokrat kitlelerin Kemalizmin etkisine devrimci ve demokrat öznelere bu kafa karışıklığı yüzünden daha fazla girmesi durumu vardır. Bu bağlamda hâlâ Kemalizmle hesaplaşma sorunu, onun özü ve niteliğine dair ideolojik bir netlik sorunu söz konusudur. Sosyal ve siyasal gelişmelerin Kemalizmin faşist bir ideoloji olduğu ve devletin kurucu felsefesi olduğuna dair ispatı, içinden geçtiğimiz dönemde silikleşmektedir. Âdeta 1960’larda orta sınıf, liberal-aydın çevrenin Kemalizmi sol, ilerici ve anti-emperyalist gören tutumları zombileşerek hortlatılmakta ve geniş kitleler AKP-Tayyip karşıtlığı üzerinden bu zehirli faşist ideolojiye sempati duyar hale getirilmektedir. Bu tablo ideolojik ve politik olarak net olmamanın, devlet ve faşizm konusunda yaşanan muğlaklığın bir sonucudur. Partimiz bu yaklaşımları reddetmekte, faşist Kemalist diktatörlüğün ruhu ve benliğiyle egemenliğini sürdürdüğünü, egemen kliklerin güç dengelerinde yer değiştirmesiyle bu gerçekliğin değişmeyeceğini kesin ve kararlı bir şekilde vurgular.

## e) Geldiğimiz Aşamada Kapitalist-Emperyalist Sistem ve Genel Durumu

1- Geçen yüzyıldan devralınan “mega”, “ultra”, “yeni” vb. sıfatlar günümüzde daha sınırsız kullanılmaya devam edilmektedir. Bu hastalık yukarıdaki sıfatların çeşitli politik kavramların başına eklenmesi şeklinde kendisini sol literatürde de göstermektedir. Terimlerin başına bir sıfat eklediğinizde sanki çok şey söylemiş oluyorsunuz oysa içeriğini değiştirmedığınız sürece aslında hiçbir şey söylememiş olursunuz. Bunun bilincinde olan 1. Kongremiz sol saflarda yeni revizyonizm ile birlikte temciti pilavı gibi ısıtılıp ısıtılıp önümüze konan ve emperyalizmin günümüzde geldiği “yeni aşama” olarak bilinçleri karıştıran aşağıdaki sorulara yanıt olmuştur.

- \* Süper tekeller veya uluslararası karteller
- \* Tekellerin “devletler üstü” karakteri
- \* Yeni emperyalist ülkeler
- \* Küreselleşme ve emperyalist tekellerin rekabetsiz iş birliğine dayalı uyumu
- \* Emperyalist hegemonya ve emperyalizmin yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde oynadığı rol
- \* Uluslararası üretim, buna dayalı olarak “dünya işçi sınıfı”nın oluşumu ve işçi teriminin sulandırılması

2- Bu başlıklara geçmeden önce kısaca kapitalizmle emperyalizm arasındaki bağlantıyı ve farkı ortaya koymak gerekmektedir. Bunun nedeni, özellikle uluslararası ölçekte emperyalizm tanımının muğlaklaştırılması, emperyalist güç tanımlarında ölçütlerin hoyratça kullanılması ve Türkiye de dâhil birçok yarı-sömürge, yarı-feodal ülkenin yeni emperyalist ülkeler olarak tanımlanmasıdır. Bu durum tekil bir sapma değildir, uluslararası ölçekte ve ülkemizde birçok oportünist, revizyonist akımın çeşitli düzeylerde bu tespitlere yaslanması ya da savunması durumu söz konusudur. Kongremiz, burada yalnızca yukarıda yazdığımız gibi kapitalizm ile emperyalizm arasındaki bağlantının ve farkın ne olduğu üzerinde durmuştur.

Lenin’in kitabına adını verdiği üzere, emperyalizm kapitalizmin en yüksek aşamasıdır. Bu ne anlama gelmektedir? Eğer bir ülke kapitalizm aşamasını tamamlamamışsa emperyalist olamaz demektir. Yani bir ülkenin emperyalist olabilmesi için öncelikle kapitalist aşamadan geçmesi gerekmektedir. Lenin, “*Emperyalizmin mümkün en kısa tanımını yapmak gerekseydi şöyle derdik; emperyalizm, kapitalizmin tekeli aşamasıdır*”. (Lenin, *Emperyalizm Kapitalizmin En Yüksek Aşaması*, s. 115, Sol Yayınları, 4. Baskı)

Lenin, kapitalizm ile emperyalizmi ayırmamakta aksine aralarındaki sıkı ilişkiye dikkat çekmektedir. Aynı eserinde emperyalizmin geniş tanımını yaparken yine bu bağlantıya parmak basmaktadır: “1) üretimde ve sermayede görülen yoğunlaşma öyle yüksek bir gelişme derecesine ulaşmıştır ki, iktisadi yaşamda kesin rol oynayan tekelleri yaratmıştır; 2) banka sermayesi sinai sermayeyle kaynaşmış ve bu “mali sermaye” temeli üstünde bir mali oligarşi kurmuştur; 3) sermaye ihracı, meta ihracından ayrı olarak özel bir önem kazanmıştır; 4) dünyayı aralarında bölüşen uluslararası tekelci kapitalist birlikler kurulmuştur; 5) en büyük kapitalist güçlerce dünyanın toprak bakımından bölüşülmesi tamamlanmıştır.”(a.g.e., s. 116)

Aktardığımız pasajdan da anlaşılacağı üzere emperyalizm kapitalizmin içinden gelse de onunla aynı şey değildir. Onunla ciddi farkları bulunmaktadır. Bu konuda yeniden Lenin’e başvurmakta fayda vardır: “Serbest rekabetin tam olarak hüküm sürdüğü eski kapitalizmin ayırt edici niteliği meta ihracıydı. Tekellerin hüküm sürdüğü bugünkü kapitalizmin ayırt edici niteliği ise sermaye ihracıdır.” “Emperyalizmin ayırıcı özelliği sinai sermayede değil, ama tamamen mali sermayededir.”

Kongremiz özetle kapitalizm ile emperyalizm arasındaki ilişkiyi ve farkı şöyle sıralamıştır:

\* Emperyalizm, kapitalizmin en üst aşamasıdır.

\* Emperyalizm, tekelci kapitalizmdir.

\* Emperyalizm, kapitalizmde bulunan banka sermayesi ile sinai sermayenin kaynaşmış halidir.

\* Kapitalizmde **serbest rekabet** vardır, emperyalizmde ise serbest rekabet ortadan kalmış, onun yerini **tekeller** almıştır.

\* Kapitalizmin temel özelliği **meta** ihracıdır, emperyalizm ise **sermaye** ihracıdır.

\* Kapitalizmin ayırıcı niteliği **sinai** sermayedir, emperyalizmin ise **mali** sermayedir.

\* Kapitalizmde mütevazı birer aracı olan bankalar emperyalizmde sinai sermaye ile birleşerek mali sermayeyi ellerinde tutmaktadırlar.

İşin abecesi budur. Ancak oldukça önemlidir. Emperyalizm tanımında yaşanacak bir sapma devrimci çizgide bir sapmadır. Lenin’in Kautsky ile tartışmasında da dediği gibi; “... Kuşkusuz, sözcükler üzerinde tartışmak yersizdir. Emperyalizm ‘sözcüğü’nün bu anlamda ya da başka bir anlamda

*kullanılmasını yasaklayamazsınız. Ama bir tartışma yürütmek istiyorsanız, terimlerinizi doğruca tanımlamalısınız”.*

Bugün birçok oportünist, revizyonist hareket Lenin’in emperyalizm tanımını o kadar laçkalaştırmaktadır ki kongremiz tekrara düşme riskini de alarak bu konu üzerinde durmak zorunda kalmıştır. Lenin’in emperyalizm tanımını değiştirmeye soyunanlar -ki bu Lenin’in emperyalizm tezinin reddi anlamına gelmektedir- bunu açık yüreklilikle yapmalıdır. Ancak bu şekilde partimiz daha bilimsel temelde tartışma yürütülebileceğine inanmaktadır. Aksi takdirde yukarıda Lenin’den yaptığımız çok sayıdaki alıntının ışığında ortaya koyduğumuz kapitalizm ile emperyalizm arasındaki ilişkiyi ve farkı kabul etmek zorundadırlar.

### **Süper Tekeller ve Uluslararası Karteller**

3- “Yeni” revizyonizmin çeşitli türevleri olan Türkiyeli ve uluslararası hareketler, **süper tekeller**, **sermayenin uluslararasılaşması** veya **uluslararası karteller** terimlerini (ki hepsi aynı anlama gelmektedir) sanki yeni keşfedilmiş ve emperyalizmin “yeni aşaması”nın bir göstergesi, emperyalizmdeki nitel değişimin bir kanıtı gibi kullanmaktadır. Bu “yeni keşifleri”ne dayanarak da “yeni” devrim yollarını daha açıkça yazacak olursak bölgesel veya uluslararası devrimi MLM bilimine yamamaya çalışmaktadırlar. Oysa Lenin daha 1916’nın ilkyazında yazdığı “Emperyalizm Kapitalizmin En Yüksek Aşaması” eserinde bu konuya gerekli önemi verdiği gibi gösterecek kadar geniş yer vermiştir.

*“Kapitalist tekel grupları -karteller, sendikalar, tröstler- kendi ülkelerinin bütün üretimine, çok ya da az mutlak ölçüde sahip olarak, ilkin iç pazarı paylaşırlar. Ama kapitalist düzende, iç pazar, zorunlu olarak, dış pazara bağlıdır. Kapitalizm, uzun bir süreden beri dünya pazarını yaratmıştır. Sermaye ihracı arttıkça ve büyük tekel gruplarının yabancı ülkeler ve sömürgelerle ilişkileri ve “nüfuz bölgeleri” her bakımdan genişledikçe “pek doğal olarak”, işler, bu gruplar arasında genel bir anlaşmaya ve uluslararası kartellerin kurulmasına doğru yöneliyordu.*

*Sermaye ve üretimde görülen evrensel yoğunlaşmanın bu yeni derecesi, daha önceki dönemlerde görülenlerden çok yüksektir. Bu süper-tekeller durumunun nasıl oluştuğunu görelim.”*

Lenin bu konuyu adı geçen kitabında o zamanlar ondan fazla ülkede ortaklığı bulunan AEG (General Elektrik Şirketi) örneği ile de derinlemesine inceleyerek bizlere süper tekellerin (uluslararası sermayenin - uluslararası tekellerin - uluslararası kartellerin) varlığını göstererek dünyaya nasıl egemen olduklarını ispatlamıştır. Bu bağlamda kimsenin yeni bir şeyler keşfettiği yoktur. Bugün, birçok kaynakta dünya ekonomisinin 500 süper tekel tarafından yönetildiğini,



bundan dolayı da kendisine komünist diyen partilerin hem örgütlenme biçimlerini hem de mücadele tarzlarını değiştirmelerinin şart olduğu iddia edilmektedir. Oysa Lenin'in Lietmann'dan yaptığı aktarıma göre daha "...1897'de Almanya'nın katıldığı kırk kadar uluslararası kartel bulunduğunu, 1910'da ise bunların sayısının yüz civarında olduğunu..." belirtmektedir. Bu rakamların yalnızca Almanya'ya ait olduğunun altını özellikle çizmek gerekmektedir. O gün için tüm dünyanın verileri elimizde olmadığından bu rakamın bugünkü 500 rakamına ne kadar yakın olduğunu bilememekteyiz. Ama bildiğimiz bir şey varsa, o da "...mücadelenin biçimleri değişebilir, nitekim özel ve geçici nedenlere bağlı olarak değişmektedir de; ama mücadelenin özü, onun sınıfsal içeriği, sınıflar var oldukça değişmez" şiarıdır. Bunun bilincinde olan Partimiz, mücadelesine aynı doğrultuda devam edeceğini 1. Kongresi'nde de ilan etmiştir.

### Tekellerin "Devletlerüstü" Karakteri

4- Tekellerin uluslararası karakter kazanmasıyla onların devletlerüstü olması arasında büyük fark vardır. Sorun ambalaja bakıp gözleri kamaşanların paketin içindekileri algılayamamasının bir ürünüdür. Farklı ülkelerde egemen olan birden fazla ulusal tek el şu veya bu şekilde bir araya gelerek (şirket evlilikleri, hisse senedi alımları, karşılıklı paylaşım anlaşmaları, direk şirket satın alımlar, başka ülkelerde temsilcilikler vb.) uluslararası tekelleri oluştururlar. Bazen bu karteller yeni isimlerle de ortaya çıkabilirler. Burada önemli olan bu tekellerin esasta **bir emperyalist ülkede egemen güç** olduklarının unutulmamasıdır.

Lenin, Devlet ve Devrim adlı eserinde "*Marks'a göre devlet, bir sınıf egemenliği organı, bir sınıfın bir başka sınıf üzerinde baskı organıdır*" demektedir. Devlet sınıflarüstü değildir, burjuva ideologlarının iddia ettikleri gibi sınıf uzlaştırıcısı da değildir. Tam tersine bir baskı aracıdır. Sınıf savaşlarının gerilediği, mücadelenin keskinleşmediği dönemlerde devletin gerçek yüzü açıkça görünmeyebilir. Bu onun gerçek karakterinin değiştiği anlamına gelmez. Yalnızca objektif koşullardan kaynaklı kendisini gizleyebildiğini ve ezilen geniş halk yığınlarını dönemselsel olarak iyi kandırabildiğini gösterir.

Uluslararası sermayeyi devletler üstü gören anlayışlar burjuva aydınların devlet konusunda yarattıkları yanılsamanın büyümesine kapılırlar. Her tek el (ister ulusal olsun ister uluslararası olsun), doğası gereği onun çıkarlarını savunan, onun için gümrük duvarları ören, yaptığı anlaşmalarla önündeki duvarları yıkan veya gerekirse onun için savaşlar çıkartacak bir emperyalist devlete ihtiyaç duyar. Sermayenin çok uluslu karakterde olması en fazla onun birkaç devleti kendi çıkarı için kullanmasına yarar. Aynı emperyalist (buraya sömürge ve yarı-sömürgeleri de ekleyebiliriz) ülkelere hükmeden farklı uluslararası tekellerin karşı karşıya gelmemeleri diyalektiğe ve emperyalizmin doğasına aykırıdır.

Bu durumda; “...ister bir emperyalist grubun bir başkasına karşı birleşmesi, isterse bütün emperyalist devletleri kucaklayan genel bir ittifak biçiminde olsun, ‘inter-emperyalist’ ya da ‘ultra-emperyalist’ ittifaklar, kaçınılmaz olarak savaşlar arasındaki dönemlerin ‘mütarekeleri’ olmaktan başka anlam taşımamaktadır.”

Yunanistan Komünist Partisi/Marksist-Leninist’in (YKP/ML) saygı değer kadrosu aynı zamanda partimizin değerli onursal üyesi Grigoris Konstantopoulos’un dediği gibi; “Sovyetler Birliği ve Doğu Bloku’nun çöküşünden hemen sonra ‘küreselleşme’ denen şey bir ideoloji olarak ortaya çıkar.” Bu burjuva ideolojinin amacı; “tarihin sonuna”, “işin sonuna” ve “ideolojilerin sonuna” doğru gidişatı” işçi sınıfına ve ezilenlere kabul ettirmektir. Bu sayede sınıf mücadelelerinin olmadığı veya hedefinin oldukça muğlaklaştırıldığı bir dünya yaratılmak istenmektedir. Tekelleri devletler üstü görmek hem mücadelenin yöneleceği hedefi hem de amacını muğlaklaştırmaya yol açan bir sağ sapmadır. Uluslararası sermayenin varlığı sınırları ortadan kaldırmadığı gibi dünya proletaryasının önüne de dünya devrimini koymaz. Uluslararası tekellerden dolayı utangaçça bölgesel devrimi savunanların esasta tek ülkede devrim olamayacağı Troçkist anlayışı hortlattığı ve bunu yeniden Marksizm olarak parlatması durumu yaşanmaktadır.

## Yeni Emperyalist Ülkeler

5- Devrim kervanının ileriye doğru ilerleyemediği sisli ve zor zamanlarda, devrim saflarında yaşanan yılgınlıkla, kimi farklı arayışlar, fikirler ve tezler ortaya çıkar. Bunların kimisi güçlü argümanlara da sahip olabilir. “**Yeni emperyalist ülkeler**” tezi de bunlardan bir tanesidir. Partimiz yeni emperyalist ülkelerin ortaya çıkacağı fikrine kesinlikle karşı çıkmamaktadır. Ki gözümüzün önünde Çin gibi güçlü bir kanıtı da bulunmaktadır. Ama bu gerçekliğin ters yüz edilerek, sınırsızca ve sorumsuzca genişletilmesine kesinlikle karşı durmaktadır.

Birçok hareket ve örgüt, Türkiye’nin de içinde olduğu yeni emperyalist ülkeler (Çin, Rusya, Brezilya, Hindistan, Arjantin, Meksika, Endonezya, Güney Afrika Cumhuriyeti, Güney Kore, Suudi Arabistan, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Yunanistan, Mısır, İran vb.) sıralamaktadır. Bununla yetinilmeyerek birçok yeni emperyalist ülkenin doğduğuna dair tezler tartışılmaktadır. Ortaya konulan kriterler, neredeyse tek kriter ise yeni emperyalist dedikleri ülkelerde var olduğunu iddia ettikleri tekellerin “...en az birer milyar ABD Dolarlık meblağlarla uluslararası tekeller satın...” almış olmalarıdır. Emperyalizm tanımının neden çok önemli olduğu bu yaklaşımlara bakılınca daha net anlaşılmaktadır. Emperyalizmin tanımının içeriği boşaltılıp yalnızca dış ülkeden bir satın alınmaya indirgenirse tabii ki daha birçok yeni emperyalist

ülke yaratılması mümkün olacaktır.

Bu sapmanın nedeni; “kâğıttan kaplan” olan emperyalizmin “keskin dişlerinden” korkanların yani yeni revizyonizmin yaydığı zehirli fikirlerden biri olan ve tek ülkede devrimin olamayacağına ve/veya olsa da yaşayamayacağına dair ideolojik kırılmadır. Bu sapmanın bir ayağının da bölgesel devrimleri savunma biçiminde kendini gösterdiğinin altı çizilmelidir. Ayrıca bu tür belirlemelerin ülkelerin önlerine konacak devrim stratejilerinde de köklü değişiklik yapma ihtiyacı doğuracağı da açıktır.

### **Küreselleşme ve Emperyalist Tekellerin Rekabetsiz İş Birliğine Dayalı Uyumu**

6- Küreselleşme denince akla gelen ilk şeylerden biri, dünyanın emperyalist güçler tarafından tamamen bölüşülmesidir. Bu yine “yeni” bir şeymişçesine önümüze sürülmektedir. Bu konuda uzun uzadıya yazmak yerine Lenin’den bir alıntı yaparak noktayı koymak yeterli olacaktır. *“İlk defa olarak, dünya paylaşılmış bulunmaktadır, öyle ki topraklar ileride ancak yeniden paylaşma konusu olabilir; yani efendisi bulunmayan toprağa bir ‘efendi’nin sahip olması yerine, toprak bir ‘sahip’ten diğerine geçebilir.”* Yani birilerinin bugün adına küreselleşme dediği dünyanın emperyalistler (uluslararası tekeller-emperyalist tekeller) arasında paylaşımı bundan yaklaşık yüzyıl önce tamamlanmış bir aşamadır. Bu yeni paylaşımların olmayacağı anlamına gelmez. Nitekim Lenin aynı eserinde bunun altını özellikle şu cümle ile çizmiştir: *“Ne var ki, dünyanın, iki güçlü tröst arasında bu şekilde paylaşılması, gelişmenin eşitsizliği, savaşlar, iflaslar gibi nedenlerle güçler arasındaki denge bozulduğu takdirde yeni bir paylaşmaya gidilmeyecek anlamını taşımamaktadır.”*

*Serbest rekabet* kapitalizmin bir karakteridir yani tekeller çağında vahşi kapitalizmdeki gibi bir rekabet beklemek yersiz ve anlamsızdır. Kapitalizmden, *“Tam tekele ulaşmak için yalnızca (belli bir devletin) iç pazarında değil, ama aynı zamanda dış pazarlarda, tüm dünyada her türlü rekabet saf dışı edilmiş olmalıdır”* demektedir Lenin.

Bu cümleden destek alarak tekeller çağında rekabetin ortadan kalktığını ve bunun da dünyada bir küreselleşme yarattığını avazları çıktığı kadar bağırانların, bu çığırıklıklarının nedeni; artık emperyalist savaşların çıkma olasılığının ortadan kalktığına, uluslararası sermayenin bir uyum içinde olduğuna hem kendilerini hem de kitleleri inandırmaya çalışmalarıdır. Oysa Lenin, ultra-emperyalizmi savunanlara yani barışçıl geçişe inananlara cevabında; *“Elbette, bir tekel, kapitalist rejimde, dünya pazarındaki rekabeti tamamen ya da uzun bir süre için ortadan kaldıramaz (ultra-emperyalizm teorisinin saçmalığını kanıtlayan nedenlerden biri de budur)”* der. Lenin, deniz ulaşımı işlerinde birbirleri ile rakip olan Alman ve İngiliz-Amerikan

tröstlerinin kendi aralarında nasıl anlaştıklarını Rieser'den aktarır; *“Anlaşma yirmi yıllıktı. Ancak savaş halinde hükümsüz kalacağını belirten ihtiyati bir maddenin eklenmesi de unutulmamıştı.”* Çünkü Lenin, küreselleşmenin ve uluslararası tekellerin kendi aralarındaki anlaşmaların, kapitalizmin doğasında olan aşırı ve kontrolsüz üretimi ortadan kaldıramayacağını ve bunun da yeni savaşları ve yeni paylaşımları engellemeyeceğini gayet iyi analiz etmiştir.

Partimiz, dünyanın küreselleşmesi değil bölünmesiyle karşı karşıya olduğumuzun altını çizerek *“küreselleşme”* kelimesinin kapitalizm-emperyalizm kelimesinin yerini almasına karşı çıkmış, uluslararası tekeller arasındaki geçici iş birliği ile onlar arasındaki çelişkilerin tamamen ortadan kalkmış olmasının birbirinden çok farklı olduğunun bilincinde olarak şekere bulandırılmış *“ultra-emperyalizm”* tezlerine karşı sınıf tavrını takınmıştır.

### **Emperyalist Hegemonya ve Emperyalizmin Yarı-Sömürge Yarı-Feodal Ülkelerde Oynadığı Rol**

7- Emperyalist tekeller, girdikleri ülkelerde güçlü bir hegemonya yaratmaya çalışırlar. Bunun için kendi ülkelerinde olduğu gibi yarı-sömürgelerde de devletlerin her kademesindeki yöneticilere ve orduların üst düzey subaylarına rüşvet dağıtırlar. Sırf rüşvet dağıtabilmek için paravan şirketler dahi kurarlar. Eğer istedikleri sonuçları zamanında alamazlarsa darbeler düzenlerler. Dünya genelindeki 1960, 1970 ve 1980’li yıllarda gerçekleşen darbeler buna güzel birer örnektirler. Bu anlamda; *“Genel olarak kapitalizm ve özel olarak emperyalizm, demokrasiyi bir hayal haline getirir”, “...her planda gericilik ve artan ulusal baskı”* yaratır. *“Gerek dış politikada gerek iç politikada emperyalizm demokrasiyi ihlal etme çabasıdadır, gericiliğe yöneliktir (yani yüzü gericiliğe dönüktür, gerici eğilimdedir -y.n)”*

Emperyalizm, girdiği ülkeyi daha rahat sömürebilmek için o topraklarda özellikle ulaşım ağını ve iletişim yollarını geliştirir. *“İhraç edilmiş sermaye, ihrac edildiği ülkelerde, kapitalizmin gelişmesini etkiler, hızlandırır. Böylece, sermaye ihracı, ihracatçı ülkedeki gelişmeyi bir parça durdurma eğilimi taşısa da bunun, bütün dünyadaki kapitalizmi derinlemesine ve genişlemesine geliştirmek pahasına olduğunu unutmamalı.”* Ama aynı zamanda girdiği ülkeyi rahat yönetebilmek için en gerici sınıflarla ittifak kurar. Bu da o ülkelerdeki iç dinamiklerin doğal sürecinde gelişerek kapitalizme yönelmesinin önünde ciddi bir engel yaratır. Borç veren ülkeler o ülkenin ihtiyacından ziyade esas olarak kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kredi başvurularını onaylarlar. *“Mali sermaye tekeller çağını yarattı. Tekeller ise her yere kendi ilkelerini götürüyor; kazançlı alışveriş işlemleri için, açık piyasada rekabetin yerini gitgide “ilişkiler”in alması bundandır. En fazla rastlanan şekil, alınan borcun bir kısmının borç veren ülkelerden yapılacak satın almalara, özellikle savaş araçları ya da gemi*

*alımlarına harcanması koşulunun ileri sürülmesidir.”* Bu da bağımlılaştırılmış ülkelerde gelişimin kendi doğal seyirinin yaşanmasını engelleyerek bir nevi kısır döngü yaratır. Özellikle yarı-sömürge ve yarı-feodal olan ülkelerde kapitalizm bir türlü hâkim ekonomik sistem haline gelemmez.

### **Uluslararası Üretim, Buna Dayalı Olarak “Dünya İşçi Sınıfı”nın Oluşumu ve İşçi Teriminin Sulandırılması**

8- Emperyalizmi, kapitalizmden ayıran temel özelliği sermaye ihracıdır. Ki Lenin “... eski kapitalizmin ayırt edici niteliği meta ihracıydı. Tekellerin hüküm sürdüğü bugünkü kapitalizmin ayırt edici niteliği ise sermaye ihracıdır” diyor. Bu temel kriteri ortadan kaldıracak yeni bir gelişme, sermaye birikim süreci ve bir değişimden bahsetmek bugün için olanaklı değildir. Evet, uluslararası üretim geçmişe göre çok daha üst boyutlardadır. Örneğin bir otomobilin birçok parçası çok farklı ülkelerde üretilmektedir ve bazen de hiçbir parçayı üretmeyen bir ülkede bir araya getirilmektedir. Ama konuyu bu düzlemde tartışırsak emperyalizmin ayırt edici özelliğini, sermaye ihracı niteliğini gözden kaçırmış oluruz. Onun esas karakteri başka ülkelerde yatırım yapması değildir. Esas özelliği; bankalar aracılığı ile ülkelere verdiği krediler sayesinde “aynı öküzü iki defa yüzmekten çekinmeyen” bir karakterde olmasıdır. Bu sayede oluşan “*Rantiye sınıfını ya da daha doğrusu rantıye tabakanın yani ‘kırtıkları kuponlarla’ yaşayan insanların, herhangi bir işletmenin çalışmasına hiçbir şekilde katılmayan insanların, meslekleri işsizlik olan insanların olağanüstü bir şekilde büyümesi*”ni sağlamasıdır.

Bu anlamda üretimin yerelde mi kalmış yoksa uluslararası mı olmuş olması esasta emperyalizmin karakteri açısından tali bir rol oynamaktadır. Üretimin “globalleşmesi”nin yarattığı en önemli sorun; birçoğlarının düşündüğünün aksine, işçi sınıfının, sınıf düşmanı olan kapitalist karşısında elinin zayıflamasıdır. Üretimin birden çok ülkeye yayılması ve aynı parçayı farklı farklı ülkelerdeki fabrikaların üretmesi, gücünü üretimi durduraktan alan işçiler açısından durumu çok daha karmaşık hale getirmiştir. Çünkü egemenler, bir ülkedeki grevi başka bir ülkede üretimi artırarak veya fabrikayı başka ülkeye taşıyarak kırabilmektedirler. Bu durum kendi emeğinin ürününe iyice yabancılaşmış bir işçi sınıfı çıkmasına neden olmaktadır.

Çeşitli sendikalar aracılığı ile kurulan veya kurulmaya çalışılan uluslararası birlikler gelişimin eşitsizliği yasası gereğince hiçbir zaman aynı hızda ve doğrultuda gelişemeyecekler, aynı kızıllıkta olamayacaklardır. Kaldı ki çok daha üst bir örgütlülük olan komünist partiler dahi dünyada aynı zamanda, aynı gelişmişlikte olamadılar ve olmalarını beklemek de en hafif ifadeyle saflık olur. Bir ürünün üretimi açısından kabaca “dünya işçi sınıfı”ndan söz edilebilir ama bunu abartıp tek sendika altında örgütlemeyi düşünmek

veya sendikalar birliği altında bunların kızıl bir birliğini ummak hem işçi sınıfına hem de devrime ihanettir. Tabii ki devrimlerde başka ülkelerin işçi ve emekçilerinin vereceği uluslararası desteğin önemini kimse reddetmez, edemez. Ana uluslararası destekle, çeşitli ülkelerdeki işçilerin düzenli olarak koordinasyon ve korporasyon içinde bulunmaları çok ayrı şeylerdir. Dünya işçi sınıfının tek örgütlülükte birleşmesini savunanlar veya bu konu karşısında sessiz kalanların, tüm ücretli çalışanları işçi sınıfına dâhil edenlerin temel özellikleri; emperyalizme taktıkları çeşitli sıfatlarla adına ultra demeden onu o seviyede tanımlamaları veya dünya ya da bölge devrimlerini utangaçça savunuyor olmalarıdır. Bu; her türden Kaustkyci ve Troçkist fikrin boy vermesi, yükselmesi ve devrimi imkânsız kılması anlamına gelmektedir.

### **f) Ulusal Sorun ve Milliyetler Sorunu**

1- Ulusal mesele tarihsel ve toplumsal gelişimin önemli bir kategorisidir. Ulusal sorunun olduğu çok uluslu devletlerde bu meseleye dair doğru teorik yaklaşım o ülkedeki devrimin geleceğiyle doğrudan ilintilidir. Bu soruna dair MLM biliminin zengin bir birikime sahip olduğunu, meselenin tarihsel öneminden, sınıfsal ve toplumsal içeriğinden kaynaklı hakkı teslim edilecek bir ilgi ve yoğunlaşmayla sınıf mücadelesi bağlamına oturtularak ele alındığını söyleyebiliriz.

Ülkemizde de ulusal sorun sınıf mücadelesinin önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Bu sorunun önemine dair en güçlü kavrayış ve bu bağlamda ilk güçlü teorik, politik ve ideolojik hamle ise önder yoldaş İbrahim Kaypakkaya tarafından gerçekleştirilmiştir. Ülkedeki toplumsal sorunların incelenme sürecinde ilk elden ve en kapsamlı incelemeleri ulusal mesele ve özelde Kürt meselesi bağlamında yapmıştır. Diğer Marksist patentli revizyonist, oportünist, reformist akımlarla bir dizi meselede olduğu gibi bu noktada da tam bir kopuş gerçekleştirerek bilimsel tutumun bayrağının temsilcisi olmuştur. Partimizin programatik görüşlerini bu bağlamda MLM temelde oluşturmuştur. Partimizin kurucu önderinin ulusal meseledeki temel tezleri sosyal pratik içinde testlerden geçerek bilimselliğini ve doğruluğunu ispatlamıştır.

Ancak önder yoldaşın temellerini oluşturduğu teorik tezlerin kimi tartışmalarla aşındırılmaya çalışılması ve yaklaşık 47 yıllık tarihsel süreçte ulusal sorunda, ulusal harekette kat edilen gelişmeler ve yeni durumda gözden geçirilerek kimi tartışmalara değinmek ve tutum almak fayda sağlayacaktır.

### **Ulusal Sorunun Özü ve Ulusal Baskının Esasta Hedeflediği Sınıflar Meselesi**

2- Önder yoldaş ülkemizdeki ulusal meselenin özünü ve niteliğini ortaya koyarken Stalin ve Lenin yoldaşları incelemiş, ulusal meselenin rekabetçi kapitalizm çağında aldığı biçim ve emperyalizm çağında aldığı biçim, ülkenin

somut tarihsel, sosyal, ekonomik, siyasal gelişimi ve ulusal sorunun aldığı biçimi inceleyerek bir sonuca ulaşmıştır. Bu bilimsel tutum önder yoldaşın sorunu doğru ve yerinde kavramasına zemin sunmuştur.

Ancak soruna dair teorik meselelerden en önemlisi ulusal sorunun özü ve niteliği meselesidir. Kaypakkaya yoldaş ülkenin iktisadi yapısının yarı-feodal, yarı-sömürge niteliğinden yola çıkarak ulusal sorunun özünü tanımlamıştır. Bu yaklaşım doğru bir yöntemdir. Bu bağlamda ulusal sorunu, çağımıza çözümlenmeden ve kendini koruyarak varlığını sürdürerek gelmiş olan ‘eski türden ulusal sorun’lar olarak ortaya koymuştur. Yani emperyalizm çağının değil rekabetçi kapitalizmin özelliklerini taşıdığını vurgulamıştır. Bu bağlamda sorunun özünü Stalin yoldaşın “Marksizm ve Ulusal Sorun” broşüründe ortaya koyduğu biçimle, yani “ezen ulusun burjuvaları ile ezilen ulusun burjuvaları” arasındaki mücadele şeklinde kavramsallaştırmıştır. Özcesi ulusal sorunun özünün “pazar” sorunu olduğunu, mücadelenin burjuvaların bu pazarın egemenliğini ele geçirme üzerinde şekillendirdiğini savunmuştur. Kaypakkaya yoldaşın ulusal soruna dair bu tespitleri bir gerçekliği tanımlama açısından yerindedir. Yani sorunun önceki çağa ait karakterler ve özellikler taşıdığı tespiti doğrudur.

Ancak bu gerçekliği belirlemek, onun yeniçağ içinde bulunduğu durumu, geçirdiği evrimi, yeniçağın özellikleriyle nasıl ilişkilendiğine dair can alıcı meselelere bir açıklık getirmemektedir. Zira yeni nesnel koşullardan, hele de bütün sürece karakterini veren âdeta dokunmadığı, temas etmediği ve etkilemediği hiçbir şey bırakmayan emperyalizm çağından bahsediyorsak eskiden gelen bir sorunun bundan azade olamayacağı bilimsel bir olgudur. Kaypakkaya gibi soruna derinlemesine nüfuz eden bir önderin kuşkusuz bu noktada bir boşluk bırakması esasta söz konusu değildir. Ki tüm gelişmeler ve süreç Kaypakkaya’nın ulusal sorunun özüne dair koyduğu yaklaşımı ispat eder niteliktedir. Fakat sorunun özünden beslenen ve yüzeye vuran, emperyalizmden kaynaklı ideolojik-politik yansımalarda ret edilemeyecek sorunlar olarak görülmelidir. Bu anlamda emperyalizm çağında ulusal sorun bir iç sorun olmaktan çıkmış bir dış sorun (emperyalizmden kaynaklı) hale gelmiştir.

Rekabetçi kapitalizm çağına ait olan ulusal sorunun bu özü, emperyalizm ve proleter devrimler çağında esasen değişmemiştir. “Emperyalizm ve Proleter Devrimler Çağı”nda sömürge, uyruk, bağımlı ulusların mücadelesinin artık burjuvazinin önderliğindeki burjuva-demokratik nitelikten çıktığı, bağımsız milli devlet kurma yeteneğinin ortadan kalktığı bilinmektedir. Emperyalizmin mali sömürsünün geldiği boyut pazarların bu zincirin unsuru olarak tahkim edilmesini ve bunun dışında kalacak bir bağımsızlığa fırsat vermeyecek karaktere temel olmuştur. Ezilen uluslar için iki yol kalmıştır. Ya sosyalist devrim yolunda ilerlemek ya da emperyalizme bağımlı devletler olmak.



Milli burjuvaların bu gerçeklikte pazarına hâkim olma mücadelesi ve savaşımına önderlik edecek şekilde girmesine (tüm istek ve arzularına rağmen) emperyalist burjuvazinin yarattığı yeni ekonomik ilişkilerden, siyasal gücünden dolayı olanak yoktur. Zira emperyalizm mali sömürü ağının, üretim gücünün düzeyi dikkate alındığında bunun dışında kalacak bağımsız milli bir devletin varlığına olanak sunmaz. Milli burjuvazi sınıfsal niteliği ve çıkarlarından dolayı bu oluşan yeni durum karşısında yeni bir siyasal nitelik kazanır. Zira ezen bağımlı ulusun varlığı dahi artık kendine özgü olmaktan çıkıp emperyalizmin bir unsuru haline gelmiştir. Emperyalizm koşullarında genel ekonomik durum dikkate alındığında pazar sorunu yani ulusal sorun bir iç sorun olmaktan çıkmış, emperyalizmle ilgili bir sorun haline gelmiştir. Ulusal sorun burjuvazinin çözemediği bir “burjuva sorun” olarak, koşullardaki niteliksel dönüşüm sebebiyle proletaryanın çözebileceği ve hatta çözmek zorunda olduğu bir soruna dönüşür. Bu durum sorunun özünün “pazar sorunu” olmasını, ezen ulusun burjuvazisi ile ezilen ulus burjuvazisi arasındaki rekabet olduğunu değiştirmez. Bu eksende sorunun tarihsel özelliğiyle sürmesini ortadan kaldırmaz ancak bu sorunun çözümünün tüm barutunu tüketmiş burjuvazi tarafından yerine getirilemeyeceği gerçeğini de karartmaz.

Eski çağdan devreden ulusal sorun aynı zamanda feodalizmin de etkisini üzerinde taşır. Bu ülkelerde feodalizmin varlığı ulusal sorunun devamında, çözülmemesinde önemli bir etken olarak kabul edilmelidir. Denebilir ki ulusal sorun, emperyalizm ve feodalizm tarafından en kalın zincirlerle bağlanmış, kalıcılaştırılmıştır. Feodalizmin varlığı ve özellikle siyasal etkinliği geniş bir ezilen yoksul köylü kitlesinin de varlığında belirleyici etkindir. Ezilen ulusun yoksul köylüleri ulusal mücadelenin önemli bir parçası olmaktan kaçınmaz. Yoksul köylüler bu mücadelenin güçlenmesinde, radikalleşmesinde, süreklileşmesinde, canlı ve diri kalmasında en önemli rolü oynarlar. Onlar sadece ulusal baskıya karşı değil aynı zamanda ve hatta kimi zamanlar belirginleşerek sınıfsal baskıya karşı da muazzam derecede öfke duyarlar. Köylülerin maruz kaldığı bu ulusal ve sınıfsal baskı onları ulusal sorunda sadece bir dolgu malzemesi olmaktan çıkarıp mücadeleye rengini veren bir role iter. Köylülerin ulusal kimliğine bu bağlılığı aynı zamanda emperyalizme karşı bir yönelime de zemin hazırlar. Feodalizmi çözememiş ülkelerde emperyalizmin gerici feodal güçlerle kendi ekonomik ilişkilerini gerçekleştirmek eksenli kurduğu ittifakın maddi temelinden biri de budur.

Bu bağlamda “Emperyalizm ve Proleter Devrimler Çağı”nda; ulusal sorunun esası olan pazar sorunu temelini kaybetmez ancak emperyalizmin “siyasal köleleştirilmesi ve kültürel kişiliksizleştirilmesi” şeklinde yansımaları bulan ulus kimliğine yönelik saldırısına karşı politik bir karşı koyuş, mücadele ve program ekseninde de ulusal mücadeleler devrim kazanır, köylü kitlesinde bu

eksende bir karşılık bulur.

Şu durumda önder yoldaşın konu hakkındaki, “eski dönemin çağımıza devrettiği, (...) çağımızı karakterize etmeyen ama yine de Marksist-Leninistlerin ele almak zorunda oldukları birer vaka...” tespiti güncel ve gerçekliğini koruyan bir durumdur.

**3-** Ulusal sorunun esası ile ilgili belirleme aynı zamanda ezen ulus baskısının ezilen ulusun hangi sınıf ve katmanlarına esasta yöneldiği tartışmasını da gündeme getirir. Zira ulusal sorunun burjuvaların “pazar” mücadelesi, egemenlik tesis etme mücadelesi olması ezilen ulusun tüm sınıf ve katmanlarına yönelik bir baskının kabulü yanında esas baskının ezilen ulusun burjuvalarına yöneldiğini de belirlemek gerekir. Ki önder yoldaş: *“Hatta milli baskıların esas hedefi, ezilen, bağımlı ve uyruk milletin burjuvazisidir. Çünkü hâkim millete mensup kapitalistler ve toprak ağaları, ülkenin bütün zenginliklerinin ve pazarlarının rakipsiz sahibi olmak isterler. (...) Ezilen millete mensup burjuvazi ve toprak ağaları, bu emellerin önüne önemli bir engel olarak dikilir. Çünkü o da kendi pazarına kendisi sahip olmak, bu pazarı dilediği gibi kontrol etmek, maddi zenginlikleri ve halkın işgücünü kendisi sömürmek ister”* diyerek yaklaşımı ortaya koymuştur. Bu mücadelenin esas yanının ne olduğu belirlemesine de uyumludur. Ayrıca yine bir gerçekliği ifade ettiğini de belirtelim. Sorunun esası, özüne dair yapılacak belirleme aynı zamanda hedefin, amacın ve asıl baskı altında kalanın kim olduğunu da ortaya çıkarır. Emperyalizm ve proleter devrimler çağında sorunun bir dış sorun olarak yaşanması siyasal, sosyal ve kültürel olarak ulusal sorunda yüzeye vuran yeni politik veçhelerin çıkmasına neden olur. Özellikle emperyalizmin köleleştirme, kişiliksizleştirme ve kimliksizleştirme politikası ulusun ezilen sınıflarına yönelik, onların zincirlenmesini hedefleyen yanı vardır. Bu durum ezilen ulusun mücadelesinin özünü değiştirmemekle birlikte ona yeni boyutlar katar, ezilen köylülerin politik eğilimlerin harekette etkili ve güçlü olmasını, onun demokratik yanının emperyalizme karşıtlıkla sıkı bir şekilde bağlanmasını getirir. Zira emperyalizm çağında demokratik muhtevası olan her hareket aynı zamanda anti-emperyalist niteliği taşır ya da anti-emperyalistlik karakteri olmayan hiçbir hareketin kendinden menkul bir demokratik nitelik taşıması mümkün değildir.

Şu durumda ulusal baskının ezilen ulusun milli burjuvazisi de dâhil bütün sınıflarına yöneldiği tespitini yapabiliriz. Ulusal baskının esası ise ezilen milli burjuvaziye yöneliktir. Zira ulusal sorun ve ulusal mücadelenin karakteri; pazarına egemen olma ve o pazarda siyasal egemenliğini tesis etme eğilimi, yönelimi ve hedefiyle gerçekleşir. Bugün için bu sorunun bu özü bir değişime uğramamıştır.

Ulusal sorunlar çağımızda proletarya önderliğinde, Proleter Devrimler ve Demokratik Halk Devrimleri'nin bir bağlaştığı onun omuzlarına yüklenmiş bir görev olarak şekillenmiştir. Milli burjuvazinin bu görevi yerine getirecek kabiliyet ve nitelikten yoksunlaştığı söylenmelidir. Bu gerçeklik proleter öncülerin omuzlarına aynı zamanda ulusal sorunu çözüme kavuşturma, sorunu bu yeni nitelikleriyle ele alma görevini yüklemektedir.

Çağımızda ulusal sorunun aynı zamanda emperyalist mali sermayenin bağımlı hale getirme, yarı-sömürgeleştirme, siyasal, sosyal ve kültürel olarak kimliksizleştirme, kişiliksizleştirme ve köleleştirme politikasının bir parçası olarak şekillenmesi, ezilen uluslara emperyalizmin derin ve köklü düşmanlığı, ezilen ulusların milli burjuvazisinin mayasına nesnel olarak bulaşan güdük ve istikrarsız olan anti-emperyalistlik onun pazar mücadelesinin özünü karartmaz. Burada kavranması gereken emperyalizme rağmen kendi bağımsız ulusal devletini kuramayacağı meselesidir. Ancak ulusal mücadele bu çağda da ulusal pazara hâkim olma mücadelesi biçimine bürünmektedir.

Özellikle 1990 sonrası yaşanan süreç ve “sosyalizmin” ve devrimlerin yaşadığı prestij kaybı ulusal sorunun emperyalistler arası mücadele ve rekabetin sahası haline gelişine ve aynı zamanda ulusal burjuvaların pazara hâkim olma mücadelelerine tanık olmuştur. Balkanlarda yaşanan mücadeleler bunun tipik örnekleridir. Yine Ortadoğu da benzer özellikler söz konusudur. Emperyalist güçlerin pazar mücadelesi ve devrimlerin yaşadığı prestij kaybı ulusal mücadelenin pazar odaklı kapışmalarına güçlü bir zemin sunmuştur.

### **“Ezen Ulus ve Ezilen Ulus Arasındaki Çelişki”nin Belli Başlı Çelişmeler Arasında Yer Alması Meselesi**

4- İbrahim yoldaş, ulusal sorun ve milliyetler sorununu devrimin stratejik bir meselesi olarak ele almıştır. Bunu rahatlıkla söylüyoruz. Çünkü Kürt ulusal meselesi ilk ele aldığı ve komünist perspektifle incelediği bir meseledir. Bu yaklaşım onun sorunu devrimin stratejik düzeyde önem verdiği bir konu olarak değerlendirmemize haklılık sunmaktadır. Ancak önder yoldaş bu meseleyi toplumsal devrimimizin “**belli başlı çelişmeleri içinde**” formüle etmemiştir. Konuya dair verdiği önem göz önüne alındığında bu yaklaşımı bir çelişki olarak değerlendirilebilir. Ancak esasta bu konuda Kaypakkaya yoldaşa bir tutarlılık ve belli başlı çelişmelerin ele alınışında felsefi yaklaşımının bir sonucu ortaya çıkmaktadır.

Lenin “**ulusal sorunun varlığı, bir bütün toplumsal gelişimin önündeki büyük bir engeldir**” şeklinde bir tespit yapmaktadır. Yine Marks “**başka bir halkı ezen halk özgür olamaz**” demektedir. Ulusal sorun toplumsal gelişmenin ve toplumsal devrimin önünde duran büyük bir engel olarak

kavranmalıdır. Ulusal baskının varlığı sadece ezilen ulus için bir sorun değildir. Aynı zamanda ezen ulus halkının ayağına da vurulmuş bir prangadır. Gerek Marks ve Engels'in İrlanda sorunundaki yaklaşımı gerekse de Lenin ve Stalin yoldaşların ulusal sorunlar için ortaya koyduğu tutum bunu ispatlamaktadır. Ezen ulusun toplumsal kurtuluş şartlarından birisi ve önemlisi ezilen ulusun özgürleşme meselesiyle bağlıdır. Bu durum toplumsal mücadelede ulusal soruna verilmesi gereken öneme işaret etmesi açısından kavranması gereken esaslı bir halkadır.

Lenin yoldaş bu sorunun can alıcı noktasını ezilen ulusun Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı'nı (KKTH) kazanması olarak belirler. En başta da ezen ulus halkının ezilen ulusun bu hakkını savunur hale getirmeyi toplumsal devrimin önündeki önemli bir engelin yıkılması olarak görür. Bu toplumsal devrim için istisnasız bir ilke olarak kabul edilmelidir.

Ancak yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkede devrimin niteliği ve ulusal çelişkinin özgünleştiği bir nokta gözden kaçırılmamalıdır. Bu ülkelerde devrimin niteliği Demokratik Halk Devrimi şeklinde vuku bulacaktır. Yani ezen ulus ile ezilen ulusun içinde bulunduğu toplumsal temel ve devrimin karakteristiği aynı özelliğe sahiptir. Yarı-feodal ilişkiler ve yarı-sömürge iktisadi yapı Türk, Kürt ulusları ve çeşitli milliyetlerden halkın aynı siyasi egemenlik sınırları içinde maruz kaldığı ezilme, sömürülme ve yönetilme ilişkisini içerir. Bu durum çok uluslu yapıya rağmen ortak bir toplumsal devrimin çelişkilerini barındırır. Feodal kalıntılar, emperyalist tahakküm, emek-sermaye çelişkisi vs. gibi belli başlı çelişmeler sürece damgasını vuran çelişmelerdir.

Yine ezen ulusun da emperyalizmden kaynaklı bir milli meselesi vardır. Yine ezilen ulusun ulusal mücadelesi Proleter Devrim ve Demokratik Halk Devrimleri'nin bir parçası olmuştur. Hatta tam kurtuluş proletarya önderliğinin omuzlarındadır. Yani ezilen ulusun mücadelesi aynı zamanda halkın toplumsal kurtuluşunu içerir. Bu ortak devrimin gerçekleşebilme olanağı ise ezen ulusun halkının ezilen ulusun özgürce ayrılma hakkını tanımasını sağlamaktır. Bu esas halka, Demokratik Halk Devrimi'nin gelişmesi ve gerçekleşmesi için bir gerekliliktir.

Özelde T. Kürdistanı'nın durumunu partimiz sömürge görmemektedir. Uyruk, bağımlı ulus olarak tanımlamaktadır. Ki bu MLM teoriye uygundur. Lenin yoldaşın bağımlılık ve sömürgelik arasındaki farkı ezilen ulusun iktisadi gelişmişliğine bağladığını biliyoruz. Sömürge ülkelerin burjuvalarının ve toprak sahiplerinin dikkate dahi alınmayacak düzeyde bir sermaye birikim yoksunluğundan bahseder. Oysa uyruk, bağımlı ulusların burjuvalarının ve toprak sahiplerinin belli bir sermaye birikimine sahip olduğu belli bir düzeyde kendi iktisadi ilişkilerinde gelişim sağlayabildiğini belirtir. Bu temelde sömürge

ve bağımlı ulus ayrımına gider. T. Kürdistanı'nda bu bağlamda bağımlı ulus olduğunu somut duruma bakarak söyleyebiliriz. Bu gerçeklik bir bütün ülke devriminin aynı temele oturmuş sosyo-ekonomik yapı gerçekliği üzerinde yükseleceği gerçeğine götürür. Ancak bu durum ezilen bağımlı ulus gerçeğine gözünü kapatmak değildir, bu sorunu Yeni Demokratik Devrim'in birlikte ya da ayrı devrim hedefi içinde devrimi etkileyen bir çelişki olduğunu ortadan kaldırmaz.

*“Ezen ulus ile ezilen ulus” arasındaki çelişki devrimci sürecin önemli sorunu olmasına rağmen devrimimizin belli başlı çelişmeleri içinde değildir. Zira belli başlı çelişmeleri Kaypakkaya yoldaş belirlerken izlediği felsefi yöntem partimiz tarafından yerinde ve doğru bulunmuştur. Belli başlı çelişmelerden herhangi biri devrimci sürecin herhangi bir aşamasında diğer çelişkileri belirleyen, yön veren ve kumanda eden “baş çelişki” olabilecek özelliklere sahip olmalıdır. Bu yöntemle belli başlı çelişmelerin belirlenmesi yaklaşımı partimiz tarafından korunmaktadır. Ezen ulus ile ezilen ulus arasındaki çelişkinin devrimci sürecin herhangi bir aşamasında “baş çelişki” olma özelliğine sahip bir sınıfsal ve toplumsal karakteri söz konusu değildir. Bu yüzden devrimci sürecin en dinamik politik ve toplumsal çelişki yanı olsa da belli başlı çelişmeler içinde bu çelişki tanımlanmamıştır.*

### **Ezilen Ulusun Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı (KKTH)**

5- “Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı” kavramı yer yer Marksist kesimler içinde dahi kimi yanlış anlaşılmalara neden olmuştur. Yine emperyalistler bu kavramın içeriğini kendilerine göre doldurarak özünü boşaltmışlardır. Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı Lenin yoldaş tarafından ezilen bağımlı ulusun özgürce ayrılma ve devlet kurma hakkını kazanması olarak ortaya konmuştur. Bu komünistler açısından berrak ve nettir.

Emperyalistler ise KKTH'yi devlet kurma hakkı olarak ele almadığı gibi çoğunlukla bu hakkın çiğnenmesi şekline büründürür. Egemen devlet içinde federasyon, özerklik, otonomi vs. biçimlerinin gerçekleşmesi olarak şekillendirir. Özgürce ayrılma hakkı yani KKTH güvenceye, garantiye, bir sözleşmeyle ve kesin bir statüye alınmaksızın ezilen ulusu egemen ulusun yeni tahakküm biçimlerine mahkûm etmeyi tercih eder. Bunu da KKTH olarak sunar.

Oysa KKTH ezilen ulusun kendi devletini kurma hakkını kazanmasıdır. Bu hak bir defa kazanıldıktan sonra ulusun tercihinin ayrılıp devlet kurma, federasyon, özerklik, otonomi vs. olup olmayacağı yani kendi kaderini tayin etmesi meselesi gündemleşir. Bu ulusun diğer ulusla özgürce bir arada yaşama ya da ayrı bir devlet içinde kendini gerçekleştirme ancak bu şartla mümkündür.

Bu noktada önemli Bolşevik önderlerde dahi yer yer kafa karışıklıkları oluşmuştur. KKTH'yi sadece ayrılıp devlet kurma hakkı olarak değil, federasyon-özerklik gibi hakları tercih etme olarak da kavrayabilmişlerdir. Bu kavramın kullanılış biçimiyle de ilgilidir. “Kendi Kaderini Tayin Etme” ve “Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı” arasındaki oldukça önemli fark gözden kaçırılabilir. Bu anlamda komünistler Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı'nı yani özgürce devlet kurma hakkını kayıtsız şartsız destekler. Ancak ulusun Kendi Kaderini Tayin Etme'si durumu ortaya çıktığında proletaryanın sınıfsal çıkarlarını gözeterek tutumunu ve konumlanışını alır. Bunun kullanım biçimini destekler ya da ona karşı eleştirel yaklaşarak karşı çıkar. Bu tamamen o dönemin tarihsel koşulları ve durumu ile ilgilidir.

### **Ezilen Milliyetler Meselesi**

**6-** İbrahim Kaypakkaya yoldaş Türkiye'deki ulusal sorunun esasının Kürt meselesi olduğunu ama sadece bu olmadığını çeşitli azınlık milliyetlerin de bu sorunun bir parçası olduğunu belirtmiştir. Bu yaklaşım bugün de geçerli, doğru ve savunduğumuz bir tezdır.

Bu topraklarda bir dönem ulus olma özelliği olan Ermeni ve Rum ulusları 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı dönemi ve sonrasında soykırımlara ve mübadelelere tabi tutularak bu özellikleri ortadan kaldırılmıştır. Bugün sayıları azalmış, ulus olma özelliğini kaybetmiş azınlık milliyetler olarak varlıklarını sürdürmektedirler. Yine Süryani, Keldani, Asurî, Pontus toplulukları da ana yurtlarında kıyım ve katliamlara tabi tutularak nüfus sayıları azaltılmış azınlık milliyetler kategorisindedir. Bunun yanında son 150 yıl içinde bir dizi savaş, kıyım ve zorla göç politikasından dolayı bu topraklara yerleşmiş Müslüman milliyetler vardır. Bunların başlıcaları: Çerkez, Boşnak, Arnavut milliyetleridir. Bu milliyetler kültür ve dillerini belli oranda korusa da esasen Türk egemen ulusuna gönüllü bir entegrasyon sürecinden geçerek asimilasyona tabi tutulmuştur. Bunun dışında bu toprakların belli bölgelerinde yaşayan kadim milliyetleri Laz, Gürcü ve Araplar her türlü dil, kültür hakkından mahrum bir şekilde ve asimilasyon politikasına maruz kalarak varlıklarını sürdürmektedirler.

Bu azınlık milliyetlerden Müslüman olanları egemen ulusa gönüllü ve mecburi bir entegrasyon süreci yaşamıştır. Kendi milli özelliklerini büyük oranda kaybetmiştir. Bunda Türkleştirme politikasının etkili olduğunu belirtmek gerekir. Bu milliyetler dillerinin eğitimini almaktan yoksun bırakılmıştır. Kültürleri egemen ulusun kültürüne entegre olarak kendini belli oranda korumayı başarmıştır. En nihayetinde Türk egemen sınıflarının faşist uygulamalarının ve yaklaşımının gadrine kendi kimliğinden kopararak ya da o kimlik başkalaştırılarak uğramıştır. Bu yaniyla Türk egemen sınıflarının

düşman algısından uzak kalmıştır. Türk uluslaşmasının bir parçası haline getirilmişlerdir. Bu milliyetlerin yeni kuşaklarında dil ve kimliklerine yönelik bir duyarlılık ve kısmi uyanış söz konusudur. Bu noktada hak arayışları ve talepleri haklı ve meşrudur. Sahiplenmek, cesaretlendirmek ve mümkünse mücadele konusu haline getirmek komünistlerin benimseyeceği tutumdur.

Diğer azınlık ve Müslüman olmayan milliyetler ise Türk egemen sınıflarının “düşman” statüsünde yer almaktadır. Bu milliyetlere dair düşmanlığın tarihsel ve güncel yanları hâlâ varlığını tüm sıcaklığıyla korumaktadır. TC kuruluş felsefesini, ideolojisini ve temellerini İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin özünden devşirmiştir. Onun mirası üzerinden kendini inşa etmiştir. Onun tüm suçlarını devraldığı gibi verili durumda devam da ettirmiştir. Bu bağlamda TC’nin Türk ırkçılığına, şovenizmine dayanan faşist karakterine temel oluşturan olgu Ermeni, Rum, Süryani ve diğer Müslüman olmayan ulus ve milletlere düşmanlıktır. Bu temel; 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı’nın karmaşık ortamında Ermeni Soykırımı’yla başlamış, Pontus-Rum Soykırımı ve mübadeleleri, Süryani ve Asurî katliamlarıyla devam ederek gerçekleşmiştir. Bu ulus ve milliyetler ana vatanlarından böylece kazınarak bu topraklarda Türkleştirme ve Müslümanlaştırma politikalarının hayat bulması için çalışılmıştır.

TC’nin kuruluşundan sonra da bu düşmanlık yok etme ve imha şeklinde belli periyotlarda devam etmiştir. 1940’larda “Varlık Vergisi” ile büyük oranda gerçekleşmiş olan sermayenin el değiştirmesi, son kırıntılara da el atarak bir mezalime dönmüştür. Aynı şekilde 1955’in 6-7 Eylül’ünde Rum azınlık ve mal varlığı hedef gösterilmiş büyük bir linç ve yağmayla diğer azınlık milliyetleri de kapsayacak bir katliama dönüşmüştür. Son olarak da 2007 Ocak ayında Ermeni demokrat, aydın Hrant Dink soykırımcı ve düşman politikanın hedefi olarak katledilmiştir. Böylece Ermeni Soykırımı’na bir halka daha eklenmiştir.

Egemen sınıflarca bu azınlıklar, topluma esas düşman olarak benimsetilmeye çalışılarak şovenizme ve faşist sistemine güncelleme yapılmıştır. Daimî ve kalıcı ulusal düşmanlar tanımı içinde yer alarak kalan Ermeni, Rum ve Süryaniler sürekli baskı ve sindirmeye tabi tutulmuştur. Ancak daha da önemlisi gerici Türk şovenizminin ve ırkçılığının bu bağlamda ezen ulus halkının ayağına vurduğu bir pranga olmuştur. Bu düşmanlık algısı ezen ulusun halkının ilerlemesinde, demokratik ve devrimci nitelik kazanmasında ciddi bir engeldir. Yaşanmış tarihsel haksızlığa karşı durmak bir yana o haksızlığın güncel olarak az sayıda kalan kesimlere karşı devam etmesi mücadele konusu haline getirilmesi gereken önemli toplumsal sorunlardan biridir.

Bu bağlamda partimiz Ermeni, Rum ve Süryanilere karşı yaşanmış soykırımı tarihsel bir vaka olarak kabul eder ve şiddetle kınar. Bu soykırımlarla tarihsel yüzleşme ve hesaplaşma meselesini, Türk egemen sınıflarının ırkçı, şoven



gericiliğine karşı mücadelede esaslı düğüm noktalarından biri olarak görür. Bu düşmanlığın güncel olarak devam eden yanına karşı amansız bir mücadele yürütmeyi benimser. Ezen ulus halkı içinde bu tarihsel yüzleşmeyi ve yapılan haksızlığı ısrar ve kararlılıkla anlatmayı görev sayar. Bu bağlamda bu sorunu mevcut haliyle ve tarihsel yanıyla ulusal sorunun bir parçası olarak tanımlar.

### **Kürt Ulusal Hareketi'nin Değerlendirilmesi**

7- Kürt Ulusal Hareketi'ne, onunla ilişkilene ve yönelimine dair partimizin son süreçteki tavrı esasta doğrudur. Kürt Ulusal Hareketi'ni değerlendirirken onun ideolojik, teorik şekillenişinin, hedeflerinin, taleplerinin, politik amaçlarının ve geldiği düzeyin çok katmanlı yapısı olduğu gerçeğini görerek değerlendirmek gerekmektedir.

Zira birçok açıdan “ulusal hareket” karakterini aşan, daha derinlikli yapısıyla özgünleşen bir niteliği vardır. Hareketin “ulusalcılık” karakteri eskisi gibi yüzeysel, basit ve hemen anlaşılır değildir. Kadın hareketine, cinsiyet sorununa, cephe faaliyetlerine, vs. dair birçok fikir üreten, maddi olanaklar sunan, sunabilen bir hareketten bahsettiğimiz kabul edilmelidir. Ulusal sorun merkezde durmaya devam ediyor olsa da hareket milletler arasına set çekmekten çok “birleştirici” bir eğilim geliştiriyor. Bu bağlamda paradigması sadece ulusal kurtuluşu değil bölgesel çapta “toplumsal kurtuluşu” savunan özellikler, hedefler taşımaktadır. Bu durum kuşkusuz bugüne kadar ulusal hareketlerde pek rastlamadığımız özellikler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ulusal hareketin, ulusal meseleye yaklaşımı ve politik niteliği, toplumsal kurtuluşçu teorisi ve cephe politikası üzerine genel tutumumuzu ifade etmek oldukça önemlidir.

**Ulusal Sorunu Ele Alışı:** Kürt Ulusal Hareketi uzun süredir ulusal sorunun çözümünde uzlaşma ve barış politikasını esas almaktadır. Tüm mücadelesini bu sürecin gerçekleşmesi eksenine oturtmuştur. Bu süreç aynı zamanda Kürt ulusal haklarının kazanılmasında, egemen ulus nezdinde tavizlerin oluşmasına yol açan kazanımlara da olanaklar tanımıştır. Dil, kültür, siyaset yapma gibi birçok noktada defacto ya da reformcu temelde kazanımlar oluşmuştur. Ancak “Çözüm Süreci”nde elde edilen bu kazanımlar 2015'te TC'nin makas değiştirmesi ve yeni bir süreç örgütlemek için saldırganlık çizgisine yönelmesi ve uzlaşmaya dayalı yolları kapatmasından kaynaklı bir kuşatma ve saldırı altındadır. Bu anlamda elde edilen kısmi siyaset yapma özgürlüğü büyük oranda sınırlanmış, ulusal kimliğe dair elde edilen kazanımlar tırpanlanmış ve hâlâ devrede olanlar da ulusal kimliğin teslimiyetini içerecek şekilde faşist diktatörlük tarafından kullanılmaya çalışılmaktadır.

Kürt Ulusal Hareketi genel yönelim ve stratejisini “**Demokratik Özerklik**” adı

altında teorileştirip egemen ulusla bir arada yaşama biçimine büründürmüştür. Ulusal sorunun çözümü meselesinde “Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı” aleyhinde bir tercih ve teorik savunma hattı kurmuştur. Bu hakkı, “devlet kurma”nın kaçınılmazlığı şeklinde yanlış bir teorik ele alışıyla mahkûm etmektedir. Ezilen bir ulusun “Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı”ndan mahrum kalması, onun bağımlılık koşullarından tam olarak kurtulamaması anlamına gelmektedir. Bu hak ulusal sorun bağlamında, ulusların tam hak eşitliğinin sağlanmasını, egemen ulusun tüm özel imtiyazlarının ortadan kalkmasını sağlayacak tek devrimci çözümdür. Kürt Ulusal Hareketi’nin bu hakkı ayrılık devletini kurmanın gerçekleşmesi olarak kavraması teorik bir yanıştır. Bu hak tam eşitliğin gerçekleştiği bir kabul, mutabakat olarak kavranmalıdır. Ezilen ulus bu hakkı teminat altına aldıktan sonra yani kendi kaderini egemenliği altına aldıktan sonra ayrı ya da bir arada yaşama tercihi onun bu özgür iradesiyle benimsemesiyle gerçek anlamda kendini gerçekleştirmiş olacaktır. Ancak egemen ulusa bu hak kabul ettirilmeden bir arada yaşama iradesi ezilen ulusun tam ulusal özgürlüğünü ya da bu sorunun devrimci temelde çözümünü içermez.

*Kürt Ulusal Hareketi (KUH) tam da bu rotadan çıkmış olmasından, bu hakkı kazanmaktan vazgeçtiği için reformist bir niteliğe evrilmiştir. KUH’un devletle barış ve diyalog geliştirmesi onu reformist yapmamaktadır. Bu mücadele biçimlerini nasıl içeriklendirdiği onun siyasal, ideolojik niteliğini belirler. Bu çizgi ekseninde silahlı mücadele yürütüyor olması da ona devrimci nitelik vermez. Ancak bu durum onun geri yanlarına karşı bir barikat işlevi gördüğü kadar devrimci dinamiklerini de güçlendirmesine yol açar. Ancak genel siyasal çizgisi, programatik görüşleri, mücadele konusu olan soruna dair tutumu bir hareketin politik niteliğini belirler.*

Şu durumda KUH’u, ulusal soruna dair genel yaklaşımı ve çizgisine bakarak ilerici ancak reformist bir hareket olarak değerlendirdiğimizi yeniden ifade edelim. Bu noktada daha önceki değerlendirmemizde herhangi bir değişiklik söz konusu değildir.

**KUH’un Genel Paradigması, Toplumsal Kurtuluşçu Tezleri ve Yaklaşımımız:** Kürt Ulusal Hareketi bilindiği gibi “Demokratik Konfederalizm” diye kavramsallaştırdığı bir sosyal, siyasal, ekonomik sistemi savunuyor. Bu genel sistemin birimlerdeki ifadesi “demokratik özerklik”tir. Yani “demokratik özerk” yapıların bir koordinasyon şeklinde bir arada bulunduğu sisteme “demokratik konfederalizm” deniyor. Bu sistem her ulusun, mezhebin, inanç kesimlerinin, sınıfsal katmanların, cinslerin özgürce kimliklerini, değer yargılarını gerçekleştirdiği demokratik, cinsiyet özgürlükçü ve ekolojik mücadele temelli oluşmuş, “kapitalist modernite”yi reddeden, ona karşı kurulan, devlet organizasyonunu içermeyen bir sistemdir. Özcesi sistem toplumsal

mücadelenin esas halkalarını farklılıkların bir arada yaşayabileceği bir demokrasiyi, cinsiyet özgürlüğünü ve ekolojiyi esasa oturtan yaklaşım içinde. Toplumsal devrimin ana halkasını ise bu sorunlar eksenine koymaktadır. Sınıf meselesi bu paradigmanda farklılıkların bir arada yaşamasının gerçekleşeceği demokrasi meselesinin içinde sadece bir ayrıntıdır.

Kürt Ulusal Hareketi'nin bu teorisi, özellikle Ortadoğu'nun içinde bulunduğu sosyal, ekonomik, siyasal koşullardan dolayı uygulanabilir bir alan olarak öncelenmektedir. Ki teori Avrupa Birliği fikrinin anti-tezi olarak da sunulmuştur. Yani biçimi benzer özü farklı. Özünün farklılığı ise "anti-kapitalist" olmasından ileri gelmektedir. Özellikle Ortadoğu halklarının içinde bulunduğu sefalet, yoksulluk, baskı, geri kalmışlık, mezhepsel ve ulusal temelde savaş ve boğazlaşma ortamından dolayı bir toplumsal kurtuluş paradigması olma iddiasındadır. Kürt meselesi ise bunun içinde yerini alacak ve kendi kurtuluşunu da sağlayacak, diğer ulus ve halkların da kurtuluşuna vesile olacak bir noktada durmaktadır. Paradigmanın iddiası ulusal mücadelenin ve ulusal özgürlük hedefinin ötesindedir.

Teori, kimi bilimsel fizik teorilerini (Kuantum'un kaos aralığı teorisi) kanıt olarak sunduğu gibi toplumsal mücadelelerin ortaya çıkardığı bütün deneyimlerin de bir sentezi olarak kabul edilmektedir. Bu paradigmanın kapitalizm çağının ortaya çıkardığı ilerici akımları referans alarak oluştuğunu belirtelim. Bilimsel sosyalizmden ve onun deneyimlerinden, ütöpik sosyalizmden de anarşizmden de burjuva demokrasısından de faydalanarak şekillenmiş bir teoridir. Ancak bunların hiçbiri değildir. Bunlardan faydalanarak kendine ait kavramlarla ifadelendirilmiş bir teoridir. Bu yanılla eklektik ve uzlaşmazları uzlaştırmaya çalışan bir yanı vardır. Daha net ifade edersek "sınıf uzlaşmacı" bir teoridir.

Teorinin, tarih anlayışı idealist ve iradecidir. Tarihin gelişim yasalarını insanların üretim faaliyetleri ve gereksinimleri ekseninde oluşmuş süreçler olarak görmek yerine öznel durumların belirleyiciliği ile okumaktadır. Bu durum toplumların gelişimini, evrimini ve geçirdiği aşamaları ve nihayetinde gideceği istikameti tespit etmede burjuva idealist dünya görüşüne saplanmasına neden olmaktadır.

Oluşturulan paradigma "devlet" olgusunu reddetmekte, bütün kötülüklerin başı olarak bunu görmektedir. Bu bağlamda doğal toplum, komünal toplum gibi tarihin belli evrelerinde ortaya çıkmış toplumları ideal ve bugün de referans alınması gereken toplumlar olarak ele almaktadır. Bu toplumların düşmanı olarak da devletleşmeyi görmektedir. Devletleşmeye karşı doğal toplum mücadelesi şeklinde ilerlenmesi gereken bir tarih anlayışı savunuluyor. Tarihsel ilerlemelerin iradi olmadığı, kitlelerin gereksinim ve üretim sürecinin bir ürünü olduğu yani kitlelerin mücadelesinin bir sonucu ve aynı zamanda bilinçlenme süreci olduğu reddediliyor. Burjuva devleti (ve tabii her türlü

devleti) reddetmek, yadsımak ayrı bir şeydir, bunun tarihin; toplumsal gelişimin kaçınılmaz bir sonucu ve ürünü olduğunu tespit etmek, belli bir süreç boyunca üretim ve toplumsal gelişimi sağladığını kabul etmek ayrı bir şeydir. Kürt Ulusal Hareketi tarih anlayışında bu gelişmenin toplumun gelişim yasalarına tabi olduğunu, bir önceki sürecin gereksinimler ve üretim sürecinin gelişmesinden dolayı yine bizzat kitlelerin ürünü olduğunu kavrayamıyor. İdealist tarih anlayışına saplandığı nokta da burasıdır.

Benzer şekilde ulus, uluslaşma ve onun gelişim seyri gibi meselelerde de idealist yaklaşımlar hakimdir. “Vahşi uluslaşma” sürecine karşı “demokratik uluslaşma” anlayışını savunuyor. “Kapitalist modernite”nin doğal toplumun yapısını bozarak onu parçalayarak vahşi biçimlere tabi tutarak bunu da devlet eliyle yaparak toplumsal gelişmeye darbe indirdiği savunulmaktadır. Demokratik uluslaşmanın doğal toplumla uyumlu ve uzlaşarak gerçekleşeceği ifade edilmektedir. Oysa uluslaşma süreci biliyoruz ki ne klan bağlarıyla ne de onların türev ve devamı ile sağlanmıştır. Meta üretiminin gelişimi, bölgeler arası mübadelenin artması ve büyümesi, bölgesel pazarların tek bir ortak pazara doğru merkezileşmesiyle sağlanmıştır. Lenin yoldaşın ifadesiyle, bu sürecin efendilerinin tüccar-kapitalistler olduğu için ulusal ilişkilerin yaratılması burjuva ilişkilerin yaratılmasından başka bir anlam ifade etmemektedir. Bu bağlamda uluslaşma sürecinin karşıtıyla yani doğal toplumla uzlaştırılması teorisi tarihin akışına lüzumsuz bir set oluşturma anlamına gelir ve kuşkusuz idealist tarih anlayışının tipik bir uzantısıdır, türevidir. Bu süreçler her toplumsal gelişmenin dinamiği olan sınıf mücadeleleriyle egemen olma şekline de bürünmüştür. Ancak egemenlik öncesi sürecin bir ürünüdür uluslaşma süreci. Egemenlik, topluma hâkim olan bu üretim ilişkilerinin bir sonucu olmuştur.

Ulusal sorunun nedeni ise belli bir toplumda demokratik olmayan, devletçi bir zihniyetin kendi etnik grubunun dilini, kültürünü, hâkim inancını diğerlerine zor yoluyla, vahşice dayatmasıdır şeklinde ortaya konmaktadır. Bu süreç “vahşi uluslaşma” olarak kavramlaştırılmış. Uluslaşma sürecinin rekabetçi kapitalizm döneminde kendiliğinden, gönüllü kaynaşma ile gerçekleştiği bir toplumsal ilişkiler süreci olduğunu belirtmiştik. Peki devletçi zihniyetin “vahşi uluslaşma” süreci hangi çağa aittir ve temelinde ne yatmaktadır. Kürt Ulusal Hareketi’nin tam da yanıtlamakta zorlandığı ve taşı gedğine koyamadığı nokta burasıdır. Demokratik uluslaşma sürecini tamamlamış yani kapitalistleşme sürecini yerleştirmiş devletlerin, bu süreci kaçırmış toplumları sömürü, bağımlılık ve tahakküm altına alma sürecine girdiği bir çağda yani emperyalizm çağında bu meselenin aldığı biçim tartışma konusudur. Bugünkü ulusal sorunların nedenleri bu tahakküme dayanmaktadır. Kapitalistleşme sürecini tamamlayamamış devletler, emperyalizmle kurdukları bağımlı ilişkilerin ve egemenlik kurdukları siyasi coğrafyada bir iç birliği sağlamak adına bu

“vahşi uluslaşma” denen yönelime girmişlerdir. Özcesi demokratik uluslaşma sürecinden geçmiş güçler bugün “vahşi uluslaşma” sürecinin teşvikçileri ve buna temel olan ekonomik, sosyal, siyasal ilişkilerin temelini oluşturmaktadır. “Demokratik ulusallaşmayı” kendi çıkar ilişkilerine, pazarlarının hâkimiyetine düşman olarak gören bir yaklaşımın sahipleri durumundadırlar. Bu bağlamda rekabetçi kapitalizm çağında gerçekleşen “demokratik ulusallaşma” sürecini bu çağda gerçekleştirmeyi teorileştirmek ve bunu “vahşi uluslaşmanın” sahipleriyle ortak bir temelde yapmayı ummak çağımızın gerçekliğinden kopmaktır. Ulusal sorunun gerçek nedenlerinden kopmaktır. Bu kopuş ve mevcut teori, kuşkusuz uzlaşma ve barış içinde demokratik uluslaşma yaklaşımına temel olmaktadır. Reformist çizginin temel eksenlerinden birisi de budur.

Bu yanlış yaklaşımlar Kürt Ulusal Hareketi’nin kendi “demokratik özerklik” sisteminin başka diğer sistemlerle de barış içinde yan yana yaşayabileceği tezine de zemin sunmaktadır. “Kapitalist moderniteyi” reddederek ona karşı temelde bir sistem önererek bunun nasıl gerçekleşeceği, barışçıl yolun nasıl tahkim edileceği gibi sorular cevapsız kalmaktadır. Emperyalizmin pazar iştahına, egemen ulus devletin siyasal-ekonomik çıkarlarını korumasına ve genişletme çabasına karşı nasıl bir arada yaşamının, birbirine saygının mümkün olacağı belirsizdir. Doğal toplum yapısı ve onun üretim biçimiyle emperyalizmin gelişkin ve büyük ölçekli üretim biçimi nasıl bir rekabet içinde olacağı açıklanmaya muhtaçtır. Emperyalizmin ve yerli gerici uşaklarının siyasal gericiliğine ve bu niteliklerine karşı kendini nasıl uzlaşma ve barış ile gerçekleştirebilecektir. Emperyalizme ve onun uşak devletlerinin sınıfsal niteliğine ve siyasal gerçekliğine baktığımız zaman bunun bir ütopyaya dönüştüğünü ifade etmek yanlış olmayacaktır. Bu ilişkilerin uzlaşma eksenli gerçekleşemeyeceği açıktır. Bunun mümkün olduğunu ifade etmek, felsefi temelde savunmak, ideolojik tutum haline getirmek açıktır ki ya mevcut egemenliğe uyum sağlayacak koşulları kabul etmek ya da egemenlerin kendi yoluna geleceğine inanmaktır. İkincisinin naif bir ifade kullanarak “pek mümkün olmayacağını” söyleyebiliriz. Bu noktada teorinin ütöpikliğini, maddi sürecin dinamiklerinden ve gerçekleşebilirlikten uzaklaştığını söylemek mümkündür. Tam da bu gerçeklikten uzaklaşma KUH’u var olana hapseder hale getirmiştir. KUH’un bu teorik yaklaşımı onu reformizme sıkı sıkıya bağlamıştır.

**Ulusal Hareketin İttifaklar, Cephe Politikası ve Yaklaşımımız:** Kürt Ulusal Hareketi’nin toplumsal kurtuluşçu paradigması ve demokratik niteliği onun bir bütün olarak ilerici, demokrat, devrimci güçlerle ortaklaşma zeminini güçlendirmiştir. Ülkemizde özgünleşen “**Türkiyelileşme**”, “**demokratik toplum yaratma**” yaklaşımı onu Türkiye devriminin içine çeken yeni koşulların ve olanakların da oluşmasına zemin sunmuştur. Teorik yaklaşımları arızalı ve ütöpik olsa da bunun politik-pratik alandaki yansımaları başka

biçimde gerçekleşmektedir. Özellikle ulusal haklar fiilen devreye sokulmakta, gerçekleşmekte ve devlete dayatılmaktadır. T. Kürdistanı'nda fiilen KCK sistemi doğrultusunda toplum bu sistemin içine çekilerek meclisler, savunma komiteleri, komünler, kongreler, dernekler, sanat atölyeleri, dil-siyaset akademileri vb. ulusal hakların kendini gerçekleştiren koşulları oluşturulmaktadır. Bu durum devrimci zemini besleyen, büyüten olanaklar da yaratmaktadır. Ancak bugün bu hat ciddi bir politik kriz içindedir. Uzlaşmaya ve barışçıl siyasete dayalı bu yönelimin, silahlı mücadele ile gerçekleştirilmeye çalışılması ve “çözüm süreci” boyunca izlenen “beklenti” siyaseti, egemenlerin azgın saldırıya dönüşen yönelimi ile yaralanmıştır. Bu durum Ortadoğu'da yaşanan gelişmeler ve emperyalist güçlerin TC'ye Rojava'nın işgali için verdiği izin ya da destek durumu Kürt halkının hareketin çizgisine dair ciddi bir kırılma yaşamasına neden olmuştur. Sistemin parlamento yoluyla, seçimler aracılığıyla ve görüşme, diyalogla değişeceğine dair oluşturulan güçlü inanç, faşist diktatörlüğün bildik yüzünü göstermesi ve bu topyekûn saldırıyı karşılamada zayıf kalınması, kitlelerin seferber edilememesi çizgiye yönelik güvensizliğin ve çizginin yaşadığı tıkanmanın göstergesidir. Bu tabloda elde edilen kimi kazanımlar da kaybedilmiş, Kürt halkında geniş çaplı bir sorgulama, gözden geçirme durumu oluşmuştur.

“Türkiyelileşme” yaklaşımı onu ulusal sorun dışındaki başka toplumsal sorunlara da duyarlı kılmaya, bunun baskısını üzerinde hissetmesine neden olmaktadır. Kuşkusuz çözümü sistem içinde arıyor olması tartışılırdır. Ancak devrimci güçlerin zayıflığı, yetersizliği de bu arayışa temel sunmaktadır. Devrimci hareketin gelişmesi, güç kazanmasına paralel ulusal hareketin bu paradigmasal yaklaşımının esneyecek, sisteme mahkûm olma halinden uzaklaşacak potansiyele sahip olduğunu teslim etmek gerekir. Hareketin politik ve pratik tutumu, toplumsal tabanının özgürlüğe yönelik tutkulu mücadelesi güçlü devrimci bir yanın olduğuna da kanıttır. Kürt Ulusal Hareketi'nin bu yanını gözden kaçırmaksızın ilişkiler geliştirmek, ittifak politikaları benimsemek elzemdir. Bu durum hem onun ulusal hak mücadelesinin ilerici, demokrat yanıyla güçlü bir birlik sağlayacak hem de onun devrimci zeminini geliştirip ilerletme olanakları sunacaktır. Ancak bu ilişki ve ittifak aramızdaki teorik-ideolojik farkları, ulusal sorunun çözümüne dair politik karşıtlığımızı açık ederek ve bu noktada ideolojik mücadeleyi bırakmaksızın yerine getirilmelidir.

Değindenmeden geçemeyeceğimiz bir diğer ideolojik mücadele konusu da ilerici, demokrat, reformist kesimde örtülü halde kendini gerçekleştiren “**sosyal şovenizm**”dir. Örtülü diyoruz çünkü bugün Kürtlerin ulusal haklarının, Kürt Ulusal Hareketi çizgisi doğrultusunda gerçekleşmesi için mücadele veren örgütlerden, partilerden bahsediyoruz. Bu hareketler bugün Kürt meselesinde gerçek çözümün “**demokratik özerklik**”te olduğu savunusu içindeler.

Bu yaklaşımı “Kürt ulusunun” Kendi Kaderini Tayin Hakkı’nı bu şekilde savunmasına dayandırmaktadırlar. Ulusal sorunda bu çözüm yaklaşımının UKKHT temelinde çözümü içermediğine değindik. Kendini Türk halkının temsilcisi olarak gören bu hareketlerin bu savunusu hatta bugün ulusal hareketin en yakın ittifakı olması bunların bulunduğu ve kendini tanımladığı noktada klasik bir “sosyal şovenizm”den muzdarip olduğu gerçeğini örtmemelidir. Ezen ulusun halkının temsilcilerinin esas görevinin “özgürce ayrılma hakkını” kayıtsız şartsız savunmak ve bu hakkın mücadelesini vermek olduğunu unutmayalım. Bu hareketler âdeta bu görevi rafa kaldırmış, bu sorumluluğu unutarak ezilen ulusun yeni biçimlerle bağımlılığını sağlayacak olan “demokratik özerkliği” savunur hale gelmiştir. Bu hareketlerden bir kısmı Kürt Ulusal Hareketi “tam bağımsız Kürdistan” doğrultusunda devrimci ulusal mücadele yürütürken harekete daha mesafeli daha eleştirel ve uzak durmaktaydı. Bu gerçeklik onların sosyal şovenizmden muzdarip olduklarının en tipik göstergesidir. Kuşkusuz bugün Kürt Ulusal Hareketi’nin en sadık dostu görünümlü bu hareketler, Kürt Ulusal Hareketi’nin ulusal temelde “olumlu eylemi” yani ayrılma ve kendini bu temelde gerçekleştirmesi çizgisine geçtiğinde bugünkü konumlarında durmaksızın değişikliğe gidip mesafe koymayı tercih edebilecekleri görülmelidir. Bugünkü aldıkları pozisyon bunun temel göstergesidir. Bu hareketlerin bu niteliklerine ve bu yaklaşımlarına karşıda ideolojik mücadele yürütmek önemlidir.

Yine Kürt Ulusal Hareketi’nin gücü, “Türkiyelileşme” politikası, bir bütün toplumsal sorunlara karşı müdahil olma çabasının onu “Türkiye devriminin” içine çekmesi, muhalefet gücünün daha güçlü konumlanması, devrimci hareketlerin daha güçlü ittifak kurma yönelimine sokmasının olumlu yanları vardır. Ancak Kürt Ulusal Hareketi’nin bütünlüklü ideolojik yaklaşımına eleştirel bakılmadığı noktada Türkiye devriminin içine doğru girdiği oranda, devrimci grupların zayıflığının ve eklemleme siyasetinin bir sonucu olarak Türkiye devriminin yoluna dair büyük kafa karışıklıklarının, esaslı görevlerin unutulmasının da zemini olmaktadır. Özellikle dört parça Kürdistan’da örgütlü ve etkin bir ulusal hareket olması, Rojava’da bunun egemenliğe dönüşmesi ile kurduğu ittifakların ve ittifak güçlerinin revizyonist tezlerle daha cüretli olmasına el vermektedir. “Bölgesel devrim”, “dört parça Kürdistan’ın birleştirilmesi”, “Rojava Demokratik Özerklik” modelinin devrim referansı olması gibi durumlar ve bunun sonucu olarak biçimlenen HBDH ittifakı, devrimci programa sahip örgütlerin Troçkizmden malul bölgesel, birleşik devrim tezleriyle kaynaşmasını, reformist temelde çizgi inşa etmelerini ve öncelikle “kendi ülkelerinde devrim yapma” anlayışından uzaklaşmalarını sağlamakta ve en önemlisi bu hareketlerin kendi devrimci programlarını korumaları güçleşmektedir. Var olan devrimci programlarıyla Kürt Ulusal Hareketi ve mücadelesiyle ortak yönelim belirlemek yerine, bundan taviz



vererek bir birleşme siyaseti izlemeleri durumu oluşmaktadır. Kuşkusuz bunun sorumlusu Kürt Ulusal Hareketi değildir. Ancak oluşan çizgisel kaymaların, tasfiyeciliğin bir zemini de budur. Bu tablo gelinen aşamada Türkiye devrim mücadelesini değil zararlı Troçkist teorilerin güçlenmesini, reformist eğilimlerin beslenmesini, devrimci programların hedef olmasını getiren bir kuşatmaya dönüşmektedir. Partimiz bu tabloda Kürt Ulusal Hareketi'yle kendi bağımsız ideolojik-politik kimliğini koruyarak ittifaklar kurma, ortak hareket etme ve devrimci zemini besleyecek olanakları büyütme, pekiştirme ve onun çizgisiyle ideolojik mücadele yürüterek bunun sağlanacağına inanmaktadır. Bu yönelimle hareket etmiştir ve bundan sonra da aynı yönelimle hareket edecektir.

### g) Kadın ve Ezilen Diğer Cinsler Meselesi

1- Kadının, kadın olmasından kaynaklı ekonomik, kültürel, sosyal, siyasal anlamda yaşadığı her türlü baskı ve şiddet, cinsel sömürü kapsamındadır. Kadın toplumsal cinsiyet rolleriyle yaşamın her alanında ikinci cins olarak aşağılanır, yok sayılır, bedeni ve emeği sömürülür, şiddet görür. **“Bütün dünya erkeğin evi”** olarak görülürken **“onun bütün dünyası evi”**dir. Ancak ev içinde de şiddetin her türlüünü yaşamaya devam eder. Ev içindeki görünmeyen emeği, erkeğin her türlü hizmetindedir. Engels'in dediği gibi **“kadın evde proleter, erkek ise burjuvadır.”**

Kadın, evde sokakta, çalıştığı iş yerinde her an taciz ve tecavüz saldırısıyla yüz yüze kalır. “Namus”, “töre” adı altında katledilir. Hatta tecavüzcüsüyle çocuk yaşta da olsa evlendirilerek ömür boyu bu işkenceyle yüz yüze bırakılır. Bununla bitmez. Çocuk yaşta cinsel istismara maruz kalır. “Kol kırılır yen içinde kalır” kaderci anlayışla ev içinde yaşanan ensest, çoğunlukla açığa bile çıkartılamaz. Kadınlar ömür boyu çocuk yaşta başlayan bu karanlıkta yaşamaya mahkûm bırakılır. Tüm bu yaşananları açıklamak bile kadının birçok bedeli göze almasını gerektirir. En başta da toplum içinde “kirlenmiş” damgası yiyerek dışlanmayı, “kuyruk sallayan” olarak “suçlanmayı”, “iftira atıyor” diyerek şiddete, tehdite maruz kalmayı göze alması gerekir. Bu yüzden şu ana kadar istatistiklere yansıyan, su yüzüne çıkan cinsel şiddet olayları, yaşananların sadece küçük bir bölümüdür. Bu anlamda kadın yaşamının, kadının yaşadığı sorunların karanlıkta kalan yüzü daha fazladır. Kadın üzerindeki cinsel, politik, ekonomik, sosyal baskının ve sömürünün temel dayanağı üretim ilişkileridir. Bu üretim ilişkilerinin garantisi ve sürdürücüsü olan devlet bu baskı politikasının da aynı zamanda en etkin sürdürücüsü ve ataerkinin yeniden üretilmesinde ve verili sisteme uyumlu hale getirilmesinde temel öznedir. Devlet ataerkiyi yasalarla da güvence altına almıştır. Uluslararası düzeyde kadın mücadelesinin ve kadının kimlik edinme sürecinin kazanımları her ne kadar belli bir yasal çerçeveye kavuşmuş olsa da bunun kadının özgürleşmesinden daha çok yeni koşullar içinde köleliğinin sürdürülmesini sağlayan niteliği vardır. Zira kadının

köleleşmesini sağlayan sınıflı toplum yapısı, sınıflara dayalı ve bir avuç egemenin çıkarını gerçekleştirmeye odaklı tüm üretim ilişkilerinin özgürlüğü frenleyen, köleleştirmeyi esasa alan yapısı kaynaklı kadının köleleştiren politikalar incelikle ve titizlikle sürdürülür. Kadının köleliği bu şekilde sürdürülür, onun özgürleşme mücadelesi bu eksenle engellenir ve sorunun sınıfsallığa dayanan yapısı belli iyileştirmelerle örtülür.

2- Kadın çalışma yaşamında da ezilenin ezilene konumunu en ağır bir şekilde yaşar. Ucuz emek olarak görülerek erkekle aynı işi yapsa da ondan daha az ücret alır. Emeğinin karşılığı sadece “aile bütçesine katkı” olarak ücretlendirilir. En ağır koşullarda, güvencesiz çalışmaya mecbur edilir. Merdiven altı atölyeler, ev eksenli, yarı zamanlı, çağrıya bağlı çalışma, ev iççiliği, ev temizliği vb. işler, kadının en yoğun sömürüldüğü yerlerdir. Kadın bütün bu çalışmaların sonunda kendi evine geldiğinde de “mesaisi” devam eder. Çocuk bakımı, ev temizliği, yemek, bulaşık vb. her türlü ev işleri, hasta, yaşlı bakımı hepsi kadının omuzlarındadır.

Sosyal, siyasal yaşamda da kadın genelde ikinci plandadır. Kendi kimliğiyle, pratiğiyle öne çıkan kadınların sayısı çok azdır. Cinsiyetçi iş bölümü yaşamda öylesine kendini var etmiştir ki kadın toplumsal yaşam içinde de yine “geleneksel rolleri”ne göre yer alır. Öğretmenlik, hemşirelik, sekreterlik, asistanlık, hasta bakıcılık, moda-tasarım, tekstil vb. işler kadınların bu rollerini daha da fazla pekiştirmektedir. Yine bilim dallarında da cinsiyetçi iş bölümü hâkimdir, belirleyici yerlerde erkekler vardır. Kadının toplumsal yaşamda, üretim hayatında, politik faaliyetlerde belirleyen, yön veren, biçimlendiren ve etkin konumlanışı, sosyal ve toplumsal statü elde etmesi ancak “erkek anlayışla” şekillenmesi ve ona uyum sağlaması ile çokça olanaklı olmaktadır. Bu bir bütün sistem içi ilişkiler ve aynı zamanda sistem karşıtı konumlanışlarda da yansımaları gösteren bir gerçekliktir.

Genel olarak kadının kadın olmasından kaynaklı sömürüsüne, yok sayılmasına sınıfsal ve ulusal sömürü de eklendiğinde kadınlar ezilenin de ezilene olarak mücadeleye en gerilerden başlamak zorunda kalmış ve bu uğurda çok fazla bedel ödemiştir. Kadının özgürlük mücadelesini anlayabilmek için öncelikle kadının ezilmesinin tarihsel sürecine bakmak gerekir.

### **Sınıfsal Sömürü Mü Cinsel Sömürü Mü Esas?**

3- İlkel komünal toplumun son dönemlerinde demirin bulunmasıyla üretim aletleri çeşitlenmiş, daha yaygın bir alanda tarımsal üretim başlamıştır. Bunun sonucu olarak; ürün, ihtiyaçtan fazla üretilmeye başlanmış ve ortaya çıkan artı ürün, mülkiyet ilişkilerini doğurmuştur. Yerleşik yaşama geçilmesi ve ilk toplumsal iş bölümü nedeniyle kadın, üretimdeki esas rolünü yitirmiş,

çocuklarının bulunduğu yaşam alanlarına bağlanmak zorunda kalmıştır. Bununla birlikte, üretim araçlarının üretimi, paylaşımı, klanlar arası ürün değişimi, dağıtımı, savunma güçlerinin yönetimi vb. dış ilişkiler erkeğin denetimine geçmiştir. Bu durum, artı ürün üzerinde erkeği söz sahibi yapmıştır. Ancak bunun için analık hukukunun ortadan kaldırılması, yerine erkeğin egemenliğini garanti altına alan “babalık hukuku”nun geçirilmesi gereklidir! Bunun nedeni, analık hukukuna göre evli olan erkek öldüğünde ya da boşandığında fazla ürünün, annenin bağlı olduğu klandaki erkek kardeşlere kalıyor olmasıdır. Bu durum, grup evliliklerinden tek eşliliğe geçişin zeminini de hazırlamıştır. Babası belli çocukların dünyaya gelmesinin garanti altına alınması için kadın eve kapatılmış, esasta kadın için geçerli olan tek eşli ailenin temelleri de böylece atılmıştır. Eve kapatılan kadın, erkeğin ihtiyaçlarını karşılama ve çocuk doğurma aracı haline getirilmiştir. Böylece ortaya çıkan özel mülkiyet, erkeğin elinde toplanmıştır.

Üretim araçlarının ve özel mülkiyetin erkeğin elinde toplanması, onu hem sınıfsal olarak hem de cinsel olarak ezen konumuna getirmiştir. Bunun için Engels “tarihteki ilk sınıf çalışmasının kadın ve erkek arasında yaşandığını, ev içinde kadının proleter, erkeğinse burjuva olduğunu” söylemiştir. Özel mülkiyetin ortaya çıkışı, sınıfların ortaya çıkmasının da başlangıcı olmuş ve üretim için yetmeyen nüfus nedeniyle kölelik düzenine geçilmiştir. Yine “ilk köleleşen insan” da kadın olmuştur.

Bu yüzdendir ki sınıf ve cins sömürüsü kadın açısından birbirinden ayrılmaz bir şekilde iç içe geçmiştir. Bunun için “hangisi önce başlamıştır?” tartışması yürütmek yerine “hangisi esastır ve bizim çıkış noktamız hangisi olacaktır?” sorusu sorulmalıdır. Çünkü kadın, sınıfsal olarak da cinsel olarak da özel mülkiyetin ortaya çıkışıyla birlikte baskı altına alınmıştır, bütün gelişmeler iç içe yaşanmıştır. Üretim araçlarının çeşitlenmesi, bunların erkeğin eline geçmesi; yerleşik yaşama geçilmesi; ihtiyaç fazlası ürünün ortaya çıkması; klanlar arası ürün değişimini içeren ticaretin ilk biçimlerinin oluşması; tek eşli ailenin oluşması; miras nedeniyle analık hukukunun yerini babalık hukukunun alması; daha fazla iş gücüne ve daha fazla ürüne sahip klanların diğer klanlar üzerinde baskı oluşturması vb. gelişmelerin hepsi birbirini izleyen, biri diğerini doğuran gelişmelerdir.

Burada esas alacağımız gelişme, özel mülkiyetin oluşması ve bunun erkeğin elinde toplanmasıdır. Marksist-Leninist-Maoist bakış açısına göre; üretim araçlarının özel mülkiyet halini almasıyla bu mülkiyet ilişkisinde egemenliği kuran tüm ilişkileri de belirleyen ve hükmeden haline gelir. İlk toplumsal iş bölümü nedeniyle erkek, üretim araçlarını ele geçirmiştir. Yani erkek, oluşan özel mülkiyet nedeniyle sınıfsal olarak sömürücü konumdadır. Aynı zamanda kadının bedeni üzerinde de söz sahibi olduğu için cinsel olarak da ezen

durumdadır. Yani kadının ilk köle olması buradan gelir. *“Mülkiyetin çekirdeği ve ilk biçimi, kadının erkeğin kölesi olduğu ailede doğdu. Aile içindeki kuşkusuz henüz çok ilkel ve gizli olan kölelik ilk mülkiyettir ki, bu mülkiyet başkasının emek gücünden özgürce yararlanma yetkisidir.”* (Kadın ve Aile, Marks, Engels, Lenin) Bu tarihsel süreçte kadın esas üretici konumdayken en alta ezilenin de ezileni durumuna getirilmiştir. İlk olarak kadın hem sınıfsal hem cinsel olarak sömürülmektedir. Özel mülkiyetin ortaya çıkışı, sınıf mücadeleleri tarihinin de başlangıcıdır. Çıkış noktamız burasıdır. Kadının bu konumu ve özgürlüğünün yolu ancak özel mülkiyetin ortadan kalkması ile açılacak ve nihayetinde sınıflara dayalı tüm sistemlerin ortadan kalkmasıyla sorunun tüm temelleri yok olacaktır. Yani kadının tam anlamıyla özgürleşmesi sınıflara dayalı toplum düzeninin kalkmasıyla mümkün olacaktır. Bu bağlamda -daha açık formüle edersek- özel mülkiyeti ortadan kaldıran ve proletaryanın iktidarı olan sosyalizmde de kadın sorunu ortadan kalkmayacaktır. Sosyalist üretim ilişkileri kadınların tam özgürlük mücadelesi yürütmesi ve tüm ataerkiye dayalı ilişkilerin ortadan kaldırılması için engelleri kaldıran, ön açıcı bir sistem özelliği taşıyacaktır. Ancak sorun, sınıflara dayalı yapısından dolayı devam edecektir. Nihai özgürlük ve tam kurtuluş bu sınıf ayrımlarının da ortadan kalkması ve komünizm bayrağının dalgalanması ile mümkün olacaktır.

### **Kadının Özgürlük Mücadelesi**

4- Bu tartışmanın ardından “kadın sorunu” konusunda öncelikle doğru kavramın hangisi olduğunu netleştirmek gerekir. **“Kadın sorunu”** en yaygın kullanılan tanımdır. Ancak bu tanım, sorunu yeterince ifade etmez. Üstelik pratikte çoğu zaman “madem sorunu kadınlar yaşıyor, o zaman çözecek olan da onlardır” tarzında çok geri yaklaşımları da beraberinde getirmektedir.

Bir sorunu ortaya koyarken tarihsel süreciyle birlikte incelemek gerekir. Sorunu ortaya çıkaran nedenleri, gelişim seyrini bilmek, onunla nasıl mücadele edeceğimiz konusunda da bize yol gösterecektir. Kadın sorunu da yukarıda kısaca ortaya koyduğumuz gibi yoktan var olmamıştır. Bu sadece kadınların yarattığı ya da kadınların yaşadığı bir sorun değildir. Tıpkı sınıf mücadeleleri kadar köklü bir sorundur. Daha önce vurguladığımız gibi özel mülkiyetin yani sınıfların ortaya çıkışıyla birlikte var olmuş ve bunun son bulmasıyla da ortadan kalkacak bir sorundur. Dolayısıyla sadece kadınların omuzlarına yüklenecek bir sorun değildir. Tam da bu nedenle çözümü Komünist Partisi’nin görevleri arasındadır.

**Ataerki, erkek egemen ideoloji, bütün sınıflı toplumların ideolojisidir.** Kadını, erkeği, LGBTİ+’ları yani bütün cinsel kimlik ve yönelimleri etkilemektedir. Ataerki, varlığını erkek egemenliği üzerine kurar. Aileden devlete kadar her alanda erkeği yüceltir, yeniden üretir. Dinde, geleneklerde,

törelere her şey erkeğin ihtiyacına ve zevkine göre düzenlenir. Kadın, bedeni ve emeğiyle baskı altına alınır. Erkek sınıfsal olarak sömürülse de ailede egemendir, efendidir. Kadın erkeğin hizmetiyle yükümlüdür. Erkek, kendi iktidarını önce kadın üzerinde ya da kendinden zayıf gördüğü başka erkekler üzerinde yaşatır, yaşatmak ister. Yani kadın ezilen, erkek ezen durumundadır. Bu nedenle ataerki, sömürücü sistemlerin temel dayanaklarından biridir. Bazı kesimlerin iddia ettiği gibi sadece kapitalizm öncesi toplumlara ait değildir. Kapitalizmle birlikte yeni bir biçim alarak çeşitli değişimlerle varlığını sürdürmektedir. Ancak özü, temeli aynıdır. Daha önce cinsel sömürüyle sınıfsal sömürünün iç içe geçtiğini, birbirini beslediğini vurguladık. Bu yüzden de ataerkiye karşı mücadele, sınıf mücadelesinden ayrı düşünülemez. Onunla birlikte iç içe yürümek zorundadır.

Bunun yanında “kadınla erkeğin ataerkiden aynı şekilde etkilendiklerini” söylemek, yaşamda eşit olmayanları eşitmiş gibi göstermek, özünde eşitsizliği derinleştirecektir. Bu yüzden sorunu kadın ve erkek açısından aynı yerden tartışmak doğru olmaz. Lenin’in dediği gibi, “(...) *Ezenler ile ezilenlerin, sömürülenler ile sömürenlerin eşitliği olamaz, yoktur ve hiçbir zaman olmayacaktır. Erkeğin yasal ayrıcalıkları karşısında kadın için özgürlük, sermayenin boyunduruğundan kurtulmamış işçi için özgürlük, kapitalistin, çiftlik sahibinin ve tüccarın boyunduruğundan kurtulmamış emekçi köylü için özgürlük olmadığı sürece gerçek özgürlük olamaz, asla da olmayacaktır...*” Kısaca söylemek gerekirse sömürüye dayalı bütün toplumlarda kadının özgürleşme sorunu vardır; erkeğin ise ezen olma, hâkim olma durumundan kaynaklı, ayrıcalıklarından vazgeçmesi sorunu ve zorunluluğu vardır. Erkek de bu mücadele içinde özgürleşecektir. Ataerkiye karşı mücadelede ezilenin ezileni olmaları nedeniyle esas özne kadınlar ve LGBTİ+’lardır. Çünkü sınıfsal sömürü, kadın ve LGBTİ+’lar üzerinde cinsel sömürüyle daha da ağırlaşmaktadır.

Bu açıklamalardan yola çıkarak sorunu tanımlarken söyleyeceğimiz doğru ifade “**kadının özgürlük mücadelesi**” ya da “**kadının kurtuluşu sorunu**” olmalıdır.

**5-** Kadının özgürlük mücadelesi, demokrasi mücadelemizin bir parçasıdır. Bu nedenle de Yeni Demokratik Devrimi’nin görevleri arasındadır. Tarihsel niteliği gereği ezen-ezilen çelişkisi olması meseleyi devrimimizin temel sorunlarından biri haline getirmektedir.

Ülkemizin yarı-feodal, yarı-sömürge yapısı, kadınların toplumsal cinsiyet eşitsizliğini, ezilen konumunu daha da derinleştirmiştir. Tüm halkın yaşadığı açlık yoksulluk, işsizliğin yanında cinsel olarak da her türlü şiddete maruz kalan kadın, bir yanda feodalizmin en gerici değer yargıları diğer yanda kapitalizmin

metalaştırma saldırısı ve emek sömürüsü altındadır.

Bütün yaşam alanlarında ataerki tarafından kuşatılan kadın, evin dört duvarı içinde köle bir yaşama mecbur bırakılmış; din, gelenek, göreneklerle yaşadıklarının kader olduğuna, değişmeyeceğine inandırılarak kadının erkeğe itaat etmesi istenmiştir. Ataerki, medya ve iletişim araçlarıyla da onu gerçek yaşamdan koparmış, kendine yabancılaştırmıştır.

Yarı-feodal, yarı-sömürge ülkelerde toplumsal baskı ve şiddet gerici feodal kalıntıların tüm boyutunu içerecek şekilde hayata geçmektedir. Emekçi kadınlar tarlada, fabrikada ve tüm üretim alanlarında yoğun emek sömürüsüne maruz kalırken diğer yandan aile ve ev işçiliği yapmaktadır. Hiçbir şekilde emeği görülmeyen emekçi kadınlar gerici feodal despotizmin; beşik kertmesi, berdel, töre, namus cinayeti, hülle nikâhı, çok eşlilik, bekâret vb. şekillerde ortaya çıkan biçimlerinin kurbanları olmaktadır. Kadın ayrıca ezilen ulusa mensupsa, asimilasyon saldırılarıyla bu baskılar bir kat daha artmaktadır.

Ülkemizde kadınların toplumsal üretime katılımı da çok düşüktür. Yaklaşık 20 milyondan fazla kadın çalışabilir durumda olduğu halde kayıtlı iş gücünün dışında olarak ya evinin dört duvarı arasında ev köleliği ya da ücretsiz aile işçiliği yapmaktadır. İş gücüne katılan kadınlar da çoğunlukla ucuz iş gücü olarak ağır çalışma koşullarında kayıt dışı, güvencesiz çalıştırılmakta; cinsiyetçi iş bölümünün yansıması olarak ev işlerinin devamı niteliğindeki parça başı, ev eksenli işler, ev temizliği, hasta, çocuk bakımı vb. işlerde ya da tarımsal üretimde yer almaktadır. Yani bir şekilde emekleri görünmeyen kadınlardır. Emeğin gasbediliş biçimi tüm feodal kalıntıların cenderesi altında en yoğun kadınlarda gerçekleşmektedir.

Uzun yıllar mücadele içinde kazanılan en temel haklar dahi çoğunlukla kâğıt üzerinde kalmıştır. Hak eşitliği talepleri, mücadelesi ve bunun devrim için kanalize edilmesi proletaryanın omuzlarındadır.

Kadınların eşitlik ve demokrasi mücadelesi sınıf mücadelesinin bir parçası olarak aynı zamanda bugünün de sorunudur. Bu nedenle proletaryanın örgütlenme çalışması, aynı sınıftan kadınların ve LGBTİ+'ların cinsel kimliklerinden kaynaklı yaşadıkları sorunlarla birleştirilmek zorundadır. Çünkü cinsel sömürü biçim değişirse bile demokratik devrimden sonra da devam edecektir. Lenin'in vurguladığı gibi; *"İşçi ve köylü kadınlar sermaye tarafından ezilirler ve bunun dışında en demokratik burjuva cumhuriyetlerinde bile, birincisi hak eşitlikleri olmadan kalırlar; ikincisi -ve esas önemli olan budur- en kaba, en ağır, insanı en çok körelten işte, mutfaktaki ayrıntılarla ve bir bütün olarak aile yönetiminin ayrıntılarıyla ezildikleri için, 'ev köleliği' içinde kalırlar; 'ev köleleri' olarak kalırlar."* Bu yüzden de sorunun nihai

çözümü, komünizme kadar devam edecektir ancak Yeni Demokratik Devrim ile kadını ezilenin ezilene konumuna getiren hak eşitsizliği ortadan kalkacak, kadının hakları güvence altına alınacak ve kadın daha çok güç kazanmış olarak komünizme kadar özgürlük mücadelesini sürdürecektir. Yeni Demokratik Devrim her ne kadar proletarya diktatörlüğünün bir biçimi olsa da toplumsal gelişimi ve sosyalist sisteme temel oluşturacak koşulları yaratmak için küçük burjuva ve milli burjuva sınıflara belli bir özgürlük alanı tanır. Bu durum özel mülkiyetin tali de olsa varlığının korunmasını getiren zorunlu bir tarihsel geçiş süreci olarak çıkar. Kadınların bir önceki toplumdan gelen ezilmişlikleri de bu sistemde kaçınılmaz olarak toplumsal yaşamda varlığını koruyacaktır. Ancak Yeni Demokratik Devrim bir yandan bunu var eden özel mülkiyet ilişkilerine yönelip ortadan kaldırırken diğer yandan kadının özgürleşmesinin önündeki tüm üretim ilişkilerini, politik engelleri, sosyal ilişkileri hedef haline getirerek sosyalizme ve ordan komünizme giden koşulları yaratır.

### **Kadının Kurtuluş Mücadelesinde KP'nin Önderliği**

6- Kadının ezilmişliği, çokça vurguladığımız gibi sınıf mücadelelerinin de başlangıcıdır ve sınıf mücadeleleri sürdüğü sürece de devam edecektir. Bu yüzden sınıf mücadelesinden kopartılacak, ayrıştırılacak bir mücadele değildir. Kadın, erkek yoldaşlarıyla birlikte burjuvaziye karşı mücadele ederken bir yandan da hem sistemdeki hem de kendi sınıfı içindeki erkek egemen ideolojiye karşı da mücadele yürütmek zorundadır. Yani kadın, devrimle birlikte belli haklar kazanacak ve buradan aldığı güçle mücadelesini komünizme kadar daha güçlü bir şekilde sürdürecektir. Bu yüzden kadının özgürlük sorunu, genelin içinde ele alınabilecek, devrime havale edilebilecek bir sorun değil özgün örgütlenmelerle, özgün araçlarla geliştirilmesi, büyütülmesi gereken tam da bugünün sorunu olan, bugünden yürütülmesi gereken bir mücadeledir. Kadının bu mücadele içindeki yerini almasını sağlamak ise en başta Komünist Partisi'nin yani partimizin görevidir. Özellikle 8. Konferans sonrası konulan yönelim, bu konudaki tabuları yıkmada ve somut adımlar atmada ileri bir adım olmuş, parti içinde belli bir deneyim ve birikim yaratmıştır.

Partimizin kuruluşundan bu yana azımsanmayacak sayıda kadın yoldaşımız bu mücadele içinde yer almıştır. Ancak içimizdeki ataerki ne yazık ki en başta da kadınları hedef almıştır. Çünkü toplumsal cinsiyet rolleri partimiz içinde de çeşitli biçimlerde varlığını sürdürmektedir. Kadınlar, teoride olmasa da pratik ele alışıta bu mücadelenin parçası değil destekçileri olarak görülmüştür. “Her başarılı erkeğin arkasında bir kadın vardır” anlayışıyla kadın, erkeğin yanında ya da önünde değil en fazla arkasında durabilmiştir. Her türlü zinciri kırıp mücadeleye katılan kadınlar, bu mücadelenin sahibi olabilmek için ancak çok uzun yıllar bedel ödemek, uzun yıllar boyunca sürekli kendini “ispatlamak” zorunda kalmışlardır. Çünkü toplumsal cinsiyet rolleri, kadına erkeğin



işine karışmamayı ancak ona destek olmayı öğretmiştir. Bunun devrimci örgütlerdeki yansıması da kadınlara ilerde değil daha çok geride durmayı koşturmuştur. Faaliyet içinde kadınların “pasifliği”, “edilgenliği”, “zayıflığı”, “inisiatifsizliği”, “bağımlılığı” tartışılırken bütün bunlarda sorumluluk yine kadınlara yüklenmiş, sorunun esas yanı “ezen yanı” tartışılmamıştır. Yani kadınlar yıllarca bu tanımların altında ezilmiştir. Yine bu konuda partinin, önderliğin rolü es geçilmiştir. Eğer kadın bu mücadelede kendine yer açmak istiyorsa önce bu zayıflığını kendisi aşmak zorunda kalmıştır. Mücadelede ilerleyebilmek için güçlü olmak, güçlü olmak için de erkek özelliklerine sahip olmak zorunda bırakılmıştır.

“Biz komünistiz bizde cins ayrımcılığı olmaz” diyemeyiz. Çünkü komünist olmamız, bizim bu sorundan muaf olduğumuzu göstermez. Aksine onunla daha fazla mücadele etmemizi zorunlu kılar. Clara Zetkin’in Komünist Enternasyonal’de tartıştıkları, bugün bizim gerçekliğimizdir ve sorunu hâlâ ne kadar geriden tartıştığımızı, nasıl yaşadığımızı göstermesi açısından çarpıcıdır: *“Komünist Partileri’nin saflarında bile, kadınlara karşı dar kafalı, küçük burjuvaca, küçümseyici bir tutumun kalıntıları daha hala güçlü bir etkiye sahiptir. Erkekler geliştirebilirler, örgütlenebilirler, yönetebilirler, savaşabilirler, her şeyi yapabilirler. Kadınlar ama ancak istisnai durumlarda, ancak eğer özellikle atılgan, yetenekli, yetkinlerse. Eğer partilerde ve işçi örgütlerinde zaman zaman kadınlar da seferber ediliyorsa, bu biçimsel, mekanik bir şekilde oluyor ve asla kadınların ortak sınıf düşmanına karşı mücadeleye gerçek kitlesel katılımlarının zorunluluğu ve mümkünlüğüne dair derin inanç sayesinde olmuyor.”*

7- 8. Konferans sonrası atılan pratik adım ve oluşturulan Parti Kadın Komitesi, başlarda bu duruma ciddi bir müdahaleye yönelse de bir süre sonra komitenin partiden kopukluğu gündeme gelmiş, sunulan genel perspektifler, partimizin kadın politikasını oluşturmaya yetmemiştir. Çalışmanın ilerleyememesi, gelişmemesi, parti örgütlülüğü yaratamamasının nedenlerini esas olarak partiden kopukluğunda aramak gerekir. Bir alanda faaliyeti örgütlemek için o alanda parti önderliğinde bir komite oluşturulması belirleyici bir yerde durmaktadır. Politikanın alanda somutlanması, örgütlenme çalışmalarının yapılması bu komitenin kapasitesine ve partinin komiteye yön göstermesine bağlıdır. Kadın faaliyetimizde, parti gerçekliğimiz ilk başta ayrı bir komite faaliyetine zemin sunmamış, bu yüzden de partimizdeki kadın yoldaşların omuzlarına, buldukları alanların dışında ayrı bir görev daha yüklemiştir. Görevin ağırlığı, 8. PMK’nın belirttiği gibi “kadın yoldaşlarda bir ağırlık oluşturmamış, aksine çalışma, daha fazla enerjiyi açığa çıkarmıştır.” Ancak bu enerji süreç içinde akması gereken yerde doğru bir zeminde tüketilemeyince, faaliyetin partiden kopukluğu tartışması kaçınılmaz olmuştur. Faaliyetin henüz

başında, sorumlu komitenin, çeşitli alanlardan yoldaşlardan oluştuğu için etki alanının daha geniş olması bir avantajken süreç içinde bu durum dezavantaja dönüşmüştür.

Başlarda hem örgütlü kadın kitlemizde hem taraftar kitlemizde büyük bir coşku yaratan çalışmalarımız, zamanla kendi iç tartışmalarına boğulmuştur. Sürekli komitenin sorumluluk alanının, işleyişinin, inisiyatifinin vb. tartışılması; komiteyi esası değil de taliyi, görevleri değil de kişileri tartışmaya itmiştir. Kadın çalışmalarına dair herhangi bir çalışmanın; komite üyelerinin diğer görevleriyle çakıştığı durumda hangisinin esas alınacağı tartışmaları, birçok toplantının gündemi olmuştur. Bütün bu tartışmaların içinde en başta bir komitede olması gereken “ortak dil ve anlayışın” oluşturulamamış olması, faaliyetin ilerlemesini engellemiştir.

PMK alanla ilgili sunduğu perspektifte illegal örgütlenmenin ancak geniş bir kitle çalışması içinde örüleceğine dikkat çekerek; *“Partimizin bu çalışmaya önderlik edecek ve serpilip gelişmesini sağlayacak kadın kadroları, kitleselleşme boyutuna paralel biçimde gelişme gösterecek, inisiyatif merkezini güçlendirecek yoldaşlar bu sayede sahne alabilecektir”* demiştir. Alanda yürütülen kitle faaliyetinde başarı kıstasımız, tek başına legal-demokratik alanda yaratılan etki, kadın kitlelerin belli düzeyde harekete geçirilmesi, eylemler örgütlenmesi değildir; bunların sonucunda ne kadar örgütlülük yaratıldığı ne kadar kadın kadro çıkarıldığı olmalıdır. Parti Kadın Komitesi’nin faaliyetini de buradan değerlendirip çıkardığımız sonucun nedenlerini buradan sorgulamak gerekir.

**8-** Bir diğer yan da diğer kadın örgütleriyle ilişkilene düzeyi ve kurulan eylem birlikleridir. Diğer siyasetlerle ilişki, onların deneyimlerinden faydalanma vb. pratikler elbette reddedilecek pratikler değildir. Eylem birliklerinde, demokratik taleplerde ortaklaşırken bu siyasetlerle temel ayrım noktalarımızı da gözden kaçırmamak gerekir. Henüz kendi politikamızı yeterince oluşturamadığımız yerde bu örgütlerden etkilenmek kaçınılmaz olmuştur. Buradaki temel sorun, çalışmayı yürüten kadrolardaki, faaliyetçilerdeki ideolojik duruştur. Çalışmada esas olması gereken parti faaliyeti ve illegal faaliyet, komite toplantısından komite toplantısına yapılan bir çalışmaya dönmüş, zamanla partiye kadın komitesinden bakılmaya *başlanmıştır. “Kadın bakışı”, “kız kardeşlik”, “kadın aklı” vb. kavramlar bizim de literatürümüze fazlasıyla girmiş, bu kavramlar, “parti bakışı”, “yoldaşlık”, “parti aklı” kavramlarının yerine geçmiştir.*

Feminizm bu alanda mücadele edeceğimiz bir burjuva ideolojisidir. Ancak daha yeni başlayan bir çalışmada esas yönelimimiz, esas yoğunlaşmamız gereken yer, başlangıç noktamız feminizm olmamalıdır. Öncelikle çalışmanın esas yönelimini ve politikasını belirlemek, çalışmanın illegal çekirdeğini oluşturmak, hedef kitlesini belirlemek, buna uygun örgütlenme araçlarını

belirlemek gerekir. Bu alanda yapılan bütün çalışmaları incelemek, mücadele deneyimlerinden öğrenmek, ortaklaşacağımız yerlerde ortaklaşmak; bütün bunları yaparken proleter ideolojinin ayırım noktalarını da ortaya koymak gerekir. Kaldı ki Clara Zetkin bu konuda, işçi emekçi kadın hareketi ile burjuva feminist kadın hareketini karşılaştırır ve hedeflerini ortaya koyarken ileri sürülen taleplerin proletaryanın talepleri arasında olduğunun altını çizmiş ancak bu taleplerin esas amaca giden yolda bir araç, demokrasi mücadelesinin bir parçası olduğunu belirtmiştir. Bizim esas aldığımız, alacağımız yönelim budur.

Gelinen süreçte sağ tasfiyeci hizip partinin dışına çıkmıştır. Ancak bu sorunlarımızın çözüldüğü, artık partili bakış açısına kavuştuğumuz anlamına gelmemektedir. Mevcut kadın faaliyetimiz de bu riskleri içinde taşımaktadır. Müdahale edemediğimiz durumda geçmişteki kadın çalışmasının sonunu yaşaması kaçınılmaz olacaktır. Tekrar vurgulamak gerekirse; hangi alanda olursa olsun devrim hedefli yürüttüğümüz bir çalışmada partiyle birlikte yürüme meselesi en kilit mesele olarak önümüzde durmaktadır. Çünkü Parti bilincinin zayıfladığı her faaliyetin hizmet edeceği yer, sonuç olarak partinin ve sınıfın özgürlük mücadelesi olmayacaktır.

### **Kadın Çalışmalarında Hedef Kitlemiz Kimlerdir?**

9- Birçok sorunda olduğu gibi kadın sorununda da partimizin politika üretme, bunu somuta uygulama, perspektif sunmada yetersiz kaldığını tartışırken esas tartışmamız gereken faaliyetimizin pratikten kopukluğu olmalıdır. Kitlelerle buluşmayan, kitlelerde karşılığını bulmayan, kitlelerden öğrenmeyen hiçbir politikadan sonuç alınamaz. Kadın çalışmalarımızda da geniş kitlelerle buluşamadığımız, onları harekete geçirecek politikalar üretmediğimiz sürece başarılı olamayız.

Çalışmanın başında esas hedef kitlemiz, işçi emekçi kadınlar olarak belirlendiği halde bir süre sonra neredeyse sadece genç, öğrenci, aydın kesimlerin dışına çıkılmamış, emekçi mahallelerindeki çalışmalar, çalışmanın başında “enerjimizi boşa harcama”, “dört bir yana yumruk sallama” vb. gerekçeleriyle terk edilmiştir. Oysa devrimin öncüsü işçi sınıfıdır. Örgütlenme alanlarımız da en başta işçi sınıfının yaşam alanları olmalıdır. **Kadın çalışmamızda da gideceğimiz esas kitle, en çok ezilenler, en çok sömürülenler yani işçi ve emekçi kadınlar olmalıdır.** Burada elbette öğrenci, aydın kesim de çalışma yürüteceğimiz kitleler arasındadır ancak sınıfsal konumları açısından esas olan işçi ve emekçi kadınlardır.

Neden hedef kitleden saptığımız ve daha tali durumda olan öğrenci gençlik, aydın kesim içindeki çalışmayı esas aldığımız üzerinde durulmalıdır. Burada

alandaki çalışmanın ağırlıklı bölümünün legal-demokratik alan çalışması olmasının da etkisi vardır. Çünkü ilk başlarda legal-demokratik alanda çalışma yürütecek profesyonel kadrolara ihtiyaç duyulmuştur ve bu ihtiyaç da kuşkusuz zaten bir alanda faaliyet sürdüren genç kadınlar, özellikle de öğrenci ve aydın kadınlar tarafından karşılanmıştır. Bunda çalışmanın başlangıcı açısından bir sorun yoktur. Sorun olan bundan sonra çalışmanın nereye evrileceğidir. Yine öğrenci, genç kadınlarla çalışmak daha kolaydır. Kadın çalışmasına ilk yanıt verenler zaten belli bir örgüt deneyimi olan bu kadınlardır ve onlarla bu işi yapmak daha kolaydır. İşçi kadınlar içinde çalışma yapmak için buldukları yerlere gitmek, onları örgütlemek çok daha zordur. Yine ev emekçisi kadınların koşulları daha farklıdır. Daha örgütsüzdürler. Tek tek onlara gitmek zor olacaktır. Ve bu örgütlülüğün sürekliliğini sağlamak da uzun bir süre ve emek ister. Bütün bunlar yeni başlayan bir çalışmanın önündeki örgütlenme zorluklarıdır. Ve emekçi kadınlar içinde çalışma yürütmenin önündeki engeller olarak ortaya çıkmıştır.

**Sonuç olarak:** Yeni ve tecrübesiz olduğumuz bu alanda belli bir birikim sağlasak da henüz “genel” anlayışımız dışında ayrıntılı bir politikamız yok. Ancak pratiğe girdikçe, pratiğin sonuçlarını doğru değerlendirdikçe daha ileri adım atabiliriz. Bu konuda kendi pratiğimiz bize öğretecektir. Biz araştırdıkça, tartıştıkça, her tartışmada yeni bir halka yakalayacak, sonuç çıkaracağız. Pratiğin dili ve öğreticiliği de burada devreye girmektedir.

Kadınların savaşmak için daha fazla nedeni vardır. Kadın kendini savaşın içinde bulacak, savaşın içinde özgürleştirecektir. Değişim, ilerleme kadınların kendi gücünün farkına varmasıyla, bunu açığa çıkarmasıyla olacaktır. Kadın kendini karanlığa hapseden her türden sömürücü sistemleri çözümledikçe kendini de çözümleyecektir. Partimiz buna önderlik edecektir. Ezilenin ezileni kadınları ileri taşıyacak, devrimimizin en önünde çarpışmasını sağlayacak olan tek güç partimizdir. Kadınlar partimiz önderliğinde özgürleşecektir. O yüzden de sorunu devrimimizin öncüsü KP içinde tartıştığımızda daha ileriden, daha acımasız tartışmak zorundayız. Çünkü yüzleşmeyi, hesaplaşmayı önce kendi içimizde vermeliyiz. Bizim önce KP’de kadınların örgütlenmesinin zorunluluğunu kavramamız ve bunu pratiğe geçirmemiz gerekir ki emekçi kadınları da örgütleyebilelim. Çünkü kendisini örgütleyemeyen, halkı örgütleyemez.

## **h- Gençlik**

1- Gençlik, toplumsal bir tabaka olarak devrimin en dinamik gücü olduğu kadar değişimin ve gelişimin halkasını en hızlı yakalayan ve yaşama geçiren bir karaktere de sahiptir. Deyim yerindeyse gençlik diyalektiğe en uyumlu özellikleri bağrında taşır. Bunun yanında geleceği kazanma uğruna anda, en hesapsız ve cüretkâr bir yapısı vardır gençliğin. Bu yanılla geleceği kazanmaya

dair mücadeleyi, ideolojiyi ve politikayı sahiplenmede en hızlı ve önde yer alır. Bu aynı zamanda haksız ve haklı olan arasındaki farkı kavrama ve buna reaksiyon göstermede onu özgün bir yere koymaktadır.

Bunların yanında gençlik bulunduğu yaş kategorisinin getirdiği ortak bir ruhi şekillenişe de sahiptir. Bu durum gençliğin devrimci ve komünistler tarafından özgün bir örgütlenmeyle ele alınmasını getirmiştir. Onun yaş kategorisinin getirdiği tüm bu özellikler hem politikayı hem de örgütlenme tarzını özgünleştirerek ele almayı zorunlu kılmıştır. Bu zorunluluk komünist hareketin Komsomol örgütlenme modelini ortaya çıkarmıştır.

Partimiz kurulurken bir Komsomol örgütlenmesi modeli ortaya koymuştur. Ancak partimizin tarihinde yaşanan bir dizi sorun ve yetersizliklerden kaynaklı bu örgütlenme modeli uzun zaman boyunca ete kemiğe bürünecek bir örgüt haline getirilememiştir. Komsomol'un ismi olmuş ancak fiili olarak tam bir örgüt halini alamamıştır. Bunun önemli nedenlerden birisi hiç kuşkusuz partinin henüz oldukça genç olması ve bileşeninin de genç kadrolardan oluşması durumu Komsomol'u gençlik faaliyeti içinde bir ihtiyaç haline getirmemiştir. 1980'lerin ortasından itibaren gençlik faaliyetinin ortaya çıkardığı yeni sonuçlar Komsomol örgütlenmesine olan ihtiyacı da belirgin hale getirmiştir.

Bu bağlamda odaklanan çalışmalar Kasım 1992'de gerçekleşen Kuruluş Kongresi'yle Komsomol'u; tanımlı, amaç ve hedefi belirgin, örgütlenme anlayışı programatik hale gelmiş, misyonu ve sorumluluğu ortaya konmuş, niteliği, kitle çizgisi, askeri çizgisi şekillenmiş bir örgüt haline getirmiştir.

Bu tarihten itibaren Komsomol, devrimin ve partinin yaşadığı tüm sorunlara rağmen kesintisiz ve sürekli bir şekilde mücadele içinde olmuştur. 27 yıllık tarihsel deneyimi ile üç kongre gerçekleştirerek örgütlenme, siyasi çizgi, misyon açısından görece kurumsal bir karakter kazanmayı da başarmıştır. Kesintisiz mücadele süreci ve gerçekleştirdiği üç kongre, Komsomol'un önemli bir birikim ve deneyim oluşturmasını da sağlamıştır. Bu açıdan ülkemizde Komsomol anlayışı ekseninde örgütlenerek hareket eden gençlik örgütleri arasında süreklilik kazanması açısından TMLGB (Türkiye Marksist Leninist Gençlik Birliği) en önemli birikimi ve netleşmeyi başarmış bir yapıya sahiptir.

Komsomol örgütümüz son süreçte ülkedeki genel tasfiyeci, sağ rüzgârın etkisi altında kalmıştır. Bu durum özellikle sağ tasfiyeci hizbin şekillenme sürecinde Komsomol önderliği üzerinde oluşturduğu tüm etkiyi göstermiştir. Partinin süreç boyunca sağlıklı bir temelde önderlik edememesinin, Komsomol çizgisinin var olan gerçeklik üzerinde militan ve komünist çizgisini yeniden üretmede yaşadığı sıkıntılara yön verememesinin etkileri sağ tasfiyeci hizip sürecinde Komsomol önderliğinin çizgisi ve yöneliminde kendisini gerçekleştirmeyi başarmıştır.

Komsomol özelliklerinin, önderlik yönteminin, kadro konumlanışının, sağcı hatta yürüyen çizginin tüm etkileri kendisini açık etmiştir. Legalist anlayışla bir süredir yoğrulan, örgütü öncelemekten uzaklaşmış, gelişen sağcılıkla mücadele etme yerine ‘demokratik kitle örgütü’nü büyüten ve Komsomol yerine ikame eder hale gelen bir yönelim izlenmiştir. Bu tablo parti içi tartışmalarda Komsomol önderliğinin aldığı pozisyonu ve tutumu belirlemiştir. Nihayetinde Komsomol önderliği bir bütün olarak (sekreteri hariç) sağ tasfiyeci hiziple hareket etmiştir. Ancak zayıflamış ve örgüt olma özelliğini büyük oranda yitirmiş olan ve parti çizgisine hizipçi süreçle yabancılaşan Komsomol anlayışı ile partiden kopmayı başarmışlardır. Bugün partimiz gençlik içinde çalışmayı hızla örgütlemeye çalışmış, Komsomol’u örgüt yapısıyla inşa etme sürecine girmiştir. Bu anlamda Komsomol anlayışı, Parti-Komsomol ilişkisi, geçmiş deneyimler, kitle çizgisi, kitle örgütü-komsomol ilişkisi, askeri çizgi, önderlik çizgisi, çalışma tarzı gibi bir dizi esaslı meseleler üzerinden bugün Komsomol, yeniden partinin bir okulu işlevi kazanacak çizgi ve hatta inşa edilme noktasındadır. Bu gerçeklikle sorunlar tartışılmış ve ele alınmıştır.

### **Komsomol-Parti İlişkisi**

2- Komsomol, Komünist Parti’nin ideolojik, politik çizgisiyle hareket eden örgütsel olarak özerk bir örgütlenme olarak tanımlanır. Örgüt anlayışı Bolşevik örgüt modeline sahiptir. Bu esaslara göre örgütlenir. Komsomol ile partinin birbirine karşılıklı yükümlülükleri vardır. Bu parti tüzüğünde ve Komsomol tüzüğünde belirlenmiştir. Parti Komsomol’a karşı önderlik görevini doğrudan PMK’nın belirlediği örgütlerle gerçekleştirir. Tüzükte bu örgütlenme her ne kadar Merkez Komitesi Gençlik Komisyonu (MKGK) olarak belirlenmiş olsa da parti tarihinde bu örgütlenmenin, -partinin örgütsel gücü ve yaşadığı sorunlardan dolayı- oluşmuş bir birikimi ve güçlü bir deneyimi yoktur.

Bu durum partinin önderlik düzeyinde gençliğe yön verme, yönlendirme, parti anlayışı doğrultusunda azami verimi elde etme noktasında ciddi ve gerçek sorunların oluşmasını beraberinde getirmiştir. PMK, tarihsel süreç içinde Komsomol’a önderlik etmede ciddi bir kurumsallaşma ve zengin bir deneyim oluşturamamıştır. Genelde Komsomol’la ilişkisi ve ona önderlik etme yöntemi komite üzerinde değil ya kendi içinde atadığı kişiler ya da kadroları üzerinde kurduğu örgütsel bağ üzerinde gerçekleştirmiştir. Bu açıdan PMK’nın Komsomol’a önderlik meselesi belli kısa dönemler hariç sağlıklı bir ideolojik-politik ve örgütsel önderliğe dönüşmemiştir. Ki bu somut durum PMK’nın kendi gerçekliğiyle ilgilidir ve sadece Komsomol’a özgü değildir. Partinin önderlik sorununa dair eleştiri ve değerlendirmeleri bilinmektedir.

PMK’nın Komsomol’a önderlik etme düzeyinde birikmiş, olgunlaşmış ve Komsomol’un örgütsel deneyimine denk düşen bir birikimin oluşmadığını

belirtmek gerekir. Nihayetinde Komsomol faaliyeti partinin genel siyasi çizgisine uygun olarak ya da dönemin parti çizgisine göre hayata geçmiş bu anlamda partinin doğrudan deneyimi olarak tarihsel karakter kazanmıştır. Yani parti dışı bir süreç içine giren bir faaliyet Komsomol'un tarihinde olmamıştır. Sağ tasfiyeci hizip dönemi bunun dışındadır. Bu durumun PMK'nın sağlıklı ve iyi bir önderlik mekanizması ile gerçekleştiğini ifade etmek gerçeği eksik bırakmak olur.

Komsomol ile kurulan ilişkide kurumsallaşamamanın en büyük etkisi PMK'da yer yer yaşanan örgütsel sorunlarda açığa çıkmıştır. Böylesi dönemlerde Komsomol'a önderlik sorunu kronik bir karakter kazanmıştır. Komsomol'la örgütsel bağ ve önderlik düzeyinde ilişkide sorun olmamasına rağmen ideolojik ve siyasal olarak şekillendirmede ve yol göstermede kapsamlı sorunlar yaşanmıştır. Bu durum partinin ve PMK'nın partimiz tarihinde her dönem yaşanan önderlik etme biçimiyle ilişkiliyken diğer yanı ise Komsomol'la ilişkilene bir sistemin oluşturulamamasıyla ilgilidir.

Partinin Komsomol'a önderlik düzeyini geliştirmesi olmazsa olmazdır. Bu partinin devrimin geleceğine yönelik önemli bir sorumluluğudur. Bunun yol ve yöntemi sadece önderlik için oluşturduğu mekanizmalarla ilgili değildir. Komsomol faaliyetine önderliğin ideolojik ve politik düzeyde ilgisinin en ileri noktada olmasıyla ilgilidir. Özellikle bu bağlamda nasıl kurumsallaşamama örgütsel yetmezlik ve sorunlardan kaynaklanıyorsa bu örgütsel yetmezlik ve devrimci sürecin var olan yetersizliklerinin partimiz açısından karmaşık bir duruma karşılık gelmemesi yani sorunlarının bu haliyle "basit olması" beraberinde önderliğin kolektif bir yoğunlaşma içinde olmasına olanak sunan koşulları da doğurmaktadır.

Bu doğrultuda partinin bir bütün olarak Komsomol'a yönelik ilgisi önemlidir. Ancak PMK'nın özel olarak Komsomol faaliyetine daha fazla dikkat kesilmesi, Komsomol'un gelişimi ve misyonunu oynamasını sağlayacaktır. Bu durum aynı zamanda PMK'ya da hayatın akışını kavrama, yeni olana uyum sağlama ve ona hâkim olmada ideolojik ve politik bir katkı sağlayacaktır. Komsomol'un bu açıdan bakılması gereken ve özen gösterilmesi gereken bir yanı vardır. Üstelik Komsomol, kendi deneyim ve örgütsel birikimi ile ve de en olumsuz koşullarda dahi işletmeye çalıştığı ve bir istikrar sağladığı örgütsel yapısıyla bu ilişkileneyi kolaylaştırıcı olanakları sunmaktadır.

Komsomol ile PMK'nın ideolojik, politik ilişkisi zayıfladığında Komsomol kendi sorunlarını çözmeye yetersiz kalmaktadır. Partinin var olan çizgisini ya da onun zaafını karikatür düzeyinde hayata geçirmekte, baş edemediği yeni sorunlar üretmektedir. Yine örgütsel yapıdan uzun vadeye yayılan ciddi ideolojik lekeler oluşmaktadır. Bunun yanında sorunlarla baş edemediği



noktada faaliyeti etkileyecek düzeyde yoğun bırakmalar yaşanmaktadır. Bu durumda Komsomol'un genç, deneyimsiz ve gençliğin değişken ruh halinden kaynaklı istikrar sorunu çıkmaktadır. Mücadeledeki kararlık ne kadar hızlı oluşuyorsa doğru şekilde yönlendirilmediği noktada aynı hızla inançsızlık da oluşmaktadır.

Komsomol'un partili kimliğine atıf yapmak tek başına yetmemektedir. Komsomol'un partileşmesi aynı zamanda partinin Komsomol içinde örgütlenmesi ile mümkündür. Yani Komsomol'da ön plana çıkan kadroların hızla partili kimliği kazanması gerekmektedir. Bu durum partinin Komsomol'a önderlik etmesinde olmazsa olmazlardandır. Bu tarihsel deneyimle sabittir. Komsomol'un siyasi çizgisinin, ideolojik hamurunun parti çizgisini üretmesinin en önemli ayaklarından birisi budur. Bu bağlamda Komsomol kadrolarının partili kimliği kazanmasını hızlandıracak faaliyetler örgütlemek, doğru ve etkili araçlar yaratmak zorunludur.

Komsomol'un özerkliği özenle korunmalıdır. Onun örgütsel mekanizmaları, karar alma yöntemi, politika belirleme biçimi tepeden müdahalelerle akamete uğratılmamalıdır. Partinin esas görevi ideolojik politik önderlik yapmaktır. Komsomol içindeki partili yoldaşlarla Komsomol'un örgütsel özerkliği korunarak önderlik tesis edilmelidir.

Komsomol'un en zor koşullarda dahi örgütsel işleyişini ve mekanizmasını işlevli kıldığı unutulmamalıdır. Bu bağlamda Komsomol'un bu yapısının korunması ilkesel nitelikte olmasa da o ciddiyetle ele alınmalıdır. Komsomol'un yaşadığı sorunlarda örgütsel mekanizmaların akamete uğradığı noktada partinin görevi bunun yeniden tesis edilmesi olmalıdır. Bu anlayışla soruna yaklaşmalı ve çözüm gücü olmalıdır.

### **Kitle Çizgisi**

3- Komsomol'un kitle çizgisi teorik olarak ülke devriminin niteliğiyle uygundur. Yeni Demokratik Devrim'in ittifak gücü olan sınıfları ve onlarla kurulacak ilişki biçimlerini doğru bir tanıma oturtmuştur. Hedef kitle bu çizgi ekseninde belirlenmiştir. Devrimin düşmanları ve dostlarının belirlenmesi ve bu belirlemenin devamında devrimin dostları kapsamındaki kitlenin ileri, orta ve geri kitle olarak analiz edilmesi örgütlenme çalışmalarında esas ve tali özelliklerin netleştirilmesini sağlayacaktır. Bu yaklaşım içerisinde devrimden yana tavır alacak sınıflar (işçi sınıfı, yoksul ve orta köylülük, küçük-burjuvazi ve millî burjuvazinin sol kanadı) kapsamındaki tüm gençlik kitlesi devrime kazanılabilir ve kazanılması gereken gençlik kesimleridir. Örgütlenmenin de bu sınıflar kapsamındaki gençlik kitlelerinde yoğunlaştırılması gereklidir.

Bunun yanında sadece sınıfsal ölçütlerle değil toplumsal sorunların çeşitliği

ve karmaşıklığından kaynaklı sosyal ve siyasal gelişmelerin yarattığı duruma göre de Komsomol'un kitle çizgisi dinamik bir rota izlemelidir. Maoist kitle çizgisinde komünistler ezilen toplum kesimlerinin en hareketli en mücadelecisi en siyasal olanlarına yönelmek onun içinde öncelikli olarak yer almak gibi bir anlayış içinde olurlar. Bu direniş ve mücadelenin olduğu her alanda bulunma çizgisinin politik yasasıdır. Kitle çizgisi salt üretici sınıflar ekseninde oluşmuş bir kitle çizgisiyle sınırlandırılmaz. Bu sınıf mücadelesinin ruhuna aykırıdır. Bu bağlamda kitlelerin sosyal ve siyasal çelişkilerinin yarattığı koşullar ileri ve geri kitle gerçekliğini farklılaştırabilir.

Bu bağlamda sınıfsal temelden kopmaksızın çeşitli toplumsal katmanlar içinde hareketin ve mücadelenin yoğunlaştığı kesimleri gözeterek örgütlenme faaliyetini ve hedef kitleyi şekillendirmek, esas tali ayrımını politik olarak bu ölçütlere göre belirlemek elzemdir. Bu en dinamik olanın hareketini şekillendirmenin yanında, en dinamik olanın komünist çizgiyi politik ve pratik olarak sınıf mücadelesinde daha hızlı olgunlaştırmasının zemini. Zira dinamik olan hareket hem örgütlenme açısından büyük olanaklar demektir hem de etkin mücadelesiyle kamuoyu oluşturma gücünü taşıması anlamına gelmektedir.

Bu anlamda Komsomol'un hedef kitleleri halk sınıfları içindeki ileri kitledir. İleri kitle sosyal ve siyasal sorunlara karşı en duyarlı ve harekete geçmeye en yatkın olan kitledir. Bu toplumsal kesimler aynı zamanda çeşitli biçimlerde örgütlenme yönelimi içindedir. Ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlara karşı çeşitli biçimlerde bir araya gelme karakterine sahiptirler. Bu durum Komsomol'a bu eğilime politik derinlik ve karakter kazandırma sorumluluğu yükler. Esas mesele ise bu kesimlerin yaşamına, mevcut koşullarına ve taleplerine yabancılaşmamaktır. Komsomol'un bu kesimlerin yönelimine ve mevcut gerçekliğine yabancılaşması onların bu yönelimine politik derinlik ve karakter kazandırma koşullarını ortadan kaldırır. Bu kesimlerle örgütlü devrimciler yapan kesimler arasında politik nitelik, mücadeleyi kavrayış ve harekete geçme düzeyi açısından aşılmaz dağlar ve keskin bir nitelik ayrımı yoktur. Bu kesimlerle araya çekilecek böylesi keskin bir çizgi gerçekliğe uymayan bir durum olacaktır. Bu yaklaşım kaçınılmaz olarak örgütlü devrimci kesimleri yalnızlaştıran ve politik mücadelede zayıflatacak hatta politik düzeyini geriye çekecek bir durum yaratır.

Belli koşullarda ise bu ileri kesimlerle örgütlü devrimci faaliyet yürüten kesimler arasında görünen çizgi tümüyle silikleşir. Bu kesimlerin hareketi ve yönelimi bu çizgiyi ortadan kaldırır. Son Gezi İsyanı bu durumun görünür olmasını sağlamıştır. Hatta politik sorunu, anı kavrayışı ve bu eksende hareketi, etkinliği ile geri olan bu kesim, örgütlü devrimciliğin bir adım önüne de geçebilir. Örgütlenmek için yarattığı araçlar ve etkin olma çabası da bunun sağlanması

niteliğindedir. Gezi, bu kesimlerin yüzünü görmek açısından öğreticidir. Söz konusu ileri kesimler, devrimcilerden daha hızlı kavrayarak harekete geçmiş, önemli bir rol üstlenmişlerdir. Ancak bu durumun kalıcı olmayacağı da tespit edilmelidir. Bu geçici hâl ise gerçekliği tespit etme ve buna uygun bilinçli şekilleniş açısından ise hiçbir önem taşımamaktadır. Çoğu zaman örgütlü devrimci kitlelerle henüz bu düzeyde örgütlenmemiş ileri kitlelerin aynı görev, sorumluluk ve kavrayış içinde olduğu, olacağı kavranması gereken halka olmalıdır. Özellikle gençlik kitlesi için bu durum daha fazla geçerlidir. Komsomol'un kitle çizgisini buna uygun şekillendirmesi, bu bağlamda politik yönelimini ve ele alışı bu gerçeği gözeterek derinleştirilmesi gereklidir. Bu ileri kitlelerin politik ve örgütlü seviyesini derinleştirmek ve tam bir karakter kazandırmak bu kavrayıştan geçmektedir.

Kavranması gereken bir başka halka da toplumsal mücadelelere bakış açısidir. Bu eksende yürüyen mücadele iradi bir şey değil toplumsal çelişkilerin bir sonucudur. Kuşkusuz hayatın her alanında çeşitli biçim, düzey ve içerikte gerçekleşmektedir. Bunların çoğu ise devrimci ve komünistlerin etki ve etkinlik alanının dışında gerçekleşmektedir. Genç komünistlerin bu çeşitlilik ve zenginlik içinde gerçekleşen mücadelelere önderlik etmesi bunları ortak bir kanala akıtması gerekir. Ama bunun gerçekleşmesi aynı zamanda bir kavrayış ve politik bakış açısının oluşmasıyla mümkündür. Kendi dışında gelişen hareket ve örgütlenmelere yönelik ilgi ve önem yeterli düzeye çıkarılmadığı noktada ne gelişecek hareketliliğin eğilimini tespit etmek ne de buna zamanında ve etkin müdahalede bulunmak mümkün olmayacaktır. Ezilen kitlelerin biriken öfkelerini ve hangi yönde eğilim kazandığını görememek devrimci ve komünist hareketin elinin kolunun bağlanmasıyla ötesinde örgütlenme, yön verme ve dâhil olma ekseninde iddia kaybına işarettir. Hiç kuşkusuz bu tam bir ideolojik çürüme ve yozlaşmaya yol açacaktır. Toplumsal mücadeleyi kavramada yaşanacak darlaşma bu sonucun ortaya çıkmasında önemli bir etkidir. Toplumsal mücadeleyi kavrayış aynı zamanda kitle çizgisini kavrayışla doğru orantılıdır.

Komsomol gençlik içindeki önderlik görevinde siyasal önderliği bu bağlamda tanımlamakla yükümlüdür. Siyasal önderlik doğru politika belirleme yanında doğru kitle çizgisini yaşama geçirmeyi de içermektedir. Toplumsal sorunları yakından incelemenin yanında toplumsal mücadelelerin her türlü görüngüsünü de yakından inceleyerek politikasını ve yönelimini belirlemek zorundadır. Toplumsal mücadelelere ilgisiz ve uzak kalmak, yabancılaşmak kitlelerin ortak eğilimini, güçlü ve zayıf yanlarını anlamakta zorluklar çıkaracaktır. Bu durum örgütlü faaliyetin doğru ve nesnel temelde kitle çalışmasına yönlendirilememesi gibi zorluklara da yol açacaktır.

## Örgütlenme ve Çalışma Tarzı

4- Örgütlenme “yukarıdan aşağıya, içeriden dışarıya, partiden kitlelere, yakın olandan uzak olana doğru bir gelişim” (7. *Konferans kararlarından*) izlemelidir. Bu genel bir anlayış ve çizgidir. Komsomol’un da kendi örgütlenmesini yaratmayı esasa alması gerekir. Komsomol örgütlenmesi gelişmediğinde diğer örgütlenmelerin gelişimi kendiliğindenci olur. Komsomol’un gelişmesi halk gençliğini örgütlemeye dönük bilinçli faaliyetin sürdürülmesini sağlar. İyi örgütlenmiş bir Komsomol geniş bir şekilde kitle örgütleri yaratmayı ve var olan örgütlenmelere önderlik etmeyi sağlar.

Örgüt, amacın gerçekleşmesinde olmazsa olmaz ve politikaları uygulamak için oluşturulan bir araçtır. Politikaların en iyi şekilde uygulanmasının yolu güçlü ve kurumsallaşmış örgütlenmeler yaratmaktan geçer. Politikaları hayata uygulayacak örgütlenmelerin yetersiz olması, politikalarından alınacak verimin düşmesine neden olur. Politik amacı gerçekleştirmek için örgütlenmelerin sürekli gelişmesi, güçlenmesi, çoğalması ve yaygınlaşması zorunludur. Bu perspektifle hareket edilmediğinde, örgütlenmenin sürekliliği sağlanmadığında politik amaca ulaşmak mümkün olmaz. Politika belirlemek ne kadar önemliyse politikayı uygulayacak araçların yaratılması ve geliştirilmesi de o derece önemlidir.

Komsomol’da örgütü kavramada ciddi sorunlar yaşanmıştır. Geçmişten bugüne politikayı her şey görüp örgütü küçümseyen düşünce tarzı ile politikayı önemsemeyip örgütü amaç haline getirmek şeklinde yanlış şekillenmeler ortaya çıkmıştır. Özellikle örgütü amaç haline getiren çizginin yıkıcı etkileri Komsomol tarihinde önemli bir yer tutar. Bu çizgiyle Komsomol belli oranda hesaplaşmıştır. Ancak bugün için zaman zaman örgütü küçümseyen, Komsomol’un örgütlenmesini bazı açılardan silikleştiren yaklaşımlar da görülebilmektedir.

Özellikle legal çalışma tarzının baskın olması, bu yönüyle olanakların genişlemesi bu çalışma tarzının Komsomol’un örgütlenme anlayışında belli sorunların objektif olarak açığa çıkmasına neden olmuştur. ‘Demokratik kitle örgütü’nün örgütlenme ve faaliyetlerinin genel politika ve yönetime dair oynadığı etkin işlev, Komsomol’un rol ve misyonunu karartmıştır. Ya da Komsomol’un yarattığı ihtiyacı belirsizleştirebilmektedir. Bu durum genel örgütlü kesimde çevre ilişki ruhunu pekiştirebilmekte, daha ileride örgütlenme anlayışını köstekleyebilmektedir.

Bu durumun nesnel zemini Komsomol faaliyetinin dönemsel yönelimi ve örgütsel zayıflığından ileri gelmektedir. Ancak bu durum Komsomol’un yukarıdan aşağı belirgin ve net müdahalesi ve çalışma tarzını temel alan

komünist önderlik ilkelerini hayata geçirerek gidereceği bir sorundur. Bu bağlamda özellikle ileri çıkan çevre ilişkilerinden çeşitli biçimlerde Komsomol örgütü ve komiteleri oluşturup bunları işlevli kılmak zorunludur. Komsomol komitelerini mümkün olan ve olanakların olduğu her durumda oluşturmak ve önderlik misyonu, iktidar bilinci ile harekete geçirmek, Komsomol'un çevre örgütü anlayışı etrafında aşınmasını engelleyecektir. Ancak bu tehlikenin bilincine varmak ve kavramak oldukça önemlidir. Zira Komsomol'u tasfiyeye götüren yaklaşım buradan beslenmiş, güçlenmiş, desteklenmiş ve ideolojik gıdasını almıştır. Bu durum sağcı bir yaklaşımla 'demokratik kitle örgütü'nün Komsomol yerine, Komsomol misyonuyla konumlanmasına yol açmış, çevre örgütü ruhu Komsomol'u kuşatmış ve içten içe kemirmiştir.

Bu ekseninde özellikle çalışma tarzında illegaliteyi sıkı ve disiplinli şekilde yaşama geçirmek önemlidir. İşleyen ve ısrar edilen illegal randevular, düzenli ve işlevli komite toplantıları ve faaliyetlerin düzenli şekilde raporlarının yazılması bu ekseninde üzerinde ısrarla durulması gereken yanlardır. Ülkemiz koşullarında halk gençliğini devrime seferber edecek, ona önderlik yapacak komünist örgütlenmenin örgütlenmede ve çalışma tarzında bu ekseninde hareket etmemesi onun faşist sistem tarafından çürütülmesini ve sert saldırılara maruz kalmasını getirecektir. Bu durum tüm örgütün açık faaliyet yürüttüğü koşullarda da ısrarla hayata geçmelidir. Hatta denilebilir ki tüm örgütün açık faaliyet içinde olması bu koşulların daha etkin örgütlenmesinde bir avantaj dahi olabilir.

Komsomol örgütlenmesinin önderleşme meselesi sürekli ileriye doğru örgütlenme anlayışı olması, ideolojik ve politik seviyesini sürekli yukarı taşınması ile olanaklıdır. Bu ekseninde unutulmaması gereken önemli bir husus da bir parti örgütü olduğu gerçekliğidir. Bu bağlamda örgütlenme seviyesinde örgütü partili düzeye taşıyacak çalışmalar ve politikalar da Komsomol tarafından üretilmelidir. Bu hem örgütsel düzey hem de ideolojik-politik düzey açısından geçerlidir. Partinin teorik ve politik yaklaşımlarını öğrenmek, bu ekseninde eğitim politikası geliştirmek meselenin bir yanısıdır. Diğer yanı ise partinin sorunları ile olabildiğince ileri düzeyde ilişkilendirilmesidir. Komsomol, salt kendi alan ve örgüt sorunlarına değil partinin örgütlenme anlayışına, kitle çizgisine, genel yönelimine ve yaşadığı sorunlara karşı da ilgi duymak bunlarla hemhal olmak şeklinde özel bir yönelim içinde olmalıdır. Bu Komsomol'un görev tanımı içinde olduğu gibi onu çok yönlü geliştirecek, önderleşme meselesinde yetkinleştirecek olanak anlamına da gelmektedir.

Komsomol örgütlenme meselesinin aynı zamanda bir politika olduğunu kavramalıdır. Bu ekseninde inceleme yöntemi esaslı bir meseledir. Komsomol komiteleri, çalışma yürüttüğü her alanı sınıfsal durumu, toplumsal çelişkileri, kültürel ve sosyal yapısı, öncelikli sorunları, hedef kitlesi ile yakından

incelemek zorundadır. Bunun yanında örgütlenme eğilimi ve bu eğilimin ana halkasını yakalamak zorundadır. Bu eksenle kitlelerin oluşturduğu ve yoğunlaştığı örgütlenmeler düzey ve niteliğine bakmaksızın mevcut kalıplara hapsolmaksızın Komsomol'un çalışma ve örgütlenme alanları olarak tespit edilmelidir. Bunların zayıf kaldığı noktada ise kitlelerin istem ve talepleri tespit edilerek örgütlenmeler oluşturulması sağlanmalıdır.

Özellikle kitle örgütleri meselesinde Komsomol'un kafası net olmalıdır. Kitlelerin çeşitli sorunlar etrafında oluşturduğu kitle örgütleri ilgisiz kalacağımız, kendi özgün çalışmalarımızın sadece bir uzantısı olarak göreceğimiz bir yaklaşıma mahkûm edilmemelidir. Tam tersine bu örgütlere olabildiğince ilgili olunmalı ve onun bir parçası olarak kendini amacı doğrultusunda gerçekleştirmesinde özne haline geldiğimiz bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Bu örgütlerin tabelasında ne yazdığı ne kadar dar eksenle hareket ettiği ise belirleyici değildir. Özellikle son dönemde genç kitlelerin kulüp, dernek, kol, forum, platform vs. şeklinde örgütlenme eğilimi içinde olduğu bunun dışında farklı sosyal ve kültürel örgütlenmelerde kendilerini gerçekleştirmeye çalıştığını görüyoruz. Komsomol belirlenmiş örgüt kalıplarına ve kendi önderliğini tesis ettiği kitle örgütüne mahkûm olmadan hareket etmelidir.

Komsomol örgütlenme çalışmasında A/P faaliyetlerini güncel politik gelişmeler ekseninde, önderliğini tesis ettiği kitle örgütü üzerinde yürütürken somut kitle faaliyetini akademik, demokratik, ekonomik, kültürel, sosyal eksenle hareket eden kitle örgütlerine odaklamalıdır. Kitle örgütlerinde faal olmak, kitlelerin olduğu yerde bulunmak çelişkilere çok yönlü hâkim olmanın yanında politikanın şekillenmesinde kitlelerin ruhunun yansımaları kaçınılmaz olacaktır. Komsomol'un kitlelerden beslenmeye ihtiyacı vardır. Bu örgütlenme anlayışını zenginleştirecek, bakış açısını genişletecektir. Aynı zamanda örgütlenmenin temel gereklerini kavrayışta partiye eşsiz deneyimler sunacaktır.

### **Komsomol'un Askeri Çizgisi**

**5-** Komsomol “askerleşmiş politik bir örgüt”tür. Partimizin silahlı mücadeleyi ele alış biçimine uygun olarak kendi kimliğini tanımlamıştır. Komsomolun tarihsel süreci ise bu örgüt yapısını ve niteliğini tam tanımlı hale getirmiştir. Komsomol'un ayrı ve münhasır bir askeri örgüt kurma anlayışı yoktur. Askeri çizgisi ve araçları ise örgütsel gücüne, ülkenin politik iklimine ve genel yönelimine bağlı olarak şekillenmektedir ki şekillenmesi de gerekir. Komsomol profesyonel askeri birimler örgütleyebileceği gibi esas olarak bir bütün örgüt yapısını bu eksenle seferber eden ve örgütleyen bir anlayışa ve tarihsel birikime de sahiptir. Politik örgüt esasına oturmuş Komsomol'un askeri faaliyeti bütün örgüt bünyesine yayması doğrudur. Bu durum onun aynı

zamanda askerileşmesini de getirmiştir.

Komsomol bomba, silah vs. araçları kullanmanın yanında özellikle esas ve etkin olarak molotofu kullanan bir askeri faaliyet çizgisine sahiptir. Molotofun bir kitle silahı olması, kolay yapımı ve yaygın kullanılması askeri faaliyet açısından verimli olduğu gibi silahlı mücadeleye göre şekillenme açısından da oldukça işlevlidir.

Komsomol'un askerileşmiş politik bir örgüt olma meselesine belli yönleriyle değinmekte fayda var. Zira örgütlenmesinin şehirlerde odaklanması askerileşme ve silahlı mücadeleyi tanımlamada kimi yanlış kavrayışlara ve bu bağlamda da belli koşullarda hatalı ve yıpratıcı tartışmalara neden olmaktadır.

Ülkemizde silahlı mücadele esastır. Devrim başından sonuna kadar silahlı biçimlerde örgütlenecektir. Bu durum kırlık bölgeler ve şehirler için de geçerlidir. Ancak silahlı mücadelenin esas halkası kırlık bölgelerdir. Şehirlerde ise silahlı mücadele esaslarına göre bir şekilleniş esastır. Ancak şehirlerde kırlık bölgelerde anladığımız biçimde bir silahlı mücadele ve örgütlenme söz konusu değildir. Şehirler silahlı eylemlerin etkin şekilde kullandığı ancak esasının güç biriktirme, fırsat kollama ve kitleleri militan mücadele hattı ile savaşa hazır tutma görevi vardır. Yani şehirlerde silahlı mücadele esaslarına göre örgütlenme, çalışma ve mücadeleyi ele alış, silahlı mücadele biçiminin gerektirdiği bir örgütsel düzenleme ve konumlanış anlamına gelmemektedir. Bu ikisi arasında ince bir çizgi vardır. Silahlı mücadeleyi esasa almak demek bunun gerektirdiği örgütleri oluşturmak, örgütlemek ve seferber etmek anlamına gelmektedir. Ülkemiz şehirlerinin yapısı, özellikleri ve koşullarına uygun hareket etmek gerekmektedir.

Bu bağlamda şehirlerde diğer mücadele biçimleri içinde silahlı mücadelenin esas olduğunu söylemek yanlıştır. Bunu söylemek kitlelerin seferber olacağı ve örgütleneceği silahlı örgütleri kurmayı gerektirir. Bu eksene oturmuş bir faaliyeti merkeze almak olur. Bu hiç kuşkusuz ülkemizin devrim stratejisinde kırların esas olması ve silahlı mücadelenin esas halkasının burası olması gerekliliğini kavramamak anlamına gelir.

Ülkemiz şehirleri -Halk Savaşı Stratejisi'nin gereği olarak- kitleleri silahlı örgütlenmelerde değil buldukları üretim sahalarında, yaşam alanlarında silahlı olmayan örgütlenmeler içinde örgütlemeyi, güç biriktirmeyi ve uygun zamanlarda seferber etmeyi, savaşa militan şekilde hazır olmayı dayatmaktadır.

Ancak bizim gibi ülkelerde şehir örgütlenmesinin silahla ilişkisi kapitalist ülkelerdekinden esasta farklıdır. Silahlı biçimler ve buna dayanan direniş eksenini daha yaygın, daha yoğun ve daha işlevlidir. Bu durum kitle çalışmalarında silahların daha fazla etkin olması, kitlelerin direnişinde bu araçların daha



güçlü devreye girmesini gerektirmektedir. Çelişkilerin çözümünde zor aygıtına en etkin ve güçlü şekilde ihtiyaç duyulması zorunluluğudur bu durum. Yani örgütlenme, ülke devriminin karakterine uygun olarak silahlı mücadele esaslarına ve bu ekseninde bir direniş hattına göre şekillenir.

Komsomol'un da askerileşmiş politik bir örgüt olma tanımı buradan ileri gelmektedir. Şehirlerde yürüttüğü faaliyetler bunun yasalarına bağlı olarak şekillenir. Silahlı mücadele esaslarına göre şekillenen bir askerileşme çizgisi vardır. Askeri gerekliliklere göre şekillenmez. Esas görevi politik önderliktir. Askeri faaliyet örgütlenme çalışmalarında devrimci durumun düzeyine, örgütsel gerçekliğe ve politik yönelimine göre etkin ve yaygın bir şekilde devreye giren ya da belli dönemlerde daha geri plana düşen bir işlev görür. Askeri faaliyet burada tamamen örgütlenmeye ne düzeyde hizmet ettiğine bağlı olarak çeşitli dozda ve düzeyde hayata geçirilir. Ancak faaliyetin esası değildir ancak çok güçlü bir tamamlayandır ve genel yönelime göre şekillenmenin bir aracıdır.

Örgütlenme mücadelesinde silahlı biçimleri ülke devriminin gereklerine ve zorunluluğuna uygun olarak devreye sokan bir şekillenışı esas alır. Belli dönemler bu geniş kitlelerin dâhil olduğu askeri-militan bir eylem çizgisi ve düşmana yönelik yoğun sabotaj ve tahrip eylemleri şeklinde gerçekleşir. Kimi dönem ise sadece geniş kitlelerin dahil olduğu askeri militan eylemler haline gelir. Bazı dönemler ise sadece yarı-profesyonel ya da profesyonel tarzda sabotaj, pusu ve imha eylemlerine bürünen askeri tarz olur. Bazı dönemler ise bu ikisinin de uygulanmadığı görece barışçıl biçimlerin baskın olduğu çalışmalar ve eylemler hâkim hale gelebilir. En nihayetinden bunların hepsi düşmanın durumu, bizim durumumuz, kitlelerin durumu ve ülkenin politik iklimi ile ilgili koşulların durumuna göre belirlenir. Bunu nesnel koşullar ve Komsomol'un politik yapısı ve ele alışı belirler. Komsomol'un yakalaması gereken halka silahlı mücadelenin esaslarına uygun bir örgütlenme ve mücadele çizgisini geliştirmektir.

### **Kadro Politikası**

6- Komsomol hızlı ve sağlam kadro çıkaracak bir pratik ve politik çizgi oluşturmalıdır. Hızlı olmalıdır çünkü "gençlik çağı" kısa ve önemli bir zaman dilimidir. Sağlam olmalıdır çünkü devrimciliğin ilk şekillenme yıllarıdır ve geleceği belirleyendir. Üye ve kadro ayrışımını sağlayacak bir yaklaşım oluşturması gerekir. Bu partinin daha sağlıklı beslenmesi, partinin Komsomol içinde özel çalışma oluşturmasını sağlayacak bir zemin de sunacaktır. Komsomol önderliği, üyeleri içinde öne çıkan yoldaşlara özel eğitim programı uygulayarak gelişimini hızlandırmalıdır. Bu yaklaşımı somut bir çalışma programı ile pratikleştirmeli ve bu pratik tutumu gelenekselleştirip süreklileştirmelidir. Özel kamplar, kadro toplantıları, belli gündemler ekseninde, katılımcıları önderliğini

belirlediği merkezi konferanslar gibi araçlar ile bu politikayı derinleştirebilir. Bu hem önderliğin örgütten beslenmesini hem de örgütlü faaliyetin daha nitelikli hale gelmesini sağlayacaktır.

***Komsomol'un kadrolaşmada belirlenmiş ideolojik, politik kriterleri olmalıdır. İdeolojik, politik, pratik ve askeri meselelerde belli bir düzeye gelmiş, bu açıdan belli testlerden geçerek olgunlaşmış ve deneyim kazanmış olması gibi ölçütler göz önüne alınmalıdır.*** Özellikle iyi kadroların kitle çalışması içinde yetiyeceği unutulmamalıdır. Kadrolar için en iyi okul kitlelerdir. Kitle faaliyeti içinde komünist bir yaşamı, politikayı ve ideolojiyi yaratıcı bir şekilde yaşama geçirmede ne derece çabalı olup olmadığı önemli bir referans olarak görülmelidir. Kadro örgütleyen ve örgütlenendir. Kendini, aldığı sorumlulukları, kitleleri MLM ilkeler, parti ve Komsomol yönelimi ekseninde yaratıcı şekilde örgütlemeyi beceren, bunu kumanda eden kadro devrimi de örgütleyen ve devrimin sorumlulukları karşısında güç kazanan, karmaşık çelişkiler karşısında donanımını arttıran bir özellik kazanıyor demektir.

***Komsomol kadroları, partimizin ideolojik politik hattını doğru kavramalı ve Komsomol'un bu yönlü şekillenmesi için yoğun çaba içinde olmalıdır.*** Kadrolar Marksist-Leninist-Maoist ideolojiyi halk gençliği içinde çekim merkezi haline getirerek gençliği etkisi altına alan, almaya çalışan her türlü burjuva-feodal ve küçük-burjuva ideolojiye karşı amansızca mücadele etmelidir. Marksizm-Leninizm-Maoizme ve partimize karşı girişilen her saldırıya, gençlik cephesinden tereddütsüz yanıt vermelidir. Bu durum aynı zamanda iyi bir teorik donanımı da gerektirir. Bu da sistemli bir politikayla mümkündür. Partimizin bu noktada yayınlanmış programları vardır. Komsomol bu teorik eğitim sistemini düzenli ve ısrarlı bir şekilde uygulamalı, yukarıdan aşağı ve aşağıdan yukarı sıkı bir denetim mekanizması yaşama geçirmelidir.

***Komsomol kadroları olanaklar ve koşullar el verdiği oranda askeri pratiklerle de yetkinliğini artırmalıdır.*** Askeri pratikler aynı zamanda güçlü bir ideolojik eğitim olanağıdır. Komsomol kendi olanaklarıyla ve basit eylemlerle bu noktada küçük ama önemli adımlar atabilir. Olanaklar el verdiği oranda daha üst düzeyde bu pratiklere girmekte tereddütsüz olmalıdır. Bunun yanında partinin belirlediği yönelim ve olanaklarla da bu noktada belli eğitimler ve pratikler gerçekleştirilebilir. Bu ekseninde özellikle olanaklar el verdiği oranda gerillada kısa süreli eğitimler bu açıdan önemli bir boşluğu doldurduğu kadar gençlik faaliyetine güçlü bir dinamizm de katacaktır.

Kadro yetiştirmesi ve var olan kadroların ideolojik-politik olarak daha fazla yetkinleştirilmesi esas olarak Komsomol önderliğinin görevidir. Önderlik iki temel sorumluluğu içerir, fikir geliştirmek ve kadrolardan iyi yararlanmak. Önderlik, kadroları seferber edebildiği ve yönetebildiği zaman, örgütü seferber

edebilir ve yönetebilir. Önderlik, öncelikle kadroları iyi tanımalı, doğru değerlendirmeli ve yeteneklerini açığa çıkaracak tarzda görevlendirmelidir. Yakın temasta bulunmadan görev verip denetlemeden kadrolar tanınmaz, yetenekleri açığa çıkarılamaz. Önderliğin kadroları iyi tanıması ve yeteneklerini, ideolojik-politik düzeylerini bilmesi, doğru konumlandırmasında ön koşuldur. Önderlik kadrolara özen göstermesini bilmelidir. Bu onlara çalışmalarında yol göstermek bir başka deyişle özel rehberlik yapmakla olur. Önderlik kadrolarla ilişkilerinde inisiyatif ve esneklik diyalektiğini esas almalıdır. “*Bu sorumluluk yüklenme cesaretini gösterebilmeleri için çalışmalarında onlara serbestlik tanımak ve aynı zamanda Partinin siyasi çizgisinin rehberliğinde, inisiyatiflerini tam olarak kullanabilmeleri için onlara yerinde ve zamanında talimatlar vermekle olur.*” (Mao Zedung)

Önderlik, teorik-politik düzeylerini yükseltmeleri için kadrolara yardımcı olmalıdır. Bunun için birincisi, ürettiği politikaları kadrolara kavratılmak için özel çaba içinde olmalı, onları fikir üretmeye teşvik etmeli, kadrolarla sürekli ders ve deneyim alışverişinde bulunmalı ve ikincisi kadroların teorik çalışma yapabilmeleri için koşulların yaratılmasında onlara yardımcı olmalı, teorik çalışmalarında onlara somut görevler doğrultusunda yol göstermelidir. Önderliğin kadro yetiştirmede özel politika belirlemesi zorunludur. Komsomol önderliği de soruna bu sorumlulukla yaklaşmalıdır.

### **Yayın Politikası**

7- Yayın belirlenen politikaları ve siyasi yönelimi geniş kitlelere aktarmak, kavratmak, onları harekete geçirmek ve kamuoyu oluşturmak açısından önemli bir araçtır. Yayın Komsomol’un sesidir. Komsomolun gerek legal yayın organı gerekse de örgüt içi yayın faaliyetinde oluşmuş bir birikimi ve deneyimi vardır. Yayının önemi noktasında tarihsel deneyimleri Komsomol’da bir kavrayış yaratmıştır. Bunun yanında yayın faaliyeti noktasında oturmuş ve doğru olan bir anlayış vardır.

Ancak örgütsel yetmezlikler yayın faaliyeti noktasında bir kurumsallaşmayı engellemiştir. Bu önemli bir eksiliktir. Yayınların niteliği meselesi ise örgütün durumu, politik nitelik vs. ile doğrudan ilintili olarak inişli çıkışlı bir hat izlemektedir. Yayının niteliği meselesi sürekli gündem olacak ve kendini aşma ekseninde tartışılacak bir meseledir. Bugün gençlik yayın organında nitelik meselesi ve yayınların yeniden ve etkili şekilde örgütlenmesi ve hayata geçirilmesi sorunu söz konusudur. Örgütsel durum ve önderliğin niteliği geliştikçe bu sorun aşılabilecek, örgütlenmenin önemli aracı olan yayın faaliyeti oturacaktır.

Yayın faaliyetinde gençliğin daha öncelikli ele alması gereken ortaya çıkan

yeni olanakları etkin kullanması üzerine olmalıdır. İnternet kullanımının artması, sosyal medyanın yaygın kullanımı ciddi bir gençlik kesiminin bu kanal üzerinden enforme olması gerçekliğini yaratmıştır. Bu gerçeklik geniş gençlik kesimleriyle hızlı, etkin ve yaygın bir iletişim olanağı anlamına da gelmektedir. Gençliğin bu olanağı en yaratıcı en etkin şekilde kullanması önemli bir sorumluluk olmalıdır. İnternet gazeteciliğini kullanmanın yanında, gelişmelere yönelik bu sanal olanakları kullanarak gerek kurumsal düzeyde gerekse de örgütlü bireylerin dahli aracılığıyla müdahale etme anlayışı içinde olmalıdır. İnternet üzerinden yapılan yayıncılık özellikle gençlik açısından oldukça önemlidir. Bu bağlamda özel bir çalışma ve yoğunlaşma içinde olarak bu olanağı örgütsel gücü oranında en etkin kullanacak şekilde ele alınmalıdır. Bu noktada bugün bu alanın kullanımı esasa oturmuştur. Bu alanın kullanımı olumludur. Ancak daha faal ve yaygın bir kullanıma çevirmek zorunludur. Bu desteklenmeli ve genişletilerek daha faal hale getirilmelidir.

Mevcut yayın anlayışını internet üzerinden daha geniş kitlelere ulaştırma perspektifi oluşturmaktadır. Orta vadede bu olanak üzerinden yayın faaliyetini esasa alarak bir organizasyona geçmeyi de benimsemelidir. Bu hem daha ekonomik olacaktır hem de daha geniş kitlelere yaygın ulaşma olanağına odaklanmayı sağlayacaktır.

Bu noktada genel olarak partimizin sorunu vardır. Gençlik yeni ve günceli yakalamada daha aktif ve etkindir. Bu açıdan bu araçlarla da içli dışlı olma özellikleri vardır. Bu nesnel zemini örgütlü faaliyetin hizmetine en yaratıcı şekilde sunacak bir anlayış ve yönelim içinde olması gerekir. Bu sorumluluğun taşıyıcısı olarak gençliğin görev üstlenmesi gerekir.

## **1- Ezilen İnançlar Sorunu**

1- Tarihsel süreç boyunca ülkemiz topraklarında hâkim din olarak İslamiyet, hâkim mezhep olarak da Hanefi-Sünni mezhebi benimsenerek diğer dinler (Hristiyanlık, Musevilik) ve inançlar (Alevilik, Nusayrilik, Caferilik vb.) baskı ve katliamlarla yok edilmeye çalışılmıştır. Egemen sınıflar, bütün toplumsal çelişkilerde olduğu gibi ezilen inançlar sorununda da sınıfsal çelişkileri gizlemek için halkı kendi içinde bölüp parçalama, karşı karşıya getirme yoluna gitmiştir.

2- Ezilen mezhep ve inançlar içinde bugün en kitlesel ve yaygın olan inanç Aleviliktir. Alevi inancına mensup halk, yüzyıllardır yaşadıkları topraklarda dışlanmış, baskı görmüş, katliama uğramıştır. Günümüzde nüfusu 20 milyona yaklaşan Alevilere uygulanan yok sayma, baskı ve katliam politikasının tarihi, Selçuklu, Bizans ve Osmanlı İmparatorluklarına kadar dayanmaktadır. Türklerin İslamiyeti kabul etmesinden de önce Anadolu'da var olan Alevilik,

Osmanlı İmparatorluğu tarafından “sapkın din” olarak görülmüş, kıyıma uğratılmıştır. TC egemen sınıfları da Osmanlı’dan devraldıkları katliamcı geleneği sürdürmüş, çok uluslu ve çok inançlı olan ülkemizde “tek dil, tek din, tek vatan” diyerek egemen olanın dışındaki bütün her şeyi inkâr ve imhaya yönelmiştir.

Ezilen inançlar, yaşamın birçok alanında dışlanmış, her türlü ayrımcılıkla hak ve özgürlükleri kısıtlanmıştır. İncancından ötürü baskı ve şiddet gören emekçi halk, ibadetini illegal yöntemlerle gerçekleştirmek zorunda bırakılmıştır. İbadetleri yasaklanarak inanç ve örgütlenme özgürlükleri ellerinden alınmakla kalmamış, baskı ve şiddetle, zorunlu din dersleriyle asimile edilmeye çalışılmış, egemen olana boyun eğmeleri dayatılmıştır. Hâkim olan Sünni inancın dışındaki bütün inançlar, dini fetvalarla hedef gösterilmiş, halk, “Alevi-Sünni çatışması” adı altında Maraş’ta, Çorum’da, Sivas’ta, Gazi ve Ümraniye’de bizzat devlet eliyle katledilmiştir.

Özellikle 1960’ların başlarında ekonomik nedenlerle kırsal kesimlerden büyük şehirlere yaşanan göçle birlikte o zamana kadar daha çok köylerde yalıtılmış olan Aleviler, artık şehirlerde de daha fazla varlık göstermeye başlamıştır. Yoksulluk ve yaşadıkları baskılar nedeniyle daha çok gecekondulu mahallelerinde toplanan Aleviler, burada sömürünün farklı biçimlerini de yaşamaya başlamış, o zamana kadar güçlü olan Alevi dedelerinin dinsel otoritesinin yerini buralarda daha çok toplumsal mücadele ve bunun içinde gelişen sınıfsal otoriteler almaya başlamıştır.

60’lı yıllar, ülkemiz topraklarında Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilmesinden sonra yaşanan suskunluğun ardından Türkiye devrimci hareketinin de yeniden gelişmeye başladığı yıllardır. Bunda dünya çapında gelişen devrimci mücadelenin, Vietnam Direnme Savaşı ve Çin’de gerçekleşen Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin de önemli bir etkisi vardır. O dönemde, yüzyıllardır ezilmişliğin de etkisiyle başkaldırı kültürüne ve örgütlenmeye yatkınlıkları nedeniyle Alevi inancına mensup emekçi halk, özellikle devrimci hareketin de büyük oranda tabanını oluşturmuş; bu durum, devrimci hareketlerin de daha çok buralarda yoğunlaşmasını beraberinde getirmiştir. Hak ve özgürlükleri ellerinden alınan Aleviler, artık daha çok özgürlük mücadelesinde sınıfsal taleplerle kendilerini ifade etmeye başlamışlardır.

Bu tehlikeyi gören egemen sınıflar öncelikle her zaman olduğu gibi gelişen muhalefeti ikiye bölme bir şekilde laiklik adı altında sistem içinde tutmanın yollarını aramış, en başta Hacı Bektaş Veli Dergahı’nı açarak Alevi dedeleri aracılığıyla halkı etkilemeye çalışmış yine Alevi aydınlar tarafından kurulan Türkiye Birlik Partisi (TBP) gibi yasal partileri teşvik ederek Alevilerin sisteme olan öfkelerini düzen içinde tutmayı amaçlamıştır. Ancak genç kesimin

devrimci, komünist hareketlere olan eğilimi, sempatisi bu politikaların başarılı olmasını engellemiş; özellikle 70'li yıllarda kendilerini devrimci örgütlerde ifade etmeye başlamışlardır. Alevi gençler daha çok dayanışmayı, eşitliği ve haksızlıklara karşı mücadeleyi esas alan ve Aleviliğin isyankâr mirasının sembolü olan Pir Sultan Abdal'ı öne çıkartırken buna karşılık eski kuşak ise daha çok Kemalizmin etkisinde kalarak Aleviliğin daha çok dini yönlerini canlı tutarak kendisini sosyal-demokrat parti olarak ifade eden Kemalist-faşist partilerin tabanını oluşturmuştur.

Daha çok emekçi mahallelerde toplanan ezilen inançlara mensup emekçi halkı bu şekilde düzen içine çekmekte başarılı olamayan devlet, yeniden katliamcı yüzünü açığa çıkarmış; Alevileri “dizginlenmesi gereken bir tehdit” olarak özellikle sivil faşist örgütlenmelerin hedefi haline getirmiştir. 70'li yılların sonunda Maraş ve 80'de Çorum Katliamlarında Aleviler çeşitli işkencelerden geçirilmiş, vahşice katledilmiştir. Burada ortaya çıkan bir gerçek de Alevilerin örgütlülüklerinin az ve dağınık olduğu yerlerde katliamın bilançosunun çok daha fazla olmasıdır. Bu gerçeklik Alevilerin daha çok bir arada yaşaması, örgütlülüklerini daha çok güçlendirmesi ihtiyacını da ortaya çıkarmıştır.

90'lı yıllarda toplumsal muhalefetin yeniden toparlanıp gelişmeye başladığı bir süreçte bu kez katliamın adresi Sivas'ta yapılan Pir Sultan Abdal Şenlikleri olmuş ve burada 33 aydın Madımak Oteli'nde diri diri yakılmıştır. Sivas Katliamı'nın ardından Aleviler sisteme karşı kendi örgütlülüklerini daha da artırmışlardır. Özellikle ve ilk olarak 1988 yılında kurulan Pir Sultan Abdal Kültür ve Dayanışma Dernekleri toplumsal mücadelede önemli bir güç haline gelmeye başlamıştır. Bunun ardından devlet bu kez de İstanbul'da Alevilerin yoğun olarak yaşadığı Gazi Mahallesi'nde bir katliam organize etmiş; öncelikle Alevilerin olduğu kahvehane ve pastanelerin taranması ve bir Alevi dedesinin öldürülmesiyle başlayan ve diğer mahallelere de yayılan direnişlerde 22 kişi katledilmiş, 155 kişi de yaralanmıştır.

**3-** Bir yerde zulüm varsa orada direniş de vardır. Faşist TC devleti boyun eğdirmeye, teslim almaya çalıştığı emekçi halka uyguladığı baskı ve katliamlarla aslında kendine karşı örgütlenen bir güç de yaratmış, özellikle Alevi kitlesinin sistemin karşında bir güç olarak daha fazla örgütlenmesini sağlamıştır. Yaşanan bütün bu katliamlar, özgürlükleri elinden alınan, ezilen, baskı ve katliama uğrayan Alevi kitlesini sınıf mücadelesinde önemli bir güç haline getirmiştir. Bu durum Alevileri düzen sınırları içinde tutmak için faşist devletin “kendi Alevisini yaratma” politikasını da beraberinde getirmiştir. Alevilerin demokratik örgütlülüklerinin etkisini zayıflatmak için özellikle Cem Vakfı gibi örgütlerin öne çıkarılması, cemevlerinin devletin desteğiyle yapılması, bu vakıf aracılığıyla devletle ortak belirlenen “Alevi dedeleri”nin örgütlülüklerine müdahalesi, Alevi çalıştayları vb. politikaların hepsi özünde

Alevileri asimile etmek, sistem içinde tutmak amaçlıdır.

4- Egemen olana karşı mücadelede inanç ve dünya görüşü ne olursa olsun esas belirleyici olan onun karşısındaki konumlanıştır. Bu yüzden esas alacağımız, Aleviliğin dini yanı değil, bu isyanların sınıfsal niteliğidir. Ülke nüfusunun 20 milyonunu oluşturan Alevilerin yaşadıkları yerler çoğunlukla devlet otoritesinin görece daha zayıf olduğu köyler ve şehirlerde de gecekondu mahalleleridir. Bu haliyle Alevilik ve Alevi isyanları özünde bir köylü hareketi ve ezilen halkın isyanıdır. Burada Engels'in Almanya'daki köylü hareketi için söyledikleri Anadolu'daki Alevi isyanları için de söylenebilir. Engels açlıktan kırılan köylü kitlelerinin daha iyi ve eşitlikçi bir dünya düşü için "o zamanlar" kendisini "aykırı" dinsel akımlar aracılığıyla ifade ettiğine, modern sosyalizmin henüz ortaya çıkmadığı ve çıkamayacağı koşullarda bu inanışların, ezilenlerin biricik ayaklanma ideolojisi olarak belirdiğine dikkat çekmiştir. Aleviler de yüzyıllardır yaşadıkları baskı ve zulüm karşısında kendilerine Pir Sultan Abdal'ın zulme karşı başkaldırı ruhunu rehber alarak eşitlik ve özgürlükleri için mücadele etmişlerdir.

5- Ustalar devrim ve komünizm mücadelesinde hiçbir zaman dini doğrudan hedef almamış bunun yerine Marksizmi katı bir şekilde savunmayı, dinle çelişen yanlarına özel vurgular yapmayı tercih etmişlerdir. Engels'e göre buradaki esas amaç, çok köklü bir tarihsel geçmişe sahip olan gerici düşüncelerle savaşırken oluşacak cephenin genişlemesini engellemektir. Engels, din ve tanrı inancının ortadan kaldırılmasının baskıcı ve tepeden inme yöntemlerle mümkün olmayacağını, bunun ancak bilimin yaşama uygulanmasıyla olacağına dikkat çekmiştir. Lenin de dinle ilgili savaşımından bahsederken; "*savaşımı sert yöntemlerle yürütürsek, yığınları karşımıza almış olabiliriz; böyle bir savaşım, yığınların din ilkesine göre ayrılığını derinleştirir. Oysa bizim gücümüz birliktedir. Dinsel önyargıların en derin kaynakları yoksulluk ve bilgisizliktir; asıl bu kötülükle savaşmamız gerekir.*" diyerek dine karşı mücadelenin soyut ideolojik söylemlerle sınırlandırılmamasının altını özellikle çizmiştir. Ancak sınıf mücadelesiyle dinin sosyal köklerinin ortadan kaldırılacağını, dinin en derin köklerinin emekçi kitlelerin sosyal ezilmişliğinde, kapitalizmin yoğun sömürsünde yattığını söylemiştir. Çünkü korku ve çaresizlik dini yaratır ve varlığını sürdürmesini sağlar. Sömürü, sefalet, açlık, yoksulluk ne kadar çoğalmışsa dinin etkisi de o denli güçlü olmuştur. Egemenler bu yüzden dini ve dini kurumları bu denli güçlü kullanmaktadır. Çünkü din, tarih boyunca kitlelerin sınıfsal çıkarlarını, umutlarını ifade etme aracı olmuştur. Camilerde verilen fetvalar, vaazlar vb. hepsi kitlelerin var olana şükretmesine, kendilerine dayatılan yaşamı "kader" diye kabul etmesine yöneliktir. Dinin varlığını sürdürmesini sağlayan koşullar ortadan kalkmadan din de ortadan kalkmayacaktır. Sömürü ve zulmün ortadan kalkmasıyla dine olan ihtiyaç da



azalacak, devrimler aracılığıyla sönmölenerek ortadan kalkacaktır. Bu koşullara karşı mücadele, aynı zamanda dinin sönmölenmesine karşı da bir mücadeledir.

**6-** Ülkemizde ezilen inançlar sorunu aynı zamanda bir köylü sorunudur. İşçi köylü temel ittifakına dayanan ve proletaryanın öncü güç, köylülüğün de temel güç olduğı devrimimizde ezilen inançların hak ve özgürlük talepleri Yeni Demokratik Devrim'imizin mücadele konularındandır. Kısıtlanan, engellenen tüm demokratik haklar sınıf mücadelesinin konusudur. Toplumun inançlara bölünmesi, parçalanması, ezilenlerin birbirine düşman hale getirilmesine karşı mücadele de sınıf mücadelesinin görevlerinden biridir. Ezilenlerin çıkarı ortaktır. Devrimimiz, çeşitli milliyetlerden, inançlardan insanların ortak çıkarları için bir araya gelerek olacaktır ve ezilen inançlardan emekçi halkın özgürlük sorunu da demokratik bir hak olarak demokratik devrim mücadelemizin bir parçası ve onun çözüme kavuşturacağı bir sorundur.

## **i- Çevre**

### **Çevre ve Doğa Tahribatına Karşı Mücadele**

Önceleri doğayı, yaşamını sürdürmek için kullanan insan, özel mülkiyetin ortaya çıkışıyla birlikte doğa üzerinde hâkimiyet sağlamaya başlamış, bu hâkimiyet kapitalizmin ortaya çıkışıyla daha sistemli bir hale dönüşmüştür. Kapitalist emperyalist sistem aşırı kar hırsıyla en temel yaşam kaynakları olan havayı, toprağı, suyu, ormanları geri dönölmez bir biçimde gasbetmiş, metalaştırmıştır. HES'lerle, termik santrallerle, nükleer santrallerle, "yüksek gerilim" hatlarıyla, yer altı ve yer üstü varlıklarının ticarileştirilmesiyle, siyanürlü altın işletmeciliğıyle, kentsel ve kırsal dönüşüm gibi rant projeleriyle, tehlikeli atık tesisleriyle, GDO'lu tohum ve ürünlerle vb. yok edilen yaşam alanlarımız, halkın elinden alınarak emperyalist şirketlerin hizmetine sunulmuştur. Bütün bunların sonucunda iklim değışiklikleri meydana gelmiş, "doğal felaketler" artmıştır. Yapılan araştırmalar, sömürge, yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerin emperyalist ülkelere göre "doğal afetler"den daha fazla zarar gördüğünü ortaya çıkarmıştır. Bu elbette tesadüf değildir. Yaşanan tahribatın esas sorumlusu kapitalist emperyalist sistemdir. Bu sistem tarafından dayatılan politikalar, yarı-feodal yarı-sömürge ülkelerde yıkımlara yol açarken diğeryandan bu ülkelerin kendilerine bağımlılığını daha da artırmıştır. İnsan sağlığına ve doğaya verdiği zarardan kaynaklı birçok faaliyetin emperyalist ülkelerde yasaklanırken yarı-feodal yarı-sömürge ülkelerde yapılması bundan kaynaklıdır.

Marks, kapitalizmin her şeye hâkim olma hırsını tarif ederken; "*gölgesini satmadığı ağacı keser!*" demiştir. Onun için doğanın, yaşam alanının bir önemi yoktur; her şeye sahip olmak ve hükmetmek için yapmayacağı şey yoktur; kar hırsıyla doğayı tahrip etmekten, dengesini bozmaktan çekinmez. Çünkü onu

İlgilendiren yaptıklarının sonucu değil elde edeceği kârdır. Doğal zenginliklere el koyar, ormanları yakar, halkın yaşam alanlarını yok eder. Ve bunları yaparken de halkın tepkisini kapitalist emperyalist sisteme değil daha tali şeylere yönlendirir. Yıkımın nedenleriyle değil sonuçlarıyla uğraştırır. Yaşam alanlarının yok edilmesine karşı gelişen tepkilerin sistem içinde kalması için belli reformist talepleri yerine getirir. Bizzat kendisi çevre ve doğa temalı sivil toplum örgütleri kurar. Ancak yıkımın boyutu arttıkça tepkiler de sınırları zorlamaya başlamıştır.

En temel yaşam kaynağımız olan suyun emperyalistlere satılmasının en yaygın projelerinden olan HES'ler, kurulduğu yerlerde canlı yaşamı yok etmiş, ekolojik dengeyi bozmuştur. Diğer tesislere göre maliyetinin çok az olması emperyalist şirketlerin daha fazla tercih etmesine neden olmuştur. Oysa oluşan tahribat, HES'lerden elde edilecek gelirden daha fazladır. Su kaynaklarının, derelerin nehirlerin üzerinde kurulan HES'ler hem temiz su kaynaklarına hem sulama ve tarıma elverişli arazilere ve hem de iklim ve doğanın dengesine zarar vermektedir. Bilim insanları iklim değişikliği ve kullanılabilir suyun hızla tüketilmesi nedeniyle özellikle nüfusun fazla, su kaynaklarının az olduğu yerlerde su savaşlarının çıkacağını belirtmektedir.

Yaşamı yok eden bir başka faaliyet de nükleer santrallerdir. Nükleer santrallerin hava, su, toprak ve bitkilere zarar vererek insan ve doğal yaşamı yok ettiği, en çarpıcı şekilde 2011 yılında Japonya Fukuşima nükleer santralinde yaşanan yangın ve patlamada 27 bin kişinin yaşamını yitirmesiyle yaşanmıştır. Bu felaketten sonra birçok kapitalist emperyalist ülke kendi ülkelerinde bulunan nükleer santrali kapatma kararı alırken facianın hemen ardından Rusya'ya giden Tayyip Erdoğan yeni anlaşmalara imza atarak Akkuyu'da açılacak olan nükleer santralin müjdesini vermiştir. Çünkü emperyalistler, kendileri için tehlikeli olan nükleer santralleri de bizim gibi yarı-feodal yarı-sömürge ülkelere taşımaktadırlar. Bunun en yakın örneği patlamadan sonra üç ayrı nükleer santral anlaşmasının imzalanmasıyla ülkemizde yaşanmaktadır. Akkuyu'dan sonra 2013 yılında Sinop'ta kurulacak olan nükleer santralin projesi için Japonya ve Fransa ortak yapımı bir şirket ile imzalar atılırken yine 2015 yılında ise üçüncü nükleer santral projesi için Çin ve Amerikalı şirketlerle anlaşma imzalanmıştır.

Termik santraller de nükleer santraller gibi zehir saçmaktadır. Yapılan araştırmalar termik santrallerden her yıl havaya 50 ton civanın yayıldığını ve 40 ton civa içeren katı atığın ortaya çıktığını göstermektedir. Ve 20-30 yıl içinde radyasyonun yaydığı kanser türlerinden en az 40 milyon insanın hayatını kaybedeceği öngörülmektedir.

Yine yeryüzünün ¼'ünü kaplayan ormanlar, insan yaşamında önemli bir rol oynamaktadır. Örneğin orta büyüklükte bir ağaç, günlük 160 insanın oksijen

ihtiyacını karşılamaktadır. Ormanlık alanlar coğrafyamızın %26'sını kaplamaktadır. Gerilla faaliyetinin olduğu alanlarda bölgeyi insansızlaştırmak amacıyla devletin ormanları yakması, yine konut, turizm, otoban, baraj, maden çıkarma vb. bahanesiyle ve rant elde etmek için ormanları yok etmesiyle verimli ve nitelikli ormanların sayısı hızla azalmaktadır. Yine yapılan bir araştırmaya göre; vahşi yaşama ev sahipliği yapan tropikal ormanların yüzde 38'inin ormansızlaştırılması sonucunda hassas türlerin nesli tükenecektir.

Yaşam alanlarının yok edilmesi, HES, nükleer ya da termik santrallerle sınırlı değildir. Maden şirketleri siyanürle topraklarımızı zehirlerken GDO'lu ürünler yavaş yavaş yaşamımızı zora sokmakta, yaşam kalitemizi düşürmekte ve çekilmez hale getirmektedir.

Ülkemizde ve dünyada çevre bilinci şehirli toplumun dinamikleriyle yükselmiştir. Kapitalist-emperyalist sistemin yarattığı tahribat, yıkım ve çevreye yönelik pervasızlık temel yaşam kaynaklarının kuruması, çölleştirilmesi ile sonuçlanmıştır. Bu durum bilinçli, aydın çevrenin ve bilim insanlarının dikkat çektiği, üzerinde durduğu bir mesele olarak ortaya çıkmaya başlamıştır. İlk tepkiler, reaksiyonlar bu şekilde gelişmiştir. Ancak zamanla toplumsal üretim araçlarının yok edilmesi, özellikle köylü kesimlerin yaşam alanı ve üretim araçlarının rant alanına dönüştürülmesi saldırısı hareketi esas olarak köylü temeline oturtmuştur. Bugün ülkemizde ve dünyada çevre hareketinin ana dinamiği köylüler olmuştur. Siyasal tutumu, dünya görüşü, kültürel ve ulusal yapısı ne olursa olsun köylülerin üretim ve yaşam alanlarına yönelik hâkim sınıfların rant saldırısı aynı zamanda bir çevre bilinci geliştirerek hayata geçmektedir. Bu anlamda çevre sorununun etkilediği toplumsal tabakada ciddi bir dinamik yaratmakta, geniş kesimleri bir araya getirme durumu oluşmaktadır.

Son yıllarda başta Karadeniz ve Dersim olmak üzere Türkiye'nin birçok yerinde çevre mücadelesi gelişmektedir. Çünkü yaşam alanlarına yönelik saldırılar toplumun her kesimini doğrudan etkilemekte, üretim araçlarını tahrip etmektedir. Kitlelerin yaşam alanlarını korumaya yönelik bu mücadelesi, sınıf mücadelesinin bir parçasıdır. Özünde bir köylü hareketi olarak gelişen çevre mücadelesini, sınıf bilinçli proletarya tarafından, kitlelere gitmenin, bilinç götürmenin ve onları örgütlemenin bir aracı olarak görererek ele almak gerekmektedir.

Çevre ve doğa mücadelesi, ülkemizde en görünür olarak Bergama köylülerinin, topraklarında siyanürlü altın işletmeciliğine karşı verdikleri mücadeleyle sesini duyurmayı başarmıştır. Yaşam alanlarına ve üretim araçlarına sahip çıkan köylülerin mücadelesi özellikle 2000'lerden sonra daha da yaygın ve görünür hale gelmiştir. Halkın en temel yaşam kaynağı olan suyun ticarileştirilmesine karşı özellikle Karadeniz ve Dersim başta olmak üzere köylülerin eylemleri ülkenin birçok yerine yayılmıştır. Yaşam alanlarını savunan halk, bir yandan

yasal hukuk mücadelesiyle diğer yandan fiili direnişlerle birçok yerde HES ve maden işletmelerinin çalışmalarını durdurmayı başarmıştır. Bu mücadeleler bir yandan özellikle köylü kitlesini harekete geçirirken diğer yandan da hem kırdada hem de şehirlerde toplumun en dinamik kesimi olan gençliği, kadınları harekete geçirmiştir.

Gezi İsyanı böylesi bir hareketten ortaya çıkmış Gezi Parkı'ndaki ağaçların kesilip yerine AVM yapılmasına karşı başlayan direniş, bir süre sonra her türlü hak gaspına karşı toplumun birçok kesimini harekete geçirmiş ve en büyük kitle hareketlerinden biri haline gelmiştir. Gezi İsyanı sonrası kitlelerin doğa ve çevre katliamına karşı duyarlılığı ve mücadelesi daha da artmıştır. Emperyalist şirketler ya da ülkemizdeki uşakları aracılığıyla ortaya konulan rant politikaları sonucunda devrimimizin temel gücü olan köylülerin, şehirlerde rant politikalarıyla yaşam alanları daraltılan işçi sınıfı ve emekçilerin, gençliğin, kadınların mücadelesi Gezi İsyanı sonrası daha da yaygınlaşmıştır. Kitleler, mücadele ederek kazanılacağını kendi pratiklerinden öğrenmişlerdir.

Halkın yaşam alanlarına sahip çıkma mücadelesi devrim mücadelemizin bir parçasıdır. Bu mücadeleyi sorunun kaynağına yönelmekten uzak, yaşanan tahribatın sonuçları üzerinden belli haklar elde etmeye endeksleyen ve esasta sistemin devamını sağlayan reformist, revizyonist anlayışlara bırakamayız.

Kendiliğinden de olsa işçi sınıfı ve köylülüğün yaşam alanlarını, üretim araçlarını savunması temelinde gelişen eylemler, mücadele biçimleri süreç içinde kendi doğal önderlerini de yaratmıştır. Sınıf mücadelesinin bir parçası olan bu eylemlere katılmak, yön vermek, devrimci-demokratik mücadelemizin ayrılmaz bir parçası olarak görülmelidir. Özü toprak devrimi olan Yeni Demokratik Devrim mücadelemizde toprak sorununun yanında doğanın tahribatı ve çevre sorunlarına dair talepler, devrimimizin talepleri arasındadır.

## **j- Kültür ve Sanat Üzerine**

Mao yoldaş, *“Bir sistemi değiştirebilmek için önce kamuoyunda düşünsel egemenlik kurmak gerekir; bu ilke hem devrimler hem de karşı-devrimler için geçerlidir”* derken sınıf mücadelesinde kültür ve sanatın doğru kullanıldığında hem proletarya hem de burjuvazi açısından düşmanını yenmede nasıl iyi bir silah olacağını vurgulamıştır. Çünkü her sınıf tarihsel, toplumsal gelişme sürecinde kendi kültür ve sanatını da yaratır.

Egemenler tarih boyunca iktidarlarını sadece baskı ve zulümle değil aynı zamanda düşünsel olarak da kendilerine sürekli boyun eğecek bir kültürel şekilleniş yaratarak var etmiştir. Bunun için bağımlılık, kadercilik, boyun eğme gibi halkı köleleştiren, yozlaştıran, kendi kültürüne yabancılaştıran her türlü aracı kullanmış; insana, doğaya, yaşama ait ne varsa her şeyi kendi hizmetine

sunacak şekilde örgütlemiştir.

Yarı-feodal yarı-sömürge sosyo-ekonomik yapıya sahip olan ülkemizde hâkim olan kültür hem emperyalizmin halkı köleleştiren, yozlaştıran kültürü hem de feodalizmin “kaderci”liği, “şükürcü”lüğü kutsayan gerici kültürüdür. Feodal kültür, özellikle din, cemaat, tarikat gibi yapılarla kendi kültürünü var ederken halkı gelenek, görenek adı altındaki toplumsal rollere göre şekillendirir. Emperyalist kültür de kendi egemenliğini feodalizmin gerici kültürünü yaşatarak güvence altına alır ve işçi sınıfı ve emekçi halka; ezilen ulus ve milliyetlere, kadınlara, LGBTİ+’lara düşmanlıkla şekillenen kültürünü, eğitim, basın, yayın, hukuk, iletişim araçlarıyla halkın her kesimine ulaştırır. Yine faşist Kemalist diktatörlük tarafından ülkemizin çok uluslu ve mezhepli yapısını inkâr üzerinden dayatılan “tek devlet, tek millet, tek vatan” şeklindeki ırkçı, şoven kültürel yapı da halka ait olmayan; ötekileştiren, bireycileştiren bu emperyalist kültürden beslenmektedir. Bu kültürel doku üzerinden toplumsal süreci yöneten egemenler, işçi sınıfı ve tüm ezilenlerin sisteme bağımlılığını yeniden üretmiştir.

Aşırı kâr hırsıyla halkı sürekli tüketime yönlendiren emperyalist kültür, gelişen teknolojiyle, iletişim araçlarıyla ülkenin en ücra köşelerine kadar ulaştırılmıştır. Dizi filminden sinema filmine, reality şovlardan kadın programlarına, uydudan internet ağına kadar halk, gerçek dışı bir hayatla zenginlik hayalleri kuran bireyler haline getirilmiş; kendi kültürüne yabancılaştırılarak kendilerine ait olmayan kültürle uyutulmaya çalışılmıştır. Dönemin politikaları bu araçlarla yaygın bir şekilde empoze edilmiş; sosyalizmin öldüğü, sınıf mücadelesinin artık imkânsızlaştığı yalanlarıyla emperyalist sistemin gücü karşısında boyun eğme ve teslimiyet dayatılmıştır.

Bu gerici, yozlaştırıcı, yabancılaştırıcı kültür karşısında ezilen ve sömürülen kitlelerin de bütün tarihsel süreçler boyunca köleliğe isyan eden, boyun eğmeyen, direnen, ilerici kültürü vardır. Tarih boyunca burjuva kültür halkın ilerici kültürünü yozlaştırıp yok etmek için her türlü baskı ve sindirme politikasını uygulasa da her toplumsal gelişim, bu mücadele içinde gerçekleşmiştir. Ve ezilenlerin mücadelesi kendi gerçekliğine uygun bir kültürel şekilleniş yaratmıştır. Mao’nun dediği gibi; *“Bu gerici kültür yok edilmedikçe, hiçbir yeni kültür inşa edilemez. Yıkmadan inşa etmek olmaz, suyun önünü kesmeden akması sağlanamaz, durgunluk olmadan hareket olmaz; bunlar arasındaki mücadele, bir ölüm kalım mücadelesidir.”* (Mao Zedung, Seçme Eserler, Cilt-2, s. 437, Diren Yay.)

Sınıf mücadeleleri bunun deneyimleriyle doludur. Ülkemizde işçi sınıfının zengin bir mücadele deneyimi, yarı-feodal yapıya rağmen güçlü bir sınıf bilinci vardır. Her türlü sömürü ve baskıya karşı hakkını arayan işçiler, köylüler, yok sayılmaya karşı direnen ezilenin ezileni kadınlar, LGBTİ+’lar,

geleceğini geri almak için direnen gençler, kimliksizleştirilmeye, imha ve inkâr edilmeye çalışılan Kürt ulusunun mücadelesi, Demokratik Halk Devrimi'ni gerçekleştirmek için sürdürülen Köylü Gerilla Savaşı, aynı zamanda halkın mücadele ve direniş kültürünü de yaratmıştır. Bu mücadele, Demokratik Halk Devrimi'nin bir deneyimidir. Halk, egemen olan burjuva-feodal gerici kültürün karşısına her türlü bağımlılığı ve köleliği reddeden, kaderi değil kendi gücüne güveni aşıl原因, özgürleştirici, toplumu değiştirmede güçlü bir silah olan Yeni Demokrasi'nin kültürüyle çıkmaktadır. Egemen olan ideolojiden kopuş ancak Yeni Demokrasi kültürünün yaşama geçirilmesiyle mümkün olacaktır. Ancak bu silah, eskiyi yıkıp yeniyi inşa etmek için yol gösterecektir. Bu yüzden de emperyalizme, feodalizme, faşizme ve her türden gericiliğe karşı verilen mücadele kültürel alanda verilen mücadeleden bağımsız ele alınamaz.

Devrimci kültür ve sanat, Mao yoldaşın dediği gibi bir anlamda devrim öncesinde proletaryanın ideolojik hazırlığıdır. Devrimimizin niteliğinin Yeni Demokratik Devrim olmasından kaynaklı kültürü de esasta demokratik olacaktır. Demokratik Halk Devrimi'nin bir görevi de bir yandan burjuva-feodal gerici kültürü yıkmaya mücadelesi verirken halkın ilerici kültürünü sahiplenip geliştirmek için onun politikalarını oluşturmak, onu ideolojik bir güce dönüştürmektir. Yaşadığımız toplumun ilerici yanlarını alarak Yeni Demokratik kültür ile birleştirip gerici yanlarıyla mücadele süreci bu inşa sürecinin kendisi olacaktır.

Partimiz 47 yıllık bir mücadele deneyimine ve onun oluşturduğu bir kültürel birikime sahiptir. Ancak partimiz mücadele ve savaş stratejisini doğru belirlemekle birlikte bunun gereklerini tam anlamıyla yerine getirememiş, inşa etme görevimiz olan demokratik, sosyalist, komünist kültürün eksik ve büyük oranda yetersiz kalmasına neden olmuştur. Partimizin besleneceği ana kaynak, bilimsel mücadele, kitlelerin üretimi ve sınıf mücadelesi deneyimidir. Yine devrimden çıkarı olan sınıflar içinde yer alan küçük-burjuva aydın ve sanatçıların güçlü bir devrimci kültür oluşturmada düşünsel ve pratik katkıları olacaktır. Bu potansiyelin devrime kazandırılması kültür sanat alanında geliştireceğimiz politikalara ve bunun yaşama geçirilmesine bağlıdır. Ancak bu şekilde halkın devrimci kültürüyle kaynaşarak enternasyonalizm ruhunu yaratmanın zemini oluşturulacaktır.

Yeni Demokratik Kültür sanata da yansımalıdır. Toplumsal yaşam içindeki bütün çelişkilerin, duygu, düşünce ve yaşam tarzının ifade edilme biçimi olarak sanat da tıpkı kültür gibi sınıf mücadelesinin en önemli araçlarından biridir. Halkın yaşamından, kültüründen çıkan mücadele deneyimi sanatsal üretimlerle tekrar halka ulaştırılır.

Her sınıf sanatı, kendi çıkarı için kullanmıştır. Çünkü sanat, bir politikanın halka kavratılmasında en etkili araçlardan biridir. Sınıf mücadeleleri tarihi

bunun sayısız örnekleriyle doludur. Dünya devrim deneyimlerinde sanatsal üretimlere özel önem verilmiş; tiyatro, müzik, resim vb. sanatsal üretimlerin hepsi proletaryanın hizmetinde devrimi örgütlemek için kullanılmıştır. Devrim sonrası ideolojik dönüşüm kültürel mücadeleyle gerçeğe dönüşmüştür. *“Saflarımızı birleştirmek ve düşmanlarımızı yenmek için mutlaka bir kültür ordusuna da sahip olmalıyız.”* derken Mao yoldaş bunun önemine özellikle dikkat çekmiştir. Çin Devrimi ve sonrasında Büyük Proleter Kültür Devrimi’nde sanatsal üretimler, devrim sürecinin en önemli araçlarından biri olmuştur. Herhangi bir eleştirel yaklaşım ya da benimsenen bir görüş, tiyatro, şiir, edebiyat gibi sanatsal üretimler, doğrudan halka ulaştırılmıştır.

Egemenler de sanatı halktan kopuk olarak kendi hizmetinde kullanmaktadır. Yapılan diziler, sinema filmleri, tiyatrolar vb. birçok sanat ve edebiyat ürünü özünde emperyalizmin köleleştirici, yozlaştırıcı, bireyci kültürünü halka empoze etmeye yöneliktir. Örneğin son süreçte savaş dizilerinin bu kadar artmış olması, muhalif medyanın yaşam hakkı bulamaması, sadece devletin istediği içerikte tek tip yayın yapması gibi örnekler halkın gerçekleri görmesini engellemeye dönük politikaların bir parçasıdır. Sanatı metalaştıran ve politik yönelimine göre biçimlendiren burjuva-feodal sistem, kendi “sanatçısını” da toplumsal yaşamdan alabildiğine uzaklaştırmış, halka yabancılaştırmıştır, sanat günübirlik eğlence ve zaman geçirmeye dönüştürülmüştür. Emekçi halka, “popüler kültür, popüler sanat” adı altında toplumun yaşadığı çelişkilerden kopuk hatta onu bu sorunlardan uzaklaştırmayı amaçlayan yüzeysel bir eğlence anlayışı sunulmaktadır.

İşçi sınıfı ve ezilenler ise sanatı toplumsal mücadelenin bir parçası olarak halkın hizmetine sunmuşlardır. Çünkü sanat halkın mücadelesinden beslendiği oranda devrimcileşir. Ancak sınıf mücadelesinin bir arenası olan sanatsal cephede de halktan yana olan sanatçılar, halkın sanatçıları üretimlerini baskı altında yapmakta, bu üretimlerin halka ulaşması engellenmektedir. Bütün bu baskı ve yasaklamalara karşı devrimci, demokrat, ilerici sanatçıların azımsanmayacak bir direnişi ve mücadelesi de vardır. Bu mücadele ilericidir, demokratiktir. Partimiz bu direnci ve mücadeleyi sahiplenmektedir. Bu baskılara karşı demokrasi ve özgürlük talepleri devrimimizin de talepleri arasındadır.

## **k- Cephe Gerisi**

Cephe gerisi Halk Savaşı mücadelesinde oldukça önemli bir meseledir. Partimiz tarihi boyunca cephe gerisinin örgütlenmesi sürekli bir şekilde gündem olmuş, bu noktada kimi zaman ciddi düzeyde adımlar atılmış, örgütlenmeler gerçekleştirilmiş kimi zaman ise amaçtan sapan yaklaşımlarla cephe gerisi politikası bozuma uğratılmıştır. Fakat en nihayetinde derli toplu bir cephe gerisi politikası oluşturulmadığı gibi, bu noktada kimi zaman düşmanın



saldırılarının dayatması kimi zamanda kendiliğinden “hadi yapalım” diye atılan adımlar süreklilik kazanmamıştır.

Öncelikle cephe gerisinden ne anlıyoruz onu netleştirmemiz lazım. Cephe gerisi en kaba ve genel tabiriyle düşmanın egemenlik kuramadığı, siyasi-ideolojik-askeri-kültürel-ekonomik iktidardan yoksun olduğu alanlardır. Halk Savaşı bilindiği gibi parça parça iktidarı alma, kızıl siyasi iktidar alanları kurarak Komünist Parti önderliğinde halk güçlerinin egemenliğini sağlamayı içeren bir savaş stratejisidir. Bu anlamda geri cephe siyaseti bu yönelim ve gerçeklik içinde hayat bulur ve kendini var eder. Bu durumda düşmandan arındırılmış, güvenliği sağlanmış Kurtarılmış Kızıl Siyasi İktidar alanlarından en güçlüsü, düşmanın cephe oluşturma olanağının siyasal-coğrafi açıdan en zorlu olanlarının belirlenerek seçilmek zorunda olduğu alanlardır. Çin gibi büyük bir ülkede ve sınıf savaşımının gelişkin olduğu bir dönemde Halk Savaşı Stratejisi’nde geri cephe siyasetini uygulayacak alanlar her zaman olmuştur. Bu anlamda bizim bugün yürüttüğümüz savaşın boyutu, düzeyi ve var olan aşamasında Çin’deki, Vietnam’daki gibi bir geri cephe örgütlenme koşulumuz söz konusu değildir. Bunun imkân ve olanakları hiç kuşkusuz mücadelenin ve savaşın gelişimine paralel oluşacak, olgunlaşacak, düşmandan arındırılmış güvenli ve geri cephe rolü oynayacak koşullar yaratılacaktır.

Partimiz Halk Savaşı’nı başlatmış ve sürdürme iradesini dün de bugün de devam ettiren bir konumlanmış içinde olmuştur. Bu ekseninde gerilla güçlerimiz, hâlihazırda yürüyen küçük çaplı da olsa bir savaş gerçekliğimiz söz konusudur. Bu durum partimizin önüne bu gerçekliğe göre geri cephe örgütlenmesini bir sorumluluk ve görev olarak çıkarmaktadır. Geri cephe bir bütün mücadele güçlerimizin ve özellikle de gerilla savaşımızın ihtiyacına odaklı olmak zorundadır. Gerilla Savaşı’mızın ihtiyaçlarına göre şekillenmeyen bir geri cephe politikası, savaşa göre şekillenen bir geri cephe rolünü asla oynayamayacaktır. Zira savaşın askeri-politik-ideolojik eğitim gereksinimine, süreci gözden geçirerek güçleri dinlendirme ve hazırlama zorunluluğuna, askeri ve diğer lojistik ihtiyaçların temini eksenine ve bu bağlamda ihtiyaca göre güvenli alana güçleri konumlandırma gereksinimine göre şekillenmeyen bir geri cephe politikası Halk Savaşı’nın değil, güç biriktirmeye dayalı “toplu ayaklanmacı” stratejinin ihtiyaçlarına göre şekillenen bir geri cephe olacaktır. Halk Savaşı yürüten bir parti için bu neviden bir geri cephe anlayışı ise en iyimser yaklaşımla çürütücü, ciddiyetsiz ve kendi stratejisine, savaş çizgisine yabancılaşmayı getirecektir.

Bu bağlamda özellikle bizim PKK’nin yürüttüğü gerilla savaşına dayalı ulusal kurtuluş mücadelesinin özellikle bu noktadaki deneyimlerine yaslanma, ders çıkarma ve kendi gerçekliğimize uyarlayarak biçim ve öz verme zorunluluğumuz vardır. PKK’nin Bekaa Vadisi’ni kullanımı ile başlayan Irak

Kürdistanı, İran Kürdistanı ve Suriye Kürdistanı'nı kullanımı ile sistematize olan ve oldukça işlevli şekilde kullandığı geri cephe siyaseti önümüzde ciddi bir deneyim olarak durmaktadır. Partimiz bu deneyimlerden faydalanma, model olarak görme ve Halk Savaşı mücadelesine uyarlama derdi, kaygısı ve yaklaşımı içindedir.

Bu temelde partimiz ilk ve en başta geri cephe politikasını düşmanın iktidar ve egemenlik alanında kurma zorunluluğu içindedir. Bu durum Türk hâkim sınıflarının siyasi egemenliği dışındaki bir alanda konumlanmak anlamına gelmektedir. Kızıl Siyasi İktidar alanlarının olmadığı durumda TC'nin egemenlik alanı dışında ama onun egemenlik alanına kolayca girilecek, o sınır hattının etkin bir şekilde kullanıldığı alanların tercih edilmesi zorunluluğu vardır. Bu bağlamda özellikle sıcak savaşın sürdüğü alanlara en hızlı ve kolay ulaşma olanağının olduğu bir yaklaşım, tutum elzemdir.

Geri cephe örgütlenmesi bir hevesle ve ilerisini düşünmeksizin, alt yapısını oluşturmaksızın, işlevli ve rolünü oynaması sağlanmaksızın planlanacak bir mesele değildir. Halk Savaşı Stratejisi'ndeki önemi ve yeri ne kadar büyükse özenli ve ciddiyetle ele alarak örgütlemek, kadro ve militan yapısını ve temelini oluşturmak da bir o kadar önemlidir. Partimiz tarihindeki deneyimler her ikisinin kavranışında da ciddi sorunlara işaret etmektedir. Partimiz geri cephenin örgütlenmesini önemli bir mesele olarak gündemine almıştır. Bu bağlamda sınıf mücadelesinde bulunduğu bugünkü yetersizlikleri, kadro eksikliği, örgütlenmeye dair olanakların darlığı ve yetersizliğini de gözeterek bu noktada küçükten büyüğe, uygulanabilir olandan daha gelişkin olana doğru meseleyi ilerletme ve ele alma yaklaşımı içindedir. En önemlisi savaş ve mücadele için böylesi bir örgütlenmenin önemi üzerine bir anlayış birliği ve tutum söz konusudur.

## **l- Marksizm-Leninizm-Maoizme Yaklaşım ve Proletarya Enternasyonalizmi**

Partimiz tarih ve toplum bilimi olan, sınıflara ayrılmış toplumsal yapının tüm çelişkilerini, esaslarını ve çözüm yollarını belirleyen Marksizm-Leninizm-Maoizme tam bir sadakatle bağlılığını bir kez daha ilan eder. MLM'yi tarih ve toplum bilimi olarak kabul eder. MLM olmaksızın tarihin, toplumun ve sınıfsal çelişkilerin iç dinamiklerinin, yasalarının kavranamayacağını, insanlığın gelişim dinamiklerinin kavranamayacağını bilmemiz, anlamamız ve benimsememiz gerekmektedir. Marksizm bir bilim olarak ortaya çıkmış, her bilim gibi doğanın, toplumun, sınıf mücadelesinin ve yaşamın gelişimine paralel ve yadsıma-olumlama-yadsıma diyalektiğine uygun olarak sürekli bir gelişme kaydetmiştir.

Marksizm; felsefe, bilimsel sosyalizm ve ekonomi-politik temellerine dayanan

bir öğreti özelliğine sahiptir. Bilimsel mücadele, üretim mücadelesi ve sınıf mücadelesinde yaşanan her gelişim aynı zamanda ortaya yeni çelişkilerin, değişimlerin ve yeni süreçlerin çıkmasını getirmektedir. Marksizmin gelişim dinamiği ise bu değişimlerin, gelişimlerin ve süreçlerin kavranması, açığa çıkarılması ve bilimsel şekilde kavramsallaştırılarak açıklanmasını sağlar. Marksizmin her bilim gibi yadsınarak gelişmesi söz konusu olmuştur. Bu ekseninde felsefe, bilimsel sosyalizm ve ekonomi-politikte Lenin, Marksizme sunduğu katkılarla bilimi Marksizm-Leninizm aşamasına taşımıştır. Proletarya, kendiliğinden bir sınıftan kendi için bir sınıf olmaya Marksizmle geçerken Leninizmle tarih ve toplum biliminin yeni gelişim aşamasını temel hatlarıyla, ana yönelimleriyle kavrayan bir donanımına kavuşmuştur.

Aynı yüzyıl içinde tarih ve toplum bilimi üçüncü nitel aşamaya Mao Zedung yoldaşın katkılarıyla ulaşmıştır. Mao Zedung yoldaş felsefe, bilimsel sosyalizm ve ekonomi-politik noktasında özellikle sosyalizm deneyimleri, çelişme yasası ve proletaryanın savaş öğretisi noktasında yaptığı katkılarla gelişmelerin, tarihin, üretim ilişkileri-üretici güçler arasındaki çelişkilerin, mülkiyetin bireyselliği ile toplumsallaşmış üretim arasındaki çelişkilerin iç ilişkilerindeki yeni yönleri ve temel yapısını kavramaya olanak sunmuştur. Bugün partimiz bilimin yeni aşaması kabul edilmeden, kavranmadan sınıf mücadelesinin, üretim ve bilimsel mücadelenin toplumsal gelişime, toplumsal gelişimin dinamiklerine ve yönelimine, onun eğilimlerine hâkim olunamayacağını düşünür. Bu anlamda Maoizm savunulmadan Marksizm-Leninizmin kavranamayacağını düşünür. Bu bağlamda bu kavrayışa, sahiplenişe ve onun proletaryanın toplumsal kurtuluş mücadelesinde yönetici ve yönlendirici düzeyde kabul edilmemesi durumunda burjuva idealizmin, onun dünya görüşünün, onun tarihe ve topluma yaklaşımının tüm etkilerine açık olunacağı fikrine sahiptir. Hiç kuşkusuz Maoizmin de ikiye bölüneceği ve bir aşamadan sonra yadsınarak bilimin yeni aşamasına ilerleyeceğine inanır. Bugün için tali olan ama hiç kuşkusuz yetersizlik olarak var olan yanında sınıf mücadelesi ve bilimsel gelişmeyle keşfedilerek tarih ve toplum biliminde ilerleme sağlanacaktır. Ki bu gelişim dinamiğinin aynı zamanda enternasyonal proletaryanın güçleri içindeki çizgi mücadelesiyle açığa çıkarılıp yön belirleyeceği düşüncesindedir. Ancak Maoizm savunulmadan toplumsal devrimlerin tam kurtuluşu, sosyalizm ve oradan komünizm hattına evrilmeyeceğini düşünür.

Partimiz proleter enternasyonalist güçleri aynı çizgi ve yönelim, aynı bilimsel hat ve yaklaşım içinde olan güçler olarak tanımlar. Marksizm-Leninizm-Maoizmi savunmayan hiçbir güç, parti ve hareket en temelde proletaryanın temsilcisi olma durumuna haiz değildir. Hiçbir uluslararası örgütlenme tarih ve toplum bilimindeki bu gelişmeyi savunmadan, onu proletaryanın mücadelesinde rehber edinmeden komünist özelliklere ulaşamaz, komünist olamaz. Kuşkusuz

partimiz MLM'yi savunan her hareketi enternasyonal proletaryanın bir parçası olarak görmez. Zira Maoizmin kavranışı ve ele alınışının test olduğu alan sınıf mücadelesinin, içinde bulunulan tarihsel koşulların ve toplumun doğru çözümlenışı ve ele alınışıyla ilintilidir. Bu noktada temel ilkelerden sapan, proletaryayı mutlak ve görelî gerçekliğin kavranışı ve tarihin eğiliminden koparan, Maoizm savunusuyla sol ve sağ sapmalarla ilerleyen, sınıf işbirlikçi zeminde burjuva idealist dünya görüşü içinde komünist toplum perspektifinde yitime uğrayan hareketleri ideolojik mücadele ile ayrıştırır ve proletaryaya yakınlık düzeyini tespit ederek sınıfsal niteliğini ortaya koyar. Bu bağlamda özellikle uluslararası düzeyde ve ülkemizde kendisini Maoist olarak tanımlayan bir dizi hareket söz konusudur. Bunların tarih ve toplumsal gerçekliğe yaklaşımı, MLM felsefeyi ve yöntemi ele alışı, toplumsal yapının iç ilişkilerini kavrayışı, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişki karşısında politik-pratik konumlanışı, bilimsel sosyalizm ve onun sorunları karşısındaki yaklaşımı, ülkelerini tahlil edişi, çağın özelliklerini tanımlayışı üzerinden değerlendirmeye tabi tutar ve değerlendirir. Bu olmaksızın MLM içindeki reformist, oportünist, tasfiyeci akımları tasnif edip ayrıştırmak olanaklı değildir. Bu tasnif ve ayrıştırma ise zorunlu ve tarihsel bir sorumluluk, aynı zamanda tarih ve toplum biliminin daha güçlü savunulması ve ilerletilmesi için elzemdir. MLM içinde sapmalar, burjuva anlayışın hâkim olması ise eşyanın tabiatına, sınıf mücadelesinin yasalarına uygundur. Partimiz kendi içindeki sınıf mücadelesi de dâhil, enternasyonal proletarya içindeki hareketlere ve ondan kopmuş hareketlere de bu eksen de bakar. Bu bağlamda yapılan ayrıştırma ve tasnifle birlikte partimiz enternasyonalizm anlayışını, dayanışma ve mücadelesini belirler. Bu temelde kendisiyle aynı çizgideki hareketlerle en sıkı ve güçlü ilişkiyi kurar, enternasyonal proletaryanın çıkarlarına, hesaplarına ve büyük davasına mücadelesini ve Kürt, Türk uluslarından ve çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasının savaşımını uyumlu hale getirir.

Partimizin enternasyonalizm politikası Lenin, Stalin ve Mao yoldaşın belirlediği, hayata geçirdiği ve formüleştirdiği esaslar üzerinden yükselmektedir. Lenin yoldaşın şu yaklaşımı partimizin sahiplendiği ve sürdürmeyi esas aldığı yaklaşımdır: *“Sadece tek bir gerçek enternasyonalizm vardır: kendi ülkesinde devrimci hareketi ve devrimci mücadeleyi geliştirmede özverili çalışma, istisnasız tüm ülkelerde aynı böyle bir mücadeleyi aynı böyle bir çizgiyi ve sadece böyle bir çizgiyi (propaganda yoluyla, manevi ve maddi yardım yoluyla) desteklemek.”* Bu yaklaşım en temel prensibimiz durumundadır. Partimiz en büyük ve yetkin enternasyonal görevi “kendi ülkesinde devrimci mücadeleyi yükseltmek” olarak belirler. Birincil enternasyonal görev budur. Bu görev gerçekleşmeden uluslararası düzeyde emperyalist-kapitalist sistemin ve onun tüm zincirlerinde gerçekleşen baskı, sömürü, katliam, yoksulluk ve yoksunluğun giderilemeyeceğini düşünür. Bu göreve uygun olarak öncelikle

konumlanır ve tüm uluslararası güçlerin konumlanmasını sağlamaya çalışır. Partimiz dünya ölçeğinde tüm ezen halkların ve ulusların mücadelesi ile de enternasyonal dayanışma içindedir. Onların acısına, yaşadığı sömürüye, zorluklara, baskılara ve çilelere karşı maddi ve manevi dayanışma içinde olur. Bu güçleri proleter devrimlerin bir uzantısı, parçası olarak görür ve onun önderliğinde birleştirmek için uğraşır. Bu onun aynı zamanda enternasyonal proleter görevlerinden biridir.

Dünya çapında ezilen halkların ve ulusların mücadelesinin ülke devrimimizi doğrudan etkileyen, ona ivme katan ya da ivmesini düşüren bir yapıya sahip olduğunu bilerek partimiz şekillenir. Toplumsal ya da ulusal devrimi hızlı ilerleyen ülkelerde en güçlü ve sağlam dayanışma ağını önemser ve benimser. Bu hareketlerle en güçlü ve sağlam dayanışmayı da birincil olarak, kendi ülkesinde devrim mücadelesini yükseltme olarak görür. İkincil ve tali olarak ise onlara her türlü maddi desteği, savaşı ve lojistik desteği sunmaya ve bu ekseninde dayanışmaya çalışır. Bunların mücadelesini ve elde edeceği kazanımları propaganda eder, ülkesinde ezilenlerin gündemine taşır ve dayanışma ruhunu pekiştirir. Ama hepsinden önemlisi bu mücadelenin ruhunun kuşanılarak kendi ülkesinde gelişmesinin olanaklarına bakar. Bu yaklaşımını tüm gerici güçleri zayıflatma, mücadelecü güçleri ilerletmenin birincil şartı olarak görür.

Partimiz dünyadaki, bölgedeki, en yakın çevresindeki tüm mücadelecü güçlerle bu ekseninde ilişkilendirir, asgari ve azami düzeyde program ekseninde yürümeyi hedefler. Ülkemizde gelişecek devrimci mücadelenin tüm dünya halklarına ve ezilen uluslarına maddi ve manevi desteğin en güçlü biçimi olacağı ama ötesinde ideolojik-politik düzeyde gerici tüm güçleri hırpalayacak bir enternasyonalizm olacağını savunur.

Partimizin enternasyonalizm anlayışı ve özelde proletarya enternasyonalizmini kavrayışı en özet şekilde budur. Bu yaklaşımla şekillenip ilerleme iddiasındadır. Türk, Kürt ve çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasının enternasyonalizm ruhunu bu şekilde güçlendirme ve pekiştirme iddiasındadır. Aynı zamanda temsil ettiği enternasyonal proleter kimliği bu biçimde pekiştirme, yeniden üretme ve var etme zemini olacaktır. Bu her türlü sınırların ve ulusal çizginin silinmesi için de sağlam bir zemin, güçlü bir adım ve tarihsel bir zorunluluk olarak görülmelidir.

## ■ Politik ve Örgütsel Yönelim

### 1- Dünyada ve Ülkede Genel Tablo

Emperyalist-kapitalist sistem, bu sistemin yenilmez, yıkılmaz ve sarsılmaz “öncüsü” ABD’de başlayan ve devamında tüm sistemi kuşatacak şekilde 2008’de önce finans krizi sonra da bütünlüklü bir ekonomik kriz girdabına girdi. Ekonomik kriz girdabı diyoruz çünkü bu kriz mali oligarşinin asalak yapısını ve tüm karakterini yansıtacak şekilde bir tablo oluşturdu. Mali sermayenin, paradan para kazanan, kupon keserek sermayesini şişiren yapısı âdeta ekonomide dibi görünmeyen bir köpük oluşmasına neden olmuştur. Bu durum hızla üretim alanına yansımış, üretim anarşisinin yarattığı metada aşırı yığılma emperyalist-kapitalist sistemin kaçamadığı, kaçmasının olanaklı olmadığı büyük bir ekonomik kriz olarak vuku bulmuştur. ABD, tüm finans ayaklarını mali sermayedeki bu devasa açığı kapatmak üzere yeniden organize ederken tüm dünyayı âdeta karşılıksız dolara boğmuş ve büyük mali kara deliğe bu şekilde çaresizce çare üretmeye çalışmıştır. Ancak bu ekonomik kriz sonrası, dünya ekonomik sistemi bir önceki süreç gibi asla olmamıştır. Çeşitli biçimlerde ve düzeylerde bu krizin tüm semptomları kendisini göstermiş, var olan kriz hali istikrarlı bir hal içinde seyretmiştir. Emperyalist-kapitalist sistem süregelenleşen bir kırılma içinde, adeta istem üstünde seyreden bir süreç yaşamış ve yaşamaya devam etmektedir.

Bu büyük ekonomik kriz, çok uzun sürmeden politik alanda da etkilerini göstermeye başlamıştır. Dünya genelinde, emperyalist mali kuruluşlar

bu krizden çıkmanın ya da krize pansuman olmanın reçetelerini yazmaya koyulmuştur. Oluşan reçete ise neoliberalizm denen emperyalist sermayenin dizginsiz, sınırsız, kuralsız ve en pervasız biçimde dolaşımını sağlayacak koşulların daha güçlü yaratılması şeklinde olmuştur. Emperyalist-kapitalist merkezlerde krize üretilen iki çare bulunmuştur: Birincisi, işçi ve emekçi sınıfların sosyal haklarının budanması. Bunun özellikle tekellerin belirlediği kurallarla işleyen ticaret anlaşmaları ile sağlanması. Yine işçi sınıfının ve emekçilerin ekonomik haklarının olabildiğince geriye çekilmesi, esnek üretim ve ucuz iş gücü için koşulların daha elverişli şekilde yaratılması, örgütlenmesi ve gerçekleştirilmesi şeklindedir. Bu bağlamda emperyalist merkezlerde sağlık, eğitim, çalışma koşulları, iş güvencesi, çalışma saatleri gibi bir dizi sosyal haklarda yeni yasal düzenlemeler gündeme gelmiş, bir kısmı hayata geçerken 12 saatlik çalışma süresi gibi gündemler tartışmaya açılmıştır. Ücretlerin işçi sınıfı ve emekçiler aleyhine düzenlenmesi ise emek pazarının genişletilerek emekçiler arasındaki rekabetin kızıştırılması, patronların işten çıkarmaya dair geniş haklarla donatılması ve çalışanın bu şekilde mahkûm hale getirilmesi şeklinde düzenlenen saldırılarla parça parça gerçekleşmektedir. İkincisi ise emperyalist-kapitalist ülkelere bağımlı yarı-sömürge-kapitalist ya da yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelere ve bu ülkelerin emekçilerine kesilen faturanın kabartılması şeklinde olmuştur. Özellikle 2008 krizinin pençesine çok güçlü şekilde düşen yarı-sömürge ülkelerde, finans piyasasının yeniden düzenlenmesi adı altında AB, IMF, DB patentli saldırılar acımasız ve âdeta gözü dönmüş vampir iştahıyla hayata geçmiştir. Emperyalist mali sermaye bir asalak gibi yapıştığı bu ülkelerin ekonomilerine daha sıkı yapışmıştır. Spekülyasyonlarla, borsa-faiz-döviz kuru işlemleriyle, devletlere verdiği yüklü borçlar ve faizleriyle, ucuz iş gücü erekli sermaye yatırımlarıyla âdeta talanı boyutlandırmış, bu ülkeleri emperyalist sermayeye daha fazla bağımlı kılacak şekilde çölleştirme sürecini büyütmiş derinleştirmiştir. Bunun yanında özellikle emperyalist sistemin zincirine uyumlu olmayan, bunda zorluk yaşayan ülkelerin daha başka politik-askeri cendere altına alınmaya çalışılan hamleleri de söz konusu olmuştur. Bu kriz ve gelişmeler emperyalist ülkelerin ortak amacı olan yüksek kar, pazar alanı hâkimiyeti ve sermayeyi mayalama hevesinde birleştirirken bu noktada aralarındaki rekabet ve kapışmanın da dozu doğal olarak derinleşmiş, yaygınlaşmış ve ihtilafli alanların, yönelimlerin daha fazla gelişmesini sağlamıştır.

2008 krizi ABD'nin önderliğinde inşa edilen adına "küreselleşme" denilen sermaye birikim sürecinin tüm defolu, arızalı ve asalak yapısını görünür kılmıştır. ABD merkezli başlayan bu ekonomik kriz özellikle ABD, AB ve Japonya eksenli oluşmuş emperyalist blokta ciddi çatlakların da koşullarını yaratmıştır. Zaten bitmek tükenmek bilmeyen rekabet durumu, daha fazla açığa çıkmış, belirgin hale gelmiştir. Krizin aynı zamanda emperyalistler arası ilişkide ve büyük tekeller için bir fırsat olduğu bilinmektedir. Bu temelde bu "Batı



Bloku” içinde bu krizden en fazla Almanya önderliğinde AB’nin faydalandığını belirtmekte yarar vardır. Bu büyük emperyalist blok arasında ciddi ekonomik, politik çatışma alanları doğmuştur. Bir yandan ABD önderliğinde Avrupa ve Asya ülkeleri ile okyanus ötesi (Trans-Atlantik ve Trans-Pasifik) devasa ticari anlaşmalar kotarılmaya çalışılırken bir yandan da bu anlaşmalarda en kârlı çıkmaya dayalı mücadele ve çekişme durmaksızın sürmüştür. Özellikle Almanya (AB) ile ABD arasındaki Trans-Pasifik Anlaşması’na dair onlarla ifade edilen trilyon dolar büyüklüğündeki anlaşma girişimi ve projeleri, emperyalist tekellerin kuralsız ve sınırsız şekilde emekçilere saldırısını içermektedir. Bu paydada tereddütsüz birleşen emperyalistler, bu büyük pastada esaslı payı alma noktasında ise keskin bir mücadele sürecine girmiştir. Almanya’nın tüm politik-askeri ve ekonomik ilişkileri belirlemede, payları tasnif etme ve dağıtmada ABD’nin belirleyici olma konumuna karşı itirazları artık daha belirgindir. Özellikle Trump’ın başkan seçilmesiyle birlikte, ABD emperyalist güçleri içindeki klik dalaşının artmasını Almanya bir basamak olarak kullanmaya çalışmaktadır. Zayıflayan ve gerileyen güç olan ABD, doğal eğilim olan “mutlak gücü” pekiştirme ya da bir önceki dengeleri sürdürme çabasında ısrarlıdır. Ancak gelişen Almanya’ya karşı daha agresif ve sindirme eksenli elindeki olanakları devreye sokmaya çalışmaktadır. Bu anlamda bir yandan büyük çaplı Pasifik anlaşması kotarılmaya çalışılırken diğer yandan Almanya’ya karşı ticaret savaşı Trump tarafından gündeme getirilmiştir. Artık anlaşma ve uzlaşmanın önceki süreçlere göre hiç de kolay olmadığı, sürekli gerginlik hatlarının oluştuğu ve çatışmanın ivme kazanarak geliştiği görülmektedir. Kriz sürecini daha iyi değerlendiren Alman emperyalizmi, gelişen ekonomisi, iştahla pazar arayan birikmiş sermayesi ile “Batı Bloku”nda daha etkili bir aktör olmaya, ABD ile dengeye dayalı bir ilişki geliştirmeye hatta olanaklıysa bu bloğun önderliğini ele geçirmeye yönelik bir mücadeleye düne göre daha güçlü giren bir politik konumlanış almıştır. Asya cephesinde ise Çin tehdidi Japonya’nın ABD ile uyumunu daha fazla zorunlu kılan bir durum yaratmaktadır. ABD-Japonya Bloku görece daha uyumlu ve daha az sorun yaşayan bir ortaklığa sahiptir.

“Batı Bloku”nda yaşanan iç yarılma, çatışma hiç kuşkusuz gelişmelerin eğilimine bakıldığında daha fazla derinleşecektir. Ancak bu bloğu yer yer birbirine daha fazla kenetlenmeye yer yerde birbirlerine karşı tehdit unsuruna dönüştüren diğer emperyalist güçler de bir taraftan hızla serpilmekte ve gelişim kaydetmektedir. Özellikle taze ve iştahlı sosyal-emperyalist güç olan Çin bu blok için en önemli tehdit unsuru durumundadır. Çin sosyal-emperyalizminin uzun sürece yayılan büyüme rekorları kapitalist üretim sürecinde kat ettiği mesafe ve ucuz iş gücü, bunun yarattığı avantajlı ticari ilişkiler ve büyük pazar alanı avantajlarını da kullanarak ciddi bir sermaye birikimine ulaştığı görülmektedir. Bu sermaye birikiminin kabına sığmayan yapısı onu sermaye ihracına yönelten emperyalist bir politikaya doğal bir süreç olarak götürmüştür.

Çin henüz sermaye ihracı için duyduğu pazar ihtiyacını “zora başvurmaya içeren” bir yolla gerçekleştireceğine dair bir ipucu ya da belirginleşmiş bir saldırganlık eğilimine dönüştürmüş değildir. Ancak emperyalist politikaların başladığı nokta aynı zamanda askeri saldırganlığın da zemini olmaktadır. Çin bu ekseninde bir yönelim ve pratik içine henüz girmemiş olsa da savunma sanayisine yaptığı yatırım yine bu alanda kendi teknolojisini üretmeye odaklı yaklaşımı ve askeri harcamalara yatırdığı sermaye bilinen boyutlarıyla ve bilinmeyen boyutlarıyla oldukça büyük çaptadır. Bu durum kuşkusuz sadece savunma amaçlı bir hazırlığı değil edindiği sermaye birikimi ve bunun emperyalist karakterinden dolayı bunun yaratacağı güvenlik zorunluluğu ve saldırganlığın kaçınılmazlığına yönelik bir politikadır. Bunun adı ise kuşkuyla yer vermeyecek şekilde emperyalist karakterlidir. Çin emperyalizmi biriken sermayesi için pazar oluşturma mücadelesini son yıllarda ciddi düzeyde geliştirmiştir. “Tek kuşak, tek yol” adlandırmasıyla Asya, Afrika, Ortadoğu ve Avrupa’nın bir kısmını kapsayan büyük çaplı bir sermaye yatırımı ve sermaye ihracı projesini 2013’te somutlamıştır. Bu proje bugün geldiği aşamada planlandığı gibi ilerlemese de ciddi düzeye gelmiş bir hamle olmuştur. ABD-AB ve Japon emperyalist bloğunu tedirgin edecek düzeyde bir gelişmedir. Zira Çin’in sermaye birikim düzeyini göstermesi açısından bu gelişme bu güçler için alarm zilidir. Ki ABD bu bağlamda Ulusal Güvenlik Stratejisi’ni son yıllarda Çin’in ekonomik, politik ve askeri gelişimi durdurma, geriletme ve kuşatma üzerine oluşturmaktadır. Açık şekilde Çin’in daha uygun koşullarda kendi pazarına teknoloji transferi, sermaye ihracı ve sermaye yatırımı ile girdiğini dillendirerek buna karşı tedbir geliştirmektedir.

Ekonomik düzeyde gelişen ve serpilen Çin emperyalizmi ile özellikle askeri ve politik sahada ABD ve AB karşısında etkili olan Rus emperyalizminin blok arayışı ve iş birliği ise tüm hızıyla gerçekleşmekte, derinleşerek bir blok eğilimi kazanmaktadır. Rusya ve Çin arasında büyük çaplı enerji anlaşmaları, enerji nakil yollarının inşa edilmesi, “Tek kuşak tek yol” projesindeki iş birliği, bir dizi politik gelişmede tutturulan ortak yol, Şangay İşbirliği Örgütü üzerinden ekonomik, politik ve askeri iş birliği gibi somut atılmış adımlar söz konusudur.

Emperyalist rekabetin siyasal ve askeri ayağında Rusya ve ABD emperyalizminin yıkıcı rekabeti 2000’li yılların ikinci yarısından itibaren daha fazla açığa çıkmıştır. Özellikle Orta Doğu’dan Kuzey Afrika’ya kadar uzanan toplumsal kargaşa ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan siyasal arayışlar bu rekabetin bu alanda odaklanmasına neden olmuştur. Ancak bunun yanında özellikle 2000’in ortalarından itibaren Rusya’yı batıdan, doğudan ve güneyden kuşatma ve onun arka bahçelerine yönelik siyasal operasyonlar ve hamleler Rusya’nın daha kesin ve katı adımlar atmasına yol açmıştır. Bu kuşatmayı dağıtmanın yolu olarak askeri gücünü devreye sokan Rusya bu noktada ABD ve AB emperyalistlerinin gerçekleştirdiği siyasi hamleleri

belli oranda karşılamayı başarmıştır. Gürcistan'ın kısmi işgali ile başlayan Rus hamlesi burada istediği düzeyde belli sonuçlar üretmesini getirmiş, “turuncu devrimlerin” çürümüş karakteri ile birlikte ona karşı sonuçlar almayı doğurmuştur. Aynı durum Ukrayna üzerinden geliştirilen hamleyi de benzer bir yöntemle karşılamaya sonuçlanmıştır. Yine kısmi bir Ukrayna işgali ve Kırım'ın Rusya'ya bağlanmasıyla sonuçlanmış Donetsk bölgesindeki süreçle birlikte Ukrayna'da bir dağılma ve parçalanma süreci olgunlaştırılmıştır. Bu noktada özellikle NATO kuşatmasının bu hamlelerle ciddi yara aldığı, NATO güçlerinin bu manevralar karşısında benzer bir askeri hamleyle karşılık veremediği görülmüştür. Rusya bir süreç boyunca attığı politik hamlelerle ciddi bir prestij ve güç devşirmeyi başarmıştır. Özellikle Suriye'de yaşanan iç kargaşa ve kaosu emperyalist güçlerin bölgesel politikasının inşasında odak noktaya oturması ve Rusya'nın bu alanda ABD'nin istediği sonuçlara ulaşmasını engellemesi, onlar için büyük bir politik başarı hikâyesi olarak hanesine “skor” olarak yazılmasını sağlamıştır.

Bu bağlamda ABD önderliğinde “Batı Bloku”nun Büyük Orta Doğu Projesi (BOP) ile Rusya'yı çevrelemesi ve kuşatması, Asya-Pasifik'te büyük ticari hamleler ve devasa askeri güç yığınağıyla Çin'in kuşatılmaya çalışması Çin ve Rus ilişkisinin kader ortaklığı paydası olmuştur. Geline nokta BOP ciddi yaralar almış, Asya-Pasifik'teki güç ilişkilerinin yeniden tanımlanmasına dair örgütlenme-konumlanma ve hamleler ise devam ettirilmektedir. Ancak hem Rusya hem de Çin'in zayıflatılmasını, sınırlanmasını ve rekabetçi büyük emperyalist odaklar olmasını engelleyecek kuşatma planı günceldir.

Fakat Doğu Avrupa'dan Balkanlar'a, Ortadoğu'dan Orta Asya ve Uzak Asya'ya, Afrika'dan Latin Amerika'ya kadar birçok bölgede ve ülkede var olan konumunu daha da geliştiren Rusya ve Çin emperyalizmi olmaktadır. ABD-AB ve Japon emperyalistleri ise daha fazla sınırlanmakta, daha keskin rekabet koşulları içinde pazarlarını sıkı bir şekilde koruma durumuna düşmektedir. Bu bağlamda özellikle bu blok arasındaki rekabetin nesnel zemini daha fazla güçlenmektedir. Rusya ve Çin'in her bir hamlesi ve gelişimi, aynı zamanda ticari ilişkilerle, “Batı Bloku” arasındaki pazar tasnifi noktasında oluşan çelişkilerin kaşınmasını içerecek ve bu bloğun çelişkilerini büyütecek şekilde olmaktadır. Yani “Batı Bloku”nu kaynaştırma, pekiştirme eğiliminden çok yarılmaların büyümesi, çatlakların derinleştirilmesi şeklinde ilerleyen bir süreç gelişmektedir.

Bu AB yöneliminde İngiltere'nin bu projeden uzaklaşması ve uzaklaştırılması denkleminde, Ortadoğu ve Afrika'da yaşanan karmaşalar sonrası “Batı Bloku”nun bir türlü buraların dizayn edilmesinde güçlü birliktelik yakalayamamasında, Doğu Avrupa politikasında, Balkanların şekillendirilmesinde kendisini ortaya seren çelişkiler söz konusudur. Buna ticari uyuşmazlıklar, ABD'nin gümrük

duvarlarını yükselten ekonomi politikası ve yarattığı çelişkileri de eklemek gerekmektedir. Askeri alanda ise NATO içindeki güç dengelerine dair rahatsızlık hem ABD hem de Almanya tarafından sıklıkla dillendirilmektedir. Özellikle Almanya'nın kendi ulusal güvenlik ve AB güvenlik projelerine odaklanan tutumu, ABD için Almanya'ya yönelmiş öfke ve kırgınlık olarak karşılık bulmaktadır.

Emperyalist güçler arası rekabetin, mücadelenin körüklenmesi özellikle ekonomik krizle birlikte hız kazanmıştır. Bu bağlamda bilhassa “Batı Bloku” içinde yer alan ülkelerde gözden kaçmayacak düzeyde bir politik kriz, egemen klikler arası mücadelede bir keskinlik de söz konusudur. ABD, Avrupa ve bu ülkelere bağlı birçok ülkede bu politik krizin ciddi sonuçları ortaya çıkmaktadır. ABD’de başkan seçilen Trump ve izlediği kimi yönelimler CIA, Pentagon ve hatta bizzat Beyaz Saray’da ciddi bir dirençle karşı karşıya kalmaktadır. Senatoda Trump’a karşı sürekli bir ayar verme ve politikalarının tashih edilmesi durumu yaşanmaktadır. Ki göreve geldiğinden bugüne Trump en temel bakanlıklardan danışmanlıklara kadar bir dizi bürokratik mekanizmada sürekli oynamalar yapmak zorunda kalmakta ya da bu mekanizmalardan gelişen istifalarla Trump köşeye sıkıştırılmaktadır. Tüm bu gelişmeler ABD’nin içeride de ciddi bir politik sorun yaşadığının işaretlerini taşımaktadır. Benzer bir durum AB emperyalistleri, İngiltere ve bu güçlere bağlı-bağımlı ülkeler için de geçerlidir. Yunanistan, İspanya, İtalya gibi ülkelerde verili sistemin güçleri dışında yeni siyasal temsiliyetleri taşıyan politik aktörler boy vermiştir. Özellikle gelişen halk muhalefetinin memnuniyetsizliği bu politik aktörlerin varlık zemini olmuştur. Diğer Avrupa ülkelerinde ise sağcı-faşist partilerin gelişmesi ve sistemin bu temelde daha sağa doğru kayan bir politik hat tutturması söz konusu olmaktadır. Ancak çok sık şekilde hükümet krizleri çıkmakta, seçimler yenilenmektedir. Bu kuşkusuz bir politik sorunun, kriz emareleri taşıyan durumun işaretleridir. Gerici ya da ilerici temelde ortaya çıkan politik iklim var olan egemen rejimin dengelerini bozmakta, bu eksende normal durumun dışına taşan hükümet krizlerine zemin oluşturmaktadır. Bu yönetmeye dair birikmiş sorunların işaret fişekleridir. Çelişkilerin keskinleştiği zemin emperyalist-kapitalist ülkelerin içine doğru yansımaları bulmaktadır.

Bu eksende Rusya ve Çin’in daha rahat olduğu, politik sorunların ve yönetme sorununun daha geri düzeyde seyrettiğini belirtmekte fayda var. İçinden geçtiğimiz süreçte emperyalist politikaların daha etkili ve güçlü yaşama geçmesinde bu durumun da önemli olduğunu vurgulamak gerekir.

## 2- Orta Doğu ve Türkiye’de Genel Durum

Türk hâkim sınıflarının 1980’den bugüne emperyalist sermayeyle ve onun serbestçe dolaşımını sağlama süreciyle birleşmeye yönelik politikalar yürürlüktedir. Özellikle AKP ile birlikte bu noktada devasa adımlar atılmıştır.

Emperyalist sermayenin talan ve yağmasına açık hale gelmedik tek bir sektör, alan ve deyim yerindeyse metrekare kalmamıştır. Emperyalist sermaye dizginsiz bir şekilde tüm ekonomik ve sosyal yaşama sirayet etmiş, onun gözeneklerine kadar sızmıştır. Türkiye'nin iktisadi ve sosyal yapısı AKP dönemi boyunca hiç girmediği kadar emperyalist sermayenin pençesi altına girmiş, hiç olmadığı kadar bağlı-bağımlı bir ilişki biçimi oluşmuştur. Bu durum her ekonomik ve politik kriz koşullarında daha güçlü bir şekilde gerçekleşmiş, “dini, imanı, rengi” olmayan her türlü emperyalist sermaye ülkeye bir akışkanlıkla akıtılmıştır. Devasa boyutlarda borçlanma, tüm öz kaynakların eritilmesi, peşkeş çekilmesi süreç boyunca tıkr tıkr işletilmiştir.

Emperyalist sermayeye bağlılık ve bağımlılık düzeyi, aynı zamanda onun kurallarıyla işleyen bir ekonomik ve mali sistem zorunluluğunu getirmiştir. Devlet mekanizması bu çıkarların gerçekleştirilmesi için olabildiğince güçlü şekilde kendini yeniden organize etmiş, tüm yasalar, yönetmelikler ve tüzükler bunun gereğine uygun olarak biçim almıştır. Bu aynı zamanda devletin ve egemen sınıfların politik yönelimini de belirleyen bir durumun oluşmasını sağlamıştır.

ABD ve AB emperyalistleri, dünya pazarlarını ve özelde Orta Doğu pazarını tıkanmış politik yapısı, sorun üreten toplumsal dinamikleri, sermayenin daha karlı şekilde gerçekleşmesinin önündeki engelleri kaldıracak şekilde yeniden biçimlendirmeye 1990'larda Rus Sosyal Emperyalizmi'nin maskesini atmasıyla başlamıştır. Bu bağlamda enerjinin kontrol ve naklini sağlamayı en yüksek kâr ve en üst düzeyde verimlilikle sağlayacak, buraların emperyalist sermayenin kanlı ellerinde yüksek kâr alanlarına dönüştürecek, politik rejimleri “küreselleşmenin” kurallarına uyumlu hale getirecek, gücünü ve varlığını daha pekişmiş hale getirecek en mükemmel koşulların sağlanması için işe koyuldu. Bir yandan ulusal ve tarihsel çelişkileri kaşıyarak, tırmandırarak emperyalizmin temel besin kaynağı savaş ortamı yaratmak, diğer yandan durmaksızın askeri-politik saldırganlıkla tüm pazarı dizayn ederek ezilenleri kölelik koşullarına daha fazla mahkûm etme siyaseti güdülmüştür. Bu emperyalist sistemin sermaye birikim sürecini, kendisini daha iştahlı ve yüksek kârlarla ve çok yönlü gerçekleştirilmesi için kültürel, ideolojik, politik ve tarihsel bir çölleştirme, kurutma, içini boşatma ve tahrip etme saldırısının en kapsamlısı olarak ortaya çıkmıştır. Emperyalist sistemin temel tüm özelliklerinin, yapısının henüz tekelleşmenin ilk evresinde dünyada Ekim Devrimi ile patlak veren ve devamı gelen devrim dalgasıyla akamete uğratıldığı, sınırlandırıldığı ve varlığına dair büyük tehditlerin olduğu koşullarda, gerçekleştirmediği tüm olanaklar ve imkânlar artık bu süreçte önüne çıkmıştır. Evet Lenin yoldaşın tüm ekonomik yapısını ve niteliğini ortaya koyduğu emperyalist tekelleşme, onun belirlenmiş yasaları doymak bilmeyen kâr hırsının önünde bir engel kalmamıştır. “Sosyalizmin yenilgisi” ilan edilmiş, “tarihin sonu” gelmiş, kapitalist-

emperyalist sistemin payidar olduğu kitlelere ideolojik olarak benimsetilmiştir. İşte bu koşullarda emperyalist sermaye artık tarihte hiç görülmediği kadar önünde bir engel olmaksızın atını tüm dünyada şaha kaldırıp hesaplarını görme koşullarına kavuşmuştur. “Kürselleşme, neo-liberalizm” denen yönelim tam da bu çıkarların, dizginsizliğin, sınırsızlığın adımları, hamleleri olmuştur. Bölgesel düzeyde savaşlar eksilmeksizin, emperyalist sermaye güvenliğini sağlamış, işçi ve emekçileri ideolojik olarak “teslim” almış şekilde ekonomi-politikalarını hayata geçirmiştir. İçinde kan vardır, gözyaşı vardır, yüksek kâr vardır, ummadığı ve ümit etmediği kadar sermayenin dolaşımı için güvenli koşullar vardır, kaynaşmış ve birleşmiş bir dünya pazarı olanakları vardır.

Aykırı olan, sorun üreten, güçlü toplumsal gelişme potansiyeli olan her alan ise dizayn edilmek, ezilenler başka gerici cendereler içinde boğularak, mas edilerek tüketilmek üzere çok yönlü kuşatmaya alınmıştır.

İşte Türk hâkim sınıfları bu yönelimin, en iştahlı aktörlerinden biri olmak üzere kendisini konumlandırmıştır. AKP ile birlikte iç politikada AB’ye, dış politikada ise Orta Doğu’da ABD’nin ajandasına en sıkı şekilde dâhil olma çizgisi benimsenmiştir. AB politikaları tüm ekonomik, politik ilişkilerin “Batı Bloku”nun sermaye akışına uyumlu hale getirilmesi üzerine iken Orta Doğu’da artık kaçınılmaz şekilde su yüzüne çıkan ulusal ve toplumsal çelişkilerin yeni politik dengelerle kurulmasının bölgesel aktörü rolü üstlenilmiştir. Bu da her yönüyle emperyalizmin iktisadi ve politik hattına tam ve mutlak uyumu gerektiren bir zorunluluk olarak kendini dayatmıştır.

Türk hâkim sınıfları Orta Doğu’ya uyumlu olabilmek ve burada etkin olmak için, buna uygun bir organizasyona girmeyi zorunlu ve kaçınılmaz bir durum olarak kavrayana ve bu hayata geçene kadar oldukça zorlu ve sancılı bir süreç, çatışma ve gerginlik dönemi yaşamıştır. 1999’da AB sürecinin ivme kazanması, Kürt meselesinin tüm toplumsal ve politik dinamikleri etkileyecek bir düzeye ulaşmasından dolayı “demokratikleşme” hamleleri AKP öncesinde tohum olarak atılmıştır. Abdullah Öcalan’ın, büyük bir emperyalist komployla TC’ye teslim edilmesi, bu yeni dizaynın, bölgesel şekillenişin ilk “hediyeleri” olmuştur. 2001’de yaşanan büyük ekonomik kriz, Türk hâkim sınıfları için aynı zamanda yeni kurullarla sürece hazırlanmanın da en büyük fırsatı olmuştur. Kemal Derviş’in emperyalist tekeller tarafından kabinede görevlendirilmesi ve “15 günde 15 yasa” olarak tarihe geçen düzenlemelerle, sürece ekonomik uyumu içeren şekilleniş ivme kazanmıştır. TV’de Kürtçe yayın dönemi de bu sürecin ürünüdür. Kabuk değişiminde kararlı olan Türk hâkim sınıfları, buna karşı gösterilen kimi dirençlerle politik kriz ortamına da hızla girmiştir. Âdeta tüm faşist partiler bu politik krizde “tarih” sahnesinden çekilirken onlardan nöbeti devralan ve kabuk değişiminde yetenekli yeni faşist klikler boy vermiştir. Bu kabuk değişimi sürecinin ilk ve kapsamlı tasfiyesi ve yeniden inşası bu şekilde



gerçekleşmiştir. Devamında ise Ergenekon, Balyoz gibi davalar ve devletin çürümüş, bürokratlaşmış ve artık işe yaramaz ve vitrin olan unsurları tasfiye edilmeye başlanmış, sürecin politik ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde sistemin güç odakları arasında yeni dengeler kurulma süreci başlamıştır. Faşizm evin içindeki eşyaları tutarak yerlerini değiştirerek bu dizaynı yaklaşık 10 yıllık bir süreçte yerine getirebilmiştir. Ordunun, faşist partilerin, bürokrasinin, medyanın, egemen sınıf örgütlerinin, parlamentonun duracakları yerler belli belirsiz, büyük bir hırgür içinde belirlenmiştir.

Türk hâkim sınıfları bu düzenlemeyi yaparken içerde, bölgede ABD'nin Dışişleri Bakanlığı gibi çalışan bir rolü de yerine getirmek için ciddi bir uğraş vermiştir. “Arap Baharı” başlamadan önce âdetâ tüm sorunlu alanlarda dayatarak biraz da eğreti bir halde burnunu sokmaya çalışan, her sorunda arabulucu olma hevesi “komşularla ve dünyayla sıfır sorun” politikası ile pazarlanmıştır. Ancak her girişim ve hamle ABD'nin bölge politikasının bir parçası olarak gerçekleşmiştir. Bu “barışçıl ve diplomatik” girişim sürecinde en büyük oyunu ise Suriye olmuştur. Suriye'nin ABD'nin istediği biçimde ancak barışçıl şekilde ikna edilerek dizayn edileceğine dair inançla Suriye üzerinde ciddi politik yatırım yapılmıştır. Suriye rejimi ile sınırların kaldırılma noktasına geldiği henüz “Arap Baharı”nın öngünlerinde lanse edildi. Esad ile Tayyip Erdoğan'ın aile dostluğu tatil fotoğraflarıyla kamuoyuna sunuldu. Zira İran'ın ve Rusya'nın kuşatılması, BOP'un ilk değişim ve dönüşüm hamlesinin mimarı olmaya çalışan bir Türk devleti söz konusuydu. Bu da Suriye olacaktı. Özellikle Suriye politikasını Orta Doğu'da 100 yıl önce kaybedilen şeyin bulunması olarak tanımlayan bir devlet politikası bu süreçte şekillendi. Daha sonrasında ise Suriye'de kaybedilecek bir politik konumlanışın Orta Doğu'da bir yüzyıl daha etkin olma durumunun kaybedileceği tanımına dönüştü.

Tunus'tan başlayan, önce Kuzey Afrika'yı sarmalayan daha sonra tüm Orta Doğu'ya yayılan “Arap Baharı” denilen toplumsal kalkışma ve isyanlar, nihayet Suriye'deki durakta kanlı bir iç karmaşaya evrilmiş ve “Arap Baharı” bu durakta bir savaş serüveni ile kalakalmıştır. Tunus, Mısır ve Libya'da kokuşmuş faşist rejimlerin, çürümüş sembol isimlerinin devrilmesiyle sonuçlanan bu kalkışma ve isyanlar, aynı zamanda bölgedeki tüm dengelerin yeniden kurulması ve tanımlanmasına yol açacak sonuçlar da yaratmıştır. Bu kalkışmaların, halkın kemiğine dayanan bıçağı alıp sahibine saplamayı amaçlayan bir iç dinamiği ve hiç kuşkusuz ilerici bir yanı vardır. Bu halk ayaklanmaları, emperyalizmin yarı sömürgesi faşist diktatörlüklere karşı demokrasi istek ve arzusunun bir ürünüdür. Ancak bu kalkışmaların kendiliğinden yapısı, zamanla emperyalist güçlerin bu kalkışmaları kendi amaç ve hedeflerine uygun olacak şekilde liberalize edip politikalarına uygun bir yönelime sokma çabası, hâkim kliklerin diğer kliklerinin bu harekete önderlik eden ona yön ve biçim veren girişimleri asla akıldan çıkarılmamalıdır. Bu hareketleri ve çürümüş faşist diktatörlerin devrilmesini



bir “devrim” olarak sunan yaklaşımları ise kökten ret etmek gerekmektedir. Emperyalist sevici liberal cenahın “yeni devrim tipi” diyerek kutsadığı ve hatta büyük devrim stratejileri yazdığı bu kalkışmalar, kendiliğinden karakteri baskın olan ve egemen sınıfları onların dayandığı üretim ilişkilerini değil onların çürümüş temsilcilerini hedef alan ve yine egemen sınıfların “çaresizce” destek vermek zorunda kalarak bunları indirdiği bir kalkışma olarak görmek gerekiyor. Böylesi kendiliğinden hareketlerin, emperyalist dayanaklı sistemleri bir kalkışmayla, silahsız bir biçimde, önderlikten ve örgütlenmeden yoksun bir şekilde devireceğini düşünmek, bunu propaganda etmek, buna yaslanarak devrim stratejileri inşa etmek halk kitlelerini gerçeklerle yüzleştirmemek ve donanımsız bırakmak demektir. Emperyalist dayanaklı gerici egemen sınıfları devirmenin yegâne yolu silahlı mücadeleye dayalı, devrimci-komünist güçlerin önderliğinde örgütlenmiş halkın uzun süreli mücadelesidir. Bunun dışında bir devrim beklentisi, hiç kuşkusuz gerçek devrimci yönelimden halkı azade kılmak olacaktır. Düşmanın gücünü, olanaklarını, emperyalizmin durumunu ve gerçekliğini yok sayan ideolojik bir sapma olarak tarihe not edilecektir. Ki nitekim öyle de olmuştur.

“Arap Baharı”, Türk hâkim sınıflarını da tıpkı “Batı” emperyalist bloğunu heyecanlandırdığı gibi heyecana gark etmiştir. Özellikle Mısır, Libya, Tunus gibi ülkelerde AKP’nin ideolojik kardeşi olan ve “ılımlı İslâm” diye kodlanan güçlerin devlet içinde etkin hale gelmesi, Türk hâkim sınıfları için Orta Doğu’da oynamak istedikleri bölge gücü rolü için büyük bir fırsat, bulunmaz bir zemin olarak görülmüştür. Suriye’de de başlayan kalkışmalar ve bunların Baas’ın demir yumruğu ile bastırılmaya çalışılmasına karşı hızla silahlı kalkışmalar örgütlenmiştir. Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) adı altında irili ufaklı bir dizi silahlı hareket, feodal savaş ağaları türemiş ve ülke hızla bir savaş girdabı içine girmiştir. Türk egemen sınıfları kalkışmaların başlamasından birkaç ay sonra, barışçıl dönüşümü sağlamak için ciddi ekonomik ve politik yatırım yaptığı Suriye rejiminin silah yoluyla devrilmesi için baş aktör konumuna demirlemiştir. Artık daha kısa yoldan, kanlı olan bir yoldan rejimin devrilme olasılığı belirmiş ve Türkiye bilindik Suriye hesaplarında bu defa bu kısa yola tüm enerjisini vermiş politik ve ekonomik yatırım yapmıştır. Artık hesaplar değişmiş, dostlukla değiştirilmeye çalışılan düşmanlar zorla değiştirilmeye çalışılan düşman olmuştur. Ancak Orta Doğu’da ABD emperyalizmi adına iş tutma, onun çıkarlarına odaklanan yönelim bu sürecin temel motivasyonu olmuştur.

Türk hâkim sınıfları Suriye’de bu süreçte her türlü cihadist örgütlenmeyi, Baas rejimine karşı desteklemiş, eğit-donat politikasından lojistik ve cephaneye, cephene gerisi desteğine, diplomatik desteğe kadar her türlü olanak sunulmuştur. Ancak ABD-AB gibi emperyalist güçlerin, Türkiye ve Körfez ülkeleri gibi bölgesel güçlerin tüm desteğine rağmen Esad rejimi devrilememiş,

Esad'ın devrilemediği her an bu güçler arasındaki çatlağı, ihtilafı derinleşmiştir. Zira Suriye'de emperyalistlerin de dolaylı şekilde dâhil olduğu savaş devam ederken Arap Baharı denen süreç tersine dönmüş, Mısır'da askeri bir darbe ile Mursi cumhurbaşkanlığından indirilip tutuklanmış, Libya'da feodal parçalanmışlık had safhaya varmış ve özellikle IŞİD (Irak Şam İslam Devleti) ciddi bir güç haline gelmiş, Tunus ve Cezayir'de beklenen “demokrasi” haberleri gelmemiştir. Bu durum Suriye üzerinde fikir birliğinde olan hem emperyalist güçlerin hem de bölge devletlerinin farklı politikalarından kaynaklı çelişkilerini artırmıştır. Suriye'de bir türlü beklenen sonucun elde edilememesi ise bu çelişkilerin daha fazla derinleşmesine neden olmuştur.

Suriye politikasında bir başka faktör ise Kürt meselesi olmuştur. Kürt Ulusal Hareketi önderliğindeki güçler hızla iktidar boşluğundan faydalanarak Kanton tipi örgütlenmeyle, Rojava'da egemenlik kurmuştur. Suriye'nin şekillenmesinde, savaşın gidişatında KUH artık güçlü bir aktör olarak belirleyen, yön verebilen bir güç durumuna gelmiştir. Uzun süre hem rejimle hem de ABD-AB ve Türkiye gibi güçlerle çatışmasızlık siyaseti ile özellikle gerici cihadist güçleri Rojava'dan temizleme siyaseti izlenmiştir. Ancak gerek ABD gerekse de Türk egemenlerinin, Kürt Ulusal Hareketi'nin kazanımlarına karşı düşmanca tutumu örtülü bir şekilde süreç boyunca kendisini göstermiştir. Özellikle ABD, ÖSO ve makul diye nitelendirdiği silahlı muhalif güçlerin başarısızlığı karşısında Kürtleri kendine yedekleyecek bir siyaset izlemiştir. Bu bağlamda cihadist güçleri Kobanê başta olmak üzere Rojava kantonlarına karşı kışkırtan bir politikayla hareket etmiştir. Bu cihadist kuşatmaya karşı ise kurtarıcı rolü üstlenerek Suriye politikasında daha uzak erimli politik hesaplarının zeminini oluşturmuştur. Nihayet Kobane'nin cihadist kuşatmasında “kaolisyon güçleri” denen emperyalist şeytanlar son ana kadar seyirci olmuş ve nihayetinde hava desteğiyle “yardıma yetişerek” Kürtleri kendine yedekleme siyasetini tüm çıplaklığıyla açık hale getirmiştir. Türk hâkim sınıfları ise Suriye'de bir yandan Baas rejiminin devrilmesine odaklanmış bir siyaseti merkezine otururken diğer yandan Rojava kazanımlarına karşı başta ideolojik-politik çürütme ve kuşatma ile cihadist güçlerin pervasız şekilde kışkırtılması şeklinde ikili siyaset izlemiştir. Bir yandan “yumuşak” güç ile Kürtleri kendi politik hesaplarına angaje etmeye çalışmış ve onları inkâr siyasetini sürdürerek hamiliğe razı etme siyaseti gütmüş diğer yandan cihadist güçlerle Kürtleri zayıf düşürecek, mümkünse belini kırarak askeri saldırganlığı kışkırtmıştır. İki siyasetin bir bütün olduğu, özünün ise Kürt ulusal haklarına karşı Türk egemen anlayışının faşist tutumunu içerdiği açıktır. Bu ikili siyaset, özellikle Rusya emperyalizminin Esad lehine Suriye'ye askeri desteği açık ve aleni hale getirmesiyle ve Esad'ın elinin güçlenmesi ve ABD-AB-Türkiye-Körfez ekseninin Esad'ı devirme siyasetinin elde bir bomba gibi patlamasıyla tek bir hatta saldırganlık ve işgal hattına evrilmiştir. Türk egemenlerinin Suriye politikası hızla Suriye'nin bir bütün kaderini belirleme, ona yön çizmeden

Rojava'ya düşmanlık ve beka sorununa dönüşmüştür. Bugün gelinen noktada bir bütün Suriye üzerine hesaplar tali, Rojava siyaseti esas durumuna gelmiştir. Kuşkusuz bu yeni bir durum, gelişme ve dengeleri sarsacak bir aksiyon olana kadar böyle devam edecektir.

Burada Türk egemen sınıflarının özellikle Rojava siyasetini, bir dönem boyunca hayata geçen Kürt meselesinde “barış, uzlaşma ve çözüm” siyasetiyle birlikte okumak gerekmektedir. Suriye’de ortaya çıkan karmaşa ile birlikte, emperyalistlerin “bölge siyaseti için” bir hal yolu bulunmasını istediği Kürt meselesinde süren “çözüm” arayışı âdeti yeni bir ivme kazanmıştır. Çözüm süreci zaten TC’nin bölgesel hesapları için başlatılmış bir politikayken Suriye’de yaşanan gelişme bu politikaya âdeti kan taşımıştır. “Çözüm süreci” denen görüşmeler ve politika esas itibariyle TC’nin Kürt hareketini silahsızlandırma karşılığında kimi kültürel ve politik hakların verilmesini içermiştir. Legal siyaset hakkının genişletilmesi, dil ve kültürel alanda kısmı haklar gibi kırıntılarla Kürt hareketi silahsızlandırılıp inkâr ve asimilasyon, yeni koşul ve dengeler içinde sürdürülmek istenmiştir. Zira Türk egemenleri de bilmektedir ki silahlı mücadele olmaksızın elde edilecek reformcu talepler pamuk ipliği ile bağlı olacaktır. Belli koşul ve durumlarda hızla gasbedilebilecek ve en kaba inkâr ve asimilasyon koşulları acımasız şekilde sürdürülecektir. TC’nin bu tasfiye hareketi, ideolojik-politik ayaklarıyla kapsamlı bir manipülasyon ve aynı zamanda Kürt hareketine saldırı konseptiyle sürdürülmüştür. Özellikle Kürt meselesinde demokratik adımlar atılıyor algısı ile geniş ilerici, devrimci, demokratik kesim legalizme ve reformculuğa etkili şekilde yönlendirilmiştir. Kürt hareketi de bu etkinin en fazla etkisinde kalan güç olmuştur. Faşizmin barışçıl, legal, demokratik mücadele biçimi ile yıkılabileceğine dair güçlü bir ideolojik inanç, parlamentarizm pohpohlanarak etkili kılınmıştır. TC’nin asla gerçekleştirmeyeceği Kürt ulusuna tam özgürlüğün olanaklı ve mümkün olduğuna “çözüm süreci” boyunca geniş bir kesim inandırılmıştır. Ancak Türk devletinin tüm amacı ve hedefi Kürt silahlı güçlerinin tasfiyesini sağlayacak bir kandırma ve oyalama siyaseti gütmek olmuştur. Bunun olanaklı olmayacağını gördüğü noktada ise daha büyük bir savaşa ve saldırıya hazırlığı bu süreç boyunca örgütlemekten geri durmamıştır. Suriye ve Rojava siyaseti de tam da bu eksene oturacak şekilde biçim almıştır. Rojava’dan koparacağı tavizleri “çözüm süreci”nin kaderiyle doğrudan ilişkilendirmiştir. Rojava’nın Türk hâkimiyetine ve hamiliğine girmesini sağlayacak her türlü politika ve saldırı hayata geçmiştir. Bu bağlamda Rojava siyaseti, Kürtlerin hak ve özgürlüklerinin gerçekleşmemesi üzerine kurulu bir hamilik olarak belirginleşmiş ve Esad ve cihadistlere karşı Türk şemsiyesi ile bağımlı ulus koşullarının sürmesini vaat etmekten öteye geçmemiştir. Nihayetinde bu politikanın Rojava’da karşılık bulmaması ile birlikte “çözüm süreci” de askıya alınmış, sahada ve moral düzeyde kaybedilen üstünlük bir askeri saldırı, topyekûn saldırı konsepti ile kazanılmaya çalışılmıştır. Vahim olan tablo ise faşist diktatörlük “çözüm

süreci”ne hiç de Katolik nikâhıyla bağlı olmamasına rağmen Kürt hareketinin “çözüm sürecini” bir Katolik nikâhı gibi algılayan yönelimidir.

Türk hâkim sınıflarının, Suriye’de yaşanan gelişmeler ve sürekli irtifa kaybeden yönelimleri ve boşa düşen hamleleri, Kürt meselesinde ne içeride ne bölgesel çapta sonuç üretmeyen kısır siyaseti ile ABD’den almaya çalıştığı rolü ve dolayısıyla bölgesel güç olma, bölge politikalarına yön veren bir “ikinci keman” olma hevesi tam anlamıyla kursağına dizilmiştir. Yaklaşık 10 yıl boyunca örülen ve örgütlenen çizgi, yapılan yatırımların berhava olma durumu ortaya çıkmıştır. ABD’den Suriye için beklenen görev bir türlü kotarılamamıştır. Özellikle ABD ve Rusya arasında Fırat’ın doğu ve batısının düzenlenmesine yönelik geçici anlaşma sonrası Türk hâkim sınıflarını endişelendiren ve belli oranda agresifleştiren bir siyasete itelemiştir. Rakka operasyonunda dahi tercih edilenin Kürt Ulusal Hareketi olması ve TC’nin Fırat’ın doğusunda tam anlamıyla saf dışı edilmesi, faşist diktatörlüğü “beka sorunu” “terörle mücadele” ve Suriye’de “terör örgütleri” tanımını daha güçlü şekilde dillendirmeye yöneltmiştir. Bir NATO gücü olduğunun altını çizerek keskin ve sert bir Kürt düşmanlığı kampanyası başlatmış, Rojava’yı bir beka sorunu parantezi içine almış ve ABD emperyalizmi ile bu eksende pazarlık masası kurmaya girişmiştir. Bu süreçte Kürt kazanımlarını törpüleme ve yok etme pahasına Rusya ile de masaya oturan, elden çıkacağı belli olan muhaliflerin elindeki tüm bölgelerin düşmesinde kolaylaştırıcı bir faktör olarak Rojava’nın bağrında bir hançer olarak kalma koşullarını bu yolla sağlamaya çalışmıştır. Fırat’ın doğusunda devre dışı kalan faşist diktatörlük, Rusya’nın alanı Fırat’ın batısında ABD’nin örtülü desteği ve Rusya’nın ABD-Türkiye çelişmesini keskinleştirme politikasının yarattığı boşlukta Afrin’i işgal etmiştir. Rojava’ya yönelik işgal ve askeri saldırı bu şekilde kristalize olmuştur. Türk hâkim sınıfları artık Suriye’de ve Rojava’da bir işgalci devlet konumundadır. Kuşkusuz bunda ABD’nin desteği ve uzun vadeli hesapları söz konusudur. Ancak Türk hâkim sınıflarının bu konumlanışla gelecek için başına daha büyük çoraplar öreceği ve büyük çaplı çelişkilerin içine sokacak bir zemini döşediği de belirtilmelidir. Zira artık Suriye çelişkesinin tam göbeğindedir. Ve evet tam da Suriye politikasında dillendirdikleri Suriye’nin kaderinin kendi kaderleri olduğu vurgusu bu şekilde bir gerçeğe, somut bir olguya ve baş edilmesi gereken bir çelişkiye dönüşmüştür. Bu tablo içinde dahi Türk hâkim sınıfları bölgede ABD emperyalizminin biçtiği rolden sürekli uzaklaşan bir durumdan kurtulamamaktadır. Türkiye’nin Rusya’ya yakınlaşma siyaseti, bu çaresiz çırpınışlar içinde bir yol bulma olmazsa açma hesabının bir sonucudur. Ancak S-400’lere, Suriye için yapılan Soçi-Astana görüşmelerine bakarak ve ABD ile süren kimi gerginlikler üzerinden Türk egemen sınıflarının bir emperyalist bloktan diğerine doğru yol aldığını söylemek, ABD ile bağımlılık ilişkisinin tarihsel köklerini, ekonomik ve politik boyutlarını; savunmadan eğitim ve kültüre kadar her alanda kurulan ilişkilene boyutunu görmezden

gelmek olacaktır. Rusya ile olan ilişkinin bir kısmının ABD çıkarları adına, ABD'den daha büyük roller kapma hesabı ile gerçekleştiğini unutmamak gerekir. Özellikle Fırat'ın batısı denilen bölgedeki işgal ve saldırılar bu rolü üstlenme adına yürürlüktedir. Soçi ve Astana gibi görüşmeler ise ABD-Rusya'nın belirlediği oyun kurallarının dışına çıkması olası olmayan hamleleri içermektedir. Ancak ABD açısından önemli bir nokta vardır ki Türk hâkim sınıflarının siyasi temsilcisi AKP-Tayyip kliğinin bölgesel düzeyde ve ülke çapında yönetme kabiliyetini kaybetmiş olması ve kullanışlı bir aparat olma noktasında sürekli eskijen ve yıpranan bir duruma düşmesidir.

Bu tabloda Türk hâkim sınıfları arasındaki yarılma ve kapışma da boyutlanmıştır. Özellikle Suriye'de beklenen “zaferin” gelmemesi, Kürt meselesinde yaşanan tablo, bürokrasi içindeki iş bölümündeki ihtilaf, küçülen ekonomide pastadan pay kapma mücadelesi AKP ile Fetullah Gülen Cemaati arasında ciddi bir mücadele, kapışma ve yarılmaya yol açmıştır. Bu faşist blok çok kısa sürede boğazlaşma noktasına ulaşmıştır. Fetullahçı Cemaat, Tayyip Erdoğan'a karşı yaptığı hamlelerle âdeta onu içi boşalmış bir güce çevirmeye çalışmış, ifşa edilen milyar dolarlık açık vurgunlarla politik bir zombiye dönüştürmüştür. Gezi İsyanı ve toplumsal muhalefetin yarattığı basınç bu yarılmayı daha da derinleştiren diğer faktörlerdir. Bu güçler arasındaki kapışma sistemin sürece dair tüm kurgusunu, hesaplarını bozmuştur. Bu aynı zamanda emperyalizmin hesaplarının bozulduğu noktada olmuştur.

Bu çatışma boyutlanmış, gelişmiş ve ordu içinde bir grup cunta örgütleyerek bu güçle birlikte bir darbe girişimi içinde olmuştur. Özellikle 2013'ten itibaren başlayan politik krizin nihai zirve noktası ve politik krizin yeni bir evreye dönüşmesi bu girişimden sonra olmuştur. Bu zayıf ve dağınık darbe girişiminin AKP-Tayyip kliğinin kontrolü altında gerçekleştiğinden şüphe yoktur. Zira zaten politik kriz içinde debelenen, Kürt meselesinde topyekûn saldırı dalgası ile kaybettiği etkiyi yaratmaya çalışan faşist diktatörlük bu cuntanın girişimine izin vermiştir. Öncesinden inşa olan yeni ittifaklar bu girişimle hızla ete kemiğe bürünmüş, AKP-Tayyip kliği devletin her daim “derin aklı” olan MHP'yi yanında bulmuştur. 15 Temmuz sonrası Kürt Ulusal Hareketi'ne yönelik topyekûn saldırı, tüm toplumsal kesimleri içine alacak ve olabildiğince pervasız ve acımasız bir şekilde hayat bulacak bir evreye taşınmıştır. Tüm muhalif kesimler, büyük bir şovenizm dalgası, polis ve asker şiddeti, yargı ve bürokrasi cenderesi, AKP-MHP eksenli mafya ve sivil faşist kuşatma altına alınmıştır.

Oldukça köklü ve derin politik kriz, özellikle bölgesel düzeyde inşa edilen yönelim, sistemin giydiği yeni kılıf göz önüne alındığında Türk hâkim sınıfları ve emperyalistlerin ihtiyaç duyduğu “politik zombi” tam teşekküllü olarak var edilmiştir. Tayyip Erdoğan bir süreç boyunca işlediği suçlar, geniş

kitleleri etkisi altına alma kabiliyeti, diğer bir kesimi korkutma ve sindirme becerisi, “tek merkezli” yönetime olan yatkınlığı ile faşist diktatörlüğün bu süreçte ihtiyacına yanıt olacak özellikleri taşımaktadır. Politik krize eşlik eden ekonomik krizle birlikte Tayyip Erdoğan önderliğinde çok yönlü, çok kapsamlı saldırı ve yönetme süreci etkin olmuştur. Böylesi çok katmanlı kriz süreçlerinde tek merkezli ve etkili bir yönetim modeli faşist diktatörlükler için bulunmaz nimettir. Bu bağlamda AKP-MHP ittifakı, başkanlık rejimine geçiş, KHK’larla yönetme biçimi, OHAL uygulamaları bu ekseninde değerlendirilmeli ve muhteris bir diktatörün hırslarının ötesinde bir sistem ihtiyacı olduğu görülmelidir. Yaklaşık dört yıldır sürdürülen topyekûn saldırısının aktörlerine kendi başına bir güç vehmetmek, emperyalizme ve egemen sınıflara rağmen bu gücü kullandığı yaklaşımına kapılmak, devlet ve emperyalizm konusunda sınıfta kalmak anlamına gelmektedir.

Bu süreçte egemen sınıf kliklerinin bir kısmı da bu yoğun baskı ve basıncın altında kalmıştır. Bu bağlamda klikler arası mücadele de olabildiğince keskinleşmiş, tüm “milli çıkarlar”, “beka sorunu” söyleminin faşist klikleri birleştirme yeteneğinin süreçte karşılığı çok fazla olmamıştır. Baki olan Kürt düşmanlığı zaten bu gerici klikler için ortak paydayı yakalamada dün de bugün de yarın da sorun olmayacak bir niteliğe sahiptir. Ancak bu durum dahi egemen kliklerin kapışma ve mücadelesinin keskinliğini ortadan kaldıramamıştır. Bilakis derinleştirmiş, keskinleştirmiş, farklı kılıf ve şekillerde ittifakları güçlendirmiştir. Ama bununla yetinen bir durum ötesine de geçmiştir. Özellikle AKP içinde ciddi düzeyde yarılmalara el veren bir politik iklim söz konusudur. Sürekli ve yenilenen seçimler, seçimlerde istenilen başarının tüm olanaklara rağmen çıkarılamaması AKP’nin içinde bulunduğu tablonun, yönetme noktasındaki zaafının bir sonucudur. Özellikle 31 Mart yerel seçimlerinde saflaşan ve bloklaşan kliklerin yürüttüğü yarış, AKP içindeki çatlaklarla bir başka boyut kazanmıştır. Bu denli sorun üreten bir yapının oturmuş tabanında dahi güven vermeyen, son şansları kullandıran bir durum çıkarması kaçınılmazdır. Nihayetinde AKP tarafından Ankara, İstanbul gibi önemli şehirler kıl payı da olsa kaybedilmiştir. Bu tablo AKP için yönetme sorununun daha da boyutlanması anlamına gelmektedir. Bu bağlamda “politik zombi” olan Tayyip Erdoğan’ın bu rolü de yerine getirme kabiliyeti azalmakta, bir süre sonra sistemin ihtiyaçlarını karşılamak bir yana ona zarar verir bir noktaya taşınması kaçınılmazdır. O noktada artık ihtiyaç duyulmayan bir “hortlağa” dönüştürülmesi ve miadının dolduğunun ilan edilmesi kaçınılmaz olacaktır. Bu eğilim bugünden bakınca daha güç kazanmıştır ve süreç o ekseninde ilerleme kaydetmeye devam etmektedir.

### **3- İşçi Sınıfı ve Emekçilerin Durumu ve Hareketi**

Faşist diktatörlük, özellikle 2001 krizi sonrası 2008’e kadar büyük çaplı



bir ekonomik kriz içine girmemeyi başarmıştır. 2001 krizinin faturası hiç kuşkusuz emekçi sınıflara en ağır şekilde kesilmiştir. Ücretlerde ve alım gücünde muazzam düzeyde bir erime, oluşmuş birikimlerin tefeci sermaye tarafından acımasızca gasbı, sosyal hakların tırpanlanması, küçük üreticinin sürdürülmesi, iflası ve acımasız bir tefeci ağına düşürülmesi, emek pazarına yığılan gençlik ve ucuz iş gücü olarak daha ağır şartlarda sömürülen kadınlar gerçeği oluşmuştur. Ekonomik kriz âdeta emekçilerin iliğine kadar hissettiği bir tablo yaratmıştır. Bu kriz sonrası geliştirilen kemer sıkma politikası, sıkı mali disiplin, sosyal hakların kısıtlanması, mezarda emeklilik yasası, fonların gasbı gibi saldırılara maruz kalmıştır. Sonraki yıllarda yaşanan görece gönenç durumu ve ekonomik düzeyde iyileşme hali ise sadece ölümden dönüp sıtmaya razı edilme düzeyinde olan bir iyileşmedir. Bu durum dahi egemenlere yönetme noktasında ciddi düzeyde rahatlık sağlayan koşullar anlamına gelmektedir.

Ancak ekonomik düzeyde “ölüm gösterilip sıtmaya razı edilme” hali, örgütlenme, sosyal haklar, çalışma hakkı gibi en temel meselelerde kapsamlı ve dur durak bilmeyen saldırılara ciddi olanak sağlamıştır. İşçi ve emekçilerin bu süreçte en çok maruz kaldığı saldırı örgütlenme hakkına yönelik ideolojik, politik, yasal ve psikolojik saldırılar olmuştur. Özellikle sınıf işbirlikçi sendikacılık, yandaş ve uysal sendikacılık artık sarı sendikacılığın yerine ikame edilmiş bir çeşit olmuştur. Bunun dışındaki sendikal anlayışlar büyük bir kuşatma altına alınmış, mücadeleci dinamikleri zayıflatacak her türlü ideolojik saldırı, yoksun bırakma ve geriletme operasyonlarına maruz kalmıştır. Örgütlenme hakkına yönelik her girişim emekçilerin yedek iş gücü pazarına sürülmesi ya da bu şekilde tehdit edilmesiyle sonuçlanmıştır. Yasalarda patronlara ciddi avantajlar sağlayan düzenlemeler yapılmıştır. Örgütlenmeye yönelik saldırılara karşı tek yasal güvence olarak görülen tazminat ve işe geri iade davaları bıkırtıcı ve bir emekçinin yaşamını sürdürme koşullarından mahrum kalacak uzunlukta sürelerle gerçekleşmektedir. Henüz oluşum aşamasında bu birliği ve örgütlenmeyi baltalayacak şekilde saldıran patronlar, işçileri bu şekilde bölüp direnişçi sendikaların direnişi sürdüremez koşullara mahkûm edilmesine yol açmıştır. Tam teslimiyet hattı içinde olan sendikal anlayışların yaydığı ideolojik ve politik zehir direnişçi sendikalarda da belli yansımalarını bulmuş, bu gerici iklimi ve saldırıyı parçalayacak şekilde bir yönelim örgütlenmesini engellemiştir. İlerici sendikalar artık işçilerin haklarını arama noktasında sendikaları “hukuk büroları” gibi işleterek davaları kovalayan bir geri noktaya savrulmuştur. Emekçilerin sağlık, eğitim gibi temel hakları artık geri dönülmez bir şekilde paralı hale getirilmiştir. Eğitim ve sağlıkta reform ve iyileştirme adı altında tüm kazanılmış haklar tırpanlanmış, iyi ve kaliteli eğitim ve sağlık koşulu ücrete bağlanmıştır.

Bir dönem boyunca hayata geçen özelleştirme saldırıları, işini kaybeden emekçilerin direnciyle karşılaşmıştır. Bu noktada özellikle Seka ve Tekel gibi



kurumlarda çalışan yüzlerce emekçinin tüm ülke gündemine yerleşen ve onu etkileyen direnişleri, emekçiler cephesindeki en önemli hareketler olarak tarih sayfalarına kaydedilmiştir. Ancak bu saldırılara karşı gösterilen direnç, oluşan toplumsal duyarlılık işçi ve emekçiler cephesinde mücadelede bir sürekliliği sağlamaya ve bunu bir basamak haline getirmeye dönüşmemiştir.

Bugün gelinen noktada işçi ve emekçiler cephesinde yoğun sömürü, güvencesiz çalışma, iş güvenliğinde yaşanan ölümcül sorunlar, yetersiz ücretler, mahrum bırakılmış sosyal haklar sorunlarının yanında önemli ve belki de can alıcı sorun örgütsüzlük halindedir. Dağınık, durağan ama olabildiğince ülke gündemiyle politize olmuş bir işçi ve emekçi tablosu vardır. Özellikle önemli bir kısmı şovenizmin etkisi altında kalan bir politizasyona sahiptir. Ancak burada önemli olan nokta memleketin gidişatına, yaşanan gelişmelere yönelik yoğun bir ilginin varlığıdır. Bu bağlamda belki de ekonomik, sosyal hakları ve örgütlenme sorunundan önce politik gelişmeleri önemseyen, ona odaklanan bir toplumsal gerçeklik vurgusu yapılmalıdır.

Bu durum örgütlenmede ve kitlelerin harekete geçirilmesinde önemlidir. Hem ekonomik, sosyal haklar temelinde örgütlenme olanağını kolaylaştırıcı bir etkidir hem de politik iktidar mücadelesi ile daha sıkı kaynaşmasını ve birleşmesini sağlayacak bir avantajdır. İşçi ve emekçilerin gündem takibi, buna kafa yoruşu küçümsenmeyecek düzeydedir. Bu anlamda öncülerin gelişmelerin okunması, yorumlanması ve incelenmesinde daha titiz ve daha çok ileride olmasını koşullayan bir duruma işaret etmektedir.

Ancak en nihayetinde bu cephede var olan tablo, büyük bir atıllık, hareketsizlik ve durağanlık halindedir. Yığınla çelişki ve sorun içinde işçi sınıfı ve emekçilerin Gezi İsyanı'ndan bugüne süren sessizliği, durgunluğu faşist diktatörlüğün başarısı olarak görülemez. ***Sorun bu eksende bu kesimlere güven veren devrimci politikanın etkili*** şekilde ve sabırla onlara aktarılamamasının yarattığı durumla sıkı şekilde ilişkilendirilmelidir. Özellikle işçi ve emekçilerin politikaya yönelik ilgileri aynı düzeyde gerici ideolojinin kuşatması altındadır. Demokratik haklar, sosyalizm gibi işçi sınıfının ve emekçilerin özgürlüğünü sağlayacak dünya görüşü ve ideolojik etkilerin çok zayıf düzeyde olması, gerici ideolojik etkinin daha fazla alan yaratmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda işçi ve emekçilere yönelik devrim, demokratik devrim ve sosyalizm propagandasını ve onların kurtuluşunu sağlayacak dünya görüşünü, yenilgiler ve gelişmeler doğrultusunda daha yaygın ve güçlü anlatmak büyük önem taşımaktadır.

#### **4- Kürt Meselesi ve Kürt Ulusal Mücadelesi**

Kürt meselesi, ülke gündeminin baş sırasındaki yerini korumaktadır ve korumaya devam edecektir. Kürt meselesi önemli bir toplumsal ve siyasal sorun olarak ülkemizdeki temel çelişmeyle iç içe geçmiş ve kaynaşmış durumdadır.

Bu anlamda devrimci mücadelede ve devrimimizde büyük bir yer kaplayan gelişmelerden birisi olarak görülmelidir. Bilhassa Kürt ulusal mücadelesinin gelişkinliği, sistem karşısında dinamik bir mücadele olma özelliği, sorunun bölgesel çaptaki niteliği, emperyalizmin doğrudan ilgi alanına giren yapısı ile politik gündemi ve toplumsal şekillenışı etkileme niteliği güçlü bir sorundur.

Kürt meselesinin kapladığı yer, toplumsal devrimimiz için büyük önemdedir. Bu sebepten sorunu ele alırken bu özgül ağırlığını, devrimle ilişkilmesini yerli yerinde kurmak, ona göre yönelim belirlemek ve sorun karşısında tutum almak gerekmektedir. Kürt ulusal sorunu özü pazar sorunu ve toprak sorunu olan tarihsel ve güncel bir meseledir. Sorunun çözümü Demokratik Halk Devrimi ile sıkı bir şekilde bağlaştıktır. Bu anlamda en nihayetinde her sömürge ve bağımlı ulus sorununda olduğu gibi bu sorunda da çözüm Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı'nın gerçekleşmesidir. Bu gerçekleşmeksizin Kürt ulusunun tam hak eşitliği temelinde, kendini gerçekleştirmesi, kimliğine kavuşması, ulusal özgürlüğünü elde etmesi ve toplumsal gelişimini sağlıklı şekilde yürütmesi olanaklı değildir. Hiç kuşkusuz Kürt ulusu bu hakları kazanamadığı ve Türk egemenliği altında bağımlı ulus konumundan kurtulmadığı süreçte Türk halkının da toplumsal gelişimi ve özgürlükleri kavrayışı ve onun için mücadele hattını sağlıklı örgütlemesi olanaklı değildir. Bu anlamda Kürt ulusal meselesi bir yandan Kürtlerin tam özgürlük hakkının elde edilmesi mücadelesi iken diğer yanı sıra hâkim sınıfların yarattığı şovenizme karşı Türk halkının Kürt ulusal hakları karşısında mücadeleciler bir konumlanış almasını sağlamak ve şovenizmden arındırarak Yeni Demokratik Devrim yolunda birleşmesini sağlamaktır.

Kürt meselesinin çözümüne yönelik yaklaşımlar Kürt ulusal mücadelesinin hali hazırda yürüyen dinamikleriyle birlikte ele alınıp tartışılmaktadır. Kürt meselesine, Kürt Ulusal Hareketi'nin çözüm reçetesi “**uzlaşma ve barış**” ekseninde bir tutum olarak şekillenmektedir. Bu bağlamda çözüm ve barış politikasının ana aksı ise KKTH'nin yok sayılması, bu çözüm yolunun devletleşme eğiliminde karakter kazanması ve devletin varlığının reddine dayalı bir toplumsal kurtuluşçu yaklaşımdan kaynaklanmaktadır. Ancak aynı anlayış, Kürt ulusal haklarının elde edilerek egemen devletlerle yan yana yaşama koşullarını kabul eden bir noktadadır. Bu yaklaşım hiç kuşkusuz egemen ulus devletinin niteliği, emperyalizmin yapısına dair ikilemler, büyük kafa karışıklığı ile biçim almaktadır. Bu anlamda, KKTH olmaksızın, ezilen ulus bu hakkı elde etmeksizin ezen ulusun ayrıcalıklarından vazgeçmeyeceği, her defasında egemenlik biçimini politik-askeri-ekonomik ve ideolojik temelde dayatacağı açıktır. Bu hayatın gerçekleridir, sınıf mücadelesinin temel yapısıdır. Kürt Ulusal Hareketi, ulusal sorunun çözümüne dair geliştirdiği anlayış, egemen ulus devlet ve emperyalizm meselesinde izlediği yönelimle temel teorileri “sınıf işbirlikçi” karakterlidir. Bu bağlamda çözüm projeleri

Kürt ulusuna tam hak eşitliği temelinde özgürlük alanı tanımamakta belirlediği çözüm iyileştirmeyi, sistemin KKTH'yi tanımaksızın anayasalcı düzenlemeleri ve bu anlamda reformcu çözümü içermektedir. Bu bağlamda bizim en başta, kimden gelirse gelsin ulusal sorunun çözümüne dair reformist, iyileştirmeci yaklaşımları çözüm olarak sunmasına karşı ilkesel ve kesin bir duruş içinde olmamız kaçınılmazdır. KUH'un Kürt ulusunun özgürlüğü için belirlediği çözümü reddediyor, bunu ulusal kurtuluşçu çizginin devrimci hattan sapması olarak değerlendiriyoruz.

***Ancak bu durum ulusal mücadelenin dinamiklerini, zihnini-çizgisini, molotofunu, mücadelecı hattını ve bazukasını reformizmle doldursa da yok saymayı onun yanında durmamayı getirmemelidir. Uzlaşma ve barış çizgisine yönelik ideolojik mücadele yürütürken Kürt ulusal hakların da legal siyaset, iyileştirmeler, sistem içi kazanımlar, dil ve kültürde gelişmeye tekabül edecek her demokratik hak sahiplenilmeli, onun için savaşım verilmelidir. Bu KUH'un reformist çizgisinde olsa dahi değişmemelidir.***

Fakat faşist diktatörlüğün Kürt politikasındaki temel şekillenışı, politikası ve asıl amaçları anlaşılmaksızın Kürt ulusunun mücadelecı dinamiklerinin ilerletilmesi, doğru bir biçim alması olanaklı değildir. Faşist diktatörlüğün kurucu felsefesinin temelinde ezilen ulus ve milliyetlerin inkârı, asimile edilmesi ve Türkleştirerek sisteme angaje edilmesi vardır. Bunun gerçekleşmediği noktada ise baskı, katliam, sindirme, zindan ve devletin her türlü zor aygıtı devreye girer. Ezen ulusun tarihsel eğilimi ve tutumu genel olarak egemenliğini “bir biçimde” ama ne olursa olsun korumak, pekiştirmek ve ebed müddet kılmaktır. Faşist devlet yapılanması içinse bu daha fazla geçerlidir. Türk hâkim sınıfları ekonomik-sosyal yapının bir sonucu olarak esasta zayıf ve güçsüzdür. Bu zayıflık ve güçsüzlük onun toplumsal çelişkileri yönetme biçiminde yansımaları bulur. Bu zayıflıktan kaynaklıdır ki devletin faşist karakterli olmasına ihtiyaç vardır. Türk hâkim sınıfları ve onların devleti, farklı sınıf, katman, cins, ulus ve inançlara karşı esasta demokratik zemini ortadan kaldıran, temel hakları yok sayan ve onların gerçekleşmesi karşısında yönetme sorunu yaşayacak bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda baskı ve sindirmeyi sürekli kılmaya kodlanmak, bunun gereği olan faşist devleti var etmeye odaklı bir çıkarı söz konusudur. Bu durum özellikle Kürt meselesi için de geçerlidir. Bu eksende faşist diktatörlük, her türlü sıkışma ve zorlanmaya rağmen bu politikasını sürdürmenin yolunu arar, zamanı ve gelişmeleri bu yolun devamı için kullanır.

Kürt meselesi ve Kürt ulusal mücadelesinin gelişim düzeyi, Türk hâkim sınıfları açısından Kürt meselesinde bu ulusu tümüyle yok sayma, böylesi bir ulusun varlığının asla olmadığı ve olmayacağı yönlü tarihsel şekillenişinden belli oranda kopmayı getiren bir durum yaratmıştır. Özellikle Kürt ulusunun dört parçada varlığı, Irak Kürdistanı'nda yaklaşık 20 yıldır bir statü elde etmiş

olması onun bu politikasının sürdürülebilirliğini aşındıran diğer faktörlerdir. Nihayetinde Türk hâkim sınıfları gelinen noktada bu faktörler yanında bölge politikasının ve özeld Suriye politikasının bir gereği olarak Kürt meselesinde geleneksel “yok sayma, asla böyle bir ulusun olmadığı” tezlerinden ve tutumundan vazgeçmiştir. Gelinen nokta “**Kürt vardır ancak ulusal hakları yoktur**” aşamasıdır. Kuşkusuz faşist diktatörlüğün bu noktaya gelmesi bir ilerlemedir. Ancak faşizmin politikasında, temel tutumunda bir ilerleme olarak görülmemelidir. Sürecin gelişmeleri ve ilerlemesi karşısında Kürt ulusal haklarını gasbetmenin yeni biçim arayışı, yönetilemez noktaya gelen çelişkinin yönetilmesi için yeni bir inkâr politikasının geliştirilmesidir.

Türk hâkim sınıfları Rojava kazanımlarıyla birlikte, “beka sorunu”nu daha fazla hisseden bir durum içindedir. Kürt meselesini artık bir iç sorun olmaktan çıkarmış aynı zamanda bir dış sorun, bölgesel düzeyde ele alınan bir sorun olarak daha kararlı şekilde tanımlamaktadır. Bunda T. Kürdistanı ve Rojava’da ulusal harekete politik önderlik yapan hareketin aynı olmasının yarattığı etki vardır. Ancak Türk devleti için asıl tehlike Suriye’nin yeniden şekillenişinde Kürtlerin var olan durumdan daha ilerde federasyon, otonom, eyalet ya da özerklik biçiminde haklarını kabul ettirmesi ve bunun “uluslararası” (emperyalist sistem) düzeyde kabul edilmesine dairdir. Bu bölge sisteminde geri dönülmez bir durumun oluşması anlamına gelmektedir. Dört parça Kürdistan’dan iki parçanın kazanım elde etmesi diğer parçalarda Kürt meselenin yönetilmesini daha zorlu ve engebeli bir yola sokacak, inkâr ve asimilasyon politikasının yürütülmesinin olanakları daha fazla daralacaktır. Faşist diktatörlük bu durumun farkındadır. Ancak daha da önemlisi faşizm için “beka” meselesi, Orta Doğu’da sınırların artık var olan haliyle, kurulu devletlerin bu biçimiyle sürdürülmesindeki zorluktur. Bu anlamda ABD, AB, Rusya ve Çin emperyalistleri bölge sisteminin var olan biçimiyle sürdürülemeyeceğinde hem fikirdir. Ancak bunun yerine nasıl bir sistem kurulacağı ise esaslı ama bir o kadar belirsiz bir durumdur. Zira var olan egemen sınıflar ve devletlerin bir yandan direnci bir yandan da egemenliklerini sürdürmek için yeni bir makyaj ihtiyacı duydukları görülmektedir. Emperyalizmin tıkanan bir şeyi açması, çıkarları için daha verimli bir denge kurma çabası bilinmez bir şey değildir. Bugün bölgedeki çatışma ve savaşın bir yanını da bu oluşturmaktadır. Özellikle ulusal ve inançsal temelde ayrışım ve bunun üzerine kurulan egemenlik biçimlerinin yeni bir denge ile kurulması ve bunda başarılı olan emperyalist gücün pazarda hakimiyet sağlaması üzerine bir mücadele yürümektedir. Hiç kuşkusuz bu denge arayışı siyasal sınırların yeniden çizilmesi, yeni devletlerin oluşumu, devletlerin yeni yönetim biçimlerine mahkûm olması gibi köklü değişimleri de kapsamaktadır. Bu da savaşı ve kansız olmayacaktır. Bu durum aynı zamanda çelişkilerin boyutlanması ve toplumsal devrimin olanaklarını genişletmek anlamına da gelmektedir. Tüm bu dengeler içinde faşist diktatörlük değişime ayak direrken bunun gecikmesini sağlayacak her türlü mücadele

biçimine kodlanırken diğer yandan değişimden en az zarar en fazla kârla çıkma hesabındadır. Bu yüzden bir dönem boyunca Kürt meselesinde geçici ve bölgede etki yaratacak bir “çözüm” yolu aramış ve KUH’u tasfiye hesabı yapmıştır. Şimdi ise aynı etkiyi olanı koruma ve sınırlarını genişletme hevesi ile planlamaktadır. Suriye ve Irak’a ait toprakların bir parçasını da kapsayan “Misak-ı Milli sınırları” vurgusu “havaya” söylenmiş, hamaset içeren bir yaklaşımın ötesindedir. Bu heves ve istek, tarihsel bir iştahın ürünüdür. Ancak bu yaklaşımda sınırların yeniden tanımlanmasını içerdiği için Türk devleti için birincil seçenek değildir. Zira bir defa yeni devletler ve yeni sınırların fitili yakıldığı noktada bunun uzun ve kanlı bir savaşla sürecektir, belirsizliklerle dolu ve tüm bölgedeki devletlere ucu degecek bir gelişme olacağı açıktır.

Türk hâkim sınıfları bunun yanında özerklik, federasyon, otonom gibi çözümlerine de kapıyı sıkı sıkı kapatmaktadır. Zira ulusal mücadelenin tarihsel eğilimi olan ayrılma eğilimine en güçlü zeminin bu şekilde sunulacağına dair bir bilinç ve tutum söz konusudur. Bu anlamda Kürt meselesinde dil, kültür haklarına dair kırıntılar dışında yönetim ve idari yapıya dair bir ulusal temelli ayrışmayı kırmızı çizgi olarak tanımlamaktadır. Faşist yapısını, ulusal hareketin belirlediği temelde demokratik yapıya büründürmesi ise onun için imkânsızla bağlanmış gerçekliğidir. Ve tüm bunlar içinde elindeki en güçlü seçenek olarak *yerel yönetimlerin güçlendirilmesi* kalmaktadır. Bu AB müktesebatı çerçevesinde ele alınan bir konudur. Ancak bu da ulusal sorunda kabul edilemez bir kırıntıdan başka anlama gelmemektedir. Bu adımın Kürt Ulusal Hareketi’ne silahları bıraktırma, ulusal sorunun hak taleplerini frenleme kabiliyeti ne kısa vadede ne orta vadede mümkündür.

İşte yeni biçim ve olanı sürdürme arasında sıkışmış bir devlet gerçekliği karşımıza çıkmaktadır. Bugün onu dağınık, belirsiz ve bu ekseninde olabildiğince saldırgan kılan bu nesnellik ve onun öznel durumudur.

Yaklaşık dört yıldır, askeri operasyonlarla Kürt ulusal mücadelesini imha etmeye yönelen bunalım ve çelişki buradan kaynaklanmaktadır. Bir önceki süreçte elde edilen legal olanakların tırpanlanması, gasbedilmesi izlenen diyalogcu çözümün terk edilmesi onun “korkularının” dışı vurumudur. Aynı zamanda ideolojik, felsefi yapısının siyasal tarihinin bağladığı zincirlerden kaynaklanmaktadır. Ancak bu saldırıların bir yanı sıra süreçte Kürt Ulusal Hareketi’nin olabildiğince güçlenerek çıkmış olmasıdır. Masada; Suriye’deki iflas eden politikaları, kendi çözümüne emperyalistleri ikna edememiş olmanın sancıları ve KUH’un örgütlenmede yarattığı yaygınlığın etkisiyle bulunmak hiç kuşkusuz daha fazla kaybetme durumu ve aynı zamanda onun için tıkanma anlamına gelmektedir. Faşist diktatörlük kuşkusuz bu meselede diyalog zeminini hâlâ korumaktadır. Ancak kurulacak yeni masada elinin olabildiğince güçlü, Kürt Ulusal Hareketi’nin de olabildiğince zayıf ve sıkışmış bir halde

bulunmasını istemektedir. Bunun için de askeri operasyonlar ve zor, tıkanmaya üretilen çare olmuştur. Bu defa Suriye'deki olanaklarını işgal hareketleriyle da genişleterek ilerleme gayretindedir. Bu bağlamda bir başarı söz konusudur. Ancak bu başarıların hepsi sadece dönemsel, yeni bir hesaplaşma zemininde her biri onu zayıf düşürecek güç kaybetmesine neden olacak hamleler niteliğindedir.

Tam da bu süreçte KUH'un tarihindeki en büyük gerileme ve zayıflıkla yüz yüze olduğunu da açık bir şekilde tespit etmek gerekmektedir. Bilhassa çözüm süreci boyunca yarattığı ideolojik-politik iklim, Rojava kazanımlarına yaslanarak süreçte belirleyici olacağını düşünen kendine abartılı güven, ABD emperyalizminin TC'yi sıkıştırıp masaya zorlayacağına dair kanaat ve hiç kuşkusuz Türk devletinin saldırgan, inkârcı ve imhacı karakterinin unutulmaması taktik-politik şekilleniş ve hamleler sürecinde onu zayıflatan faktörlerdir. Çözüm süreci boyunca, bir bütün legalize olan yapının yarattığı zaafılar gerek demokratik alanda gerek gerilla alanında gerekse de 'Medya Savunma Alanları'nda yansımaları bulmuştur. Türk devletinin saldırmaya hazır hale geldiği noktada, düşman bilincindeki bu kırılma askeri anlamda KUH'a ve silahlı güçlerine bir fatura olarak çıkmıştır. Ancak daha da önemlisi şehir direnişleri sürecinde adeta topyekûn bir silahlı kalkışma hamlesi ile çelişkilerin bu direniş biçimine el verecek olgunlukta olmamasının getirdiği uyumsuzluğu göz ardı etmesi söz konusudur. En üst düzeyde, büyük bir fedakârlık ve kahramanlıkla gerçekleşen öz yönetim, öz direniş savaşı, faşist diktatörlüğün imha operasyonu ile bastırılmıştır.

Ülkemizin sosyal ve iktisadî yapısı, faşizmin güç ilişkileri, mücadele biçimlerini doğru kullanmayı şart koşar. Tüm koşullar uygun olmaksızın son vuruşu gerçekleştirmeye odaklanmayan bir şehir silahlı ayaklanması gerici güçlerin kaçınılmaz bir bastırma operasyonuna maruz kalır. Çelişkilerin bu olgunlukta, şehirde kitlesel silahlı kalkışmaya uygun olmadığı koşullarda yapılacak böylesi taktik girişimler hiç kuşkusuz başarı elde edemeyecektir. KUH bu eksenli bir girişimle hem güç dengelerini göz ardı etmiş hem de faşizmin hangi durum ve koşul olursa olsun bu durumda acımasız ve gaddar niteliğini göz ardı etmiştir. Nihayetinde bu düzeyde bir kitlesel kalkışma, bu çıtanın altındaki kitle eylemlerinin etkisini zayıflatır. Kitlelerin bilincinde o çita nesnellığe uygun değilse onun altındaki eylem biçimlerini manasızlaştırır. Bugün kitlelerin tüm çağrılara rağmen *serhıldana* durmaması, sokakları dolduramamasında bunun etkisi vardır. Bir diğer neden ise KUH'un uzlaşmacı ve barışçıl çizgisine yönelik güvensizliktir. Özellikle legal cephe kitlelerin hareketini ikileme düşüren, kitleleri yalnız bırakan, parlamentarizme hapsolmuş siyaset güçlü bir şekilde tepki çekmektedir. Faşizmin saldırılarına uygun politika ve yanıtların zayıf kaldığı nokta kitlelerin güvensizleştiği nokta olmaktadır. KUH bugün bu güvensizlik zemininde bulunmaktadır.

Bu durum mücadele düzeyine, harekete ve düşmanın baskılarına yansımaktadır. Düşman oldukça rahat biçimde gerillaya yönelik imha operasyonları yapmakta, legal alanı tasfiye operasyonlarına girişmekte, Rojava'da işgal seferlerine çıkmaktadır. Bu düşen mücadelenin düzeyi, kitle desteğinin yetersizliği ile ilgili bir durumdur. Kitlelerin desteğindeki ve hareketindeki her geri çekiliş düşmana kapsamlı saldırı olanağı anlamına gelmektedir. Bugün olan da budur.

## **5- Devrimci, İlerici Hareketlerin Durumu ve İçinde Bulduğumuz İdeolojik-Politik İklim**

Devrimci hareketlerin durumu işçi ve emekçilerin hareketinin düzeyinden daha geri durumdadır. Devrimci hareket yaklaşık 20 yıldır iki tasfiye saldırısı ile karşı karşıyadır.

**Birincisi**, düşmanın fiziksel tasfiye hareketidir. Düşman özellikle 19 Aralık gibi hapisanelere yönelik büyük çaplı bir hareketle bu tasfiye saldırılarının boyutuna dair en güçlü mesajı vermiştir. Bu saldırı bir yanıyla fiziksel imha diğer yanıyla devrimciliği, örgütlülüğü tecrit etme saldırısı olarak şekillenmiştir. Bu dışarı ayağıyla çok başka ideolojik araçlarla da devreye sokulan ama esası devrimcileri kitlelerden, işçi sınıfı ve emekçilerden politik olarak tecrit etmeyi içermiştir. Bu saldırı devrimci güçlerin en ileri düzeyde örgütlü olduğu bir alan tercih edilerek yapılmıştır. Devamında ise tecrit etme ve tasfiye etme süreci durmaksızın icra edilmiştir. **Özellikle örgütlülüklerin tasfiye edilmesi, zindan saldırıları, silahlı mücadeleye yönelik imha operasyonları bu tasfiyenin esas ayağı olmuştur.** Devrimci hareketin devlet için en az zararsız olduğu tanımı yapıldığı dönem dahi kapsamlı tasfiye saldırısı mola vermemiştir. Önemli bir tehlike olarak görülme dahi devrimci hareket, yok edilmesi gereken bir özne olarak hedef olmuştur. **Düşman bir süreç boyunca illegal örgütlenme ve silahlı mücadelenin başarısızlığına yönelik âdeta bir kilitlenme yaşamıştır.** Öncelikle tüm odak noktasını bu biçimlerin başarısızlığını ispatlama odaklı olmuştur. Bu noktada illegal yapılara yoğunlaşmış, silahlı örgütlenmeleri hedefine koymuştur. Mevcut durumda zaten ciddi kan kaybeden ve zayıflayan hareketlere son darbeleri "başarısızlık" girdabına sokarak vurmaya amaçlamıştır. Tasfiyenin odaklandığı nokta da burası olmuştur. Zincirin bu halkasının koparılması demek, bundan sonraki tüm ideolojik-politik saldırılarına ve geniş toplumsal kesimlerin sindirilmesine kolaylaştırıcı bir etki olarak görülmüştür. Bu tasfiye saldırılarında polisiye ve askeri başarılarından bahsetmek mümkündür. Ancak daha da önemlisi bu başarılarla karşı devrimci hareketin iradesiz hale getirilmesine yol açan durumdur. Ciddi ve uzun bir tarihsel geleneğe sahip olan birçok hareket, örgüt ve parti bu süreçte erimiştir. Tutunmaya ve direnmeye çalışan hareketler söz konusudur. Bu devrimci yapılar hâlâ düşmanın en azgın saldırısı altındadır. Bilhassa illegallite ve zor aygıtıyla ilişkilenen ya da ilişkilene ihtimali olan kesimler bu tasfiyenin hedefindedir. Ancak bu tasfiye



hareketi suçüstü yakalama odaklıdır. Zira devrimci çizgide illegal yapılanma ve silahlı biçimlerle mücadele “başarısızlık” denklemi içine sokularak hedef haline getirilmektedir. Bu sürecin durmayacağı açıktır. Ancak düşmanın bu yıldırma ve tasfiye etme sürecine karşı sadece direnç göstermek değil hamle yapmak ve devrimin gerektirdiği biçimde örgütlenerek konumlanmak hayati önemdedir.

İkincisi ise ideolojik-politik tasfiye sürecidir. Bu düşmanın saldırıları ile eş güdümlü ideolojik bir saldırıdır. Özellikle devrimci hareketin temel dayanaklarının tasfiye edilmesi ile yaratılmaya çalışılan yılgınlık, umutsuzluk burada dikkatlere serilmelidir. Devrimci hareketin uzun tarihsel geleneği ve içinden geçilen sürecin özellikleriyle birlikte gerçekleşemeyen başarılar, devrimci harekete bir silah olarak dönme durumuna gelmiştir. Var olan devrimci çizginin başarı üretmediği, özellikle sosyalist deneyimlerin çökmesi, işçi sınıfı ve emekçilerin hareketinin geriliği de dayanak yapılarak bir ideolojik kuşatmaya ve karşı-devrimci bir silah haline dönüşmüştür. 1980’lerden itibaren yoğunlaşan, 1990’larda ivme kazanan ve 2000’lerde artık çok yönlü hale gelen bu tasfiye saldırısı en başta illegal çalışma tarzı ve silahlı mücadelenin imkânsızlığı üzerine odaklanmıştır. 1990’larda illegal parti örgütlenmesine elveda diyerek reformizme doğru hızla kulaç atan hareketler, bunu bin bir çeşit hile ve uyduruk teorilerle temellendirirken zaten bu durum zayıf olan devrimci cepheye açılan bir gedik olmuştur. Düşünsel düzeyde kırılma örgütsel gücün zayıflığıyla destek bulmuştur.

2000’lerle birlikte ise var olan devrimci çizgilere yönelik kuşatma ve ideolojik saldırı ülkemizde kendine özgü bir hâl alarak ilerlemiştir. Düşmanın illegal yapıları ve silahlı mücadeleyi kuşatma ve tasfiye etme hareketi, AB süreci, Kürt meselesinde “demokratikleşme” hamleleri, eski geleneksel asker-bürokrasi tabakasının tasfiyesi hikâyesi ile açılan legal olanaklar, legal siyaset imkânları büyük çaplı kırılmaya yol açmıştır. Özellikle legal yayınlarda oluşan geniş imkânlar, demokratik kitle çalışmasına açılan olanaklar, yasal gösteri ve yürüyüşlerde sistemin esnemesi vs. bu alanlardaki imkânları artırdığı gibi bu alanlarla birleşme ve kaynaşmaya dair ciddi sorunların da ebesi olmuştur.

Buna özel bir durum olarak Kürt Ulusal Hareketi’nin genel çizgisinin etkisini eklemek gerekiyor. Kürt Ulusal Hareketi 2000’lerle birlikte ‘klasik’ ulusal kurtuluşçu çizgisini “mahkûm” ederek toplumsal kurtuluş paradigması ile koyulduğu yeni yol, eski olan çizgilere dair derin bir güvensizlik, devrimci hatta yönelik yenilenme iddialarına azımsanmayacak bir moral destek olmuştur. Özellikle KUH’un demokratikleşme, demokratik-sosyalizm, demokratik-özerklik, “Türkiyelileşme” gibi bütünlüklü projeleri ve politikaları ile mücadelede elde ettiği başarılar büyümlü bir iklimde yol açmıştır. Bir yandan silahlı mücadele diğer yandan legal-demokratik alanın etkili kullanımı ve öte

taftan kendini “yenilemesine” rağmen üretilen başarılar. İşte bu tablo zayıf olan, alttan alta büyük bir basınç altında bulunan, derin güvensizlik girdabı içinde olan, sosyalizmde geri dönüşleri liberal dünya görüşünün bakış açısından okuyan yaklaşımları hızla kucaklamıştır. KUH’un genel siyasi çizgisinin “sınıf işbirlikçi”, “eklektik” yapısı ve MLM teoriye yönelik retçi yaklaşımı ideolojik bir mücadele konusu yapılmaksızın onun politik etkisi altına girilmiştir. Kürt Ulusal Hareketi’nin, kendini yenileyerek geliştirdiği mücadele “yeni” şeyleri deneme cüretini körüklemiştir. Özellikle ideolojik olarak ve örgütsel olarak zayıf olan devrimci hareketlerde, bu değişim ve politik-taktik hatta cüretli girişimler, çizgisel sorunların derinleşmesine yol açmış, bu hareketlerin, büyüdüğü ortamın mest edici etkisine girmesini sağlamıştır. Bu bağlamda temel MLM teorilere, MLM adı altında saldırılar, hiçbir şey eskisi gibi olmayacak, eski eskide kaldı yaklaşımıyla tarihsel retçilik, kitlelerin örgütlenmesi ve onların tarihin yapıcı gücü olma gerçekliğinin öncü ve önder güç zorunluluğunun karşısına dikilmesi, örgütlenmede esneklik gibi sivil toplumcu anlayışların teorize edilmesine ya da ürkekçe sessiz sedasız bir çizgi haline gelmesine yol açmıştır.

HDP süreci ise bu tasfiyeciliği, reformizmi körükleyen bir tablonun oluşmasını daha da güçlü hale getirmiştir. Özellikle HDP ile birlikte “Türkiyelileşme” meselesi ulusal soruna çözümde reformculuğa yaslanma durumu oluştururken örgütsel gücün elvermediği parlamenter olanaklar çürütücü ve yıpratıcı bir sonuç ortaya çıkmasına neden olmuştur. Parlamentarizm ciddi bir ideolojik etkiyle bu süreçte hareketleri sarıp sarmalamıştır.

Bu ideolojik ve politik gerileme dönemine yönelik zihinsel hazırlıksızlık, düşman bilincindeki parçalanma, legal olanaklara tüm benliğiyle sarılma hali, görünür olanın. Ve popüler olanın sarmalayıcı etkisi, düşmanın çok yönlü ve topyekûn saldırısı karşısında hızla irtifa kaybeden, silahlı savaşta “molacı”, tutunma ve direnme hattı yerine “ricatçı” politikaların izahsız ve hızla hayata geçmesine zemin sunmuştur. Düşmanın saldırıları karşısında ürkek ve çekingen olan bir hat, legal ve demokratik alanda direnişle yetinen bir tutuma evrilmiştir. Bu bağlamda devrimci çizginin tutunma noktalarına dair büyük bir kırılma yaşandığını belirtmek gerekmektedir.

Devrimci ve ilerici hareketlerde bu süreçte en büyük sorunlardan birisi ise “sürekli birleşme” eğilimine tav olan ama “ideolojik mücadele”yi küçümseyen sağcı, sığ yaklaşımlardır. Bu temelde hareketler arasında ideolojik-politik mücadele âdeti uzun zamandır askıya alınmıştır. Çizgisel düzeyde bir mücadele hattı tatil edilmiş ya da tarihin tozlu raflarında kalmış gereksiz bir “tarihi eser” muamelesi gösterilmiştir. Bunun yanında zayıf olan güçlerin eylem birlikleriyle güçlendirilmesi zorunluluğu, temelde yanlış bir çizgiyle ele alınmaktadır. Bu çizgi sürekli birleşme, birleşmeden hiçbir şey yapılamayacağı propagandasına

dönüştürülmüştür. Özellikle asgari programlarla, büyük iddialarla güçlü birlikler oluşturulmuş ancak hareketlerin birbirlerinin sınıfsal niteliğine, yapısına dair miyoplaştığı bir süreç yaşanmıştır. Birleşme kutsanırken sınıfsal ayrımlara dayalı ideolojik mücadele küçültülmüştür. Bunun yanında önderlik ve öncülük meselesi önemsizleştirilmiş, hareketin yanında manasız bir güç olarak yedeklenmiştir. Bu noktada ideolojik kırılmalar derinleşmiş, ayırım noktaları silikleştirilmiş ve sürekli zaten temeli olan birlik noktaları esas haline getirilmiştir. Mücadelede birlik değil çizgide kaynaşma ve uyuşma esas hal tarzı olmuştur.

Bugün bu sorunları yaşamayan hiçbir hareket yoktur. Bu anlamda tasfiye iki yönlü işlemektedir. Birbirini besleyen ve güçlendiren bir sağcı rüzgâr süreçte damgasını vurmaktadır. Reformlarla devrimlerin karıştırıldığı, kitlelerin bilincinin bulanıklaştırıldığı, reformizmin devrimcilik olarak yutturulduğu, sistemin içerden değişiminin daha olanaklı olduğu bir çağ içinde olduğumuza kitlelerin ikna edilmeye çalışıldığı kapsamlı bir tasfiyecilik süreci yaşanmaktadır.

## 6- Partinin Durumu

Ülkenin ve devrimci-ilerici hareketin genel tablosu aynı zamanda partimizin de bağrında taşıdığı zaafılar olarak görülmelidir. Partimiz 47 yıllık bir deneyime, birikime ve sürekliliğe sahiptir. Başarıları ve başaramadıklarıyla, komünizm davasına olan sıkı bağlılığı ve onun ülkemizde gerçekleşmesi noktasında yapabildikleriyle, genel siyasi çizgisini nasıl ve ne biçimde var edip yeniden ürettiğiyle, kadro politikası, çalışma tarzı ve 47 yıl boyunca birikmiş emek ve yoğunlaşmış deneyimiyle değerlendirilmelidir. Ancak bugünü kavramak, bugünün sorunlarını inceleyerek hâkim olmak geçmiş deneyim ve birikimlerimize daha bütünlüklü çok yönlü ve güçlü ele almamızı sağlayacaktır. Bu anlamda bugün yaşadığımız sorunlar, zaafılar, mücadeleyi karşılama biçimimiz, genel çizgimizle örgütlü bünyemizin kaynaşma düzeyi, kavrama düzeyi, önderlik meselesini ele alışımız, örgütlenme ve kitle çizgimizdeki sorunlar, askeri çizgimizdeki yetmezlikler ve bir bütün savaş stratejimizle ilişkilenebilecek düzeyimiz yakından ve çok yönlü incelemeyi gerektirmektedir. Bu yoğunlaşma ve odaklamayı sağlayamadığımız noktada zamanın ruhunu, içinde bulunduğumuz sürecin yapısını, bunun yarattığı çelişkilere uygun olarak örgütlenmeleri inşa etme ve biçimlendirmeyi, kitle çizgimizdeki sorunları ve Halk Savaşı'nın bütünlüklü yapısını ve sorunlarını kavramak mümkün değildir.

**Partimizde bugün en önemli sorun toplumsal çelişkiler ve faaliyet alanlarımızdaki tüm yansımalarına çözüm olma iddiasındaki zayıflıktır. Bu doğrudan sınıf mücadelesiyle ilişkilenebilecek iddiasızlık, ona öncü ve önder olmadaki yetmezlikle ilgilidir.** Devrimin sorunları, halkın sorunları, sınıf mücadelesinin sorunlarıyla ilişkilendirirken fedakâr devrimciler olarak şekillenen bir yapı, bu ekseninde oluşan güçlü beklenti ancak bu sorunlarla

komünistçe ilişkilenenin daha az önemli olduğu bir konumlanmış söz konusudur. Bu bağlamda iyi devrimciler topluluğu olan, ancak çelişkiler karşısında zayıf, onları incelemek ve çözüme kavuşturmada tembel önderler ve komünistler olarak konumlanma durumu söz konusudur. Partimizin önderlik ve öncülük noktasındaki iddiasının parti önderliğiyle sınırlanmışlığı, bu iddiasızlığın en temel yapısı durumundadır. Oysa önderlik komünist kimliğin en temel ögesidir. Bu misyon ve sorumluluk kavranmaz, bunun gereklerini yerine getirecek bir çizgi, yaşam tarzı, örgütlenme hattı, inceleme yöntemi ve gerekli olan örgüt yapısı kurulmazsa komünist kimliğin temellerinde bir aşınma başlamış demektir. Komünist kimliği oluşturma, inşa etme ise ancak bu ihtiyaçlara yanıt olacak bir değişim, dönüşüm ve yönelimle mümkündür.

İddiasızlık birçok yönüyle yansımaktadır. Ancak iddiasızlığın önderleşmeye ket vuran iki yapısı partimizde tezahür etmektedir. Birincisi, sorunlar karşısında ertelemeci, kaçınmacı tutum. Ortaya çıkan sorunu incelemekten uzaklaşan, sorunları çözmeye odaklı bir yaklaşım yerine onun karşısında havlu atan kendiliğindencilik. Bu tablo bir bütün önderlikten en alt bileşene kadar yansımaları bulan bir sorundur. Bu şekilde hem sorun çözme kabiliyeti gelişmiyor hem yoğunlaşma ve incelemede somut odaklanma sağlanmıyor hem de iddialı duruş ve konumlanmış aşındırılıyor. Bu tablo bir aşamadan sonra ilgisizliğin sistematik hale gelmesini, yığılan ve biriken sorunların boyutlandığı bir durum yaratıyor. Örgütsel yapıya kendiliğindencilik âdeta bir virüs gibi yayılıyor. Bu bağlamda iddia sahibi olmak evet bir noktada komünist iradeyi gerektiriyor. Çıkan sonucun başarısız olması konumuzun dışındadır. Ancak denemek, yeniden denemek çözüm gücü olduğunu göstermek bir tutum ve konumlanıştır. Çelişkiler karşısında gösterilmeyen bu konumlanmış, gelişimi köstekleyen, ideolojik sorunları iddiasızlık derekesine götüren bir gerçekliğe neden oluyor.

İkincisi ise beklemeçiliktir. Bu bir çeşit idealizmdir. Üstlenilmesi gereken sorumluluklar karşısında, soyut bir parti ve önderlik tanımı ile çözüm bekleyen tutumlar çok yaygındır. Bu özneleşmek yerine nesneleşme konumlanışıdır. Böylesi bir beklemeçilik idealizmin her türlü kuşatmasına maruz kalmak anlamına gelmektedir. Bu yaklaşım sorunları da dışında arayan yaklaşıma el vermektedir. Sorunların çözüm gücü olmamak, başkasından beklemek aynı zamanda sorunları dışına atmaktır. Bu iddiasızlığın ilmek ilmek örülmesi durumudur. Sınıf mücadelesi karşısında memurluk tavrıdır. Sınıf mücadelesinde özne olmayı unutan her davranış kuşkusuz önderleşme ve iddia sorununa işaret etmektedir. Bugün parti yapımızda en önemli sorun olarak bu çıkmaktadır.

*Partimizin bu bağlamda kadrolarına, bileşenlerine ve örgütlü bünyesine yönelik sınıf mücadelesinin zorunluluğu ve gerekliliği ile partinin tarihsel sorumluluğunu kavratan bir yönelim içinde olması gerekmektedir. Partimiz*

temellerini atarken oldukça iddialı bir konumlanmış almıştır. 23 yaşında genç bir komünist tarih sahnesine çıkmış, eksiklik ve yetersizliklere mahkûm olmaksızın o andaki tarihsel sorumluluğunu üstlenerek en ileri teorik temelleri inşa ederek enternasyonal proletaryanın Türkiye'deki bayrağını dalgalandırmıştır. Bu anlamda böylesi bir temele sahip bir partinin ve onun bileşenlerinin iddiasızlık içinde debelenmesi kabul edilebilecek bir durum değildir. Bu noktada komünist ve devrimcilerin tarihsel misyonu ve sorumluluğu ve ortaya bu sorumluluk kavrandığında omuzlamanın kaçınılmazlığı kavratılmalıdır. Bu kavrayış oluşturulmaksızın, bunun pratik adımlarının atılması kolektif bir bilinçle sağlanmaksızın ileriye doğru hamleli ideolojik gelişimin olanakları olmayacaktır.

## 7- Proleter Devrimcilik ve İnceleme Yöntemi

İki tip devrimcilik vardır. Birincisi *küçük burjuva karakterli devrimcilik*. İkincisi proleter devrimcilik. Küçük burjuva devrimciliği en genel anlamıyla sınırlılıktır. Hedefleri ve amaçları büyüktür ancak yaşam karşısında durduğu yer sınırlıdır. Heves ve isteği büyüktür, yer yer cüretli ve ataktır, acelecidir ve geleceğe dair öngörüsü bu aceleciliğinin esareti altındadır. O yüzden andaki durumu, gelişmeyi önemser, benimser ve ona göre ruh hali ve yönelimi şekillenir. Motivasyonu tarihsel haklılık değil, andaki haksızlık ve adaletsizlik üzerine kuruludur. Küçük burjuva devrimcisinin en temel hedefi sadece karşısındaki düşmandır. Her anını, her adımını, her pratiğini, her şekillenişini, her çelişkiyi ele alış biçimini sınıfsız bir toplum yaratma perspektifinden değil o andaki politik denklemdeki çıkarlardan hesaplar. Bu iki arasındaki ilişkiyi göz ardı eder. O anlamda mülkiyetçilik ilişkisini önemsemez. Onun ortaya çıkan tüm biçimlerine karşı uyanık değildir çünkü en başta kendi dünya görüşünden dolayı mülkiyetçilik ilişkisinde bir meşruiyet vardır. Bu tür devrimcilik yalpalayan özellikleriyle motivasyonuna, pohpohlanmaya odaklı hareket eder. Bütün ilişkileri değer ve değersizlik denkleminde kurar. Komünist perspektifin tüm değerleri silmeye çalışan perspektifini önemsemez. Anlık hesaplar, anlık düşünme ve anlık tepkilerle hayatı örgütler. Bu tarz bir devrimcilik ülke topraklarımızda yaygındır. Aynı yaygınlık partimiz içinde geçerlidir.

İkincisi ise *proleter devrimciliği*. Proleter devrimci “sınıfların ortadan kaldırılması görevinin” en zor ve zorlu görev olduğunun bilincinde olandır. Buna sadakatle bağlı kalandır. Sınıfların ortadan kaldırılmasına dair bilincini, ufkunu ve tutumunu diri tutma ve her an her saniye gerçekleştirme iddiasında olandır. Zira devrimciliğin ilk görevi düşmanı yıkmak iken bu görevden daha zor olan sınıfları ortadan kaldırmaktır. Bu perspektifle sınıf mücadelesiyle ilişkilenecek, bu mücadeleyle bireyin tarihsel ilişkisini tam kurmak anlamına gelmektedir. Proleter devrimciler, örgütsel ilişkilerindeki hiyerarşide, halkla kurulan ilişkide, yöneten-yönetilen denkleminde, sınıflar arası ilişkide, yaşama

olan ilişkide sınıfları ortadan kaldırma perspektifini asla unutmamalıdır. Bu ne anlama gelmektedir. Bu durmaksızın ideolojik mücadele, durmaksızın sınıflara dayalı toplumsal yapıda sınıfları ortadan kaldıracak olan yegâne sınıf olan proletaryanın yaşam, kültür ve dünya görüşüne göre şekillenme anlamına gelmektedir. Bu bakış açısı her an ve durumda çelişki arama, çelişkiyi inceleme, masaya yatırma ve her olgunun iki yanını ısrarla ve kararlılıkla keşfetme ve proleter yanı, ilerici olanı bulma sorumluluğu demektir. Proleter devrimcilik gerçeğe hükmetme, hâkim olmadır. Görünenle değil ussal olanla ilgilenmedir. Sınıfsız toplum yürüyüşünde sabırlı olma, aceleci olmamak demektir. Tarihin başladığı ve bittiği noktayı kendisiyle sınırlamama demektir. Proleter devrimcilik her şeye çok yönlü bakma, bıkmadan usanmadan öğrenme mücadelesi demektir. Proleter devrimcilik, durmadan ve durmadan sürekli şekilde ortaya çıkan burjuva hastalıklara karşı mücadele ve bitmek bilmeyen bir devrim yapma zorunluluğu demektir. Bu mülkiyet ilişkilerinden ve anlayışından arınma, kendini sevmekten vazgeçme ne partiyi ne yoldaşlarını kendi mülkiyeti haline getirmeme kavgasıdır. İşte partimizde eksilen ve uygulanmasında sorun yaşanan devrimcilik tipi budur.

## 8- Kitle Çizgimiz

İçinde bulunduğumuz dönem, burjuva dünya görüşünün her katmanının etkin olduğu bir dönemdir. Sosyalizmde geri dönüşlerin perdesini yırtarak açıklığa kavuşması ile birlikte proleter dünya görüşü ciddi bir güvensizlik bunalımına girmiş, geniş kitleler tarafından mesafeli karşılanan bir dünya görüşü olmuştur. Bu anlamda mücadele düzeyinin oldukça durgun olduğu bir dönem uluslararası düzeyde ve ülkemizde henüz atlatılamamıştır. Dönemsel politik patlamalar, kendine bir ideolojik gömlek giyecekse küçük burjuva ideolojilerin gömleğini giymekte ve ona göre şekillenmektedir.

Böylesi durgunluk dönemlerinde proleter devrimcilerin sebatla ve kararlılıkla izleyeceği kitle çizgisi çok önemlidir. Böylesi süreçler tüm yönelim ve politikanın ileri kitleye odaklanarak yapılmasını gerektirir. Zayıf olan gücün örgütlenmesi ve gelişmesinin imkânı bu kitlenin içindedir. İleri kitleler kazanılması en kolay, en politize olmuş, meselelere karşı en duyarlı ve çözümleyici, harekete geçmeye en uygun kitledir. Bu kitleyle örgütlü kesim arasında ince bir çizgi vardır. Örgütlü bileşen ve partimiz bu kitleyi gözeterek yönelim ve politikasını belirlemeli, onların ruhuna hitap eden ve örgütlenmeye ikna eden bir çizgi oturtmalıdır.

Bugün böylesi yığılmış ve geniş bir kitle söz konusudur. Bu kitle anti-faşisttir, anti-feodaldır, anti-emperyalisttir. Ülkenin politik ikliminden, iletişim araçlarının etkileşim ve yaygınlığından kaynaklı hızla politikleşen ve bunu yaşamın her anında hissettiren bir kitle vardır. Komünistler bu kitlenin gerisine düşemezler. Sorunları analiz etme düzeyi, meselelere yaklaşım, çözüm araçlarını

üretme ve seferber olma noktasında bu kitlenin gerisine düşmek proleter devrimci hattın önderleşmemesi demektir. Bugün gelişmelere ilgi ve tutum almada bahsettiğimiz ileri kitlenin politik düzeyiyle belli oranda aynı seviyede yer yer ise gerisine düşen bir örgütlü yapıdan bahsetmek mümkündür. Bu genel için geçerlidir. Partimiz bu kitlenin durumuna odaklanan bir yaklaşım içinde olmalıdır. Onların eğilimlerini, politik düzeylerini, harekete geçme koşullarını alan alan somutlukta incelemeli ve onların bir adım önüne geçecek düzeye örgütlü yapısını getirmelidir. Bu aynı zamanda bu kitleyi gözeterek onlara hitap ederek taktik-politikaların örgütlenmesi, onları kazanma ve seferber etmeye odaklı bir tutum anlamına gelmektedir. Böylesi durumlarda geri ve orta kitlenin ihmal edilmesi kaçınılmazdır. Gücün, örgütlenme seviyesinin, hareketin geri olduğu koşulda böylesi bir ihmal büyük bir günah değil, gelişmenin dinamiği için zorunludur.

Düşünce yapımızı, şekillenişimizi ve yönelimimizi bu gerekliliğine göre biçimlendirmeliyiz. Bakış açımızı bu ihtiyaç doğrultusunda değiştirmeli ve uygulanabilir kılmalıyız. İleri kitleye yönelik tutum ve politikamız aynı zamanda sisteme karşı etkili bir mücadele hattını hızla örgütlememiz anlamına gelmektedir. Bu noktada unutulmaması gereken bir mesele bu kitlenin ideolojik olarak donatılmasını sağlayacak tarihsel kimliğimizi es geçmemek, sorunlara sınıfsallık temelinde bakmak ve ona uygun olarak şekillenışı sağlamaktır.

## 9- İdeolojik-Politik Mücadele

*Sürecin sağcılık temelinde gelişen yapısı, ideolojik-politik mücadele alanına da yansımaktadır. Sınıf ayrımlarının flulaştırılmaya ve mücadele etmeksizin birlik yapmaya yönelik anlayış tüm ilerici, devrimci, demokratik kesimlerde hareketlerde, parti ve örgütlerde egemen çizgi durumundadır. Böylesi bir şekilleniş, var olan çelişkilerin üstünün örtülmesi, ayrım noktalarının önemsizleştirilmesi, çatışarak gelişmenin yaratacağı dinamiklerin sönmümlendirilmesi anlamına gelmektedir.*

Partimiz sadece düşmanı teşhir etmek ve kitleleri ona karşı savaştırmakla değil, aynı zamanda halk içindeki çeşitli sınıf ve katmanların siyasal temsilcilerinin zaafı, hatalı ve sorunlu oportünist, reformist ve revizyonist çizgisine karşı da halkı bilinçlendirmekle yükümlüdür. Bu görev yapılmaksızın gerçekliğe hükmetmek, teoriyi zenginleştirmek, mücadeleyi geliştirmek, halkın politik seviyesini ileri taşımak olanaklı değildir. Sınıflara bölünmüş ve onların temsiliyetine soyunmuş siyasal anlayış ve farklılıklar gerçeğini de yok saymak anlamına gelecektir. Bu durum parti içinde de geçerlidir. Partide sınıf mücadelesi içinde var olan bir olgudur. Partinin gelişim dinamiği de iki çizgi mücadelesine dayanmak zorundadır. Bu bir olgudur.

Bu bağlamda ideolojik mücadele iki farklı biçimde ve iki ayrı kurala dayanarak



yürütölmek zorundadır. Birincisi parti içi ideolojik mücadele, ikincisi ise dışımızdaki oportünist, reformist ve revizyonist akımlarla mücadele.

Parti içi ideolojik mücadelenin kesintisiz ve sürekli bir karakter kazanması zorunludur. Partiyi uyanık kılacak, burjuva çizgi ve yönelimlerin tespit edilmesini ve proleter hattın kendini geliştirmesini sağlayacak olan budur. Partimiz bu noktada ciddi bir yetersizlik yaşamaktadır. Özellikle liberal ve uzlaşmacı eğilimler esas durumundadır. Bu “yaşa yaşatıcı” anlayış şeklinde de formüle edilebilir. ***Partimiz içinde liberal ve uzlaşmacı eğilimlerin geliştiği zemin aynı zamanda güven olgusunun zedelendiği, mücadele ve açık tartışma ile çizgiler temelinde hâkimiyetin kaybolduğu durum yaratmaktadır. Güveni inşa edecek olan hesapsız ve açık, parti işleyiş ve kurallarına uygun olan, bir ideolojik mücadele yürütmektir.*** Bunun eksik kaldığı, gizlendiği durumlar dedikoduculuğun, adam sendeciliğin, örtülü hizipçiliğin boy verdiği zeminler olmaktadır. Partimiz tarihinde böylesi sorunları oldukça çok yaşamıştır. Yakın zamanda sağ tasfiyeci hizipçiliğin boy verdiği zemin de bu uzlaşmacı ve liberal çizgidir. İki çizgi mücadelesinin sağlıklı yürütölememesi, yaşa yaşatıcılık, sen bana dokunma ben sana dokunmayayımci yaklaşımlar büyük sorunların birikmesine, burjuva çizgilerin sinsi bir şekilde kendisini gizlemesine neden olmuştur. Partimiz iki çizgi mücadelesini önderlik düzeyinden en alt komitelere kadar bir bütün oturtmalıdır. Parti faaliyetinin olduğu her yerde açık, kesin ve güven tesis edecek şekilde bir iki çizgi mücadelesi zemini oluşturulmalıdır. Bu irade ve eylem birliğinin en üst düzeyde sağlanması, yoldaşlar arası güvenin pekişmesinin de yoludur. Bu mücadele aynı zamanda partinin gelişim ve ilerlemesinin de sigortasıdır. Zira partimiz inceleme yöntemiyle, teorik düzeyiyle, politik gelişmelere ilgisiyle, taktik-politik hattı zenginleştirmesiyle ciddi sorunlarla yüz yüzedir. İdeolojik mücadelenin oturtulması bu eksen de ciddi gelişmelerin de zemini anlamına gelmektedir. Partinin birliğinin garantisi de budur.

Dışımızdaki güçlerle ideolojik-politik mücadele, bu noktada devrimci hareketin durumuna dair yukarıda belirttiğimiz eleştirilerin yansıması partimizde de söz konusudur. Her ne kadar bir süredir açık ve daha aktif bir ideolojik mücadele hattı benimsenmiş olsa da bu oldukça yetersizdir. Çünkü içinden geçtiğimiz dönem ciddi sapmaların olduğu, yanlış süreç okumaların geliştiği, uzlaşmacı ve sınıf işbirlikçi hattın tüm devrimci-ilerici kesimlere sirayet ettiği bir dönemdir. Partimiz bu noktada dışındaki güçlere karşı daha faal ve etkin bir ideolojik mücadele çizgisi benimsenmelidir. Bu tüm parti çalışmalarımızda yürütölmeli gereken bir faaliyet olarak algılanmalıdır. Sadece belli kadroların görevi olarak görölmemelidir. Faaliyette ortaya çıkan her sapma, ortak mücadele alanlarında çıkan her sorun, alan özgölünde yansıyan her hatalı yaklaşım her yoldaşın ilgi alanına girmeli ve aktif ideolojik mücadele yolunu seçerek dostlarımıza açık davranmalıyız. Bu yol devrimci ve dostluk ilişkisini pekiştirecek, gelişimi

sağlayacaktır.

## 10- Örgütlenme ve Çalışma Tarzı

Örgütlülük yaratmak, var olan örgütlülükleri güçlendirmek partinin önderliğini tesis etmek için olmazsa olmazdır. Siyasetin belirleyiciliği kadar önemli bir nokta da örgütün, örgütlenmelerin belirleyiciliğidir. Zira devrimin kitlelerin eseri haline gelmesi için onların örgütlenmesi, seferber edilmesi gerekmektedir. Bu da ancak sıkı, disiplinli, kaynaşmış ve aynı yöne bakabilen bir örgüt yaratmakla mümkündür.

Parti örgütlenmemiz bugün oldukça geri düzeydedir. Örgüt düzeyimiz ile tabanımız ve etkilediğimiz kitlenin genişliği arasında ciddi bir çelişki söz konusudur. Çevremizde bulunan kesimin önemli ve ciddi bir kesimi örgütsüz durumdadır. Bu tablo aynı zamanda tabanımızı genişletmemiz, var olan örgütlenmelerimizi daha işlevli kılmamız ve güçlendirmemizde zorluklar yaşamamızı getirmektedir. Zira örgütlenirken örgütleyen, gelişirken peşinden sürükleyen ve sürekli bir şekilde ileriye doğru örgütlenen bir örgütlenme tarzı ve örgüt kültürümüz oluşmuş değildir. Oldukça tutuk, örgütlülüklerimizi çeşitlendirmek ve zenginleştirmekte bir felçleşme hali söz konusudur. Bu durum örgütlenmelerimizin ilerlemesi yerine, statükocu bir tarzda örgütlenme, tek biçime mahkûm kalan bir tarzda örgütsel şekilleniş ortaya çıkarmaktadır.

Örgütlenme aynı zamanda bir politika işidir. Belirlenen yönelim ve hedefler doğrultusunda biçim alma, ona uygun bir şekillenme ve konumlanmayı, bunun gerektirdiği olanakları belirlemeyi, sevk ve idare etmeyi gerektirir. Bu yetkinleşme ve ilerlemenin, örgütçülükte gelişmenin yoludur.

Örgütlenmeler içinde parti örgütlenmesi belirleyicidir. Önderlik etmeye odaklı, politika üreten ve uygulayan, ortak ruh ve eylem birliği ile hareket eden, temel yönelime odaklanmış ve bu ekseninde işleyen bir parti örgütlülüğü yaratmak hayati önemdedir. Bugün partimizin en önemli sorunu asgari düzeyde bu yeterlilikte örgütlenememektir. Güçlü bir parti örgütlenmesinin olmadığı noktada güçlü bir önderlikten, sınıf mücadelesini kumanda etmekten bahsetmek olanaklı da mümkün de değildir.

Parti örgütlülüklerimizin güçlendirilmesi, ideolojik, politik ve örgütsel önderlik yeteneklerinin geliştirilmesi önümüzdeki en önemli görevlerden biridir. Bu sınıf savaşımını ilerletmenin, mücadeleyi keskinleştirmenin zorunlu görevidir.

Örgütlenmelerimizin proleter devrimcilik temelinde ideolojik düzeyde şekillenmesi birincil derecede ele alınmalıdır. Bu bağlamda var olan zaaflarımızın, yetersizliklerimizin, sınıf mücadelesiyle ilişkilendirilmesi düzeyimizin, düşman bilincimizin, yaşam tarzımızın, verimlilik düzeyimizin, partinin sorunlarıyla kaynaşma boyutumuzun tümünden gözden geçirilmesi

gerekmektedir. Yetersizlikleriyle yüzleşebilen, bunları aşma iradesi gösterebilen bir kolektif çalışma tarzı, işleyiş ve mekanizmayı hızla inşa etme sorumluluğu omuzlarımızdadır. Bu noktada kendimizi incelemekle, yakından incelemekle başlayacağız. Doğruları dile getiren ve ona yaslanarak “tembellik” yapan durumdan hızla sıyrılmamız gerekmektedir. Doğru olan çizgimizin mücadele içinde yetkinleştirilmeye, donatılmaya, zenginleştirilmeye, somut çelişkiler karşısında çözüm gücü olmasına ihtiyacımız vardır. Bunlara odaklanmadan, bunu savaş ve mücadele içinde parti bilinciyle ele almadan ne partimizi geliştirmemiz ne de onu sınıf mücadelesinin sorunları karşısında politik güç haline getirmemiz olanaklıdır.

Bu eksende parti örgütlerimizin somut olarak kendi durum ve gerçekliğinden, alanlarının gerçekliğine ve ihtiyaçlarına, ileri kitlelerin durumu ve düzeyinin tespit edilmesine kadar inceleme sahaları oluşturmaları zorunludur. Bu inceleme süreci aynı zamanda bir eğitim şekline bürünmelidir. Her inceleme ciddiyetle ve devrimci politik hatta sonuç çıkarmaya odaklı yapılmalıdır. Bu temelde teorik ve politik düzeyin sınıf mücadelesinin sorunları içinde gelişeceği unutulmamalıdır. Somut incelemeler yapılmaksızın bu gelişimin istenilen düzeyde ve çok yönlü olması olanaklı değildir.

Parti örgütlenmelerimiz mücadeleyi kendi içinde ve dışındaki her cephede keskinleştirme üzerine yoğunlaşmalı, kafa yormalı ve bunun somut karşılığına yönelik tartışmalar örgütlemelidir. Mücadelenin keskinleşmesi demek örgüt çizgisiyle, parti komitelerimizin önderlik dirayetiyle de ilgilidir. Nesnel durum ve gerçeklikten kopuk bir savaş ve mücadele keskinliğinden bahsetmiyoruz. Mücadelenin keskinleştirilmesi nesnel duruma uyumlu, onu kucaklayacak politikaların üretilmesi anlamına gelmektedir. Bu üretilen politikanın yine nesnel duruma uygun araçlarla etkili ve hızla yaşama geçmesi gerekir. Bu sahiplendiğimiz doğruların donatılarak pratik alanda test edilmesi demektir. Bu odaklanma doğru bir eğitim, doğru bir gelişimin yasıdır. Oluşan ve biriken deneyimlerin incelenmesi ve en etkili şekilde özetlenerek yeniden savaş alanına sürülmesi ve güç haline getirilmesi sorumluluğu parti örgütlerindir. Bu sorumluluğu taşımak, üstlenmek ise örgütlenmelerimizin yetkinleşmesi için atılacak ilk ve güçlü adım olacaktır.

## **11- Savaşçı Bir Parti, Savaşa Göre Şekillenme ve Halk Savaşı**

Partimizin stratejik yönelimi Uzun Süreli Halk Savaşı çizgisidir. Partimiz kuruluşunu ilan ettiğinden itibaren Halk Savaşı'nı ve onun bir gereği olarak gerilla savaşını başlatmıştır. 47 yıllık süreç boyunca savaşta inişli çıkışlı bir seyir izlemiş, büyük fedakârlıklarla, bedellerle, emek ve çabayla parti çizgisi hayata geçirilmeye çalışmıştır. Ancak bulunduğumuz nokta, çizgimizin yaratıcı bir şekilde hayata geçmediği, başarı üretmediği, kalıcı ve savaş stratejisinin üretkenliğine tekabül etmeyen bir noktadır. Hâlâ savaşın başlangıç noktası

düzeyinde bir varlık ve gelişkinlik gerçekliği içindeyiz.

Hiç kuşkusuz savaşta bugünkü tablomuzun gerçekliği, birikmiş deneyimin kadrolardaki yansımaları ve etkisi, savaşa yönelik öngörü ve kaynaşmışlık düzeyimiz, planlama ve hayata geçirme çapımız tarihimizde stratejik hattımızın örgütlenmesinden ve oradan devredilen mirastan kopuk değildir. Bu anlamda savaşımımıza ve stratejimize yönelik derinliğimiz, inancımız ve beklentilerimiz geçmişin tüm izlerini taşımak zorundadır. Bu bağlamda partimizin ana kulvarımızda ve stratejik hattımızda yol alamama durumunu, bu stratejik hattın doğruluğu veya yanlışlığını tartışarak ele almayı, tarihsel deneyimimize bakarak yerinde görmemektedir. Zira partimiz en temelde bu savaş stratejisine ve genel siyasi çizgiye nasıl ve ne biçimde önderlik ettiğine, bunu nasıl icra ettiğine, yön verip biçimlendirdiğine odaklanmak zorundadır. Bu incelemenin bir sonucu olarak ancak neyin doğru, neyin yanlış, neyin hatalı ve neyin eksik olduğunu tespit edebilir.

En nihayetinde toplumsal ve iktisadi yapı gerçekliği bizi her sorunun ve çelişkinin çözümünde zorun önemini ve her durumda devrede olduğunu gösteren bir gerçeklikle yüz yüze bırakmaktadır. Bu düşün ve bugünün incelemesiyle kolaylıkla tespit edilebilecek bir durumdur. Bu bağlamda yükseltmediğimiz savaş, bizim savaş stratejimizin nesnellığe uymaması değil partimizin savaş stratejimizi hayata geçirmede yaşadığı öznelliğe dayanan eksikliklere götürmektedir.

Partimiz, devrim stratejimiz olan Halk Savaşı'nın proletarya önderliğinde, doğru bir şekilde kumanda edildiğinde muzaffer olacağından şüphe duymamaktadır. Yaşadığımız sorunları, geliştiremediğimiz mücadeleyi bu stratejik hatta aramak yerine bu stratejik hatta derinleşme, savaşın ve sınıf mücadelesinin sorunlarını bu genel siyasi çizgi etrafında, onu zenginleştirecek ve uygulanabilir kılarak şekil almak önemlidir. Partimiz tarihi Halk Savaşı'na göre şekillenme tarihi olduğu kadar, bu savaşımın ruhundan sapmalar tarihidir de aynı zamanda. Önderlik düzeyinden başlamak üzere bir bütün partimiz Halk Savaşı'nın gereğine, ona önderlik etmeye odaklı bir şekilleniş, yoğunlaşmayı ve derinleşmeyi sağlayamamıştır. Onun gereklerini yerine getirmede istikrarlı ve kararlı bir hat parti tarihimizde sürdürülememiştir. Gerilla mücadelesinde ısrar ve kararlılık, silahlı savaşımında ısrar ve kararlılık, direnme çizgisinde ısrar ve kararlılıkla sınırlanmış ancak savaşın bütünlüğünü kavrama ve hayata geçirmede bir ikilem, bir gerilik, bir tereddüt ise hiç eksik olmamıştır.

***Toplumsal ve siyasal çelişkilerin yoğunlaştığı, sınıf mücadelesinin yükseldiği dönemlerde Halk Savaşı'nın gerektirdiği şekilleniş, konumlanma, örgütlenme, stratejik ve taktik hamleleri yerine getirememeye durumu tarihimizde kaçan fırsatlar olarak kayda geçmiştir.*** Sınıf mücadelesinin yükselmesine paralel olarak gelişen ve büyüyen partimiz ve silahlı güçlerimiz,

Halk Savaşı'nın gerektirdiği şekilde bir hizalanmaya, tüm örgütlülüklerimizin buna göre şekillenmesi zorunluluğuna göre oluşmamıştır. Bu durum sınıf mücadelesinin keskinleştirilmesi, yeni evrelere taşınmasını, savaşın gelişkin ve karmaşık bir yapıya bürünmesini engellemiştir.

Yeni Demokratik Devrimi gerçekleştirecek olan Halk Savaşı Stratejisi bütünlüklüdür. Bu savaş stratejisinin ana merkezinin gerilla mücadelesi olması, savaşımızın sadece burayla sınırlanması anlamına gelmemektedir. Halk Savaşı'na göre şekillenme, başından sonuna silahlı mücadelenin esas olduğu devrim stratejimizde savaşın her cephesinde bizzat savaşın içinde olmak anlamına gelmektedir. Bu şekilleniş olmaksızın savaşın ayakta tutmaya yazgılandığı partimizi güçlendirmek geliştirmek olanaklı değildir. Aynı zamanda parti bu şekillenışı sağlamadığı sürece komünist çizgide kendini üretmesi, bu nitelikleri koruması ve devrime kumanda etmesi de mümkün görünmemektedir. Bu anlamda parti faaliyetlerimiz savaşın içinde şekil almak zorundadır. Savaşı sadece gerilla mücadelesi ile sınırladığımızda, sadece ön cepheyle ele aldığımızda karşımıza çıkan tablo dışımızda yürüyen savaşın lojistik, insan kaynağı, destekçisi konumunda yer alan bir geri-cephe şekillenişine dönüşmektedir. Bu da bir bütün ülke devriminin stratejisini inşa etme değil belli bölge ve bölgelerle sınırlanmış gerilla cephesinde, devrim stratejimizi buralarla sınırlama anlamına gelmektedir. Gerilla mücadelesinin tüm diğer mücadele biçimlerini ve tüm savaşı etkileyen, ona yön veren, şekil veren yapısını ve niteliğini kavramak ve bunun gereğine göre politik şekil almak, ihtiyaçlarına odaklanmakta yetersizlikler barındırmaktadır. Zira bütünlüklü savaşımızın kavranamaması demek gerilla mücadelesinin rolünü ve işlevini, diğer mücadele biçimleriyle ve alanlarla ilişkisini de kavrayamamak anlamına gelmektedir. Bugün en önemli sorunumuz budur.

*Savaş, toplumsal çelişkilerin şiddetle yönetilme biçimidir. Aynı zamanda bu çelişkilerin çözümünde şiddeti yöneltme zorunluluğudur. Halk Savaşı tüm alanlarda halkın çelişkilerinin çözümünde, onların savaşın kuralları ve gerekliliğine uygun şekilde biçimlenmesini sağlayan, sistemle toptan karşı karşıya gelmesine yol açacak şekilde örgütlenmesi ve iktidar mücadelesine seferber edilmesidir. Halk kitlelerinin çelişkilerinin çözümünde şiddete yöneltme bilinci, mücadelesi, programsal duruşu göstermeksizin onların sadece dar ekonomik-sosyal çıkarları ekseninde harekete geçirilmesinin, sistem sınırları içine hapsedilmesinin ötesine geçilemeyecektir.*

*Savaşa göre şekillenme, var olan nesnel durum içinde, partinin çelişkilerin çözüm ve perspektifinde, kitlelerin militan bir hatta çekilmesi mücadelesidir. Militanlık aynı zamanda savaşın ruhuna uygun olarak çelişkiler karşısında konumlanmaktır. Düşman olgusuna dair bir bilinç, onunla nasıl mücadele yürüteceğine yönelik kavrayış, savaşın ihtiyaç olarak ortaya çıkmasında bir*

duruş ve konumlanıştır. Savaş, politikanın yoğunlaşmış biçimidir. Militanlık, ileri düzeyde ve iktidar için kodlanmış ve örgütlenmiş politik yoğunlaşmanın gereklerine uygun olarak şekillenmesi gereken bir konumlanıştır. Her çalışmanın politikanın bu yoğunlaşmış biçimine uygun bakış açısı ile ele alınması, buna yönlendirecek bir yaklaşımla incelenmesi ve sonuçlar çıkarılarak yönetime dönüşmesi demektir. Belirlenmiş ve sınırları belli bir düzeyde durmak, orda kalmak, korku ve kaygılara hapsolmek, geri bilinci gerçeklik olarak tanımlayıp ona uyumlu hale gelmek savaşın gerektirdiği şekillenişin dışına çıkmaktır.

Bu bağlamda devrimci durumun yükselme eğilimi gösterdiği bu periyotta savaşı bir parti, gerilla savaşında odaklanmış ve çelişkilere silahın eleştirel gücüyle müdahale eden bir çizgi hayati derecede önemlidir. Her şeyin zora dayanarak çözüm beklediği, bunun etkili ve belirleyici olduğu bir toplumsal yapımız söz konusudur. Savaş devrim için olur, onun ihtiyaçları için gereklidir ve onun gerçekleşmesinin yegâne yoludur. Bu kavrayış ve yaklaşım her çelişki karşısında doğru bir konumlanışı getirir. Partinin devrim ve komünizm için koşullanmış zorunluluğu, savaşın en etkili en yıkıcı ve en güçlü şekilde inşa edici bir karaktere bürünmesini getirecektir. Halkın ordusu ve silahlı güçleri olmaksızın, halkın doğru bir yöne bakması, düşmanla olan çelişkilerinde güvenle çarpışması olanaklı değildir. Şiddetin ve zorun tarihsel rolüne yönelik bilincimiz süreci karşılamak için bir basamaktır. Ancak şiddetin ve zorun örgütlenmesi, yönetilmesi ve yöneltilmesine dair güncel sorumluluğumuz içinden geçtiğimiz süreçte en üst düzeyde kavrayışa dönüşecek nesnellığe de sahiptir.

Özellikle bölgesel çapta yürüyen bir savaş, çatışma ve gerginlik içinde bu süreci değerlendirmek gerekmektedir. Düne kadar “savaşla ve silahla” çelişkilerin çözülemeyeceğine yönelik liberalize edilmiş bir toplumsal iklim söz konusuydu. Silahlı mücadeleler bu şekilde bir ideolojik kuşatma altındaydı. Bugün ise silahı, ordusu olmayan hiçbir gücün çelişkileri çözmeye muktedir olmayacağı, silahın ve şiddetin, zorun kaçınılmaz önemine dair bir politik iklim söz konusudur. Zira savaşa göre örgütlenmemiş, silahlanmamış yüz binlerce örgütlü gücün gericilik karşısında zafer kazanmasının olanaklı olmadığını tarihsel deneyim de güncel gerçekler de göstermektedir. Silahlarla örgütlenmiş bir gücün ise yığınları örgütleme kabiliyeti, yönetme ve seferber etme gücü tepeden tırnağa silahlı düşmana karşı temel konumdadır.

Faşist diktatörlük durmaksızın zora ve şiddete dayalı yöntemlerle gücünü göstermeye hem ülkede hem de bölgede bir güç olmaya çalışmaktadır. Kürt ulusuna ve ezilen geniş halk kitlelerine yönelik topyekûn saldırısını esasta silahla, zor aygıtları ile hayata geçirmektedir. Bu noktada Kürt ulusunu ve ezilenleri sindirmeyi başarabilmiş değildir. Ancak bu saldırılarına devam edeceği, genişleterek sürdürme kararlılığı göstereceği açıktır. Çelişkilerin şiddet, silah ve copla bastırılmaya çalışıldığı ve bunun en yoğun en katı ve disiplinli şekilde

hayata geçtiği koşulda, devrimci savaşı yükseltmeye dair fırsat ve olanakların da daha fazla güçlendiği gözden kaçırılmamalıdır. Devrimimizin yolu olan Halk Savaşı için koşullar düne göre daha uygun hale gelmekte, bu savaş stratejimizin daha güçlü uygulanması için ideolojik-politik zemin daha fazla oluşmaktadır.

Düşman, devrimci durumun gelişmesine yönelik bir yaklaşım ve tutum benimseyerek konumlanmaktadır. Özellikle bölgesel düzeyde gelişmelerin de tetikleyeceği yeni durum, politik ve ekonomik krizin sarsıcı boyutlara ulaşmasının tüm yapı taşlarının döşendiği koşulda savaş ve savaşa göre şekillenme devrimci bir hareket için zorunludur. Faşist diktatörlük buna göre konumlanmayı berhava etmek, tüm gerilla güçlerini, yer altı örgütlenmelerini, bu sürece hazırlanmaya çalışan politik özneleri güçten düşürmek, imha etmek ve felçli hale getirmek için odaklanmış durumdadır.

Partimiz de bu imha ve yok etme sürecinin hedeflerinden birisidir. Bu anlamda büyük bir tutunma ve direnme savaşı yürütülmektedir silahlı güçlerimiz, örgütlülüklerimiz tarafından. İçinden geçtiğimiz süreçte tutunmak ve direnme savaşı, imha operasyonlarından ve kuşatmasından çıkmak hayati derecede önemlidir. Bu saldırıdan çıkmak ve kurtulmak ise “ricat” politikasıyla olmayacaktır. Böylesi bir politikayı savunmak sürecin özelliklerini, çalışmaların eğilimini, halkın ihtiyaçlarını ve örgütlenmesine yönelik gereklilikleri kavramaktan uzak olmak anlamına gelmektedir. Bu yüzden partimiz ricat politikasının öldürücü bir ideolojik-politik karakteri olduğu fikrindedir. Tutunma ve direnmeye dair bir seferberlik, yoğunlaşma hâli belirleyicidir. Tüm parti güçlerinin, bu imha ve yok etme savaşına karşı, faaliyet alanlarında konumlanmış içinde olması gerilla güçlerimize moral destek de dâhil her türlü politik ve pratik desteğe dönüşecek şekilde kitleleri örgütleme, örgütlü bünyeyi ideolojik politik düzeyde geliştirme, imha savaşına karşı kitleleri bilinçlendirme, imha savaşının yarattığı yılgınlık ve umutsuzluğa karşı dirençli bir hatta yoğunlaşma sağlaması zorunludur.

Savaşın içinde olduğumuz, tam göbeğinde bulunduğumuz bilinciyle hareket edilmek zorundadır. Bu kavranmadığı noktada politika yapış tarzımız, alanlarda örgütlenmemiz, ajitasyon-propaganda yöntemimiz, öncelik ve sonralıklarımız doğru eksende kavranamayacaktır. Genel siyasi çizgimizdeki ısrarımız ancak içinden geçtiğimiz tutunma savaşı, bunda ısrar, kararlılık ve sebatla olanaklı olacaktır. Bu süreci karşılamak açısından ihtiyacımız olan şeydir.

Partimiz savaşa göre şekillenme politikasını tüm faaliyetlerinde esasa oturtacaktır. Tüm çalışmalar ve yönelim savaşı besleyecek ve onu güçlendirecek şekilde ele alınacaktır. Kuşkusuz Halk Savaşı'nın geliştirilmesi demek bulunduğumuz her alanda en yaratıcı ve zengin devrimci çizginin ve politikanın uygulanması, geniş kitlelerin bu temelde de örgütlenmesi ve seferber edilmesi



demektir. Bu aynı zamanda zora dayalı mücadelenin araçlarının da etkin şekilde kullanılması ve çelişkiler karşısında yaratıcı bir şekilde uygulanmasıdır. Bu parti örgütlenmelerimizin sağlamaştırılmasını zorunlu kılan bir durumdur da. Sağlama bu perspektifle belirlenecek hareket tarzının sistemli ürünü olacaktır. Savaşın ihtiyaçlarından, gerilla güçlerimizin ideolojik-politik ve örgütsel gereksinimlerine odaklanan bir düşünüş, şekilleniş ve yoğunlaşma bu süreçte ihtiyacımız olan bir başka şeydir. Düşmanın özel topyekûn savaşına karşı, örgütlenmiş ve bir bütün oluşturan yönelimine karşı parti güçlerimizin de özel ve birleşmiş, birbirini besleyen ve savaşı güçlendiren bir tutum içinde olması gerekmektedir. Savaşın koordinasyonu, yönlendirilmesi ve düşman inisiyatifine terk edilmemesi aynı zamanda örgüt olma fonksiyonlarının gelişmesiyle mümkündür. Bir program altında ortak düşünen, ortak bir hedefe kilitlenen, ortak ihtiyaçlara yoğunlaşan ve koordine olan bir örgüt olmaya kilitlenmeliyiz. Bu sağlandığı oranda, her gelişme ve çelişme savaşa göre biçim alan bir politikaya, bir harekete dönüştürülebilecektir. Düşmanın teknik yanının zayıflatılması, düşmanın moral güçlerinin hırpalanması, psikolojik savaş aygıtlarının güçten düşürülmesi, halkı yılmılgıya ve umutsuzluğa ve de örgütsüzlüğe mahkûm etmeye çalışan politikalarının ve saldırılarının boşa düşürülmesi bu yaklaşımla mümkün olacaktır.

**Örgütlenirken savaşmak, savaşırken örgütlenmek; örgütlerken savaşmak, savaşırken örgütlemek!** Geniş kesimleri örgütlemek savaşı yeniden üreteceği gibi gerilla mücadelesine dayalı savaş çizgisi, aynı zamanda tüm örgütlenmelerin kendini yeniden üretmesi anlamına gelmektedir. Bu toplumsal yapımızın yarattığı bir gerçekliktir. Partinin kumandasında ve önderliğindeki silahların eleştirel gücü, ezilen halk yığınlarının zihnine vurulan prangaları parçalayacağı gibi, örgütlenme ve mücadele azmini arttıracaktır. Var olan zaaflarımızın, endişe ve kaygılarımızın, zayıf ve yetmezliklerimizin bu şekilde üstesinden gelme olanağı daha fazla olacaktır.

Tarihsel sorumluluğumuzu politik bir güce dönüştürme görevi ile karşı karşıyayız. Partimizin sınıf mücadelesinde önderleşmesinin yolunu ilmek ilmek örmek, sabırla ve inatla Halk Savaşı çizgisine bağlılıkla örmek gibi bir sorumluluk önümüzde durmaktadır. Bugünden var olan örgütlenmelerimizi sınıf mücadelesine ideolojik-politik önderlik seviyesine çekecek yoğunlaşma sağlamak esaslı görevimizdir. Davaya sıkı bir bağlılık ile proleter devrimcileşen, kitlelere yönelirken çelişkileri çözerken bu duruşla sorunlara yaklaşan, ideolojik-politik mücadelede bu bakış açısıyla cüretli olan, düşmana yönelirken militan bir politik hat ve pratik duruş sergileyen çizgi, savaşçı bir partinin örgütlülüklerini inşa etmeyi, geliştirme ve pekiştirmeyi sağlayacaktır. Şimdi görev başına...

**Şimdi biz,** herkesin gözü önünde yükseklere bir bayrak çekiyoruz. Bu bayrak, proletaryanın kırmızı bayrağı olacaksa onun kızılığını bozan bütün lekeler, ciddi ve titiz bir çabayla silinip atılmalıdır.”

